

Festa Titulari ta' Santa Marija

L-Imqabba 2019

One4all

GIFT VOUCHERS

THE IDEAL GIFT FOR ANY OCCASION

CHOOSE TO SPEND AT OVER 675 SHOPS IN MALTA AND GOZO

www.one4all.mt

Tron li jixraq lis-Sultana

Soċjetà ħabrieke li tiġġedded maż-żminijiet tal-lum

Jonathan Mifsud, f'isem il-Bord Editorjali, jintroduċi d-diversi artikli li jinstabu f'din il-pubblikazzjoni filwaqt li jagħti ħarsa lejn il-volontarjat.

Issa li verament ninsabu fil-ġranet tal-festa għażiża għalina ta' Ommna Marija Mtellgħa s-sema, l-Assunta, nistedinkom sabiex taqraw din il-pubblikazzjoni annwali. Pubblikazzjoni li fiha artikli ferm interessanti kemm dwar il-ħidma mwettqa mid-diversi fergħat fi' ħdan din is-Soċjetà u kif ukoll artikli ta' storja li qiegħdin jiġu ppubblikati għall-ewwel darba.

Mill-artikli li ser issibu f'din il-pubblikazzjoni ser tindunaw kemm is-Soċjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V hija waħda ħabrieke permezz ta' attivitajiet varji għall-gost ta' kulhadd madwar is-sena kollha, dinamika u miftuħa għall-opinjoni ta' kulhadd filwaqt li tiegħu ħsieb tiġġedded maż-żminijiet tal-lum. It-tiġdid tas-Soċjetà kompli matul din is-sena permezz tal-ħatra ta' Mro Renè Camilleri B.Eng (Hons), ALCM fil-kariga ta' Assistent Surmast kif ukoll permezz tal-ħatra tal-Kumitat Eżekuttiv 2019-2021.

Permezz ta' diversi artikli pubblikati se jrin taqraw dwar kif is-Soċjetà u l-parroċċa tagħna jiehdu ħsieb li jippreservaw dak kollu li kienu għamlu missirijietna fl-imghoddi. Fost dawn l-artikli relatati ma dan is-sugġett insibu r-restawr estensiv li qiegħed isir fuq il-faċċata tas-Sede tas-Soċjetà tagħna, ir-restawr tas-sala ta' fejn titharreg il-Banda Re Ġorġ V, ir-restawr tad-diversi opri tal-armar kif ukoll ir-restawr ta' erba' pitturi ġewwa l-Knisja Parrokkjali tal-Imqabba.

Fost l-anniversarji li qiegħdin jiġu mfakkra matul din is-sena nsibu il-ħames snin anniversarju mit-twaqqif tal-grupp Go Reds - Adolexxenti Titulari. Min hawn nawgurallhom iżjed ħidma fi ħdan din is-Soċjetà filwaqt li nfakkarhom li huma l-futur ta' din l-istess Soċjetà. Insibu wkoll artikli ta' storja marbuta mar-rahhal tagħna li f'it li xejn qabel konna nafu dwarhom.

Minn kif se jrin taraw permezz ta' din il-pubblikazzjoni, ħafna mill-ħidma li qiegħda ssir fid-diversi oqsma varji fi ħdan din is-Soċjetà qiegħda ssir b'mod volontarju mid-diversi soċji u partitarji li għandhom kapaċitajiet u ħiliet differenti. Il-ħajja tal-lum inbidlet ħafna minn dik ta' f'it snin ilu, għaliex huma ħafna daww id-diversi persuni li llum il-ġurnata jahdmu ħinijiet itwal sabiex ikunu jistgħu jgħixu ħajja

iżjed komda, iżda huwa importanti wkoll li tibqa tingħata għajnuna lis-Soċjetà fid-diversi forum kemm manwali u kemm fl-amministrattiv permezz tal-ħiliet tiegħek. Sabiex tkun tista' titella festa kbira minn kull aspett u sabiex nibqgħu naġġornaw ruħna maż-żminijiet tal-lum, ikun hemm bżonn il-ħtieġa ta' diversi ideat u għajnuna, għalhekk min hawn nagħmel appell sinċier għal iżjed għajnuna u parteċipazzjoni matul is-sena kollha speċjalment waqt il-ġranet tat-thejjija għal-festa Titulari. Min hawn nixtieq niringrazzja lil kull min b'xi mod jew iehor joffri l-ħin tiegħu permezz tal-ħidma volontarja f'xi qasam marbut mal-festa u s-Soċjetà.

Illum il-ġurnata l-festi Maltin saru jattiraw ħafna turisti sabiex dawn igawdu l-atmosfera unika tal-festa Maltija, u dan huwa rikonoxxut mill-istat li min naha tiegħu qiegħed ikompli jgħin lis-Soċjetajiet permezz ta' ko-finanzjament ta' proġetti varji li huma ta' għajnuna kbira sabiex dawn il-festi jkun jistgħu jibqgħu jiġu organizzati bl-ogħla livell.

F'isem il-Bord Editorjali ta' din il-pubblikazzjoni niringrazzja lil sħabi l-membri tal-Kumitat Eżekuttiv u d-diversi partitarji tal-għajnuna u kollaborazzjoni li dejjem insibu mingħandhom sabiex stajna niġbru l-artikli u r-riklami fiż-żmien stipulat. Niringrazzjaw ukoll lil-artikolisti li għogħbhom bil-paċenzja kollha jagħmlu xi riċerka fuq xi sugġett partikolari u qas magħna t-tagħrif ferm interessanti. Niringrazzjaw lil daww kollha li għogħbhom jirreklamaw is-servizzi tagħhom f'din il-pubblikazzjoni għax mingħajr il-kontribut tagħhom żgur li din il-pubblikazzjoni ma tkunx tista' ssir realtà. Ħajr lil-Best Print tal-għajnuna kbira li joffri fid-disinn u l-holqien ta' din il-pubblikazzjoni.

Grazzi mill-qalb lil daww kollha li b'xi mod jew iehor dejjem jagħtu l-għajnuna tagħhom sabiex dejjem nilhqu il-livell mixtieq. Minn qalbi nawgura li kulhadd jinħasad il-frott u jroġ sodisfatt bil-ħidma tiegħu b'risq din il-festa tant għażiża għalina l-Maltin!

Nawgura il-festa t-tajba lil kulhadd!

Bord Editorjali
MIFSUD Jonathan
ZAMMIT Mario

Qari tal-Provi
MIFSUD Jonathan

Riklami
BRIFFA Carmel
FARRUGIA Antoine
GALEA Joseph
TONNA Roderick

Fotografija
Arkivji tas-Socjeta
CAMILLERI Mario
FALZON Alex
FARRUGIA Kan. Dr. Dun Jonathan
GHIGO Matthew
MIFSUD Gabriella
MIFSUD Jonathan
SCHEMBRI BALDACCHINO Chris
TONNA Johann
ZAMMIT Mario
Kummissjoni Web
Uffiċċju tal-President
Department of Information

Ritratt tal-Faċċata
Il-vara artistika u devota
ta' Santa Marija
waqt il-Purċissjoni.

*Il-kontenut f'din il-pubblikazzjoni
mhux bilfors jirrifletti l-fehma
tal-Bord Editorjali jew
tas-Socjeta Santa Marija
u Banda Re Ġorġ V.*

*L-Artikolisti kollha
huma responsabbli għal kitbiethom.*

© Socjeta Santa Marija
u Banda Re Ġorġ V – Mqabba,
Malta Est. 1910

L-ebda parti minn dan il-kitieb ma tista'
tiġi kkupjata minghajr il-permess
bil-miktub tal-Bord Editorjali.

Issettjat u Stampat

BEST

Zurriq Road, Qrendi
Tel: 21 680789, 21 649012
E-mail: bestprintqrendi@gmail.com

Werrej

Editorjal.....	2
Il-Kumitat Eżekuttiv 2019 – 2021	5
Il-Messaġġ tal-President	7
Messaġġ tas-Sindku	15
Messaġġ mill-Kappillan.....	19
Messaġġ mis-Segretarju Ġenerali	21
Appell mill-Kaxxier	25
Messaġġ mid-Direttur Spiritwali	31
Messaġġ mis-Surmast Direttur	33
Messaġġ mill-Assistent Surmast Direttur	41
Programm Vokali u Strumentali mill-Banda Re Ġorġ V	44
Kelmtejn mis-Sotto Kumitat tan-Nisa 2019	45
Messaġġ mill-Kummissjoni Banda.....	47
Messaġġ mis-Sezzjoni Żgħażaġh.....	53
L-unur Wirt Artistiku 2019	61
Messaġġ mill-Għaqda tal-Armar	65
Messaġġ mill-Għaqda tan-Nar.....	73
Mill-Imħażen tan-Nar tal-Art.....	83
Lehen il-Fratellanzi tas-Ssmu Sagrament u tar-Rużarju Mqaddes	91
Messaġġ mill-Kummissjoni WEB	95
Messaġġ mill-Klabb Tfal tat-Titular	100
Messaġġ mill-Go Reds – Adolexxenti Titulari	104
Programm tal-Festa 2019	i-viii
Il-kultura sportiva fis-Socjeta.....	106
Attivist tas-Sena 2017/18.....	110
Il-Plancier Artistiku	111
Ir-restawr tal-faċċata tal-Palazz Santa Marija	113
Profil Renè Camilleri	117
Profil Michael Galea	119
Il-verġni tar-Rocio tagħlaq is-Semana Santa Spanjola	121
Tagħrif ġdid mir-restawr ta' erba' pitturi fil-parroċċa ta' Santa Marija tal-Imqabba	125
Messaġġi mis-Socjeta	149
Eluf Habbewk Marija.....	151
Sena Attivitajiet 2018/2019.....	152
Taht il-ħarsien tiegħek nistkennu!.....	157
100 sena mit-twelid tal-artist Emvin Cremona	165
Iż-Żjara Pastoral tal-Isqof Baldassare Cagliares fl-Imqabba fl-1615 – It-Tieni Parti: Id-Deskrizzjoni tal-Knejjes iż-Żgħar.....	171
Il-Lingwa Maltija	178
Tislima – B'tifkira għażiża tal-artist u skultur Renzo Gauci	180
Żewġ pjanti tal-1909 u l-1939 tal-illuminazzjoni fit-toroq tal-Imqabba.....	181
Lil Marija Santissima	187
50 sena mill-mewt ta' saċerdot li għamel ġieħ lill-Imqabba	189
Qddiem il-Kwadru ta' Santa Marija tal-Ħlas	193
Patri Rafael ta' Sant'Anna Karmelitan Skalz (Wenzu Despoth)	194
Messaġġ mill-Għaqda Każini tal-Banda	196
Rispett u għaqda bejn is-socjetajiet.....	196
Fir-Raħal ta' Santa Marija.....	197
L-Ewwel Kappillani li mexxew il-parroċċa tal-Imqabba	198
Rendikont tal-Festa ta' Santa Marija 2018.....	199
Min irreklama f'din il-pubblikazzjoni	200

Pioneer JVC SONY

**GABBA
AUTO TINT**

MQABBA ROAD, SIGGIEWI

99486437

**SPEAKERS
SUB-WOOFERS
AMPLIFIERS**

Il-Kumitat Eżekuttiv 2019 – 2021

President
Carlo Sciberras

Presidenti Onorarji
Dr. Louis Galea B.A., LL.D.
Is-Sur Joseph Farrugia

Viċi President
Michael Ghigo

Segretarju Ġenerali
Antoine Farrugia

Kaxxier
Carmel Briffa

Direttur tal-Każin
Felix Galea

Viċi Segretarju Ġenerali
Alex Falzon

Viċi Kaxxier
Jonathan Mifsud

Assistent Direttur tal-Każin
Joseph Galea

Delegat Planċier
Michael Ghigo

Delegat tal-Armar
Alex Falzon

**Assistent Uffiċjal Midja u
Relazzjonijiet Pubbliċi**
JeanCarl Grech

Delegat tan-Nar tal-Ajru u tal-Art
Joseph Briffa

**Uffiċjali għall-Midja u
Relazzjonijiet Pubbliċi**
Mario Zammit

**Delegat għaż-Żgħażaġh, Nisa,
Adoloxxenti u Tfal u Anzjanità Attiva**
Samantha Debono

Chairperson Sezzjoni Proġetti u NGO's
Marica Mifsud

Surmast Direttur
Mro David Agius
A. Mus. LCM, A. Mus. VCM (Hons) ALCM

Arkivista
Antoine Farrugia

Konsulent Legali
Dr Mark Portelli BA.LLD

Uffiċjali Relazzjonijiet Soċjali
Joseph Briffa
Jonathan Mifsud

Membru għal Ghomru
Roderick Tonna

Direttur Spiritwali
Fr. Joseph Zahra O.P.

Delegat tal-Banda
Christopher Spiteri

Revizuri
Mark Cardona, Ryan Vella

Kordinatur Kreattività u Innovazzjoni
JeanCarl Grech

Koordinaturi Attivitàjiet
Mario Zammit
Alex Falzon

Assistent Surmast Direttur
Mro René Camilleri
B.Eng (Hons), ALCM

**Rappreżentanti
fl-Għaqda Każini tal-Baned**
Carmel Briffa, Carlo Sciberras

Kummissjoni Banda
Mro René Camilleri, Christopher Spiteri,
Antoine Farrugia, JeanCarl Fenech,
Alfred Galea

TAR-ROBBA

Recycling Centre

L I M I T E D

Tar-Robba l/o Kirkop KKP 9090, Malta
 Tel: 2168 3558, 2168 5332 Fax: 2164 2834
 John Ghigo : 9949 3311
 Jurtin Ghigo : 9945 7162
 E-mail: johnghig@maltanet.net
 Web: www.tarrobbarecycling.com

*For all types of
 original, second
 hand and imitation
 autoparts with the
 best prices found
 locally!!!*

TAR-ROBBA

ta' pataw

L I M I T E D

- Ġarr tal-Konkos
- Blokki tal-Franka
- Blokki tas-Sejjieħ
- Torba
- Bricks

Flimkien ninvestu fil-ġejjieni...

Carlo Sciberras, President tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V jagħti ħarsa lejn il-proġetti li din is-Socjetà qed twettaq u jwassal messaġġ pożittiv li jinkoraġġixxi u jippremja l-għaqda, id-dedikazzjoni u l-bżulija tal-fergħat fi ħdan is-Socjetà tagħna.

Għezież,

Ergajna ninsabu f'dan iż-żmien tas-sena, żmien li jgħib miegħu ferħ liema bħalu, ferħ indeskrivibbli għal kull devot ta' Ommna Marija Assunta u għalina l-membri, segwaċi u benefatturi ta' din is-Socjetà. Żmien li jgħib miegħu wkoll ħidma intensiva kif ukoll sagrificcju li finalment il-koll iwasslu għal sodisfazzjon kollettiv fejn flimkien bħala Socjetà waħda nkomplu ningħaqdu taħt il-mantar ta' Santa Marija Patruna u Protettriċi tar-raħal tagħna.

L-istorja ta' din is-Socjetà u l-Festa Titulari fl-Imqabba hi storja gloriuża, storja li kull membru tas-Socjetà kif ukoll kull Imqabbi għandu jkun kburi bihom, għalhekk bħala Mexxejja u Amministraturi ta' din is-Socjetà l-għan ewlieni tagħna huwa li flimkien mal-Ferġat, Soċji, Partitarji, Benefatturi f'sinerġija mal-Entitajiet Ċivili u Ekkleżjastiċi nkomplu niktbu din l-istorja gloriuża mhux biss għas-suċċessi reliġjo-kulturali u artistici tal-lokal tagħna iżda wkoll għas-suċċessi fuq livelli nazzjonali u internazzjonali f'dak kollu li għandu x'jaqsam mal-funzjoni tagħna bħala Socjetà b'qalb u ruħ nisranija.

Il-Festa tas-sena l-oħra ssarrfet f'suċċess sabiħ fejn għalkemm it-temp ma kienx wieħed favorevoli, bil-għaqal u b'enerġija kbira minn ħafna partitarji rnexxielna nikkontrollaw l-impatt tal-maltemp bl-aħjar mod possibbli dan grazzi għall-persuni qalbiena fit-toroq tal-armar u n-nar tal-art u fl-egħlieqi tan-nar tal-ajru. Ta' dan kollu nixtieq mill-qalb niringrazzja lil kull min kien ta' sostenn f'dawk il-mument ta' qtiġh il-qalb.

Jekk Alla jrid fil-Festa ta' din is-sena ser nerġgħu nkunu qegħdin naħsdu l-frott ta' tant ħidma u dedikazzjoni tal-Ferġat ta' din is-Socjetà, ferġat li fid-diversità tagħhom jaħdmu id f'id biex jintlaħaq dak il-koordinament ewlieni biex tkun tista' tiġi cċelebrata bl-aktar mod simboliku festa kbira u kompluta. Żgur li dak kollu li qed jiġi mhejji bil-ħidma tal-Kumitat Eżekuttiv, L-Għaqda tal-Armar u dawk li jieħdu ħsieb jarmaw u jżarmaw fit-Toroq tagħna, L-Għaqdiet tan-

Nar tal-Ajru u tal-Art, is-Sezzjoni Żgħażaġh, Kummissjoni WEB, Surmast Direttur, Assistent Surmast Direttur, Bandisti, Aljievi u Kummissjoni Banda, lill-grupp inkarigat mill-plancier, is-Sezzjoni Nisa, il-Klabb Tfal tat-Titular u Go Reds, Bord Editorjali, il-grupp inkarigat mill-manutenzjoni tal-każin kif ukoll l-impenn tal-Fratellanzi u l-grupp li jgħin fl-armar u żarmar tal-Knisja, se jkun qed jiġi apprezzat mill-qalb minn ħafna ammiraturi li jiġu jżuruna bl-eluf waqt il-gimġha tal-Festa. Minn hawn nawguralthom kull suċċess f'din il-ħidma

kbira. Ta' min isemmi wkoll żewġ fergħat sportivi fi ħdan is-Socjetà tagħna li huma St. Mary Mqabba Pool Team u St. Mary Mqabba Darts Team li t-tnejn li huma kellhom riżultati sbieħ fil-Kampjonati Nazzjonali. Ta' dan kollu niringrazzja mill-qalb lil kulhadd, filwaqt li ntenni awgurju speċjali lil Go Reds Adolexxenti Titulari f'għeluq il-ħames snin mit-twaqqif tagħhom proprju din is-sena.

Is-sena amministrattiva 2018/2019 se tibqa mfakkra wkoll bħala sena li fiha varajna numru ta' inizjattivi u proġetti ta' portata fejn għalkemm inzerat sena li fiha żammejna l-Elezzjoni tal-Kumitat Eżekuttiv kif ukoll saru l-Elezzjonijiet tal-Kunsilli Lokali u Parlament Ewropew xorta waħda l-ħidma fis-Socjetà tagħna mhux talli ma qatgħet xejn, talli l-ħidma ntensifikat f'livelli bla precedent.

Carlo Sciberras, Il-President tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V

**if you can dream it,
we can build it**

ELBROS® | **30**^{Years of Trust}
built for life 1989
2019

www.elbros.com.mt

Proġett restawr faċċata tal-Każin:

Wara proċess metikoluż ta' applikazzjonijiet u laqgħat ma' korpi governattivi dwar finanzjament għar-restawr tal-faċċata tal-Każin, il-Kumitat Eżekuttiv rnexxielu b'suċċess jikseb finanzjament mill-*Good Causes Fund* u mill-iskema Irrestawra Darek tal-*Planning Authority*, biex jinbada l-proġett tar-restawr tal-faċċata tal-Każin. Ix-xogħol ta' restawr beda lejn l-aħħar ta' Jannar mill-Kumpanija ta' Restawr Farstone ta' Haż-Żebbuġ taħt is-supervizjoni tal-Periti David Zahra u l-Onor Toni Bezzina kif ukoll f'laqgħat konsultattivi mal-Awtorità tal-Ippjanar permezz tas-Sur Kenneth Cauchi. Minn hawn niringrazzja lil Ministru Owen Bonnici u lill-Perit Onor. Toni Bezzina tal-assistenza tagħhom f'dan il-proġett u tal-kontribut tagħhom lejn din is-Soċjetà. Niringrazzja wkoll lis-Sur Nenu Ellul li kien il-benefattur tar-restawr tal-istatwa ta' Santa Marija ta' fuq il-bejt, restawr li sar minn Mastru Joseph Camilleri kif ukoll grazzi lis-Sur Francis Muscat li provdielna l-ġebel li kellu bżonn jinbidel. Grazzi wkoll lil Michael Ghigo, Anthony Sammut u Alex Grech li sibnihom warajna fi htigijiet varji. Saret ukoll alterazzjoni tas-sistema tal-illuminazzjoni fejn minn hawn niringrazzja lis-Sinjuri Ivan Falzon, Felix Galea u l-Perit Ivynne Grixti.

Planċier Artistiku:

Il-planċier artistiku kien ukoll fuq quddiem nett fil-lista ta' prijoritajiet tagħna bħala Kumitat Eżekuttiv u għaldaqstant matul is-sena tkompla ix-xogħol preliminari ta' ppjanar fejn proprju lejn l-aħħar tas-sena l-oħra ġew iddisinjati id-disinji uffiċjali u l-ingrandimenti tal-faċċata. Dawn ġew preżentati u approvati waqt is-seduta ġenerali fi Frar. Ix-xogħol fuq dan il-proġett huwa miexi b'ritmu tajjeb fejn din is-sena ser naraw xogħlijiet ta' alterazzjoni kif ukoll xogħol artistiku ġdid ta' njam fil-faċċata artistika. Minn hawn nixtieq niringrazzja lid-Diżinjatur rinomat Manuel Grech, id-Delegat tal-Planċier Michael Ghigo u l-Mastrudaxxa bravu Joseph Mizzi li flimkien qed niżguraw opra artistika tal-ogħla livell. Niringrazzja wkoll lis-Sur Anthony Sammut li qed ikun t'għajjnuna fuq xogħol ieħor tal-injam filwaqt li niringrazzja wkoll lis-Sinjuri Charles Demanuele, Ian Camilleri, Joseph Tonna u Jonathan Mifsud flimkien ma' Chris Schembri Baldacchino u persuni oħrajn tas-sostenn tagħhom fuq dan il-proġett b'mod partikulari xhin niġu għall-armar tal-planċier fil-pjazza. Apprezzament ukoll lil Kumpaniji Polidano Group, Elbros Constructions u l-aħwa Ellul tas-sostenn kbir tagħhom. Minn hawn niringrazzja wkoll lis-Sur Benny Camilleri tal-ħidma kbira li wettaq fuq il-proġett tal-Planċier Artistiku matul iż-żminijiet. Żgur li x-xogħol siewi li għamel matul is-snin se jkompli jitgawda bl-aħjar mod possibbli.

Proġett Maħžen:

Il-Kumitat Eżekuttiv imbarka wkoll fuq proġett ieħor ta' portata kbira, u dlonk wara l-laqgħa ġenerali

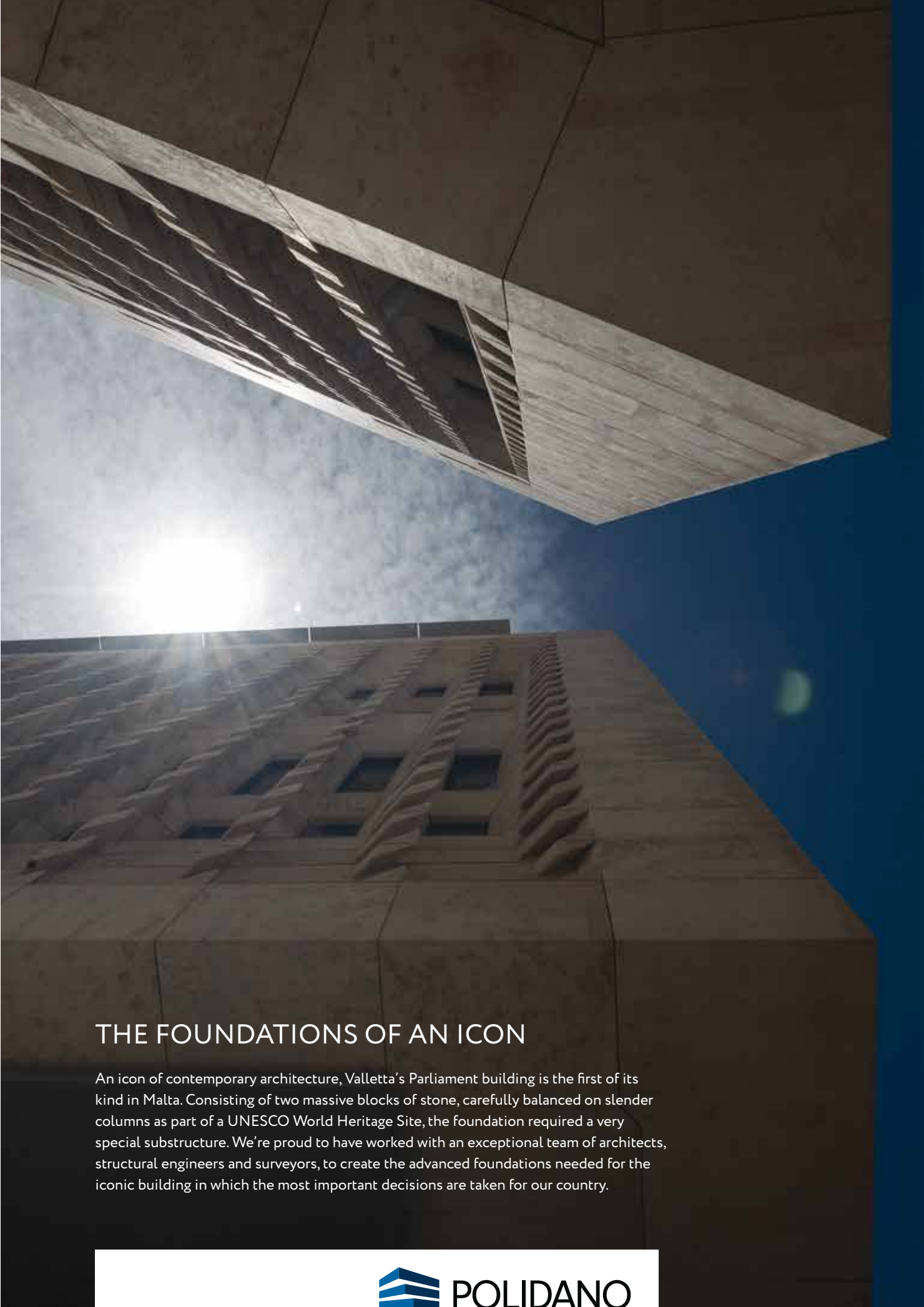
annwali tas-sena 2018, bdejna bil-laqgħat mal-Periti Manuel Żammit u l-Onor. Toni Bezzina fejn għarrafnielhom il-ħsieb tagħna li ntellgħu żewġ sulari oħra fuq l-imħażen tas-Soċjetà. It-triq ma kienetx faċli biex jingiebu l-permessi neċessarji, però ma qtajniex qalbna u sewwasew fis-16 ta' April 2018 issottomettejna l-applikazzjoni għand il-*Planning Authority* fejn eventwalment wara bosta laqgħat oħra matul is-sena kollha, proprju fit-8 ta' Ottubru tal-istess sena, waqt laqgħa tal-Bord fl-Awtorità tal-Ippjanar, il-permessi neċessarji għal żewġ sulari oħra ġew approvati. Il-pjanti ġew preżentati u approvati fil-Laqgħa Ġenerali Annwali ta' din is-sena. Hekk kif tgħaddi l-Festa ta' din is-sena nibdew bix-xogħol ta' kostruzzjoni. Minn hawn niringrazzja lill-bravi Periti Zammit u l-Onor Bezzina tal-ħidma bla waqfien fuq dan il-proġett. Grazzi wkoll lil Kumpaniji Elbros Constructions, Zahra Group u Polidano Group tas-sostenn biex dan il-proġett ikun jista' jissarraf f'realtà f'qasir żmien. Żgur li dawn il-Kumpaniji għandhom post speċjali fil-qalb ta' din is-Soċjetà, dan għaliex dejjem ikunu minn ta' quddiem bil-għajjnuna tagħhom f'kull htieġa. Niringrazzja wkoll l-Fondazzjoni Gal Xlokk tal-fiduċja f'dan il-proġett. Ix-xogħol relatat mal-bini se jkun fdat f'idejn il-bennej is-Sur Joseph Ellul assistit minn Johann Farrugia, Romeo Cilia, Michael Ghigo u partitarji oħra li se jkunu qed joffru l-assistenza tagħhom fejn ikun hemm bżonn. Minn hawn niringrazzjahom ta' din l-għajjnuna kbira filwaqt li nhegġeġ aktar partitarji tal-mestier biex joffru l-għajjnuna tagħhom.

Proġett ta' Suffitt ġdid fis-Sala tal-Banda:

L-investment f'tisbiħ fil-każin kompli għaddej b'ritmu tajjeb ħafna u proprju din is-sena se nkunu qed naraw suffitt ġdid fis-sala tal-banda grazzi għall-finanzjament minn l-iskema tal-Kunsill Malti għall-Arti u l-Għaqda Każini tal-Banda li minn hawn niringrazzjahom tal-fiduċja fil-proġett. Grazzi wkoll lil Kumpanija D Gypsum Unique u Xuereb Installations tax-xogħol professjonali li għamlu. Grazzi wkoll lil sħabi membri tal-Kumitat Felix Galea u Jonathan Mifsud tal-koordinament tal-ħidma kif ukoll lil Marica Mifsud li hadmet l-applikazzjoni tal-proposta kif ukoll l-applikazzjonijiet tal-proġetti kollha li għaddejjin bħalissa.

Proġett Festi Nklussivi:

Proprju f'din il-Festa se nkunu qed invaraw Proġett mill-fond 'Festi Inklussivi'. Il-proġett jittratta b'mod ħolistiku l-inkluzjoni ta' persuni b'diżabilità u anzjani fil-festi tal-irħula u l-ibliet Maltin. Il-fond ġie mniedi mis-Segretarjat Parlamentari għall-Persuni b'Diżabilità u Anzjanità Attiva u l-proposta tas-Soċjetà tagħna ntgħazel bħala l-aqwa minn fost dawk tal-każini tal-banda li bih se jibbenefikaw minn dan il-fond. Minn hawn niringrazzja lil Chris Schembri Baldacchino u Marica Mifsud għall-koordinament ġenerali tal-proġett.

THE FOUNDATIONS OF AN ICON

An icon of contemporary architecture, Valletta's Parliament building is the first of its kind in Malta. Consisting of two massive blocks of stone, carefully balanced on slender columns as part of a UNESCO World Heritage Site, the foundation required a very special substructure. We're proud to have worked with an exceptional team of architects, structural engineers and surveyors, to create the advanced foundations needed for the iconic building in which the most important decisions are taken for our country.

POLIDANO

Delegazzjoni mis-Socjetà fis-serata finali tal-Premju għall-Arti flimkien mal-E.T. Dr George Vella President ta' Malta u s-Sinjura tiegħu

Rebħ tal-Unur Wirt Artistiku:

Proprju din is-sena, is-Socjetà tagħna flimkien mal-Għaqda tan-Nar fi hdnha giet onorata b'unur nazzjonali waqt is-serata ta' premjazzjoni 'Premju għall-Arti' organizzata mill-Kunsill Malti għall-Arti nhar is-16 ta' April fit-Teatru Manoel. Dan l-Unur prestigjuż li poġġa isem is-Socjetà tagħna fil-quċċata tal-isfera Artistika u Kulturali Nazzjonali qed ikompli jżied mal-kullana ta' unuri mirbuha mis-Socjetà tagħna matul iż-żmien, unuri li kollha ġew frott il-ħidma u d-dedikazzjoni tal-istess Socjetà u l-fergħat tagħha; ħidma kbira għad unur l-arti u l-kultura f'diversi forom bħal armar, mużika, celebrazzjonijiet festivi u l-qasam piroteknika kemm tal-ajru u tal-art li tant aħna magħrufin għalih.

Il-ħidma ta' manutenzjoni fil-post tan-nar kienet ukoll waħda vibranti matul is-sena kollha grazzi għal membri ħabrieke tal-istess għaqda li middew idejhom għal xogħol bżonnjuż ħafna. Minn hawn niringrazzjahom mill-qalb flimkien ma' daww kollha li provdew kull forma ta' għajjuna.

Aħna min-naħa tagħna bħala Kumitat Eżekuttiv qegħdin inkomplu ninvestu fil-gejjieni tas-Socjetà u l-Festa permezz ta' dawn l-investimenti strutturali kif ukoll investiment fir-riżorsi umani li tant huma importanti. Il-proġetti, jekk Alla jrid żgur li mhux se jieqfu hawn, u l-pjan tagħna huwa wieħed ċar u konkret li jkompli jgħib is-sede tas-Socjetà, il-propjetajiet u l-assi artistici tagħha bħala gawhriet artistici u arkitettonici ewlenin fir-raħal tagħna u fil-madwar. L-għan tagħna huwa li nħallu l-każin, l-propjetajiet u l-assi artistici tiegħu isbaħ u aktar attrezzati biex b'hekk kull individwu jkollu opportunitajiet xierqa fejn jimraħ, jutilizza u jżviluppa l-ħiliet u t-talenti tiegħu f'ambjent san li jinkoraġġixxi żvilupp.

Madanakollu, l-ebda proġett u prijorità ma tkun tista' tiġi mmaterjalizzata mingħajr l-għajjuna tagħkom is-soċji, partitarji u benefatturi. Għalhekk, ninsab konvint u fiduċjuż li kif dejjem għamiltu ser tkomplu twieġbu għas-sejha tagħna bi mħabba u ġenerożità liema bħalha. Is-Socjetà hi tagħkom is-Socji, u l-ħidma li qed issir mill-Kumitat Eżekuttiv hi ħidma f'isem

kull wieħed u waħda minnkum, għalhekk filwaqt li niringrazzjakom tas-sapport kontinwu minn hawn inkompli nhegġigkom tkunu ta' spalla għalina f'din il-ħidma sfika b'investiment fil-gejjieni.

Minn hawn nixtieq insellem u niringrazzja lis-Sur Christopher Spiteri li serva fil-Kumitat Eżekuttiv għall-21 sena shaħ tal-ħidma kbira tiegħu fi hdn il-Kumitat Eżekuttiv f'diversi karigi importanti u li minħabba ċirkostanzi li hadd m'għandu kontroll fuqhom ma kienx f'pożizzjoni li jikkontesta l-elezzjoni. M'għandix dubju u nawgura mill-qalb li fil-futur Chris jerga jkun parti mill-Kumitat Eżekuttiv. Niringrazzja wkoll lis-Sur Patrick Ghigo u s-Sur Osvaldo Vella li kienu parti mill-Kumitat 2017/2019 u nawgurallhom aktar okkażjonijiet ta' ħidma fl-istrutturi tas-Socjetà, filwaqt li nifraħ u nawgura ħafna ħidma lill-membri l-ġodda s-Sinjuri Michael Ghigo, Alex Falzon, Jean-Carl Grech, Felix Galea, Samantha Debono u Joseph Galea li ġew eletti fl-elezzjoni tal-Kumitat Eżekuttiv li nżammet f'Marzu ta' din is-sena.

Carlo Sciberras flimkien mal-membri tal-familja Martin

Aktar kmieni matul is-sena amministrattiva proprju f'Ottubru, fil-Kunċert ta' Tislima lil Mro George Martin, il-Kumitat Eżekuttiv flimkien mas-Surmast Mro David Agius habbar il-ħatra taż-żagħżuġ Imqabbi Mro René Camilleri bħala Assistent Surmast tal-Banda Re Ġorġ V kif ukoll Direttur tal-Youth Band. René flimkien mas-Surmast David Agius qed iwettqu ħidma kbira u ta' żelu flimkien b'risq il-Banda u s-Socjetà. Ad Multos Annos Mro Agius u Mro Camilleri! Minn hawn

Uħud mill-membri tal-Kumitat Eżekuttiv preċedenti flimkien mas-Surmast u l-Assistent Surmast

THIS IS BEN.

HE LIKES FOOTBALL.

WHAT HE DOESN'T LIKE ARE BAD ODDS.

THAT'S WHY HE PLAYS ON YOBETIT.COM

BE SMART

BE LIKE BEN

mga

LICENSE: MGA/B2C/227/2012

RGF.ORG.MT

PLAY RESPONSIBLY

18+

inheggeg lill-ġenituri kollha jinvestu fil-formazzjoni edukattiva u muzikali ta' wliedhom billi jhadjru lit-tfal tagħhom jibdeu jitgħallmu l-muzika mingħajr hlas fl-Iskola tal-Muzika tas-Socjeta' tagħna.

Il-messaġġ aħhari tiegħi fl-okkażjoni tal-Festa Titulari ta' Santa Marija huwa bla dubju awgurju sincier lill-Ferġat, Soċji, Partitarji u Benefatturi għall-Festa mill-isbaħ f'għaqda waħda fejn kulhadd jigbed habel wiehed biex is-suċċessi li tant huma sinonimi ma din is-Socjeta' u ma din il-Festa Kbira jkomplu ġejjin. Ta' dan m'għandix biżżejjed kliem biex niringrazzja lil kulhadd ta' din il-ħidma bla waqfien.

Minn dawn l-aħħar versi, nixtieq minn qalbi niringrazzja wkoll lil shabi membri tal-Kumitat

Il-Faccata tal-Kazin waqt il-Fażi ta' Restawr

Eżekuttiv tas-sapport u l-fiduċja u tal-ħidma kbira tagħhom. Grazzi wkoll lill-abbli Avukat Dr Mark Portelli li dejjem insibuh warajna fil-ħtiġijiet legali tas-Socjeta' kif ukoll il-Periti Onor. Toni Bezzina, Manuel Zammit, Ivynne Grixti u Omar Caruana tal-ġajnuna siewja tagħhom. Niringrazzja wkoll lil dawk il-persuni u entitajiet kollha li matul is-sena naħdmu spalla ma spalla magħhom għall-ġid komuni, bħal Kappillan tal-Parroċċa Fr John Curmi, il-Viċi Kappillan Fr Anton D'Amato u d-Direttur Spiritwali tas-Socjeta' Fr Joseph Zahra, is-Sindku s-Sur Omar Farrugia u l-Kunsill Lokali tal-Imqabba filwaqt li nawguraw kull suċċess lilu u lill-Kunsilliera shabu għall-karigi rispettivi tagħhom niringrazzjaw ukoll lil Dr Charlene Muscat li serviet bħala Sindku fil-legislatura li għaddiet flimkien mal-Kunsilliera l-oħra li servew lil lokal tagħna matul dawn l-aħħar snin. Minn qalbi wkoll niringrazzja lill-Pulizija tad-distrett b'mod speċjali l-Assistent Kummissarju Sandro Gatt, is-Supretendent Josric Mifsud, l-Ispetturi Melvyn Camilleri u Roderick Attard u s-Surġent Malcolm Pace. Grazzi wkoll lill-Għaqda Każini tal-Banda u lill-Membri Parlamentari kollha tal-ħames distrett tal-ġajnuna li nsibu minn għandhom.

Minn qalbi nawgura Festa Kbira li tixraq il-Patrana tal-Imqabbin Santa Marija filwaqt li nawgura l-Festa t-Tajba lill-Imqabbin kollha.

Viva Santa Marija, Patrana u Protettriċi tal-Imqabba!

Wine & Pizza fix-Xalata

**Il-Ġimgħa, 16 ta' Awwissu 2019
8:30pm 'il quddiem fil-Pjazza**

Bookings: 79275881 / 79242705

Timberland Securities Investment plc.

Hruġ ta' Bonds

issa ammessi għall-kummerċ
fuq is-Suq Miftuħ tal-Borża ta' Frankfurt u
l-Vienna Multilateral Trading Facility (MTF)

Bond b'rendiment ta'

3.75%

għal perjodu ta' 5 snin
li jimmatura fl-2023

Bond ieħor
b'rendiment ta'

4.6%

għal perjodu ta' 10 snin
li jimmatura fl-2028

Is-Suq Miftuħ tal-Borża ta' Frankfurt, flimkien mal-Vienna MTF, huma swieq regolati mill-boroż rispettivi nfushom li ma jehdux il-forma ta' swieq regolati u għalhekk mhumiex soġġetti għar-reġimi tal-prospett u tat-trasparenza applikabbli għal Swieq Regolati.

- ▶ Investiment minimu ta' €3,000
- ▶ Timberland Invest Ltd giet maħtura bħala distributtriċi tal-bonds maħruga f'Malta minn Timberland Securities Investment plc.
- ▶ L-investiment fil-bonds għandu jkun ibbażat fuq id-dettalji shaħ tal-Prospett

Kun af li għamilt
investiment fis-sod

Ċemplilna fuq
2090 8100

Timberland Securities Investment plc. (inkorporata f'Malta b'uffiċċju registrat f'171, Old Bakery Street, Valletta) hija l-kumpanija li ħarġet il-bonds ai termini tal-Prospett, datat 23 ta' Novembru 2018, approvat mill-Awtorità tas-Suq Finanzjarju f'Liechtenstein u ippassportjat f'Malta. Timberland Invest Ltd (b'uffiċċju tan-negozju f'Aragon Business Centre, Dragonara Road, San Ġiljan, STJ 3140) hija regolata mill-MFSA taħt l-Att dwar Servizzi ta' Investiment u giet maħtura bħala d-distributtriċi ta' dawn il-bonds f'Malta.

Jekk tinvesti f'dawn il-bonds, mhux se jkollok aċċess għall-flus tiegħek qabel id-data tal-maturità. Madankollu, tista' tittrasferixxi jew tbigh il-bonds tiegħek, dejjem skont it-termini tal-prospett. Il-valur tal-investiment tiegħek jista' jitla' kif ukoll jinżel, u tista' titlef ftit mill-ammont, jew l-ammont kollu, li inti tkun investejt. Aktar dettalji jinsabu f'dan il-Prospett, li jista' jinkiseb mingħajr ħlas, waqt ħinijiet normali tal-ftuħ, mill-uffiċċju tan-negozju ta' Timberland Invest Ltd f'San Ġiljan, jew mis-sit elettroniku: <https://www.timberland-malta.com>.

Inkomplu nsaħħu t-tradizzjonijiet tar-raħal tagħna

Is-Sur Omar Farrugia, Sindku tal-Imqabba, jappella sabiex niċcelebraw din il-festa qaddisa kif jixraq u jħares 'il quddiem għall-interessi tal-lokalità

Gheżież Soċji u Partitarji,

Nixtieq nibda dan il-messaġġ sabiex niringrazzjakom minn qalbi tal-fiduċja li wrejtu f'ija u fi sħabi sabiex inservukom matul il-ħames snin li ġejjin bħala Kunsill Lokali tal-Imqabba. Huwa ta' unur għaliya, li qiegħed niċcelebra magħkom il-festa tal-Patrana tagħna l-Imqabbini - Santa Marija, bħala Sindku ta' din il-lokal. Huwa ta' privileġġ li nservi lir-raħal twelidi, ir-raħal li fih trabbejt, li sawwarni b'valuri, f'komunità ta' eċċellenza u mogħni b'kultura ta' festi li matul iż-żmien komplew isahħu t-tradizzjonijiet li r-raħal tagħna magħruf sew għalihom.

Hekk kif joqrob ix-xahar ta' Awwissu, fil-moħħ u l-qalb tal-Maltin, tibda tfeġġ il-festa ta' Santa Marija, u fl-Imqabba tibda riesqa l-festa Titulari. Nappella sabiex flimkien, niċcelebraw din il-festa qaddisa kif jixraq, b'imħabba lejn xulxin u f'għaqda bejnietna. Nixtieq niringrazzja lill-kumitat u l-membri, kemm żgħażaġ kif ukoll anzjani ta' din is-Soċjetà mmexxija mill-President ħabrieqi s-Sur Carlo Sciberras, għax-xogħol kbir li jagħmlu biex tiġi ċcelebrata festa kbira bħal din. Naf kemm sagrafiċċi jagħmlu dawn in-nies flimkien mal-familji tagħhom tul is-sena kollha. Li ma jkunx dan is-sagrafiċċju bla limitu biex jorganizzaw dan kollu, ma jkunx possibbli li jkollna festa li fiha minn kollox.

Nixtieq nifrah għas-suċċess miksub li s-Soċjetà flimkien mal-Għaqda tan-Nar Santa Marija, kisbet propju nhar it-Tlieta, 16 ta' April, fejn giet mogħnija bl-unur Wirt Artistiku 2019. Unur li sarraf ħidma eċċellenti u professjonali ħafna li tant u tant nies iddedikaw il-ħin tagħhom sabiex komplew jgħollu isem is-Soċjetà Santa Marija u l-Banda Re Ġorġ V kif ukoll isem raħalna 'l fuq fil-quċċata fl-isfera Artistika u Kulturali ta' pajjiżna. Dan kompli jingħaqad mal-kullana ta' suċċessi li ġew miksuba matul is-snin u li ser jitnizzlu b'għozza kbira fl-istorja.

Kemm għandna nkunu kburin bit-talent li r-raħal tagħna jhaddan u fejn jidhlu ż-żgħażaġ xi haġa speċjali. Niehu gost nara żgħażaġ impenjati fil-qasam tal-volontarjat u jimpenjaw ruħhom għal sfidi li kultant

ma jkunux faċli. Juru interess f'oqsma li fil-ħajja tal-lum kultant neħduhom *for granted* jew li f'tit li xejn nagħtu kashom. Fost l-attivitajiet li jsiru mis-Sezzjoni Żgħażaġ Santa Marija matul is-sena, l-iktar attività li laqitni, u li l-kliem ta' tifhir dwarha ma kienx f'tit, kien id-dramm kontemporanju mtella fiż-żmien tal-Ġimgha Mqaddsa, bl-isem ta' "Fejn Hu Alla?!" bit-tema magħżula kienet l-abort. Dramm miktub mis-Sur Jean Paul Muscat, li l-messaġġ ewlieni kien imqabbal mal-passjoni ta' Sidna Ġesù Kristu mat-tbatijiet differenti li jeżistu

fost iż-żgħażaġ u l-familji tal-lum. Prosit tax-xogħol tagħkom, flimkien mas-Sur Michael Chetcuti u sħabu, għall-wirja La Semana Santa, li ta' kull sena tpaxxi l-għajnejn ta' kull min jiġi jżurha fis-swali artistici fis-Sede tas-Soċjetà.

Hija l-għaxxa tiegħi li nara r-raħal tal-Imqabba ħaj u għaddej b'attività kontinwa, kemm għall-anzjani, għaż-żgħażaġ, għat-tfal u għall-familji tagħna. Flimkien ma' sħabi l-kunsilliera, ser nimpenjaw ruħna għal djalogu kontinwu mal-għaqdiet kollha Imqabbini, għaliex verament nemmen li huma l-qalb li tħabbat u li żżomm dan ir-raħal attiv matul is-sena kollha. Irrid li nsaħħu u ntejbu l-komunikazzjoni ta' bejnietna u nikkolaboraw flimkien għal iżjed attivitajiet u proġetti sabiex inkomplu nagħtu din l-enerġija għdida li l-Imqabba tant tixraq. Għandna potenzjal u kommessi li nkomplu nkabbru l-festi tagħna. Dan kollu però jista' jsir biss flimkien.

F'dan il-messaġġ tiegħi ma nistax inħalli barra l-ambjent li huwa għal qalbi u ċert li għal qalb kull Imqabbini. Nappella sabiex kull wieħed u waħda minna għandu d-dmir li fil-ġimgha tal-festa kif ukoll matul is-sena kollha, naraw li l-indafa tkun prijorità u li tingħata l-importanza massima. Ser nimpenja ruħi flimkien ma' sħabi sabiex lkoll flimkien f'komunità, ngħixu f'ambjent li jixraq lilna u lil uliedna u b'hekk inħossuna kburin li nagħmlu parti minn raħal nadif.

Fl-aħħar, nixtieq insellem il-memorja tas-Sur Carmel Zahra, eks President u President Onorarju tas-Soċjetà Santa Marija u l-Banda Re Ġorġ V, li għal

LARGE VARIETY OF PARTY ITEMS NOW AVAILABLE AT SIGGIEWI

TOYS & GIFTS

VAST SELECTION OF GIFTS FOR ALL OCCASIONS,
TOYS, SUMMER ITEMS & MORE

STATIONERY

LARGE RANGE OF STATIONERY,
BOOKS, CARDS & MUCH MORE

**HELIUM SERVICES
AVAILABLE
IN SIGGIEWI &
HAMRUN**

f DES Malta

DIE ECKE SIGGIEWI

DES

IMPORTERS & DISTRIBUTORS

Triq Mons.M.Azzopardi SIGGIEWI - T. 2146 3403

WWW.DESMALTA.COM

WANNA PARTY

PARTY SUPPLIES, COSTUMES & ACCESSORIES

Daniels Shopping Complex
HAMRUN - T. 2123 3369

f Wanna Party Malta

SERVICES

PHOTOCOPIES @ **2c**
LAMINATION,
BINDING,
PASSPORT PHOTOS
PHOTO PRINTING
6" X 4" @ **18c**
& MANY MORE

BALLOON DECORATIONS

FOR ALL OCCASIONS AND
HELIUM SERVICE

COSTUMES & ACCESSORIES

AVAILABLE ALL YEAR ROUND
INCLUDING COSTUMES FOR
HIRE

sebgħa u għoxrin sena shaħ mexxa lil din is-Socjetà b'tant għaqal, dedikazzjoni u sagrafiċċju flimkien ma' shaħu u l-familja tiegħu. Insellmulek Nenu. L-Imqabba tibqa' tgħożż ix-xogħol li wettaqt matul is-snin kemm għas-Socjetà kif ukoll għar-raħal tagħna.

Nikkonkludi billi f'ismi u f'isem il-familja tiegħi,

flimkien ma' shaħi l-kunsilliera kollha, nawgura festa mill-aqwa lill-President, Kumitat u Soċji tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V u lill-Imqabbini kollha, u biex f'dawn il-ġranet ta' festa nkomplu nkattru l-għaqda ta' bejnietha għall-ġid tar-raħal tagħna li tant inħobbu. Grazzi mill-qalb.

Il-President tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V flimkien mal-Kumitat Eżekuttiv u l-Ferġat tas-Socjetà jirringrazzjaw lil Dr Charlene Muscat li serviet bħala Sindku flimkien mal-Kunsillieri tal-Kunsill Lokali tal-Imqabba matul il-Legislatura li għaddiet, filwaqt li jagħtu merħba u jawguraw kull suċċess lis-Sindku l-ġdid is-Sur Omar Farrugia flimkien mal-Kunsilliera Eletti għal din il-Legislatura.

*Free delivery on orders
over €15 or more*

Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, Mqabba
(corner Hospital Alley)

Tel: 2168 1398 Mob: 7904 0115

OHIO
SNACK - COFFEE - BAR

Opening Hours: Mon - Sat 05:00 till 15:00; Sunday Closed

Kitchen Opening Hours: Mon - Sat 05:30 till 13.30

**€850,000+ IN DISCOUNTS
FOR BACK TO SCHOOL**

**30% OFF ALL
STATIONERY**
FROM 1ST AUG TO 30TH SEP

Imqaddsa Marija

Il-Kappillan tal-Parroċċa tal-Imqabba, Fr John P. Curmi, jikteb dwar it-tifsira tat-titlu “Imqaddsa Marija” u x’jgħallimna f’dawn iż-żminijiet.

Imqaddsa Marija huwa l-ewwel titlu Marjan li jissema kull meta nitolbu l-Litanija fir-Rużarju Mqaddes. Dan it-titlu huwa sinonimu mat-titlu wisq aktar komuni u popolari ta’ **Santa Marija**. Huwa l-iktar titlu Marjan antik fil-gżejjer Maltin tant li fis-seklu 13 diġà nsibu kappella ta’ Santa Marija fil-Castrum Maris (Sant’Anġlu); kappella oħra ta’ Santa Marija fiċ-Ċittadella ta’ Ghawdex u oħra fil-gżira ta’ Kemmuna. Dawn it-tliet kappelli huma deskritti bħala fost l-aktar kappelli antiki ta’ Malta fl-epoka post Musulmana, cioè fil-bidu tal-kristjanizzazzjoni mill-ġdid tal-gżejjer Maltin!

Izda l-istorja tal-qedem ta’ dan it-titlu, **Santa Marija / Imqaddsa Marija**, mhux biżżejjed. Irridu naraw dan it-titlu xi jfisser u x’għandu jgħallimna llum.

Huwa titlu li jfaħhar lil Marija għall-**qdusija tagħha**. Fl-Evangelju naraw il-qdusija ta’ Marija fl-ubbidjenza sħiħa tagħha lejn Alla sa mit-ṭhabbira tal-Arkanġlu Gabrijel, sa fuq l-Għolja tas-Salib. Naraw il-qdusija tagħha fil-kwalità ta’ trobbija eżemplari li tat lil Ġesù. Naraw il-qdusija tagħha fl-imħabba u l-karità li uriet lil qaribha tagħha Elizabetta waqt it-tqala u xejn

anqas waqt it-tieg f’Kana tal-Galilija; naraw il-qdusija ta’ Marija wkoll fi kliemha, fix-xhieda tagħha: “**Aghmlu dak li jgħidilkom hu.**”

Fuq kollox, dan it-titlu sabiħ, **Imqaddsa Marija**, hu stedina ta’ mħabba għalina l-insara u devoti ta’ Marija biex aħna ngħixu wkoll bħal Marija l-qdusija. Mhux kulhadd imsejjah għall-istess triq (vokazzjoni, xogħol, fidma, professjoni) imma lkoll imsejhin għall-qdusija. U din il-qdusija jitlobha minna l-istess Ġesù, il-Mulej:

“**Nghidilkom li jekk hajjitkom ma tkunx hafna aħjar minn dik tal-kittieba u l-Fariżej (li kienu tant rigorużi fejn jidhlu l-ligijiet) ma tidhlux fis-Saltna tas-Smewwiet.**”

“**Kunu perfetti (qaddisa) bħalma perfett (qaddis) hu Missierkom li hu fis-smewwiet.**”

Ejjew nifirhu bil-qdusija ta’ Marija u bħala nkunu qaddisin – fi kliemna, f’għemilna, fi hsibijietna u kull fejn inkunu.

Imqaddsa Marija, itlob għalina.

Minn qalbi nawguralkom festa qaddisa u sabiħa li toghgob lil Alla.

Inħeggu

aktar nies jagħtu s-sehem tagħhom
fl-armar tal-knisja

**Reno Farrugia
Funeral Service
Għall Kull Xogħol
Ta' Funerali 24/7**

16, Emerald, Triq Il-Konvoy ta' Santa Marija, Mqabba. Mob: 9949 1477

Idma kollettiva fis-Socjetà

Antoine Farrugia, Segretarju Ġenerali tas-Socjetà, jirringrazzja lid-diversi għaqdiet, kummissjonijiet u partitarji tal-idma volontarja tagħhom filwaqt li jelenka l-attivitajiet u għrajiet ewlenin li seħhew matul din is-sena fi hdan is-Socjetà.

Gheżież Soċji u Partitarji,

Ninsabu fl-aħħar ftit ġimgħat qabel il-Festa Titulari ta' Santa Marija, Patruna tagħna l-Imqabbin. Għal sena oħra reġa' mess lili, li bħala Segretarju Ġenerali ta' din is-Socjetà mogħnija bl-unuri nidhol fi djarkom permezz ta' din il-pubblikazzjoni annwali li s-Socjetà tagħna tippubblika fl-okkażjoni tal-Festa Titulari.

Nibda dan l-artiklu billi nsellem lil-membri kollha tal-Kumitat Eżekuttiv preċedenti li temm il-idma tiegħu f'Marzu 2019 u nsellem lill-membri l-godda li flimkien miegħi niffurmaw il-Kumitat Eżekuttiv għas-sentejn li ġejjin. Minn din is-sena wkoll il-Kumitat Eżekuttiv ġie fformat minn 13-il persuna wara li fl-aħħar laqgħa ġenerali għaddiet mozzjoni biex jizjeddu l-membri. Nieħu dan il-punt li filwaqt li

nirringrazzja l-kummissjoni elettorali li hadet hsieb il-proċess elettorali, nirringrazzja wkoll lil dawk li kkontestaw però ma ġewx magħżula mis-soċji. Ninsab sodisfatt ukoll li dawn il-persuni flimkien mal-persuni li m'għadhomx jiffurmaw parti mill-kumitat, baqgħu jaħdmu qatigh fil-friegħi tas-Socjetà biex tiġi organizzata festa kbira kif nafu nagħmlu aħna l-Imqabbin.

Matul is-sena l-idma fis-sede tas-Socjetà kompliet għaddejja b'ritmu mgħaġġel. Matul din is-sena qiegħed isir restawr tal-faċċata maestuża tas-

Sede tas-Socjetà kif ukoll sar restawr fuq l-istatwa ta' Santa Marija li tinsab fil-quċċata tas-sede tas-Socjetà thares lill-Imqabbin. Is-Sur Felix Galea, is-Sur Joseph Galea, is-Sur Jonathan Mifsud u s-Sur Roderick Tonna hadu hsieb l-installazzjoni ta' dwal fis-suffitt, sistema

Id-dehra tal-faċċata waqt l-aħħar fazijiet tar-restawr

Is-Sur Joseph Camilleri waqt il-idma tar-restawr fuq l-istatwa ta' Santa Marija

Ta' Frida

Prop. Andrew Grech

Pet & Garden

103, Triq il-Madonna tal-Gilju, Mqabba - MQB 1309.

Tel: 2164 2693 • Mob: 7970 6677 • E-mail: fridapts@maltanet.net

Where you can find various pet foods, plants, trees, agricultural products and agricultural feeds.

Veterinary Service available every Wednesday

Mon - Fri: 8.00am - 12.00pm & 3.00pm - 7.00pm • Sat: 7.00am - 3.00pm

**Premium Quality
Rabbit Feeds**

SPAIN

Friskies

Eukanuba

Pedigree

ANDREWS

Farmina

ROYAL CANIN

CIBAU

Is-Sala tal-Banda armata wara r-restawr

ta' *interactive whiteboard* biex jiffacilita t-tagħlim tal-aljivi, kif ukoll iż-żebgħa fir-restawr tas-Sala tal-Banda. Barra x-xogħol fuq il-faccata u s-sala tal-banda, sar xogħol ieħor ta' manutenzjoni fil-bdil tal-uċuħ tal-imwejjed tal-ikliet bil-hidma sfiqa ta' Felix Galea, Roderick Pace u missieru Emmanuel Pace. Is-Socjetà wkoll giet regalata sett siggijiet fuq stil rustiku mingħand is-Sur Mario Grixti, poġġamann tal-kewkba mill-familja Tabone kif ukoll arblu tal-ħadid għall-maħżen mogħti minn Maria Micallef u l-familja.

Fis-Seduta Ġenerali Annwali li għall-ewwel darba nżammet f'nofs il-gimgha ntitolata *Investiment għall-gejjieni* gie maqbul unanimament il-proġett tal-estensjoni tal-bini tal-imħażen fejn jintrefa l-armar kollu u fejn ser ikun qiegħed jinżamm il-plancier artistiku. Hawn ta' min jirringrazzja lis-Sur Michael Ghigo, li qiegħed jaħdem qatigh fuq din l-opra tal-plancier biex fi żmien qasir narawha ssebbah il-pjazza biswit is-sede tas-Socjetà. Dan ix-xogħol qiegħed jitkompla fuq ix-xogħol li kien inbeda mis-Sur Benny Camilleri. Ta' min jirringrazzja wkoll lis-Sur Ian Camilleri, is-Sur Joseph Tonna, is-Sur Charles Demanuele, is-Sur France Sciberras u s-Sur Chris Schembri Baldacchino li permezz tal-koordinament tagħhom ma' diversi partitarji oħra jiehdu ħsieb jarmawh u jżarmawh matul il-jiem tal-festa.

Is-sena l-oħra s-Sezzjoni Żgħażaġħ Santa Marija ċcelebraw il-25 sena mit-twaqqif ta' din il-fergħa ferm importanti. Din il-fergħa halliet marka importanti fis-sede tas-Socjetà. Biex tfakkar dan l-avveniment, is-Sezzjoni Żgħażaġħ żanżnet pittura fl-entratura tas-sede tas-Socjetà. Din il-pittura tirrapreżenta lill-Assunta flimkien mal-armi ta' Malta, tal-Papa, tal-Imqabba u tal-Madonna. Hidmet is-Sezzjoni Żgħażaġħ issarrfet f'suċċess fil-qofol tal-aħħar jum tat-tridu tant li din is-sena ser ikollna l-Banda Marija Mtellgħa s-Sema tal-Imġarr għall-marċ tal-aħħar jum tat-tridu. Tieħu gost tara ż-żgħażaġħ jaħdmu qatigh u jircievu kummenti pożittivi minn kull min attenda għall-attivitajiet. Nsemmi fost oħrajn id-dramm ta' żmien il-Ġimgha Mqaddsa "Fejn Hu Alla?!", kif ukoll l-attività li ttellgħet fil-bidu tax-xahar ta' Novembru. F'dan il-waqt ukoll insellem il-memorja tas-Sur Benny Casha

L-inawgurazzjoni tal-pitturi tas-saqaf tal-intrata nhar l-10 ta' Awwissu 2018

li halliena iktar kmieni din is-sena u li kien ta' pedina importanti għas-Socjetà tagħna fil-qasam tad-drammi kif ukoll fl-edizzjonijiet preċedenti tal-Presepju Ħaj. Minn hawn nibgħat il-kondoljanzi lill-familja tiegħu.

L-għaqdiet tan-nar tal-ajru u tal-art komplew bil-hidma sfiqa tagħhom fejn minnbarra ħruq tan-nar matul il-gimgha tal-festa, wirjiet spettakolari f'lejllet il-festa fl-Imqabba, taw diversi wirjiet oħra f'festi lokalitajiet fil-gzejjer tagħna. Din il-hidma permezz ta' grupp ta' nies b'ħiliet kbar, issarrfet fil-kisba tal-premju tal-Wirt Artistiku li nkiseb mill-Għaqda tan-Nar Santa Marija f'nofs April ta' din is-sena. Matul din is-serata, is-Socjetà hejjiet kartolina bix-xogħol li l-friegħi kollha tas-Socjetà jippreparaw għall-festa tant għażiża għalina. F'dawn il-kelmtejn nixtieq niringrazzjahom tad-dedikazzjoni li juru lejn ix-xogħol tagħhom bil-wirjiet uniċi kif ukoll is-sagrificju personali u ta' qrabathom.

L-għaqda tal-armar komplet tirrestawra diversi statwi li jsebbħu l-Festa Titulari sabiex jigu preservati mill-aħjar li nistgħu kif ukoll ir-restawr tal-pedestalli tal-angli fost affarijiet oħra. Grazzi speċjali tmur għas-sur Ian Camilleri u s-Sur Antoine Abdilla għall-hidma tagħhom. Tkompla x-xogħol fuq il-pavaljuni ta' Triq Valletta, manutenzjoni fuq fistuni kif ukoll ingħata bidu għal proġett ta' sett pavaljuni godda għal Triq il-Parroċċa. Is-Sur Raymond Vella kif ukoll Emmanuel Pace u Roderick Pace ħadmu ammont sostanzjali ta' liedna biex inkomplu nsebbħu lir-raħal tagħna filwaqt li s-sinjuri Saviour Buttigieg u Ivan Falzon ħadmu fistuni godda għat-toroq.

L-għaqda tal-armar issottomettiet applikazzjoni għall-fondi biex jiġi restawrat ukoll il-Pedestall tal-Inkurunazzjoni. Minn qalbi niringrazzja wkoll lill-grupp tal-armar li anke f'lejllet il-festa ma kellux triq faċli biex iħares l-armar mix-xita qalila li għamlet is-sena l-oħra. Hawn ukoll niringrazzja lil grupp armar ġewwa l-knisja mmexxija mis-Sur Paul Gauci u s-Sur Salvu Mifsud li jiehdu ħsieb jikkoordinaw flimkien mad-diversi voluntiera sabiex jarmaw u jżarmaw l-armar għall-festa ġewwa l-knisja. Inhegġeg iktar nies jingħaqdu ma' wieħed minn dawn il-gruppi sabiex titkattar iżjed il-hidma.

Il-*hidma* tal-*banda* komplet *tavvanza* 'l quddiem. Is-sena l-oħra kienet sena speċjali għax *żdiedu* *żewġ* *servizzi* barra l-*Imqabba*. Qiegħed nirreferi għall-marċ fil-festa tal-Madonna tal-Lourdes fil-Qrendi u marċ mill-Banda Re Ġorġ V fil-festi ċentinarji ad unur Santa Katerina VM fiż-*Żurrieq*. F'Ottubru tas-sena li għaddiet, il-Kumitat Eżekuttiv *ħatar* lill-Mro Renè Camilleri bħala assistent surmast biex ikun ta' għajjnuna għas-surmast attwali Mro David Agius. Mro Renè Camilleri gie mogħti l-kariga propju waqt kuncert li l-*banda* tagħna tellgħet fis-sala Marija Assunta b'memorja ta' Mro George Martin. Kienet serata memorabbli li kull min attenda *żgur* li *ħareġ* sodisfatt. Minn hawn nixtieq nifrah lill-bandisti tal-post u nagħmel kuraġġ lill-aljievi biex ikomplu fit-triq li qabdu tat-tagħlim tal-mużika u nhegġegħ lil ġenituri jibgħatu lil uliedhom fl-iskola tal-mużika fis-Socjeta' tagħna.

L-fergħa tan-nisa tas-Socjeta', komplet tkun ta' pilastru għas-Socjeta' tagħna permezz ta' gbir ta' fondi mill-*coffee mornings*, *high teas* kif ukoll lotteriji u ħargiet kulturali. Il-fergħa nisa wkoll jagħtu sehem dirett fit-tindif tas-sede tas-Socjeta' matul is-sena kollha b'mod speċjali fil-*granet* tal-festa.

Friegħi oħra fis-Socjeta' tagħna huma t-Tfal tat-*Titular* u l-*Go Reds* Adolexxenti *Titulari*. It-tishih li jsir fit-tfal minn età *żgħira* huwa importanti għax jitgħallmu jhaddnu l-kultura mużikali u l-*arti* kif ukoll jibdew jifhmu kif titmexxa għaqda. Dan qiegħed ngħidu għax fil-*hin* li jkun għaddej dan il-*klabb*, fis-sede tas-Socjeta' jkun għaddej it-tagħlim tal-mużika kif ukoll xogħol ta' *arti* fl-*armar*. Dawn iż-*żewġ* fergħat fis-Socjeta' tagħna gieli wkoll marru xi mawra sal-*imħażen* matul is-sena jew xi *treasure hunt* ma tonqosx. Kif dawn it-tfal jilħqu l-età ta' *tnax*-il sena jidhlu membri fil-grupp tal-*Adolexxenti* – grupp li jitratta issues li *żgħażaġh* ta' dik

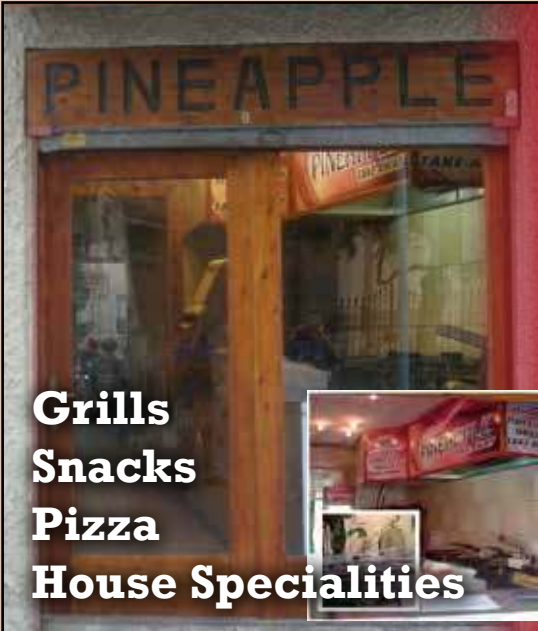
l-età jibdew jesperjenza. Matul is-sena wkoll isiru xi *sleep overs*, *campings* u laqgħat ta' formazzjoni.

Il-Kummissjoni WEB hija kummissjoni importanti li tiġbor l-istorja tal-bieraħ u tal-lum biex tkun arkivjata għall-futur. Proġett li jibqa' jissemma huwa l-proġett Rakkont *Ħaj* – li qanqal interess speċjali mill-*Imqabbins*. F'kull attività li ssir, dejjem ikun hemm persuna mill-kummissjoni biex tnejji il-mument għall-futur. Il-Kummissjoni Fondi hija fergħa oħra fi *ħdan* is-Socjeta'. Il-grupp ta' nies immexxi mis-Sinj. Marica Mifsud, Jean Carl Grech u Chris Schembri Baldacchino imbarkaw fuq proġetti u *ħadu* *ħsieb* li jigu mwettqa sal-inqas dettall. Ta' min isemmi li s-sena l-oħra is-Socjeta' tagħna giet l-ewwel fil-proġett intitolat Festi Inklussivi u li għalkemm beda jitwettaq iktar kmieni din is-sena, ser ikun qed jilħaq il-quċċata tiegħu matul il-*granet* tal-festa.

Din hija toġhma *żgħira* ta' kemm is-Socjeta' tagħna tkun attiva matul is-sena. Mingħajr daqq ta' trombi u *ħidma* fis-skiet, jinħasad il-frott ta' sena *ħidma* ad unur il-festa tal-Patrona tagħna Santa Marija. Nagħlaq billi niringrazzja lil *shabi* tal-Kumitat Eżekuttiv tal-appoġġ kontinwu li nsibu mingħandhom, lill-WR Kappillan u kleru, lill-Assistent Kummissarju, Spettur, Surġent u pulizija tas-sapport kontinwu. Nifrah lis-Sindku u l-kunsilliera li ġew eletti f'Mejju li għadda, filwaqt li niringrazzja lis-Sindku u l-kunsilliera li t-terminu tagħhom gie fi tmiemu fl-aħħar ġimgħa ta' *Ġunju*.

L-ikbar grazzi tmur lilkom għeżiež soċji, partitarji u benefatturi li flimkien mal-familji tagħna nsibu appoġġ shih biex il-preparamenti li nkunu hejjejna jilħqu l-qofol tagħhom bejn it-30 ta' Lulju u 22 ta' Awwissu fil-Festa *Titulari* ad unur Santa Marija – Patrona tal-*Imqabbins*.

Nawgura l-Festa t-Tajba lil kulhadd!

**8, Church Square,
Mqabba**

Tel: 79050724

Opening Hours:
Monday to Thursday
6.00pm till 11.00pm
Weekends from 6.00pm till late
& Sunday from 5.00pm till late

Grills

Snacks

Pizza

House Specialities

Donazzjonijiet li jissarrfu fi proġetti

Il-kaxxier, is-Sur Carmel Briffa, jappella għas-sehem ta' kulhadd filwaqt li jfakkar dwar il-proġetti li saru dawn l-aħħar snin

Għaddew ħamsin sena minn mindu fl-1969 ġejt avviċinat minn Ċensu Farrugia, Joseph Psaila, Ġanni Zammit u Feliċ Galea sabiex noħroġ għall-elezzjoni tal-Kumitat Eżekuttiv, u wara li ġejt elett nhar il-Ħadd 23 ta' Frar 1969 għalkemm ikkontestat, ġejt mahtur bħala Segretarju. Minn dak iż-żmien l-hawn qatt ma ħarist lura u ħdimt b'qalbi kollha sabiex is-Socjetà kibret għal dik li hija llum.

Meta dħalt jien, il-każin kien mitluq u wara bdejt naħdem flimkien ma sħabi tal-Kumitat Eżekuttiv sabiex inkabbru l-każin. L-ewwel li rnexxielna nagħmlu kien li nakkwistaw u nixtru biċċa art fejn fuqha bnejna żewġ imħażen għall-armar u sala fuqhom. Fil-każin bnejna sala għall-kunċerti kif ukoll biddilna s-soqfa li kienu bix-xorok. Tajna dehra ġdida lill-każin billi saru l-armi fuq il-faċċata u taht l-istatwa ta' Santa Marija. Fl-1999 rnexxielna nakkwistaw id-dar ta' maġenb il-każin u bnejna Palazz iehor. Barra min hekk is-sala prinċipali giet dekorata bil-pitturi. Is-sena l-oħra wara li tlesta x-xogħol ta' restawr fl-intrata tal-każin, din ingħatat dehra ġdida b'sett ta' pitturi fis-saqaf mill-pittur Kav. Pawlu Camilleri Cauchi. Din is-sena qegħdin nirrestawraw il-faċċata tal-Każin kif ukoll qegħda tigi rinovata s-sala tal-kunċerti b'saqaf tal-gypsum ġdid u dawl adattat għaž-żminijiet tal-lum. Behsiebna wkoll nagħtu bidu għat-tkabbir tal-imħażen tal-armar.

Dan ma kienx ikun possibbli li kieku ma kinetx il-generożità tas-soċji, partitarji u benefatturi li dejjem sibnihom meta avviċinajnihom u għalhekk jien dejjem inħambaq sabiex nibzgu għall-affarijiet halli dak li akkwistajna jibqa' jitgawda min dawk ta' warajna.

Din is-sena reġa' gie mahtur Kumitat Eżekuttiv ġdid u għalkemm it-treġġja għadha l-istess, dahlu xi membri godda li huma ta' għajjnuna kbira għall-kumitat. Hawn nixtieq insellem lil siehbi Chris Spiteri li minhabba

pressjoni ta' xogħol ma setax ikompli però xorta għadu jgħin mill-aħjar li jista'.

Għal dik li hija festa, is-Socjetà għaddejja b'ritmu mgħaġġel fil-preparamenti sabiex il-festa terġa' tkun suċċess. Hawn minn qalbi nixtieq nirringrazzja lill-Għaqda tan-Nar għas-sagrificċju li jagħmlu matul is-sena sabiex ihejju l-programm tan-nar għal matul il-ġranet tal-festa. Ħajr ukoll lis-Sezzjoni Żgħażaġh li ħadmu bla heda matul is-sena kollha sabiex ikabbru l-briju tal-festa speċjalment fl-aħħar

jum tat-tridu. Ħajr lis-Sezzjoni Nisa li b'attivitajiet li jagħmlu jiġbru l-fondi sabiex jgħinu lis-Socjetà. Il-klabb Tfal tat-Titular u l-Adolexxenti bil-laqgħat u l-attivitajiet tagħhom kull ġimgħa u fl-aħħar u mhux l-inqas nirringrazzja lis-Surmast u l-Assistent Surmast għat-tagħlim tal-mużika li jagħmlu matul is-sena kollha.

Kif qegħdin taraw sabiex torganizza festa ta' livell hekk għoli bis-sehem tal-Għaqdiet tal-Armar, Nar u Banda jirrikjedu ħidma bla waqfien u piż finanzjarju kbir. Għalhekk nixtieq nappella lill-membri u partitarji biex jattendu għal kull attività li s-Socjetà torganizza, kemm dawk li jsiru bħala '*fund raising*' u anke għal dawk kulturali. Il-preżenza tagħkom għal dawn l-attivitajiet tagħmlilna ħafna kuragg.

Ejjew flimkien naħdmu biex inkabbru l-festa u niċcelebraw festa akbar ġewwa l-Imqabba ad unur il-Patrana tagħna Santa Marija. Niehdu pjaċir flimkien mingħajr ma noffendu u nweġġhu lil ħadd sabiex ingawdu s-sagrificċju li lkoll flimkien għamilna matul is-sena.

Nagħlaq billi nawgura l-Festa t-tajba lis-Socji, Partitarji u benefatturi ta' din is-Socjetà, lill-Imqabbin kollha u dawk li jżuruna matul il-ġranet tal-festa.

Viva Santa Marija Patrana tal-Imqabbin!

Ta Rita

TA' RITA
LAPSI VIEW

RESTAURANT • PIZZERIA • BBQ

Ghar Lapsi, Siggiewi SGW 2829

Tel: 2164 0608

Convenience Shop
10 Years

All you need is
The Convenience Shop

Albion Vrt Station

Triq Luret Cutajar, Zebbug ZBG 2731

Tel: 21467052 Mob: 99471703/99866576

Email: josef@albion.com.mt Website: albion.com.mt

Opening Hours: Mon-Fri 7.30am – 4.30pm Saturday 7.30am – 1.00pm

**FOR: VRT TESTS AND INSPECTIONS
VEHICLE SERVICING AND REPAIRS
COMPUTERISED WHEEL ALIGNMENT
AIRCONDITION SERVICE AND REFILL
CAR BATTERIES
INSURANCE SALES**

3

**YEARS WARRANTY
ON CAR BATTERIES**

MAPFRE

MIDDLESEA

Flora Grech is an enrolled Tied Insurance Intermediary under the Insurance Intermediaries Act, 2006 for Mapfre Middlesea p.l.c. (C-5553). Mapfre Middlesea is authorised by the Malta Financial Services Authority (MFSA) to carry on Long Term and General Business under the Insurance Business Act 1998. Mapfre Middlesea and Flora Grech are authorised by the MFSA.

Contact us for a quotation

The
Wooden
BOX

by Edwin Gatt.

99283663 21681128

15, Pjazza Tal-Knisja, Mqabba **99283663**
(Eżatt quddiem il-Bieb il-Principali tal-Knisja)

Il-Meravilja tagħna hija Marija nnifisha

Patri Joseph Zahra O.P., id-Direttur Spiritwali tas-Socjetà, jikteb dwar il-messaġġ li l-Assunzjoni ta' Marija trid tgħaddilna

L-Assunzjoni ta' Marija Santissima kienet possibbli, għax qabilha, Kristu l-Mulej, qam mill-mewt rebbieh fuq il-mewt u d-dnub. Marija Santissima, għet imtelligħa fis-sema bir-ruħ u l-gisem mogħnija bil-privileġġ singolari li tipparteċipa fil-qawmien ta' Sidna Ġesù Kristu. Marija kienet mehlusa mid-dnub minn qabel biex tkun imhejjija għalih. Kristu Ġesù, gie biex jehles l-umanità kollha mid-dnub u hekk għamel bl-adozzjoni tal-gisem uman li ha mill-Verġni Marija.

Il-Qaddejja umli tal-Mulej, bid-disponibbiltà mimlija bil-grazzja tagħha, ippermettiet li l-Verb Divin jissawwar fi bniedem f'għufha. Marija għalhekk hija l-Omm tal-Verb Divin magħmul bniedem.

Għandna tabilhaqq għalfejn nimtlew bil-meravilja, għandna tabilhaqq għalfejn nistgħagbu b'fidi kbira quddiem din ir-realtà, li Marija kienet kapaci taċċetta fiha lit-Tieni Persuna tas-Santissima Trinità, u tagħti persuna umana lid-dinja!!

Dan hu li sehh fil-għuf ta' Marija u għalhekk il-Meravilja tagħna hija Marija nnifisha. Għalhekk f'Marija mtellgħa s-sema, aħna nimtlew bil-ferh u għalhekk niċcelebraw mhux biss festa, imma niċcelebraw il-Għid tal-Assunta b'daqshekk solennità.

Ma ninsewx li aħna Knisja istitwita minn Sidna Ġesù Kristu nnifsu u kkonsagrata fil-jum Solenni tal-ewwel Għid il-Hamsin – Jum Pentekoste bl-inzul tal-Ispirtu s-Santu mwieġhed fuq l-ewwel komunità migburin flimkien.

Huwa ta' unur kbir għalina bħala Knisja mogħnija bl-Ispirtu s-Santu, li qegħdin niċcelebraw lil Sidna Marija Ommna. L-Atti tal-Appostli stess jagħtina x'nifhmu li Marija kienet parti mill-komunità tal-ewwel Knisja. “U lkoll qalb wahda kienu jitolbu flimkien ma' xi nisa u ma' Marija, omm Ġesù...” (Atti 1:14).

Sidna Marija Ommna u Patruna tagħna, hija l-mimlija bl-Ispirtu s-Santu. Bħalma rrefera għaliha l-Arkanglu meta indirizzaha fis-sejha / fit-Thabbira li kellha ssir Omm Alla magħmul bniedem: “Sliem għalik, mimlija bil-Grazzja.” (San Luqa 1:28)

L-“Iva” li tenniet, l-“Hawn jien il-Qaddejja tal-

Mulej”, li lissnet, “Ha jkun minni, skont kelmtek.”, mhix biss kelma tagħha, imma kelma tal-Ispirtu Qaddis li jgħammar fiha, għax hi kienet kollha kemm hi tiegħu.

“Iva” li tfisser, li l-Ispirtu Qaddis irid iġedded kollox billi jqaddes kollox. Meta qed ngħidu kollox, qed nirreferu għal Holqien kollu.

Meta niflu r-risposta affermata tagħha: “Hawn jien il-Qaddejja tal-Mulej”, malajr nindunaw li din tfisser li Marija tassew b'umiltà, riedet tagħmel dak li l-Mulej qed jitolbha, imma tfisser

ukoll li, f'dak l-istess waqt, l-Ispirtu Qaddis, huwa prezenti jagħmilha ta' Qaddej għax huwa id-Difensur. L-Ispirtu Qaddis qed jiddefendi l-Holqien kollu mid-dnub billi bil-Hidma Divina tiegħu qed inissel f'Marija lill-Verb Divin, lis-Salvatur, lill-Messija, it-Tieni Persuna tas-Santissima Trinità.

Marija Santissima tenniet ukoll: “Ha jkun minni skont kelmtek”, li tfisser “hekk ikun”, “Ammen”, “Nemmen tassew”. Marija emmnet u għax emmnet, is-Setghani għamel magħha hwejjeg kbar, kif tgħanni hi stess, mimlija bil-meravilja t'Alla, fil-Magnifikat!!

Dan ifisser iżda li Alla baġat lid-Difensur, lill-Ispirtu Qaddis biex inissel lill-Verb f'Marija, għax Alla tabilhaqq jemmen fil-bniedem u għalhekk ma' riedx li l-bniedem jintilef fi dnub – ried isalvah mid-dnub, u hekk għamel bi Kristu, ma' Kristu u fi Kristu.

Għalhekk flimkien mal-Ispirtu Qaddis mogħti lill-Knisja, illum qegħdin niċcelebraw lill-Assunta. **Il-Messaġġ ewlieni tal-Assunta huwa messaġġ kollu kemm hu favur il-hajja li mhux biss tibda bir-rieda hielsa ta' Alla, imma hi indirizzata biex tgħix fl-eternità haġa wahda miegħu.** Il-hajja hija msejha biex bħala pellegrina f'din id-dinja, tgħix bi mħabba kbira u b'ubbidjenza, s-sejha li Alla jagħmlilha.

Biex dan isehh, il-hajja li jagħtina Alla, ma jagħtihilniex li ngħixuha fl-arja, imma jagħtihelna li ngħixuha f'gisem uman li jissawwar fil-għuf. Ġisem uman li għalhekk jissejjaħ: It-tempju tal-Ispirtu s-Santu.

Ix-xjenza wkoll turina kif mal-fekondazzjoni nnifisha, ma jibqax ir-realtà taż-żewġ entitajiet (maskili

u femminili), imma tissawwar entità totalment ġdida. Huwa f'dak il-mument stess li Alla nnifsu jkun qiegħed jagħti don ta' ħajja umana ġdida. Ħajja umana li mill-ewwel tibda l-proċess naturali tagħha biex tissawwar, tikber, titwieled, tgħix sakemm tmut fil-ġisem imma tibqa' tgħix f'għaqda waħdanija ma' Alla li jkun halaqha u salvaha.

Min ser jgħinna ngħixu tassew b'rispett uniku u b'responsabbiltà, u mhux b'egoizmu favur il-ħajja? Huwa l-Ispirtu Qaddis imsawwab fuqna bl-Ilma tal-Magħmudija. Tinsewx li aħna ma nirċevux Magħmudija tal-Ilma għall indiem (dik kienet il-magħmudija ta' Ġwanni l-Għammiedi). Aħna nirċievu l-Magħmudija tal-Ispirtu s-Santu u n-nar. "Nar ġejt inqiegħed fuq l-art, u kemm nixtieq li diġà qabad!", (San Luqa 12:49). Dan hu n-nar tal-fidi.

Il-Magħmudija tagħna, hija Magħmudija li tikkonsagrana fl-Ispirtu s-Santu permezz tal-mewt u l-Qawmien ta' Kristu Ġesù, u tagħtina d-don tal-fidi.

Huwa propju biex jistedinna mill-ġdid halli ngħixu din il-Fidi fl-Ispirtu s-Santu, li Alla jippermettiena li niċċelebraw lill-Marija Santissima li minn fuq is-Salib, halliena fil-persuna ta' San Ġwann l-Evangelista, biex tibqa' tkun ommna.

Bħalma Marija kienet preżenti flimkien mal-ewlenija Knisja, illum Marija hija preżenti magħna bl-uniku messaġġ tagħha, antik, imma attwali: "Għamlu kulma jgħidilkom Hu." (San Ġwann 2: 5). Huwa hu, Ġesù, li jrid ibiddel l-ilma fi nbid – dak li hu komuni, f'dak li hu divin. Jibdel dak li hu dnu, f'maħfra, Dak li hu mewt, f'qawmien..

Il-messaġġ tal-Madonna, mhuwiex differenti minn ta' Kristu. Marija twassal l-istess Kelma ta' Alla. Bl-Assunzjoni tagħha fis-sema, Marija qegħda tgħaddilna l-messaġġ biex inħarsu lejha fl-eternità, iżda mhux maqtugħin mir-realtà tagħna l-bnedmin.

Dan ikun possibbli meta aħna nkunu kapaċi, mhux biss niċċelebraw lil Santa Marija Assunta, imma nimmeditawha u nikkontemplawha. Ir-Rużarju ta' Marija jgħinna naghmlu dan meta nitolbu bir-raba' u l-ħames misteri tal-Glorja.

Xi tfisser timmedita u xi tfisser tikkontempla?

Timmedita tfisser, taħseb u tinzel fil-fond permezz ta' ħsibijietek u t-tagħlim u l-interpretazzjoni vera, il-misteru partikulari. Timmedita tfisser, twaħhad fik l-istess misteru. Tant tidhol fil-fond tiegħu li tħossok preżenti fih. Iggibu reali f'talbek u f'ħajtek. U hekk tkun tista' tikkontemplah. Tikkontempla tfisser tmur tgħix dak li inti tkun tlabt u mmeditajt.

Iva Marija Ommna tridna ngħixu l-vera fidi illum. Marija tridna ngħixu flimkien mal-Knisja universali, l-fidi fid-don ta' ħajja li ma tintemmx imma tinbidel. Din il-fidi, irridu ngħixuha b'impenn, anke jekk ninsabu f'dinja li qed tkompli tikxef l-aġenda tagħha li twarrab lil Alla billi tkompli toħloq soċjetà liberali. Marija illum, qegħda tkompli twassalilna l-messaġġ ta' Binha u Bin Alla, Sidna Ġesù Kristu li tennielna: "Araw, qiegħed nibgħatkom bħall-ħrief qalb l-ilpup.." (San Luqa 10:3) "Morru fid-dinja kollha, xandru l-Aħbar it-Tajba lill-holqien kollu... Min jemmen u jitgħammed, isalva, iżda min ma jemminx ikun ikkundannat." (San Mark 16:15-16)

Talba:

Sidna Marija Ommna u Patruna Titulari tagħna; Santa Marija Assunta, int li int il-Meravilja ta' Alla u tagħna, minn din il-knisja Parrokkjali tiegħek, hawn fl-Imqabba, ibqa' ħarisna, itlob magħna u għalina, ipproteġina u kompli kkonvincina li tabilhaqq jaqblilna nisimghu dejjem minnek u naghmlu biss dak li jrid minna Ġesù fuq l-eżempju tiegħek stess, il-mimlija bl-Ispirtu Qaddis ta' Alla.

Ammen.

Nawgura l-Festa t-tajba lil kulhadd!

Unistylers

Hair Salon

- BLOWDRIES
- LATEST CUTS
- LATEST COLOUR TECHNIQUES
- UP STYLES
- STRAIGHTENING
- BRAZILIAN TREATMENTS
- WELL EXPERIENCED IN REAL HAIR EXTENSIONS

18 YEARS OF EXPERIENCE
ATTENDED ROME HAIR SCHOOL - ITALY
Main sponsor of the Best Male Model of the World Malta 2016

WELLA PROFESSIONALS **NIOXIN** **KERATHERAPY** **System Professional**

TRIO IL-KATAKOMBI, MQABBA
by Maria Zahra | 99460519

Ħidma kontinwa fil-qasam mużikali

Mro David Agius A.Mus L.C.M, A.Mus V.C.M (Hons), ALCM jikteb dwar il-ħidma u l-impenji tal-banda matul din is-sena.

Socjetà mogħnija bl-unuri! Festa kompluta! Dawn huma l-iktar żewġ fatti li jibqgħu jidwu f'din is-Socjetà. Din is-sena s-Socjetà kompliet iżżid l-unuri bir-rebħ tal-Unur Wirt Artistiku waqt is-serata finali "Premju għall-Arti 2019" li saret ġewwa t-Teatru Manoel fil-preżenza tal-ET Dr. George Vella President ta' Malta u li fih ġew ippremjati l-aqwa talenti lokali fl-isfera tal-Arti. Għalhekk kull Imqabbi għandu jkun onorat li f'dan ir-raħal ċkejken hemm Socjetà mmexxija b'tant għaqal li sena wara sena matul dawn l-aħħar snin rajna evolviment ta' din is-Socjetà li jawgura futur sabiħ.

Festa Kompluta – Dan l-istat ta' fatt ieħor, hemm ħafna x'wieħed jelabora fuqu minn kull lat iżda f'dawn il-kelmtejn li qiegħed naqsam magħkom il-qarrejja ta' dan il-ktejjeb nixtieq nenfasizza iktar fuq l-element mużikali. Għalkemm ħafna drabi niġu ttimbrati li f'dawn in-naħat ta' Malta nagħtu iktar importanza lill-arti piroteknika, nista' nistqarr li jekk ikun hemm rieda mid-Direttur Mużikali dan mhux minnu.

Bil-fatti nista' nikkonferma li fis-Socjetà tagħna dejjem niehdu ħsieb biex immexxu 'l quddiem il-kultura mużikali. It-tagħlim mużikali dejjem ingħata importanza u l-ammont ta' aljievi li qed jitgħallmu bħalissa jixhed l-interess li dejjem intwera biex ikollna mużiċisti ta' kwalità.

Il-Banda Re Ġorġ V fis-Sala Marija Assunta waqt il-Kunċert "Tislima lil Mro George Martin"

Minn dawn il-kelmtejn niehu l-opportunità biex niringrazzja lil Mro Gordon Mayer li tul dawn l-aħħar snin kien qiegħed jgħin fit-tagħlim. Inħoss li s-Socjetà Santa Marija Banda Re Ġorġ V kienet pedina importanti fil-karriera mużikali tiegħu biex issa qed jikkupa l-kariga ta' Surmast Direttur tal-Banda Lourdes tal-Qrendi. Nawguralu mill-qalb u nagħtih ħajr għaž-żmien li dam jikkupa l-kariga ta' Assistant Surmast ma' din il-banda.

F'Ottubru li għadda waqt il-kunċert li tellgħet il-banda ġewwa s-sede tas-Socjetà gie appuntat lil Mro René Camilleri bħala l-Assistent Surmast il-ġdid u nawgura iktar snin ta' ħidma flimkien biex ngħollu l-isem u l-popolarità ta' din il-banda.

Flimkien u dejjem taħt il-gwida tiegħi qed naħdmu bis-sħiħ biex inkabbru l-iskola tal-mużika. Ukoll qed inħajru lill-aljievi biex jitgħallmu strumenti varji biex nimlew ċertu sezzjonijiet tal-banda biex wieħed ikun jista' jagħmel provi kemm jista' jkun b'mużiċisti tal-lokal.

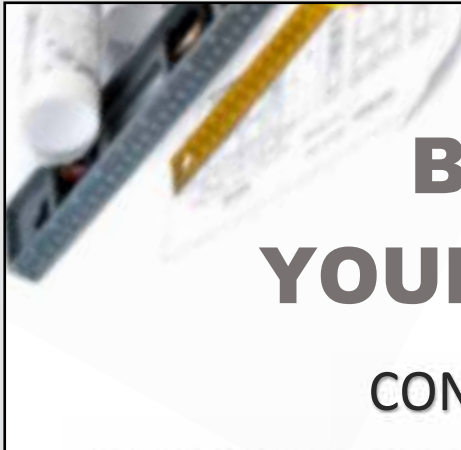
Aħna qed nagħmlu kollox possibbli biex inħajru tfal jersqu lejn il-mużika, kemm permezz tal-klabb tat-tfal fi hdan is-Socjetà, kif ukoll billi ntellgħu ta' kull sena *Music Appreciation Day* ġewwa l-iskola primarja tal-Imqabba. Hawnhekk niringrazzja lis-Surmast tal-iskola li dejjem laqgħana b'mod entużjast!

Mro David Agius waqt il-preżentazzjoni tal-Music Appreciation Day

BUILDING YOUR VISION

CONSTRUCTION WORKS,
SUPPLIERS OF CONCRETE & CONCRETE BLOCKS,
CRANE HIRE, PLANT HIRE & AGGREGATE

Sigġiewi Road, ta' Kandja, L/O Mqabba.

Tel: 2164 0957, Fax: 2164 1601, Mob: 9942 4689

E-Mail: info@zahragroup.com.mt

www.zahragroup.com.mt

WE OFFER LIFTING SERVICES FOR:

Water Tanks · Tiles · Gypsum Boards · Appliances · Furniture · Glass & Aluminum & much more

WE TRANSPORT ANYTHING!

FREESTANDING LIFTER!

NO ELECTRICITY

NO DAMAGES!

Our lifter operates without having to lean against your facade / balcony

We're insured! · No electricity needed · Our lifter can go up to 11 stories high & has a large platform · We are always happy to help!
· The lifter does not take space & is placed in just a parking space
· We also provide transport for your furniture!

BEST PRICES ON THE MARKET & WE'RE ON TIME!

Call us now on 9945 8834 or 9945 8296

Din is-Socjetà dejjem ħadet ħsieb biex ir-rizorsi għat-tagħlim ikunu pprovduti, kemm permezz ta' strumenti, u anke l-ambjent fejn ngħallmu, fejn anke investejna f'*interactive white board*.

Minn dawn il-kelmejn inhegġegħ lill-aljievi preżenti biex ikomplu jkunu kommessi għall-istudju biex ikollna mużiċisti ta' kwalità u wkoll inhegġegħ lil min hu interessat biex jersaq lejn din is-Socjetà fejn toffri tagħlim b'xejn darba fil-ġimgħa għax żgur jista' jiġi skopert xi talent ġdid!

L-impenji ta' din il-Banda qatt ma jjeqfu, u wara l-kunċert ta' Ottubru, mill-ewwel bdew il-preparamenti għall-kunċert tas-Semana Santa li sar sinonimu ma' din l-Għaqda. Din is-sena dan il-kunċert gie mtellgħa għewwa l-Kappella ta' San Bażilju fejn inġoloq ambjent verament sabiħ.

Il-konkorrenza li qed nara mill-pubbliku għal dawn il-kunċerti tkompli timlieni bil-kuraġġ biex naħdem iktar ħalli dejjem inkunu iktar kreattivi u nattiraw iktar segwaċi lejn din il-banda li qed tikseb diversi kisbiet f'kull sezzjoni li tħaddan fiha.

Ma jistax jonqos li l-kunċert tal-10 ta' Awwissu nagħtuh l-importanza meħtieġa u nistqarr li din is-sena bdejna naħdmu iktar kmieni mis-soltu fuqu u fiduċjuż li bħal snin oħra jkun ta' livell għoli.

Il-koreografija ta' kull kunċert trid ħafna hidma u

ħsieb u wieħed irid ikun fantasista biex kemm jista' jkun il-kunċert jintlaqa' b'mod tajjeb mill-udjenza preżenti. Wara dawn it-22 sena li ilni Surmast Direttur dejjem ħdimna għall-versatilità u dan il-kunċert baqa' jikber minn żmien għal żmien u din is-sena mhux ser tkun xi eċċezzjoni!

Is-Socjetà dejjem tibqa' ħajja dment li jkollok Kumitat Eżekuttiv attiv is-sena kollha u dan nista' nikkonfermah b'wiċċi minn quddiem. Nirringrazzja lil kull membru tal-Kumitat Eżekuttiv tal-appoġġ u fiduċja dejjiema li tawni matul dawn l-aħħar snin. Din is-Socjetà kienet waħda mill-pedini importanti fil-karriera mużikali tiegħi f'ħatriet u impenji godda u ta' dan jien dejjem ser nibqa' grat. Inħares b'wiċċi 'l quddiem għal iktar ħidma u permezz ta' esperjenzi godda li qed nikseb ikunu ta' valur miżjud lejn din is-Socjetà li tibqa' dejjem tiggwadanja għat-tixrid tal-kultura mużikali! Grazzi lil marti Antonella li dejjem kienet ta' sostenn biex jien inkun nista' nibqa' għaddej bil-ħidma tiegħi.

Grazzi lil kull sezzjoni u lill-partitarji numerużi tal-fiduċja li dejjem urew fija u bħalma nagħmel kull sena nawgura lill-Kamra tan-Nar tas-Socjetà l-isbaħ xewqat għal esibizzjonijiet pirotekniċi mill-isbaħ li dejjem jagħmlu unur lil din is-Socjetà.

Viva Santa Marija!

Is-Socjetà Santa Marija u
Banda Re Ġorġ V
tifraħ u tawgura
lis-Surmast tal-Banda Re Ġorġ V,
Mro David Agius
A.Mus, LCM, A.Mus VCM (Hons), ALCM
tal-ħatra tiegħu ta' Surmast Direttur
tal-Banda Żejtun.

30 Years of Service

ATTARD BROS

GROUP OF COMPANIES

Mikesand, Industrial Zone to' Qall RBT 13
Tel: 2141 5332 Fax: 2143 0967 Email: info@attardbros.com

Attard Bros. Co. Ltd.

Building, Civil Engineering
and Hard Landscaping
Contractors

A.C.S. Ltd.

Producers of Precast
Prestressed Concrete
Panels, Beams and
Predalles Slabs.

Cementstone Mfg. Ltd.

Producers of Hollow
concrete Blocks, Roofing
Blocks, Coping Stones,
Curbs and Paving Blocks.

Attard Blue Mix Ltd.

Producers of Ready Mixed
and Pump Mix Concrete,
Concrete Additives, Steel
Bars, Stirrups, Steel Mesh
and all type of Steel
Reinforcement.

Eurocraft Ltd.

Manufacturers and
Suppliers of High Quality
Contract Furniture.

Attard Developments Ltd.

Developers of Residential
and Commercial
Buildings.

Your Construction Partner

www.attardbros.com

Il-bank tiegħek fil-qalb tal-komunità

ĊEMPEL 2380 2380
ŻUR hsbc.com.mt
MUR fl-eqreb ferġha

Nirnexxu flimkien

Approvat u mahruġ mill-HSBC Bank Malta p.l.c. 116, Triq l-Arcisqof, Valletta VLT1444. (Ref No. 101330 - 03/18).

TIMELESS HOME & DECOR

*The shop where you find everything
under one roof!*

Valletta Road, Zurrieq
Tel: 2733 0622
Email: timelessmalta@gmail.com

Opening Hours
Mon - Fri from 9:00 till 13:00
16:00 till 19:00
Sat from 9:00 till 13:00

Cassar Florist

(taz-zizzu)

***For your Wedding Flowers, Holy Communion,
Head Dresses, Engagement Parties, funerals,
bouquets for feasts, Wedding Invitations,
Souvenirs, Tulle & Accessories for all occasions***

**5% discount on total
wedding flowers,
souvenirs & invitations**

Triq Ġużeppi Mattew Callus, Żurrieq (near Aida Hall)
Tel: 2164 0501 / 9946 7457 / 9989 7385

Il-familja Cassar tixtieq il-Festa t-Tajba lill-Imqabbin kollha!

Esperjenza Ġdida - Hidma għall-futur

Mro René Camilleri B.Eng.(Hons) ALCM jikteb dwar din l-esperjenza ġdida fi hdan il-Banda Re Ġorġ V u l-ħsbijiet għall-futur

Għezież, huwa ta' unur kbir għaliġa li għall-ewwel darba għandi l-opportunità li nwassal dan il-messaġġ fl-okkażjoni tal-festa Titulari tagħna l-Imqabbin, dik ta' Santa Marija. Bl-ikbar onestà nistqarr magħkom li qatt ma stennejt li nkun parti mit-tim tal-Banda Re Ġorġ V mill-festa ta' din is-sena. Għalhekk nixtieq nibda din il-kitba billi nringrazzja lil dawk in-nies li għamlu dan possibbli; il-President żagħżuġ is-Sur Carlo Sciberras, is-segretarju u bandist tal-post is-Sur Antoine Farrugia u lill-bqija tal-Kumitat Eżekuttiv kollu tal-fiduċja. Nixtieq ukoll nringrazzja lis-Surmast Direttur Mro David Agius, li laqgħuni sabiex bħala tim wieħed flimkien mad-delegati tal-banda naħdmu għall-ġid tal-Banda Re Ġorġ V. Inwiegħed li kif għamilt matul dawn l-aħħar għaxar xhur kemm ilni fil-kariga ta' Assistent Surmast Direttur, il-priorità tiegħi ser ikunu dejjem it-tagħlim tal-arti mużikali u li nżommu l-livell tal-banda fl-ogħla wieħed possibbli.

Il-hatra ta' Mro René Camilleri bħala Assistent Surmast tal-Banda Re Ġorġ V, nhar il-26 ta' Ottubru 2018

Kif forsi ħafna minnkum tafu, ir-rabta tiegħi mal-Banda Re Ġorġ V hija f'demmi, fejn għalkemm ma niftakarx minħabba li kont għadni tarbija, naf sew l-impenn ta' missieri l-Inġ. Mro Anthony Camilleri (jew aħjar "Twanny") meta kien Surmast Direttur ta' din il-banda. Bis-sapport ta' omni u missieri, bdejt nitgħalliem il-mużika ta' erba' snin u komplejt navvanza

fl-istudji mużikali sal-lum il-ġurnata. Kull sodisfazzjon fil-karriera mużikali tiegħi nafu lilhom, grazzi Ma u Pa! Minn hawn nixtieq ukoll nringrazzja lit-tfajla tiegħi Amanda, talli tifhem il-ħinijiet twal tax-xogħol li nagħmel għall-ġid tal-Banda Re Ġorġ V, wara l-ħinijiet tax-xogħol professjonali tiegħi bħala Inġinier.

Il-hidma tiegħi ssoktat propju min-nhar is-26 ta' Ottubru 2018, fejn wara l-hatra uffiċjali bdejt ngħalliem lid-diversi aljevi li jattendu l-iskola tal-mużika tagħna. Sibb bażi tajba, grazzi għas-surmast prezenti Mro David Agius u l-avvanz li sar seta' jitgawda waqt il-*Music Appreciation Day* ta' nhar il-6 ta' Ġunju li għadda. Hawnhekk iż-żewġ studenti Steve Mallia u Michaela Sciberras daqqew quddiem it-tfal tal-iskola primarja flimkien mal-bandist tal-post Gabriel Mallia, li għadu jiġi jitgħalliem għewwa l-iskola tagħna b'mod regolari. Nemmen li ż-żmien li ngħallmu l-mużika sempliċiment b'kotba u lapas għadda; illum il-ġurnata hawn ħafna affarijiet li jidhru aktar attrajenti għat-tfal mill-mużika. Għalhekk b'diskussjoni mal-Kumitat Eżekuttiv, il-każin qiegħed jimmodernizza s-sala tal-Banda fejn fiha jsir it-tagħlim tal-mużika, u jitwaħħal b'mod permanenti *Interactive whiteboard* b'*sound system*, sabiex it-tagħlim ikun aktar interattiv għal studenti ta' kull età. B'hekk l-għan tagħna, apparti li jiżdiedu l-ammont ta' studenti li

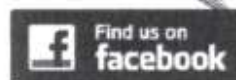

L-użu ta' smart whiteboard fit-tagħlim fi hdan l-iskola tal-mużika tal-Banda Re Ġorġ V

All in 1 Siggiewi

Clothes • Underwear • Baby Items • Shoes
Hand Bags • Households • Gifts

Dr. Nikola Zammit Street, Siggiewi
Tel: 00356 21462360

Aida Hall

Triq Ġużeppi Matthew Callus, Żurrieq
Tel: 2168 3112 • Mob: 7999 4247

*For
Receptions,
Parties
and all
occasions*

thaddan l-iskola tal-mużika, huwa li kemm jista' jkun l-aljjevi preżenti li jammontaw għal hamsa u għoxrin student, inżommuhom interessati li jkomplu jitgħallmu l-arti mużikali. Minn hawnhekk inħajjar lill-ġenituri biex jagħtu l-opportunità lit-tfal tagħhom jitgħallmu l-mużika mingħajr hlas ġewwa l-Palazz Santa Marija; tingħata attenzjoni individwali, bl-opportunità li jibnu karriera fil-qasam mużikali. Kemm jiena u s-surmast Mro David Agius nifhmu li l-aspett akkademiku għandu jkun l-ewwel priorità. Però nemmnu wkoll li huwa importanti hafna li t-tfal ikollhom mezz ta' żvog mir-rutina akkademika, u li anke tista' tissarraf f'opportunità ta' xogħol kemm fuq bażi ta' *part-time* jew *full-time* fix-xena mużikali. L-awgurju tiegħi huwa li s-sede tas- Soċjetà Santa Marija verament ikun iċ-ċentru tal-arti mużikali ġewwa raħalna, fejn il-Banda tibqa' l-priorità assoluta tal-attività ġewwa l-Palazz tagħna. Is-sede tas-Soċjetà jissejjah "Każin tal-Banda" propju għaliex kollox għandu jdur mal-Banda. Min ikun interessat li jibda jitgħallm il-mużika, jista' jagħmel dan billi jibgħat *email* fuq *banda@santamarija.com* jew messaġġ fuq il-paġna ta' *facebook* tas-Soċjetà Santa Marija.

Apparti r-responsabbiltà fil-qasam tat-tagħlim, il-kariga ta' Assistent Surmast tinkludi d-direzzjoni tas-*Santa Maria Youth Band* fi hdan il-Banda Re Ġorġ V. Bi pjaċir ngħid li din reġgħet giet attiva b'mod regolari, fejn hadna sehem nhar it-2 ta' Diċembru 2018 fl-attività *Milied Imdawwal* organizzata mis-Sezzjoni Żgħażaġh Santa Marija, b'daqq ta' innijiet tal-Milied li ntlaqaw tajjeb hafna min-nies preżenti. Ninsab ċert li kunċert bħal dan ser jidhol ta' kull sena fil-kalendarju tas-*Santa Maria Youth Band* għal żmien il-Milied. Issa jmiss proġett ieħor għal din il-band żagħżuġha, fejn ser jiżdid n-numru ta' mużiċisti grazzi għal studenti promettenti li qegħdin jitgħallmu fi hdan l-iskola tal-mużika tagħna, filwaqt li għall-ewwel darba ser tiehu sehem fil-Festa Titulari ta' din is-sena fl-ispettaklu tat-Tielet Jum tat-Tridu. Filwaqt li hafna soċjetajiet jonfqu eluf ta' flus sabiex iġibu *bands* biex iżewqu l-ispettaklu tal-aħħar jum tat-tridu, din is-sena ser nkunu l-ewwel Soċjetà f'pajjiżna li ser jagħti l-opportunità lill-bandisti u alljjevi tiegħu stess sabiex ikunu parti mill-akbar marċ li jsir ġewwa raħalna. Għalhekk, apparti

tagħlim bl-aqwa faċilitajiet, permezz tas-*Santa Maria Youth Band* qegħdin noffru ċ-ċans li dan it-tagħlim jiġi espress quddiem udjenza kbira. Il-*youth band* ser tkun il-pass qabel mużiċist jingħaqad mal-banda shiħa.

Hawnhekk tajjeb insemmi li fil-programm uniku *El Sagrado* ta' nhar il-5 ta' April għal żmien il-Ġimgħa Mqaddsa, iktar min-nofs il-mużiċisti kienu bandisti tal-post. Magħna ingħaqad għall-ewwel darba l-bandist ġdid fuq il-perkussjoni, Michael Galea. Minn hawn, nawgurulu futur sabiħ mal-Banda Re Ġorġ V u suċċess fil-karriera mużikali tiegħu. Dan il-kunċert ittella' b'suċċess ġewwa l-Kappella San Bażilju u l-kliem ta' tifhir wara dan il-programm min-nies li mlew din il-kappella jimlewna b'kuraġġ għal iktar hídma.

Matul din is-sena, bħala Kummissjoni Banda, iddiskutejna fuq kif il-Programm Vokali u Strumentali tal-10 ta' Awwissu jista' jappella għall-udjenza akbar ta' kull età billi l-programm jiqsar, isir investiment fis-sistema tas-*sound* u li l-programm jilhaq element ta' *climax* fi tmiem l-ewwel u t-tieni parti tiegħu. Apparti l-aspett klassiku sabiex infakkru l-mitejn sena mit-twelid tal-kompożitur ċelebri Franz Von Suppé, magħna ser ikollna l-kantanta żagħżuġha u finalista fl-ewwel edizzjoni tal-*X-Factor Malta*, Nicole Frendo, li ser tpaxxina b'żewġ siltiet u tiehu sehem fil-gran finale ta' dan il-programm Vokali u Strumentali. Nistedinkom biex ma titilfux dan il-kunċert uniku!

Fuq nota personali, permezz ta' dawn il-kelmiet, nixtieq nirringrazzja lis-Sezzjoni Żgħażaġh Santa Marija, b'mod speċjali lill-President Jean-Paul Muscat talli reġgħu afdawni bil-kompożizzjoni tad-diska li harġet din is-Sezzjoni għal din is-sena. Wara s-suċċess tas-sena l-oħra bid-diska *L-Aqwa Żgħażaġh Mqabbín*, kantata minn Jasmine Abela fuq lirika ta' Nicholas Baldacchino, din is-sena pruvajt noħroġ melodija sempliċi addattata għal lehen maskili, b'istrumentazzjoni moderna u kummerċjali. Din ser tindaqq f'xow spetakolari u sinkronizzata nhar il-12 ta' Awwissu wara l-marċ tat-Tieni Jum tat-Tridu.

Il-festa tagħna hija mogħnija b'kull aspekt li jżewwaq il-festa Maltija; banda, briju, armar u nar. Għaldaqstant, nixtieq nawgura kull suċċess lil kull ferġha fi hdan is-Soċjetà sabiex ix-xogħol li jkun ilu għaddej matul is-sena kollha jirriżulta f'dak mixtieq f'din il-festa kbira, b'mod speċjali lilna bħala tim tal-Banda Re Ġorġ V, l-għaqda tan-nar tagħna għal xows uniċi li huma biss jafu joffru ġewwa pajjiżna, l-għaqda tal-armar li x-xogħol tagħha jiġi apprezzat minn kull persuna li jżur raħalna f'dawn iż-żminijiet u lis-Sezzjoni Żgħażaġh għall-ispettakli kbar organizzati. Minn qalbi nawgura l-festa t-tajba lill-Imqabbín kollha u lkoll flimkien ngħajtu "VIVA L-PATRUNA TAGHNA L-IMQABBÍN, SANTA MARIJA!"

Is-Santa Maria Youth Band taħt d-direzzjoni ta' Mro Rene' Camilleri tiehu sehem fl-attività "Milied Imdawwal"

Programm Vokali u Strumentali

Mill-Banda Re Ġorġ V

Is-Sibt, 10 ta' Awwissu, 2019 fid-9:00pm

Innu Malti

Dr Robert Samut

Tkanta l-finalista ta' *X-Factor Malta 2018*, Nicole Frendo

Omaggio al Circolo Giorgio V

Mro David Agius

Innu tal-Imqabba – Lil Raġal Twelidi

Inġ. Mro Anthony Camilleri

Sousa on Parade

John Philip Sousa

Overture - Morning, Noon and Night

Franz Von Suppé (arrangement ta' Henry Fillmore)

Blue Tango

Leroy Anderson

Purple Rain

Arrangement ta' Mro René Camilleri

Tkanta l-finalista ta' *X-Factor Malta 2018*, Nicole Frendo

Glorious Overture

Mro David Agius

Cry of the Celts

Ronan Hardiman

Bil-partecipazzjoni taż-żeffiena mill-*Yada Dance Company*

Disney at the movies

Arrangement ta' John Higgins

Music

Arrangement ta' Mro Raymond Zammit

Tkanta l-finalista ta' *X-Factor Malta 2018*, Nicole Frendo

Gran Finale b'nar sinkorinzzat *live*, maħdum mis-*Saint Mary Fireworks Factory*, Mqabba

Innu lil Maria Assunta

Leonard Farrugia

Innu tal-Banda Re Ġorġ V

Inġ. Mro Anthony Camilleri

Santa Marija: Patruna tal-Imqabbbin

Frances Ghigo tiringrazzja lid-diversi soċji u tappella għas-sehem ta' kulhadd fl-attivitajiet tal-festa.

Għaddiet sena oħra u wasalna biex niċcelebraw l-aktar festa għażiża għal kulhadd, għaliex niċcelebraw it-tluġ fis-sema ta' Marija Santissima li marret tingħaqad ma' binha fis-sema.

Din il-festa hija wisq għażiża għalina l-Imqabbbin u barka li niċcelebrawha bl-aktar pompa għaliex hija l-festa tal-Patruna tagħna Santa Marija. Filwaqt li nsellem li qarrejja kollha ta' dan il-ktieb nixtieq nibda ngħidilkom ftit mill-affarijiet li saru matul din is-sena.

Kif tafu s-sena li għaddiet is-self li kellna fuq l-estensjoni tal-kazin mill-bank ġie mħallas kollu, grazzi għall-għaqal tal-Kumitat Eżekuttiv u f'dan kollu aħna n-nisa għandna sehem kbir, għaliex kull qligħ mil-lotteriji, *coffee mornings* u attivitajiet oħra kollha kienu jmorru għal dan l-iskop.

Għandna biex inkunu kburin! Nirringrazzjaw lil Alla!

Din is-sena reġa' għandna somma sostanzjali biex fl-10 ta' Awwissu nagħtuha lill-Kumitat Eżekuttiv sabiejx dejjem inkomplu nsebbhu l-palazz maestuż tagħna.

Meta naraw l-għajnuna li dejjem tagħtuna timlewna b'kuraġġ kbir biex dejjem inkomplu naħdmu. Hawnhekk bla dubju ta' xejn bħas-soltu tidhol il-ħabrieċa s-sinjura Doris Camilleri li dejjem għaddejja biex dejjem tiġbor il-fondi u tagħmel ħafna xogħol fil-bejgħ tal-biljetti għal xi ikla li jorganizzaw is-sezzjonijiet kollha. Torganizza l-*coffee mornings* u kull

Wieħed mill-Coffee Mornings regolari organizzati mill-Ferġha Nisa

haġa oħra. Meta toqrob il-festa tiġbor għall-marċi u għall-fjuri. Grazzi Doris!

Nirringrazzja lis-Sinjorina Ġuża Farrugia, is-sinjura Nathalie Azzopardi u s-sur Michael Chetcuti li fil-granet tal-festa dejjem għaddejjin bix-xogħol tal-fjuri għall-knisja u quddiem il-Madonna.

Grazzi kbira tmur lil šhabi tas-sotto kumitat li dejjem iħabirku biex l-għan tagħna jintlaħaq. Lil daww minn šhabna li b'sagrifiċju jigu jnaddfu l-kazin, magħhom ukoll nirringrazzja lil xi partitarji li ma humiex fis-sotto kumitat imma xorta jigu jgħinu fil-bżonnijiet li jkun hemm bżonn.

Tombla organizzata mill-Ferġha Nisa waqt il-Coffee Mornings

Grazzi tmur ukoll lil daww li jħobbu jagħtu xi affarijiet biex intellgħuhom lotterija fil-*coffee mornings* jew *afternoon teas*.

Nirringrazzja lis-soċji u partitarji kollha nisa u rgħiel li nsibuhom ta' għajnuna s-sena kollha.

L-appell tiegħi huwa biex kemm nistgħu nieħdu sehem fil-funzjonijiet mill-isbaħ li jsiru fil-knisja ad unur il-Patruna tal-Imqabbbin kollha.

Nitlobkom ukoll biex kulhadd jieħu sehem fil-marċi u l-attivitajiet li jsiru mutul il-festa kollha mingħajr ma noffendu u ma nweggħu lil hadd.

Grazzi mill-qalb u l-Festa t-Tajba lil kulhadd.

Ma baqali xejn xi ngħidilkom ħlief Viva Santa Marija Patruna tal-Imqabbbin!

Blue Grotto Avenue,
Żurrieq

Mobile:
7741 2342

Ħidmet il-Banda Re Ġorġ V

Christopher Spiteri, f'isem il-Kummissjoni Banda, jikteb dwar l-impenn tal-Banda Re Ġorġ V matul is-sena li għaddiet u l-impjenji li ġejjin matul il-jiem tal-festa.

Permezz ta' dan l-artiklu għal darba oħra nilqgħukom għas-sezzjoni ddedikata lill-banda Re Ġorġ V propju hekk kif il-festi Maltin laħqu l-qofol tagħhom fil-ġimġha ddedikata lil Marija Assunta. Il-banda, bħalma tista' tgħid għal kull sezzjoni oħra tas-Socjetà tagħna, taħdem bla waqfien matul is-sena kollha b'mod partikolari f'Awwissu fejn tiċcelebra bix-xieraq il-festa tat-Titular. B'kordinazzjoni sħiha bejn is-Surmast, l-Assistent Surmast, Kummissjoni Banda u l-bandisti tal-lokal tiġi mfassla Ħidmet il-Banda Re Ġorġ V. F'dan il-messaġġ ser nagħtu rendikont tal-impenn tal-banda matul din l-aħħar sena, kif ukoll il-preparamenti li qed isiru għall-Festa ta' Marija Assunta 2019.

Matul il-festa li għaddiet, il-banda tagħna tat is-sehem tagħha billi laqgħet il-vara Titulari ta' Marija Assunta fuq iz-zuntier tal-Knisja Parrokkjali tal-Imqabba. Fil-jum iddedikat lill-banda, l-10 ta' Awwissu, il-banda tellgħet il-Programm Vokali u Strumentali li sar sinonimu mal-festegġjamenti ta' matul il-festa. B'kollaborazzjoni mas-Sezzjoni Żgħażaġh, fit-13 ta' Awwissu l-banda ferrħet il-folol ta' nies li nġabru għall-marċ grandjuż tat-Tielet Jum tat-Tridu, marċ li sar magħruf għall-organizzazzjoni u l-kobor tiegħu. Il-Banda Re Ġorġ V għalqet l-impjenji tagħha matul il-jiem tal-festa bil-marċ tradizzjonali ta' nofsinhar.

Il-Banda Re Ġorġ V waqt wieħed mis-servizzi fil-festa ta' matul il-ġimġha tal-festa

Hekk kif għaddiet il-festa, f'temp ta' ftit jiem, il-banda tagħna kienet mistiedna sabiex tferraħ it-toroq taż-Żurrieq permezz ta' marċ għall-okkażjoni tal-Festa

Ċentinarja ta' Santa Katerina. Kienet okkażjoni ferm sabiha li l-banda tagħna rrapreżentat il-lokal tagħna fl-okkażjoni ta' dan l-avveniment.

F'Settembru, il-banda tagħna żammet l-appuntament annwali tagħha permezz ta' marċ, programm ta' innijiet u programm strumentali fl-okkażjoni tal-festa tal-Madonna tal-Grazzja ġewwa Haż-Żabbar.

Il-ħidma bla waqfien tal-banda tagħna ssoktat f'Ottubru fejn kien xahar impenjattiv għall-Kummissjoni Banda u l-bandisti tagħha hekk kif ġew organizzati diversi attivitajiet. Minbarra li komplew il-lezzjonijiet fl-akkademja mużikali tas-Socjetà komplejna wkoll bil-preparamenti għall-programm ad unur Mro George Martin li sar propju nhar il-Ġimġha 26 ta' Ottubru fis-sala Artistika, friska mir-restawr, is-Sala Marija Assunta. Kien programm ferm milqugħ mill-partitarji, b'mod speċjali dawk li jiftakru sew lil dan is-surmast li qatta' xejn inqas minn 35 sena fit-tmexxija tal-banda tagħna.

Il-Banda Re Ġorġ V waqt il-kunċert "Tilsima lil Mro George Martin"

F'Ottubru wkoll, Mro René Camilleri nhatar Assistent Surmast sabiex b'mod partikolari jgħin lis-surmast Mro David Agius fit-tagħlim tal-mużika ġewwa l-każin, kif ukoll jgħin lil Kummissjoni Banda u l-Youth Band fl-impjenji tagħha matul is-sena. Min hawnhekk nawguraw mill-ġdid lil Mro René Camilleri kif ukoll nieħu l-okkażjoni sabiex niringrazzja lil Mro Gordon Mayer tal-ħidma tiegħu fi hdan il-banda tagħna sakemm okkupa il-kariga ta' Assistent Surmast.

F'Diċembru l-banda ħadet sehem fil-villaġġ tal-Milied għal darb'oħra organizzat mis-Sezzjoni

APPLY FOR YOUR LOYALTY CARD AND EXCHANGE POINTS SAVED FOR GREAT GIFTS!

196, Triq it-Tabib Nikola Zammit, Siġġiewi
21 466 444 - info@jjsm.com.mt

222

St. Nicholas Square, Siġġiewi
OPEN EVERYDAY FROM
9AM TO 11PM
21 465 465

Upstairs area available for private
functions

Żgħażaġħ Santa Marija tal-Imqabba ġewwa r-raħal tagħna. Fl-ewwel xhur ta' din is-sena kellna l-ikla ad unur il-bandisti tal-post bħala apprezzament tal-impenn tagħhom. Bdew ukoll il-preparamenti għall-programm annwali tas-Semana Santa, li dan issa daħal sewwa fil-kalendarju mużikali tal-banda tagħna. Din is-sena l-programm ittella' ġewwa l-kappella medjevali ta' San Bażilju fejn jakkumpanja lill-banda kellna lis-

Il-Banda Re Ġorġ V waqt il-kunċert EL Sagrado

Sur Mario Ciantar fuq il-vjolin. Fl-istess xahar ta' April fl-okkażjoni tar-rebħ tal-unur Nazzjonali Wirt Artistiku 2019, sar marċ tal-okkażjoni sabiex niċċelebraw kif inhu xieraq dan l-unur li jkompli jkabbar il-kollezzjoni ta' unuri li s-Socjetà kisbet matul is-snin.

Il-Banda Re Ġorġ V waqt il-marċ taċ-ċelebrazzjoni tar-rebħ tal-unur Wirt Artistiku

F'Mejju u Ġunju daħlet sewwa fil-kalendarju tal-Kummissjoni Banda, il-"Music Appreciation Day" ġewwa l-Iskola Primarja tal-Lokal tagħna. F'din l-attività nipromovu t-tagħlim tal-mużika b'xejn li jsir fil-każin tagħna permezz ta' preżentazzjonijiet, daqq minn aljievi tagħna u diskorsi mill-ghalliema tal-mużika.

F'Ġunju wkoll għat-tieni sena konna mistiedna sabiex naghmlu marċ ġewwa l-Qrendi fl-okkażjoni tal-Festa tal-Madonna ta' Lourdes. F'Lulju komplejna bl-impenni tagħna barra l-lokal permezz ta' servizzi ġewwa Hal Kirkop u ż-Żurrieq, fl-okkażjoni tal-festa ta' San Ġużepp u tal-Madonna tal-Karmnu rispettivament. Minbarra l-impenni li għandna matul il-jiem tal-festa tagħna, wara l-festa għal sena oħra ser inkunu qed

Il-Banda Re Ġorġ V waqt is-servizz fil-Festa tal-Madonna ta' Lourdes il-Qrendi

indoqqu propju f'jum il-festa tal-Madonna tal-Grazzja. Ix-xogħol tal-Kummissjoni Banda Re Ġorġ V huwa kontinwu u ma jiegħaf qatt hekk kif din is-sena wkoll is-sala tal-banda ħadet dehra differenti permezz ta' tisbiħ li sar b'mod partikolari fis-suffitt.

Il-Kummissjoni Banda tiltaqa' mal-Kumitat Eżekuttiv b'mod regolari sabiex jitfasslu pjanijiet innovattivi dejjem biex il-banda timxi 'l quddiem u tkun minn tal-ewwel f'raħalna u anke f'pajjiżna. F'għeluq dan il-messaġġ qasir nixtieq naghmel ir-ringrazzjamenti meħtieġa lill-bandisti tal-lokal kollha, lill-assistent surmast u lis-surmast tal-banda li jagħmlu sagrificcji matul is-sena kollha sabiex itellgħu materjal gdid u innovattiv li jferrah lil kull min jattendi għall-attivitàjiet imsemmija. Inhegġeġ ukoll lill-bandisti jattendu dejjem bi għarhom sabiex b'hekk il-livell tal-banda tagħna dejjem jibqa' jogħla.

Nestendi l-appell sabiex il-ġenituri jibagħtu lil uliedhom għat tagħlim tal-mużika fl-iskola tal-mużika tas-Socjetà tagħna, tagħlim offrut b'xejn taħt it-tmexxija tas-Surmast Mro David Agius u l-Assistent Surmast Mro René Camilleri. Nikkonkludi dan il-messaġġ billi nhegġeġ lil kulhadd jattendi għas-serata mużikali fl-10 ta' Awwissu, f'Jum il-Banda, fejn il-banda tagħna ser tkun qegħda tesegwixxi siltiet tal-widna u ferrihija fl-okkażjoni tal-festa ta' Marija Assunta. Grazzi wkoll tal-ghajnuna kontinwa u l-kontribuzzjoni li dejjem tagħtu lill-banda tagħna f'ħidmietha matul is-sena kollha. Bħal dejjem, Viva l-Kbira Santa Marija u l-Banda Re Ġorġ V!

Uħud mill-bandisti tal-post waqt teħid ta' ritratti mal-Unuri tas-Socjetà

Donazzjoni mis-Sur Henry Zaffarese

Charlie Cauchi - Ghall-hidma
fil-Pireteknika

Prezentazzjoni lill-persuni li kienu
strumentali sabiex il-progett
tal-25 anniversarju tas-Sezzjoni
Żgħażaġh jiġi mwettaq

Donazzjoni minn Julia Farrugia Portelli

Chris Schembri Baldacchino - Bandist tas-sena

Mario Zammit - Attivist tas-sena 2018

Donazzjoni minn Wilfred Cassar
f'isem il-Kap tal-Iskola

Donazzjoni ta' Klarinett mill-Onor.
Ministru Dr Owen Bonnici

Donazzjoni minn
Dr Stefan Zrinzo Azzopardi

Rene Camilleri - Prezentazzjoni ta'
mużika li kkompona hu stess ad
unur Carmel Zahra

Donazzjoni mis-Sur Owen Sciberras

Donazzjoni mis-Sur Jonathan Dingli

Nicholas Baldacchino - Apprezzament
tal-hidma fid-diska li tikkommemora l-25
anniversarju tas-Sezzjoni Żgħażaġh

Roberta Mallia - Apprezzament
tas-sehem tagħha b'mod volontarju
permezz tal-vuċi tagħha

Prezentazzjoni lill-Mqabba FC
tar-rebħ tagħhom tal-Youth
League Section D

Prezentazzjoni ta' silta muzikali
mis-Sezzjoni Żgħażaġh

Prezentazzjoni lill-Presidenti l-imghoddija
matul il-25 sena tas-Sezzjoni Żgħażaġh

Joseph Buttigieg -
Għall-ħidma fil-Piroteknika

Donazzjoni mis-Sindku
Dr Charlene Muscat

Donazzjoni minn Marie Grace Zerafa f'isem
il-Kumitat Sezzjonali Partit Laburista

Donazzjoni minn Jonathan Dingli
f'isem il-Kumitat Sezzjonali
Partit Nazzjonalista

Donazzjoni minn Onor. Toni Bezzina

Donazzjoni minn Dr Herman Schiavone

Donazzjoni mill-Inġinier
Stanley Zammit

Donazzjoni minn Doris Camilleri
f'isem il-Kumitat tan-Nisa

Chris Spiteri - Ghoxrin sena membru
fil-Kumitat Eżekuttiv

Rene Camilleri - Apprezzament tal-
ħidma fid-diska li tikkomemora l-25
anniversarju tas-Sezzjoni Żgħażaġh

Prezentazzjoni lis-Sur Albert Marshall -
Chairman Eżekuttiv
tal-Kunsill Malti għall-Arti

Il-Familja Zahra tippreżenta
l-konfratija ta' Carmel Zahra

Colin Schembri -
Għall-ħidma fil-Piroteknika

Għal jum memorabbli
b'ikel ġenwin, ikkuntatjana u
ma jiddispaċikx!

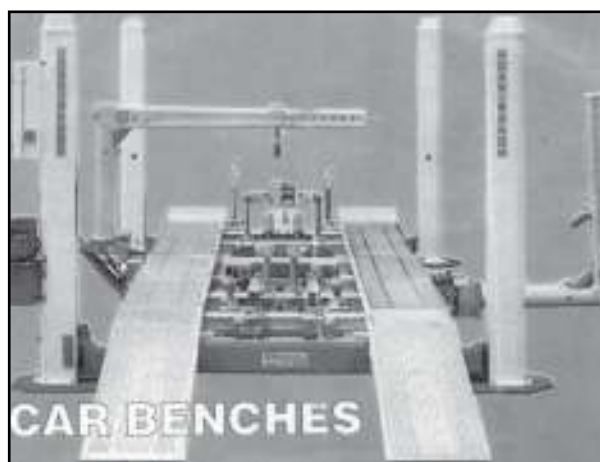
James Caterers huwa isem stabbli u rinomat
fil-qasam tal-catering, jispeċjalizza f'tigijiet,
ricevimenti privati u kull tip ta' avveniment ieħor.

Velleran Street, Fgura, FGR 1900, Malta Tel: (+356) 2189 6290/1 Web: www.james-caterers.com eMail: sales@james-caterers.com, events@james-caterers.com

IVAN'S GARAGE

Sigġiewi Road, Qrendi Tel: 2168 0006 Mob: 79704143
Email: ivans@maltanet.net

Panel Beater & Sprayer • Repairs Insurance Claims
Available Underseal & Rustproofing

Festa Kompluta

Jean Paul Muscat jelenka dwar il-ħidma kontinwa tas-Sezzjoni Żgħażaġh matul is-sena

Kif jgħaddi ż-żmien! Qisu l-bieraħ li kont qiegħed nikteb l-ewwel artiklu tiegħi u minn dakinhar sal-lum għaddew tliet snin. Tliet snin li ser nibqa' niftakar għal ħajti kollha! Minn hawn nixtieq niringrazzja lilkom il-partitarji tal-fiducja li wrejtu f'ja u tal-konkorrenza f'kull attività li nagħmlu s-Sezzjoni Żgħażaġh.

Bl-istess mod nistgħu ngħidu fuq is-Sezzjoni Żgħażaġh, dan għax propju din is-sena daħlet fis-26 sena ta' storja tagħha. Holma żaġġugħa li matul is-snin komplet tikber u tifjorixxi, sabiex illum wasalna u sibna postna fost is-sezzjonijiet żgħażaġh ewlenin f'pajjiżna, permezz ta' unuri u rekords li din is-Sezzjoni Żgħażaġh kisbet matul is-snin. Dan kollu seta' jsir grazzi għall-ammont kbir ta' żgħażaġh li matul dawn is-snin iddedikaw ħinhom u l-enerġija tagħhom sabiex dan kollu seta' jkun possibbli.

Il-Kumitat tas-Sezzjoni Żgħażaġh Santa Marija 2018 - 2019

Nistħajjilkom issaqsu imma fiex jikkonsisti l-ħidma tas-Sezzjoni Żgħażaġh? Ovvjament l-ewwel ħsieb li jiġi f'moħħ kulhadd huwa l-marċ tat-Tielet Jum tat-Tridu, iżda wara dan ikun hemm ħafna xogħol u esperjenzi li aħna ż-żgħażaġh ngħaddu minnhom matul is-sena kollha. Ngħid esperjenzi bir-raġun, għaliex dawn huma mument li żgur ser nibqgħu ngħozzu għal għomorna kollu.

Ħafna żgħażaġh isibuha diffiċli biex jagħmlu l-pass u jkunu membri ta' din is-sezzjoni u nemmen li din il-biża' qegħda f'diversi rħula u nemmen li l-fatt prinċipali huwa għaliex trid ammont ta' ħin u ħidma sabiex tkun tista' tilhaq l-għanijiet tiegħek, u ħafna jaħsbu li dan jista' jkun ta' xkiel kemm għall-istudju kif ukoll għal ħin minn affarijiet oħra.

Biss ir-risposta tiegħi hi waħda ċara, dik li ttipprova

Waħda mill-kmamar armata fl-attività Terrur fil-Kantina

Il-pubbliku fil-pjazza fl-attività Milied Imdawwal

Il-pjazza ta' quddiem il-Każin armata bid-dwal fl-attività Milied Imdawwal

ssib bilanċ. Bħala sezzjoni normalment tiffirma ruħha lejn l-aħħar ta' Settembru, u l-ħidma tibda minn hemm. Isiru diversi attivitajiet varji, biss l-ewlenin saru l-Milied Imdawwal u s-Semana Santa li magħha

Is-Sala Marija Assunta armata bil-wirja La Semana Santa en España

għal dawn l-aħħar tliet snin inkorporajna d-Dramm tal-Gimgha Mqaddsa b'temi kontemporanji. Minn hawn nixtieq naghmel kuraġġ lil daww iz-żgħażaġh b'mod speċjali lil daww l-adolesxenti li forsi jarawha bi tqila biex jagħmlu l-pass u jiffirmaw parti mas-Sezzjoni Żgħażaġh minhabba forsi l-iskola u l-eżamijiet.

Minn hawn ninkoraġġikom li tagħmlu kuraġġ u tippuraw din l-esperjenza speċjali għax tgħinkom tikbru u titgħallmu aktar kif tqassmu l-ħin. Forsi kif tisimghu l-kelma xogħol tiegħu qatgħa għax fil-verità kulhadd jieħu gost joqgħod daqsxejn rilassat, biss però x-xogħol li naghmlu jsarraf f'ħafna mumentu sbieħ ta' divertiment kif ukoll l-aktar importanti jsarraf fi ħbiberija vera u sinċiera.

Garanzija li nista' nagħti żgur hija li fi żmien il-festa s-sagrifiċċji kollha li tkun għamilt matul is-sena jissarrfu f'ferħ u sodisfazzjon meta tara r-riżultat ta' dak li tkun ippjanajt ma' shabek isir realtà u jiġi milqugħ tant tajjeb min-nies li jkunu qegħdin igawdu l-festa. Għalhekk minn qalbi nixtieq naghmlilkom kuraġġ u ma tiddejqu xejn tagħmlu l-pass u tidhlu membri fis-Sezzjoni Żgħażaġh.

Uħud mill-membri distinti fil-ftuħ tal-wirja La Semana Santa en España

Fil-bidu semmejt li għaddew 26 sena bi skop. Dan għamiltu għaliex hawn minn jahseb li wara anniversarju prestiġjuż li flimkien iċċelebrajna b'mod grandjuż is-sena li għaddiet, fost l-oħrajn tpitter is-saqaf tal-intrata. Izda dan vera ma kienx il-każ, kien propju fl-aħħar ta' Settembru fejn inħatar il-Kumitat taż-Żgħażaġh il-ġdid b'taħlita ta' membri ġodda, oħrajn li bqajna mis-sena li għaddiet kif ukoll membri li kienu fi snin

qabel fil-kumitat, għal darb'oħra din it-taħlita tat żvolta u enerġija ġdida lil din is-sezzjoni fejn għal sena oħra għamilna sena mimlija attivitajiet ma jaqtgħu xejn u li ħdimna qatigh sabiex il-festa ta' din is-sena tkun waħda memorabbli.

Qiegħed ngħid festa, għaliex bħalma sar is-sena li għaddiet fl-okkażjoni tal-anniversarju, iddeċidejna li noffru xi ħaġa f'kull jum tat-Tridu, bil-qofol jintlaħaq fit-Tielet Jum tat-Tridu. Nemmen li l-affarijiet li hejjejna għalikom il-partitarji tagħna ser jintlaqgħu tajjeb ħafna. Din l-enerġija ser tissarraf fost l-oħrajn f'diska oriġinali ġdida li ser tiżżanżan propju għal festa ta' din is-sena kif ukoll b'diversi sorpriżi li hejjejna għat-tlett ijiem tat-tridu, jiġifieri fil-11, 12 u 13 ta' Awwissu. Ħdimna wkoll fuq sorpriża li ser tkun qegħda tintuża' fit-tielet jum tat-tridu fejn tajjeb ngħid li ħdimna fuqha l-membri kollha ta' din is-Sezzjoni.

Ma jonqosx ukoll li wara li jintemm il-marċ ta' filgħodu jkollna spetaklu tal-karti sinkronizzati mal-mużika għat-tielet sena konsekuttiva, biex hekk flimkien mal-fergħat kollha u l-Kumitat Eżekuttiv tassew naghmlu 'Festa Kompluta', u propju din hi t-tema li aħna bħala Sezzjoni Żgħażaġh iddeċidejna li nużaw għal din il-Festa Titulari tas-sena 2019.

Fl-aħħar nett irrid niringrazzja minn qiegħ qalbi lil shabi kollha tal-kumitat tas-Sezzjoni Żgħażaġh li ħdimna kantina u sirna qisna familja waħda, lill-ġenituri u l-familjari tagħna, lill-Kumitat Eżekuttiv tas-sapport u l-fiduċja li dejjem wera fina, lill-fergħat kollha tas-

Mixgħela tax-xemgħat għall-ewwel darba fl-Imqabba

Xena waqt id-dramm kontemporanju maż-żminijiet tal-lum - Fejn hu Alla?!

Xena waqt id-dramm kontemporanju maż-żminijiet tal-lum - Fejn hu Alla?!

Soċjetà li dejjem naħdmu flimkien sabiex inkomplu ngħollu isem din is-Soċjetà u l-aħħar u mhux l-inqas lilkom tal-għajjnuna kollha li nsibu b'mod speċjali meta tattendu l-attivitajiet li aħna nagħmlu għalikom, għax jekk ma tkunx l-għajjnuna tagħkom żgur ma nkunux nistgħu ntellgħu festa hekk kbira u devota lil Ommna u Patruna ta' raħalna.

VIVA DEJEM SANTA MARIJA!

Il-Gimgha Marjana 2019

SOĊJETÀ SANTA MARIJA U BANDA RE GORĠ V MOABBA

WE ACCEPT REVOLUT

+356 7981 5815

[/santamarija](#)
[/santamarija815](#)
[/santamarijamqabba](#)
www.santamarija.com

LONDONER PUB

THE LONDONER PUB
Smart City®, Ricasoli, Malta.
T. (+356) 21 801567
info@thelondonerpubs.com.mt
www.thelondonerpubs.com.mt

SEZZJONI ŻĠHAŻAGĦ SANTA MARIJA MQABBA

tipprezenta

IL-MARĊ TAT-TIELET TRIDU
MILL-10:00P.M. 'IL QUDDIEM

@santamarja
www.facebook.com/santamarja
www.santamarja.com

Alessio's Old Cottage

Triq il-Parroċċa, Mqabba Tel: 2168 3292

Sub-Post Office u Ġbir ta' Parcels

Hinijiet tal-ftuh:

Mit-Tnejn sas-Sibt:

7.30am - 12.00pm

4.30pm - 7.00pm

Hdud u Festi:

6.30am - 12.00pm

Issibu dak kollu li teħtieġu:

*Kartolini, affarijiet tal-iskola, rigali,
kotba, żraben u ħwejjeg għal kull età,
affarijiet ta' Hi-Fi kif ukoll*

*uniformijiet tal-iskola San Benedittu,
għid ta' ritratti tal-passaporti
u joffri servizz ta' Queens dry cleaning*

A.FERRIGGI IMPORTERS & DISTRIBUTORS
FIORELLA, 65, GUZI ABELA STREET, ZEJTUN. ZTN 1651
EMAIL: antferriggi@onvol.net TEL/FAX: 21673719 MOB: 99475154

Briffa Landscaping

Kirsten Briffa

***Automatic Drip Irrigation Systems
Turf Maintenance & All Your Gardening Needs***

Mob: 9946 9580

E-mail: kbriffa783@gmail.com

L-unur Wirt Artistiku 2019

Is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V tal-Imqabba flimkien mal-Għaqda tan-Nar Santa Marija nhar it-Tlieta, 16 ta' April 2019 giet mogħnija bl-unur Wirt Artistiku 2019 mill-Kunsill Malti għall-Arti. Id-delegazzjoni kienet komposta mill-President tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V Carlo Sciberras u d-detentur tal-Kamra tan-Nar Santa Marija tal-Imqabba Josef Camilleri flimkien ma membri oħra mis-Socjetà. Huma rċevew dan l-unur waqt is-serata finali "Premju għall-Arti 2019" li saret ġewwa t-Teatru Manoel fil-preżenza tal-ET Dr. George Vella President ta' Malta u li fih ġew ippremjati l-aqwa talenti lokali fl-isfera tal-Arti.

Is-sur Josef Camilleri u s-sur Carlo Sciberras waqt is-serata Premju għall-Arti 2019

L-Għaqda tan-nar tas-Socjetà Santa Marija tal-Imqabba sa mill-bidu tas-seklu 20 kienet diġà stabilixxiet lilha nnifisha f'Malta bħala waħda mill-ewlenin għal kwantità u kwalità ta' nar kif ukoll għall-diversi elementi godda li raw il-bidu tagħhom minn ġewwa din l-għaqda; fin-Nar tal-Ajru kif ukoll fin-Nar tal-Art.

Dan l-unur jiżdied mal-lista ta' unuri Nazzjonali u Internazzjonali mirbuha minn din is-Socjetà matul is-snin fosthom l-ewwel post fil-Festival Internazzjonali tan-Nar tal-Ajru fil-Port il-Kbir fl-2006, ir-rebħ tal-Kampjonat Dinji tal-Logħob tan-Nar tal-ajru 'Caput Lucis' ġewwa Ruma fl-2007, l-ewwel Post fil-Kompetizzjoni Nazzjonali tan-Nar tal-Art Mekkanizzat ġewwa l-Furjana fl-2010. Unuri oħra bħal ma huma l-Premju Ġieħ l-Artiġjanat Malti fl-2013 permezz ta' Raddiena Tri Dimensjonali, l-unur 'Les Etoile d'Or du Jumelage' mogħti mill-Kummissjoni Ewropeja fl-1998, rebħ darbejn tal-Kompetizzjoni Nazzjonali tal-Presepu Haj kif ukoll il-premju għall-isbaħ faċċata tal-Każini fi żminijiet tal-Milied. Dawn l-unuri miġjuba minn din is-Socjetà huma frott ta' ħidma bla waqfien matul is-snin mis-soċji u l-partitarji tagħha

Il-Premju tal-unur Wirt Artistiku 2019

fl-oqsma tal-armor, il-mużika, iċ-ċelebrazzjonijiet festivi u diversi attivitajiet kulturali matul is-sena bil-għan li l-isem tas-Socjetà, l-Imqabba u Malta jkunu dejjem fil-quċċata tal-isfera Artistika u Kulturali. Il-ħidma kollha f'dawn id-diversi forom jilhqqu l-qofol fil-Festa Titulari ta' Santa Marija fl-Imqabba.

Il-marċ taċ-ċelebrazzjoni tal-unur Wirt Artistiku 2019

Dan l-unur ġie ċelebrat nhar il-Ħadd 28 ta' April 2019 permezz ta' marċ madwar it-toroq prinċipali tar-raħal tal-Imqabba bis-sehem tal-Banda Re Ġorġ V tal-Imqabba kif ukoll permezz ta' opportunità li l-pubbliku seta' jiehu ritratt mal-Unuri kollha tas-Socjetà.

Dan l-unur huwa ddedikat lil mijiet ta' persuni li tant ħadmu matul iż-żmien u li qegħdin jkomplu jaħdmu sabiex isem is-Socjetà jkompli jiddistingwi ruħu fil-quċċata tal-isfera Artistika u Kulturali Nazzjonali.

L-unuri tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V

**OWEN
BONNICI**
MINISTRU GHALL-ĠUSTIZZJA,
KULTURA U GVERN LOKALI

IL-FESTA T-TAJBA

 /bonniciowen
 @owenbonnici
 /bonnicio

2180 2000
www.owenbonnici.com

Darren's Butcher

Darren's Butcher tal-Imgarr
Triq Rokku Buhagiar
Il-Qrendi, Malta
99 459 243

Monday	7am-1pm	3pm-7pm
Tuesday	closed	3pm-7pm
Wednesday	7am-1pm	closed
Thursday	7am-1pm	3pm-7pm
Friday	7am-1pm	3pm-7pm
Saturday	7am-5pm	
Sunday	8am-12am	

Daily Needs

Misraħ il-Fidwa, Mqabba (hdejn il-bandli)

Tel: 2164 7381

All you need in one stop shop

Free delivery

*Great choices on delicatessen, beverages,
wines, detergents, etc.*

REPAIRS ON ALL TYPES OF CARS • TURBO FITTING
 • FULL CAR SERVICING • PRE TEST FOR VRT
 • REPLACEMENT OF PETROL ENGINE TO DIESEL • BATTERIES

Christian Mifsud
 Owner

1, Sejba Road, Mqabba ZRQ 09
 Tel: 21 640684 • Mob: 79 444 420

Blue Grotto Avenue Zurrieq

Major Notebook Brands for Sale

Opening Hrs

Mon-Fri 4.00 Pm—7.00 Pm

Sat 9.00 Am—12.00 Pm

For appointments Call on

T: 21642744 M: 79478259

Computer Upgrades starting from € 200.00

Computer systems starting from € 325.00

All in One Printer Starting from € 69.00

Notebooks Starting from € 325.00

Internet Problem @ home.

We have a solution

Watch TV over internet

Summer heat Is Coming.

Prevent your Notebook damage from Overheating.

Computer Repairs & Formats

Notebook Repairs & Formats

Printer Repairs

Tablet & Mobile repairs

Data Back-up

Ir-restawr jagħti l-ħajja lura u joħroġ is-sbuħija tal-armar li ħallewlna missirijietna

Ian Camilleri, f'isem l-Għaqda Armar Santa Marija jagħti rendikont tax-xogħol kollu li sar matul din is-sena.

Għeżiež soċji u partitarji, ser nibda dan l-artiklu tiegħi bil-kelma GRAZZI lil dawk kollha li taw daqqa t'id fil-maltemp mhux f'loku li għamel fil-gimgha tal-festa tas-sena l-oħra. Dakinhar fi ftit ħin, ingbarna grupp imdaqqas ta' partitarji, min jgħatti l-istatwi u min iżarma. Nista' ngħidilkom li ma kienet xena xejn sabiħa. Kull dilettant tal-armar li laqqat xi maltempata jaf x'qiegħed ngħid.

Hekk kif intemmet il-festa u beda jiddaħħal l-armar lura fl-imħażen stajna nibdew nanalizzaw xi ħsarat garrabna. L-aktar armar li ntlaqat ħazin kien dak l-aktar antik. Bħal ngħidu aħna l-istatwi tal-appostli, il-pedestall il-kbir, l-istatwi ta' miegħu u l-anġli li nsibu fi Triq il-Parroċċa, flimkien mal-pedestalli tagħhom. Hawnhekk nixtieq niringrazzja lis-Sur Franky Azzopardi u l-familja Briffa li laqgħu l-istatwi fil-proprjetà tagħhom sakemm għadda l-maltemp.

L-istatwa rrestawrata ta' Sant' Anna

Restawr tal-istatwi

Wara li għall-festa tas-sena l-oħra l-artist Imqabbi Rosario Zammit, irrestawralna waħda mis-slaten (Ester) li tintrama mal-Pedestall il-Kbir u l-istatwa ta' Sant' Anna, din is-sena tajna spinta akbar biex inkomplu nirrestawraw ferm aktar statwi. Bejn il-maltemp li għamel kif ukoll bejn iż-żmien li dawn l-istatwi ilhom ma jaraw żebgħa ġdida fuqhom inħass li kellna nżidu l-ammont ta' statwi għar-restawr.

Għalhekk din is-sena ser inkunu nistgħu ngawdu minn restawr ta' tliet appostli – San Tumas, San Ġuda Taddew u San Mattija. Magħhom ser ikollna wkoll restawr ta' San Ġwakkin, Sultana minn fost l-erba' li nsibu mal-Pedestall il-Kbir u wieħed mill-anġli ta' Triq il-Parroċċa. Apparti r-restawr ser inkomplu

L-istatwa rrestawrata ta' Esther

Prince Albert Street, Albert Town, Harare MRS1045
Tel: 2122 7344/2 Mob: 7947 8222, 7909 2673
Email: info@diroccotrading.com

**Visit our website to view
our vast range of items!**

www.diroccotrading.com

DOS AVÓS,
TRIQ SAN BAZILJU, MQABBA

BOOK YOUR TABLE ON 21681131 / 99680942
OR MESSAGE US ON FACEBOOK: DOS AVÓS

It-tliet appostli rrestawrati – San Tumas, San Ġuda Taddew u San Mattija

ninvestu f'raġġieri ġodda għal dawn l-appostli, xogħol ta' Twanny Zammit. Dan ir-restawr juri kemm aħna għandna għall-qalbna dak li hallewna missirijietna.

Pedestalli fi Triq il-Parroċċa

Kull dilettant li jiġi jżur raħalna fil-ġimgħa tal-festa ma jonqosx li jittawwal fi Triq il-Parroċċa, li minbarra li hi waħda minn fost l-isbaħ toroq li nsibu fl-Imqabba, tkun mimlija b'armar antik u mill-isbaħ. Kienet ilha tinħass il-htieġa li jsir restawr fuq il-pedestalli tal-aṅgli li nsibu f'din it-triq. Għalhekk jiena flimkien mas-Sur Antoine Abdilla tajna importanza kbira biex nibdew inqaxxu kull saff żebgħa li kellhom u nirrangaw fejn kien meħtieġ.

Wieħed mill-pedestalli wara li tqaxxret miż-żebgħa

Waħda mill-baži li jitpoġġew fuq il-pedestalli taħt l-istatwi wara li tqaxxret miż-żebgħa

Nista' ngħidilkom li mhix haġa faċli li tirrestawra pedestalli li għandhom 'l fuq minn 95 sena. Apparti t-tqaxxir taż-żebgħa, jiena ħadt l-inkarigu li

L-iskultura li tiffirma parti minn pedestal

nżarmalhom l-iskultura kollha fejn naddaftha u xkatlajtha biex nistgħu ngħidu hekk reġgħet giet għall-istat oriġinali tagħha. Sibb skultura maqsuma kaġun ta' msiemer imsaddin u anke skultura li bdiet iddur għaliha s-susa. Ħadt ħsieb li nitratta kull parti mill-pedestall kontra kull tip ta' insett u susa biex nipproteġi l-injama.

Għal din il-festa wieħed ser ikun jista' jgawdi u jammira aktar fil-fond id-disinn ta' dawn il-pedestalli u l-iskultura li fihom. Din is-sena ser tkunu tistgħu tapprezzaw ix-xogħol li sar. Is-sena d-dieħla apparti li ser inkomplu fuq ir-restawr ta' aktar minn dawn il-pedestalli, ser nibdew ninduraw l-iskultura u niżbghu l-pedestalli kif inhu xieraq.

Wieħed mill-pedestalli wara li ingħata ż-żebgħa undercoat

Pavaljuni fi Triq il-Parroċċa

Kif diġà spjegajt qabel, din is-sena ħarisna b'mod speċjali lejn Triq il-Parroċċa fejn apparti r-restawr tal-pedestalli u l-aṅgli, hassejna l-bżonn li nagħmlu disinn ġdid ta' sett pavaljuni. Din it-triq tixraq li jkollha l-ifjen armar u għalhekk avviċinajna lil wieħed mill-aħjar dizinjaturi li hawn Malta biex jagħmlilna disinn xieraq.

Silvio Pace li minn fomm stess ħarġu l-kliem "l-isbaħ triq għall-armar", ħadem fuq disinn prattiku iżda sabiħ ferm u li żewwiġna fih l-idea li kellhom il-pavaljuni passati dik tal-armi tal-irhula ta' Malta u Għawdex fejn nsibu l-festa ta' Santa Marija.

Fuq dan il-proġett ħdimna bil-għaqal biex fi żmien ta' ftit xhur stajna nlestu pavaljun lest minn kollox inkluż l-isfumar. Bħala tfassil ħdimna fuqu jiena flimkien mas-Sur Antoine Abdilla u bħala ħjata hallejna f'idejn il-mara tiegħi Daniela Camilleri. Għall-isfumar bħalma

MAYPOLE

since 1900

📍 93, Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, Mqabba 🕒 6.00am till 9.00pm ☎ +356 22 581 564

TA' MANWEL FARMHOUSE
NADUR, GOZO

a perfect place for a relaxing &
peaceful holiday

Mob: 7924 0971 fb: taManwel05

Żewġ pumi indurati bid-deheb.

għamilna fi proġetti oħra hallejna f'idejn l-artist bravu Ryan Stivala li x-xogħol professjonali tiegħu kompli jibni relazzjoni tajba mal-Għaqda tal-Armar tagħna.

Mal-ewwel pavaljun li ser inkunu qegħdin ingawdu din is-sena, wiehed ser ikun jista' jinnota żewġ pumi indurati bid-deheb. Dawn ġew immodifikati min-naħa tiegħi u ndurati mis-Sinjura Alison Falzon. Ma nistax nonqos

Indurar tal-plaek tal-ismijiet tal-appostli

Il-labardi tal-arbli indurati mis-Sinjura Falzon

li niringrazzja lis-Sinjura Falzon għax-xogħol professjonali tagħha fejn jidhol indurar. Dan hekk kif apparti l-pumi, indurat ukoll il-plaek tal-ismijiet tal-appostli li rrestawrajna u xi ġummiemi tal-pavaljuni.

Ix-xogħol tal-indurar ser jispikka fix-xogħol ta' paċenzja u dedikazzjoni li s-Sinjura Falzon ħadet biex indurat il-labardi tal-arbli li jintramaw fil-pjazza ewlenija tal-Imqabba. Dawn ser ikomplu jagħtu dehra ferm aktar rikka.

Makkinarju ġdid għall-armar

Fl-artiklu tiegħi tas-sena l-oħra kont għedt li l-Għaqda tal-Armar flimkien mal-Kumitat Eżekuttiv hassew il-bżonn li jinxtara *fork lifter* aktar modern minn dak li diġà kellna. Biex jikkumplementa dan il-makkinarju s-Sur Ludwig Micallef ha' hsieb jibni struttura tal-ħadid li inzebgħet mis-Sezzjoni Żgħażaġh.

Il-Fork Lifter li nxtara

Dan għen mhux ftit biex stajna ntejbu s-sigurtà waqt li jkun qiegħed isir l-armar u ż-żarmar tat-toroq. Dan seta' jseħh biss grazzi għad-donazzjonijiet tagħkom is-soċji u l-partitarji. Din is-sena wkoll saret manutenzjoni mekkanika estensiva fuq il-*fork lifter* l-antik mis-Sur Matthew Formosa, li minn qalbna niringrazzjawh.

Il-Pedestall il-Kbir

Fil-festa li għaddiet wiehed seta' jinnota li s-sett ta' gastri li jdawwlu l-Pedestall il-Kbir inbidlu biex bdew jagħtu ferm aktar dawl u dehra mill-isbaħ. Il-baži ta' dawn il-gastri nħadmet minn Michael Ghigo filwaqt li l-weraq inħadmu mil-Landier Twanny Zammit. Hekk komplejna nsebbħu din l-opra li hi ferm għal qalbna.

Il-bažijiet ma' fejn ser jeħlu l-weraq

Tmiem il-proġett tal-aṅgli ta' maz-zuntier

Il-proġett ta' erba' aṅgli li nsibu mad-dawra taz-zuntier ġie fi tmiemu s-sena l-oħra hekk kif l-artist Għawdx Michael Cutajar Zahra għaddielna r-raba' u l-aħħar statwa biex b'hekk temmejna proġett ieħor u li jista' jitgawda minn kulhadd. Ir-raba' statwa ġiet

Id-dar tiegħi
mgharrqa

Mohħi mistrieħ!
Hadu ħsieb kollox

GasanMamo

INSURANCE

Nghinuk dejjem

96% tal-klijenti ta'
GasanMamo huma sodisfatti

Hal Safi

Joseph Busuttil - Tied Insurance Intermediary
61, Żurrieq Road

T: +356 2168 2095, 2768 2095

insurance@gasanmamo.com

GASANMAMO INSURANCE IS AUTHORISED BY THE MFSA | [GASANMAMO.COM](https://www.gasanmamo.com)

SOURCE: INTERNAL DATA (2018)

mħallsa mill-partitarju Philip Ellul (Ta' Katrinu).

Triq Karmenu Ciantar

Fil-bidu ta' din it-triq wieħed seta' jinnota arblu ġdid u ferm itwal minn dak li kien hemm qabel. Dan l-arblu ma setax ikun possibbli mingħajr l-għajnuna tal-kumpanija Elbros flimkien ma' Michael Ghigo li ħadu ħsieb li jjiwweldjaw il-pajpijiet u tithaffer ħofra aktar fonda.

Ħajr ukoll lil Raymond Vella tal-inizjattiva u lil kull min ta d-donazzjoni tiegħu kif ukoll lill-Kumitat Eżekuttiv tal-koordinament ġenerali ta' dan il-proġett li ttella' proprju fit-28 ta' Lulju minn grupp sabiħ ta' partitarji taħt it-tmexxija tas-Sur Ludvig Micallef, li min hawn niringrazzjawh tal-għajnuna li nsibu mingħandu f'dak li għandu x'jaqsam mal-armar.

Is-Sezzjoni Żgħażaġħ immexxija mill-President Jean-Paul Muscat ħadet ħsieb tiżbogħ l-arblu. Min-naħa tagħhom is-Sinjuri Edward Galea u s-Sinjura Rose Briffa ħadu ħsieb li jagħmlu l-fistun u l-bandiera għal mal-arblu l-ġdid.

Statwa Santa Marija tal-Mentna

L-istatwa ta' Santa Marija tal-Mentna giet imsebbħa wkoll permezz ta' żewġ arbli li proprju s-sena l-oħra rajna l-bnadar ta' Malta, tal-Papa u l-Imqabba u fil-granet tal-Festa żanzanna żewġt ibnadar bil-pitturi, 'Nome di Maria' u l-emblema tas-Socjetà, fuq disinn u xogħol artistiku ta' Patrick Ghigo u ħjata ta' Rose Briffa.

Fistuni u liedna ġdida

Matul din is-sena s-Sur Ivan Falzon ħa ħsieb li jaħdem fistuni ġodda għal diversi toroq fosthom Triq San Bażilju u l-isqaqien tal-madwar. Is-Sur Saviour Buttigieg ħadem ukoll fuq fistuni ġodda għall-by-

L-raba angli ta' madwar iz-zuntier

L-arblu l-ġdid fi Triq Karmenu Ciantar

L-istatwa ta' Santa Marija tal-Mentna u ż-żewġ arbli bil-bnadar magħhom

pass. Rigward il-liedna nixtieq niringrazzja lis-Sur Raymond Vella li ħadem ammont konsiderevoli ta' liedna għall-by-pass u toroq oħrajn. Flimkien miegħu wieħed ma jistax jinsa lis-Sinjuri Emanuel u Roderick Pace li wkoll ħadmu liedna ħadra li ser tintuża fil-Pjazza, fi Triq San Katerina, fi Triq il-Parroċċa u fi Triq id-Duluri.

Raymond Vella u l-liedna li ħadem matul din is-sena

Finalment nixtieq niringrazzja lil kull min jagħti seħmu fl-armar u ż-żarmar taħt it-tmexxija għaqlija tas-Sur Alex Falzon li jiehdu ħsieb jarmaw u jżarmaw it-toroq kollha tal-Imqabba. Dan ma jistax ikun possibbli mingħajr l-għajnuna tal-isponsors prinċipali li huma Elbros Construction Ltd, Zahra Group u Polidano Group li dejjem tawna l-appoġġ tagħhom kull meta kellna bżonn, b'mod speċjali fl-użu tal-makkinarji biex ingorru l-armar.

Żgur li meta wieħed jara u japprezza l-evoluzzjoni tant rikka fil-qasam tal-armar fil-festa tagħna, żgur li jiġih f'moħħu l-ħidma kollettiva ta' tant persuni taħt it-tmexxija għaqlija tas-Sur Mario Camilleri matul iż-żminijiet li b'mod kollettiv poġġew lill-Festa Titulari ta' Santa Marija fl-Imqabba bħala waħda mill-festi ewlenin f'pajjiżna fil-qasam tal-armar.

Nagħlaq billi niringrazzja lil kull min qiegħed jagħti l-għajnuna kemm manwali kif ukoll finanzjarja biex l-għaqda tal-armar tkompli tissahħaħ.

Viva Santa Marija!

*Love of beauty is taste.
The creation of beauty is art.*

Mob: 9982 0269

Arti Genjali
...ta' Skutu

BOV CARDS

**YOUR CARD
YOUR EXPERIENCES**

Shop with your BOV Contactless Cards and make the most out of your experience. Just tap and go – fast and easy payments for all your purchases.

BOV
Bank of Valletta

COM 2094

More information is available from www.bov.com or contact **2131 2020**.

Issued by Bank of Valletta p.l.c., 58, Triq San Zakkarija, Il-Belt Valletta VLT 1130

Bank of Valletta p.l.c. is a public limited company regulated by the MFSA and is licensed to carry out the business of banking in terms of the Banking Act (Cap. 371 of the Laws of Malta).

L-Arti tal-Piroteknika

Is-Sur Josef Camilleri, *Licensee*, jagħti ħarsa lejn is-sena preċedenti u l-ħidma kbira li saret matul din is-sena għall-festa

Gheżież Soċji, Partitarji u Benefatturi,

Għaddiet sena oħra mimlija ħidma u sagrafiċċji u għalhekk l-ewwel haġa li nixtieq nagħmel hija li niringrazzja lill-membri kollha u l-familji tagħhom fi ħdan l-Għaqda tan-Nar Santa Marija tal-Imqabba tas-sagrafiċċji kbar li jagħmlu biex għal darb'oħra fis-sena 2018 reġġu għamlu unur kbir lill-Għaqda tan-Nar li aħna tant nġożżu. Bħalma kulhadd jaf, is-sena 2018 kienet suċċess kbir fejn dan is-sagrafiċċju kollu ssarra f'sodisfazzjon kbir fis-sena 2019 minhabba li l-Għaqda tagħna rebbet l-unur tal-Wirt Artistiku 2019.

Kull sena, bħalma tafu, dejjem ikun fiha t-tlajja' u l-inżul tagħha però bid-dedikazzjoni ta' kulhadd dejjem tasal għal dak li tkun tixtieq. Għal sena oħra l-Għaqda tan-Nar Santa Marija qed thejji programm varjat ta' nar biex bħal kull sena tferrah lill-poplu Malti u Għawdx i kollu flimkien mal-ħafna turisti li jiġu f'pajjiżna ta' kull sena biex jitpaxxew bin-nar Malti li huwa arti li ma jirbaħlu hadd. Il-pirotekniki Maltin urew dan kollu bil-fatti meta għal darb'oħra l-Festival Internazzjonali tan-Nar Malti ntrebah mill-Kamra tan-Nar 25 ta' Novembru taż-Żejtun u għalhekk nixtieq nifirħilhom tal-unur li rebhu kemm għalihom kif ukoll għal pajjiżna.

Il-pirotekniki Maltin u Għawdxin huma kapaċissimi fejn jien nikkumparahom mal-aqwa kompożituri fid-dinja peress li dak li jikkomponu jsarrfuh f'pittura fis-sema. L-Għaqda tan-Nar Santa Marija tal-Imqabba

Il-membri tal-Għaqda tan-Nar ġewwa l-knisja

din is-sena reġa' kellha suċċessi oħra sew bis-sehem pirotekniku tagħha fil-“Gozo Alive” fix-Xewkija u anke bis-sehem tagħha fil-festa ta' San Pawl fil-Munxar, Għawdex. Il-membri ħabrieke tal-Għaqda tagħna b'tant sagrafiċċji ser jerga' jkollhom nar għall-festa ta' San Gwann il-Battista ġewwa x-Xewkija Għawdex, għall-festa tal-Madonna tas-Sokkors ġewwa Kerċem, Għawdex u għall-festa ta' San Ġorġ ġewwa r-Rabat, Għawdex. Wara dawn kollha, l-Għaqda għandha aktar nar għall-festa ta' Stella Maris f'Tas-Sliema.

Għaldaqstant l-għaqda tan-nar tagħna qed thejji wkoll programm ta' nar varjat għall-festa tal-Patrna tagħna Santa Marija ġewwa l-Imqabba u b'hekk inheggu lill-poplu Malti u Għawdx i kollu biex fil-ġimgħa tal-festa jattendu għan-nar u għall-ispettakli kbar li għandna mhejjija għal din is-sena. Matul il-ġimgħa tal-festa, kif mistenni, għandha tispikka l-aktar il-ħarqa ta' lejliet il-festa li tkun sinkronizzata mal-mużika u żgur li bħalma dejjem għamilna, dejjem nipprezentaw xi sorpriżi godda. Minbarra dan, l-għaqda tagħna ilha għall-dawn l-aħħar tnejn u għoxrin sena tipprepara dawn it-tip ta' xows filwaqt li kienet l-ewwel għaqda li bdiet taħraq in-nar sinkronizzat mal-mużika.

Din is-sena ser jerga' jkun hemm ħruq ta' nar tal-bomba, murtaletti, blalen u sfejjer, murtali tal-beraq pront u tal-kulur. Għal darb'oħra, waqt it-translazzjoni ser jinħarqu settijiet ta' murtali bil-logħob li l-għaqda tagħna tant saret rinomata għalihom. Waqt ix-xow sinkronizzat mal-mużika ser jinħarq ukoll xogħol tradizzjonali Malti bħal blalen, sfejjer, beraq pront, murtali tal-kulur, eċċ. Wara dan kollu ser jerga' jkun

Diversi settijiet ta' murtali waqt il-proċess ta' tnixxif

OPENING HOURS

Mondays Closed

Tuesdays - Fridays:
5:00pm till late

Saturdays:
4:00pm till late

Sundays:
4:00pm till late

dees^{TM}

pizzeria & takeaway

Tel: 21680200

Mob: 79680200

**17, Triq Dun Guzepp Zammit,
Zurrieq**

Special Offer

**1.5 Litre
Coca Cola
with every
€25 spent**

Find us on:
facebook®

FREE delivery

Terms and conditions apply

We also deliver to workplaces, factories, offices, etc...
(both lunchtime and evening)

www.dees-pizzeria.com

Uhud min-nar preparat għall-waqt l-ispettaklu Fireworks Spectacular

hemm nar tal-art mekkanizzat li l-haddiema tal-għaqda tagħna jagħmlu b'tant sagrificcji biex dan l-ispettaklu jipaxxi lil kull min jattendi għalih. In-nar ukoll ikompli fil-gurnata tal-Għid tal-Assunta fejn ser ikun hemm settijiet ta' murtali bil-logħob, sfejjer bil-logħob, beraq pront u murtali tal-kulur biex nagħtu tislma xierqa lill-wisq għażiża Ommna, Marija Santissima.

Irrid nirringrazzja mill-gdid lill-membri tal-għaqda u l-familji tagħna għas-sagrificcji kbar li jkollhom jagħmlu, speċjalment li b'passjoni kbira għall-festa tal-Assunta, dawn jagħtu saħħithom u hilihom biex iferru lil kulhadd. Irrid nirringrazzja wkoll lill-membri tal-Kumitat Eżekuttiv, li meta ħabbatnilhom il-bieb dejjem sibnihom ta' spalla għalina. Irrid nirringrazzja min qalbi wkoll lill-Kumitati kollha fi hdan is-Socjetà tagħna. Nirringrazzja wkoll lis-surmast, bandisti, soċji u lill-partitarji kollha tal-għajnuna kbira li dejjem sibna mingħandhom. Nirringrazzja wkoll lill-Kappillan tagħna, Dun John Curmi, u lill-kleru kollu. Nghid grazzi bil-quddiem lil dawk il-Maltin u l-Għawdxin kollha li ta' kull sena jġu jżuruna u nirringrazzjawhom ukoll tal-kontributi finanzjarji tagħhom f'lejljet il-festa.

Għeziež partitarji, l-għaqda tan-nar tagħna ma tistax tinsa li tiringrazzja mill-qalb lill-benefatturi kbar tagħha, is-Sur Wenzu Ellul, u lil hutu kollha magħrufin bħala tal-Elbros u lis-Sur Joe Zahra u t-tfal tiegħu tal-għajnuna kbira li dejjem sibna mingħandhom kull meta tlabnihelhom. Nirringrazzja lil dawk kollha li jagħtu l-għajnuna tagħhom fil-Kamra tan-Nar u nirringrazzja wkoll lill-benefatturi kollha tas-Socjetà. Ma' dawn irrid nirringrazzja wkoll lill-Assistent Kummissarju tal-Pulizija, is-Sur Sandro Gatt, lis-Supretendent, is-Sur Josic Mifsud, u l-membri kollha tal-korp tal-pulizija li dejjem sibna għajnuna kbira mingħandhom. Nirringrazzja wkoll lis-sidien tar-raba' kollha li jhalluna nużaw il-propjetajiet tagħhom matul il-gimgha tal-festa. Nispera li ma nsejt lil hadd fir-ringrazzjamenti

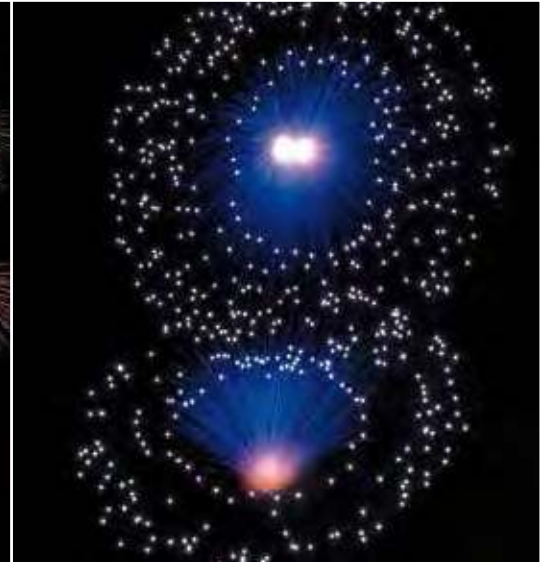
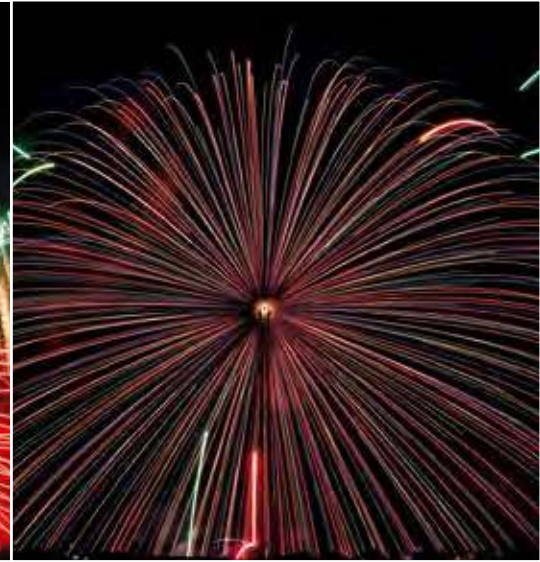
tiegħi u jekk sar hekk, żgur li mhux b'intenzjoni u niskuża ruhi bil-quddiem.

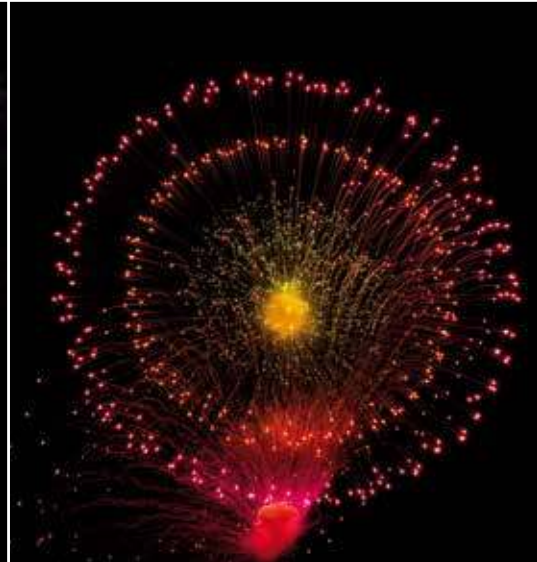
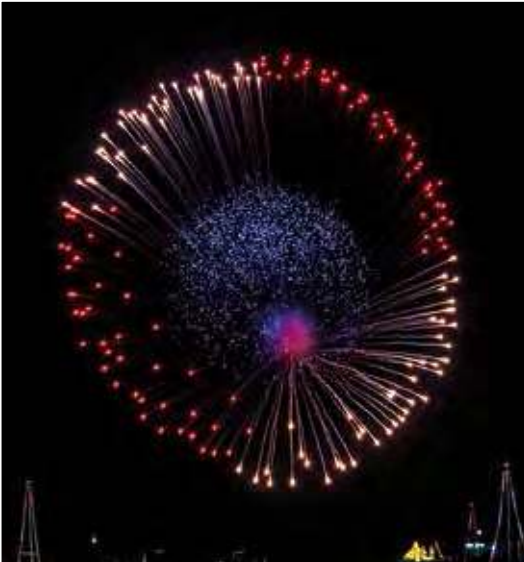
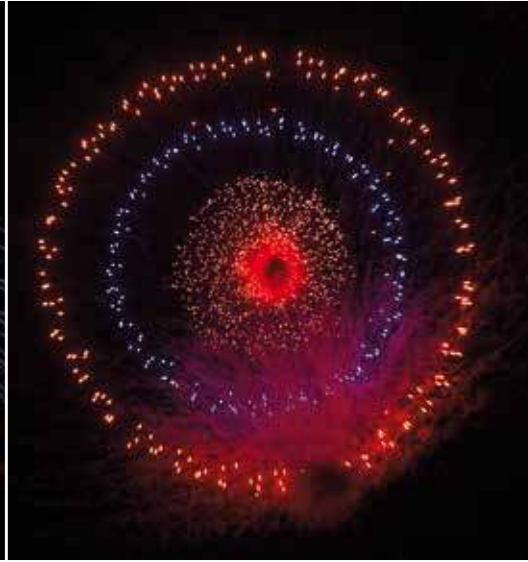
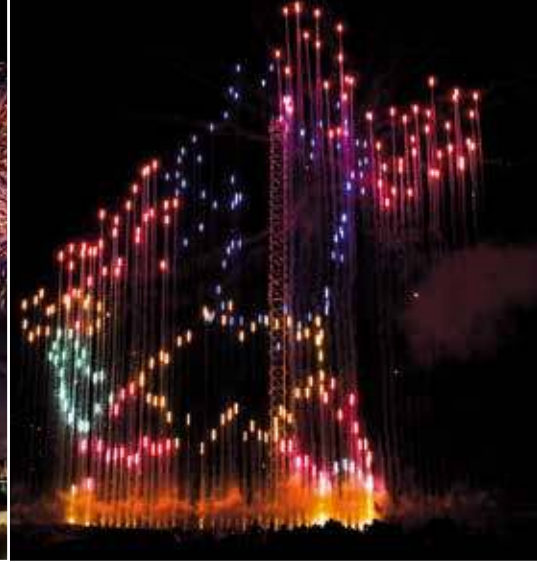
Jien, bħala detentur tal-Kamra tan-Nar Santa Marija tal-Imqabba, f'isem l-Għaqda tan-Nar nirringrazzja lis-Sur Benny Dingli, il-licensee tal-Kamra tan-Nar Madonna tal-Gilju u lil shabu kollha ta' din l-istess għaqda tal-ħbiberija sinciera u tal-kooperazzjoni bejn iż-żewġ għaqdiet. Nawgura li din il-ħbiberija ta' bejnietna nkomplu nsahħuha ħalli nuru li aħna lkoll aħwa Mqabbini. Jalla l-Madonna żżomm idejha fuqna, aħna li nahdmu n-nar u tharisna minn kull tigrib, lilna u lill-familjari tagħna.

Għeziež soċji u partitarji, nhegġgkom biex fil-jiem tal-festa ma ninsewx lill-Patrana tagħna, Santa Marija, li għandna ġewwa l-Knisja, u mmorru nitolbuha l-għajnuna tagħha biex dejjem tharisna. Nappella lil kulhadd, li bħalma dejjem għamilna, niehdu pjaċir flimkien mingħajr ma nweggġu lil hadd u niftakru li aħna lkoll aħwa Mqabbini. Grazzi mill-qalb għażiża Ommna Marija, aħna lilek nħobbuk, dejjem żommna taht mantarek u tharisna min kull dnu. Grazzi Santa Marija, il-Patrana universali. Bħalma dejjem nagħmel bħala President tal-Għaqda Piroteknika Maltija, inhegġg lill-festi Maltin u Għawdxin kollha biex nimxu mar-regolamenti u nosservaw il-ligijiet kollha ħalli b'dak li nagħmlu nagħtu pjaċir lil kull min iħobb din l-arti. Nawgura l-festi t-tajba lill-Maltin u l-Għawdxin kollha. Grazzi lil kulhadd.

***

L-Għaqda tan-nar Santa Marija tal-Imqabba tiringrazzja mill-qalb lil kull membru fi hdanha tas-servizz kbir li jagħtu b'tant dedikazzjoni u mħabba b'risq l-istess għaqda u għall-festa tal-Patrana tagħna Santa Marija u b'risq is-Socjetà tagħna li tant ngħożzu.

SUPPLY
& INSTALLATION
OF ALL KINDS OF
SOFFITS
& GYPSUM BOARDS

Mineral Fibre Soffits

Demountable
Partitions

Bulkheads
and all kind of ceilings

Xuereb Installations Ltd.

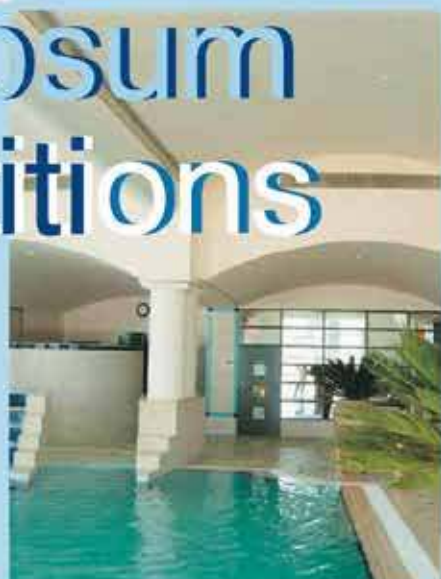
Tal-Hlas Road, Qormi

T: 21 495 799 - 21 495 972 - 21 495 836 - 21 495 792 - F: 21 495 834

E-mail: xil@xuerebinstall.com Website: www.xuerebinstall.com

Gypsum
Partitions

ST. MARY FIREWORKS MQABBA - MALTA
presents

FIREWORKS SPECTACULAR

featuring the Tower of Light

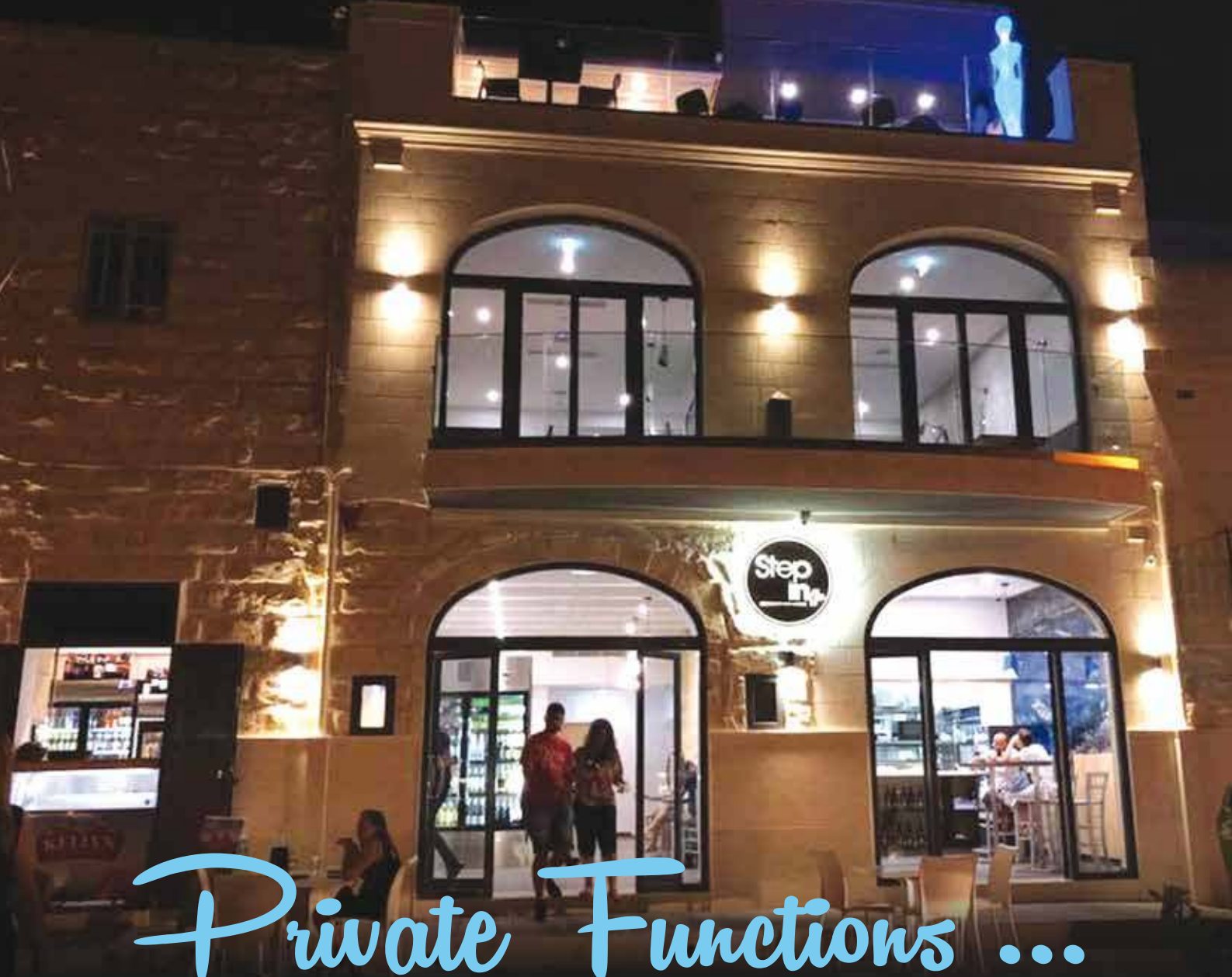
14TH AUGUST

9:30PM

MQABBA BY-PASS

ST. MARY FIREWORKS FACTORY
111, St. Mary's Road, St. Mary's, Malta
Tel: 9950 1111

Private Functions ...

If it is Baptism, Birthday, Anniversary, Reunion, Hens, Bachelors, Graduation, Staff, Baby Showers, Private Functions or a Retirement party, whether a sit down meal or a stand up reception, we do it for you

Ask management for more details ...

Step in+
RESTAURANT • BAR • LOUNGE

Wied iz-Zurrieq • Blue Grotto • Malta

T +356 2168 3104 • 9944 2084

f Stepin Dine & Drink

www.stepinmalta.com

Step 'n' Shop
all your DAILY NEEDS
NOW OPEN

Step 'n' Shop
all your DAILY NEEDS
NOW OPEN

Open
DAILY
06:00hrs - 22:00hrs

*Try our New Outlet
at Vjal ix-Xarolla Żurriq*

Step 'n' Shop

all your DAILY NEEDS

- Free Bottle of STEP IN WINE with a purchase of over €60
- €10 Voucher from Step In Restaurants with a purchase of over €100 Terms & Conditions Apply.

Step 'n' Shop • Żurriq Centre • Żurriq
T + 356 2168 1190 • M + 356 9944 2084

Step 'n' Shop • Vjal ix-Xarolla • Żurriq
T + 356 2768 0008

Jesmond Mangion

Xogħol fil-*fibreglass*,
Restawr ta' statwi,
Induratura bil-boll
u sgraffiar,
Irĥamar,
Mudellatura fit-tafal,
Labardi għall-
antarjoli eċċ.
Mob: 79060725

Nostalgic?

Here's a way to make some new fantastic memories...

GROUP TRANSPORTATION FOR EVERY SPECIAL OCCASION

T: +356 21573900 / M: +356 79005559 • E: info@maltabuscoop.com • W: maltabuscoop.com • Find us on

Nar tal-Art li jkompli jsebbha il-festa

Johann Tonna, f'isem l-Għaqda tan-Nar tal-Art jikteb dwar il-preparamenti li saru minn din l-għaqda matul din is-sena

Iż-żmien itir, u bil-għajjnuna ta' Alla u tal-kbira Ommna l-Assunta ergajna wasalna biex niċcelebraw festa oħra ad unur Ommna Marija Santissima, u b'hekk inwettqu dak li tant ħlomna u ħdimna għalih matul din is-sena!

Bħalma kulhadd jaf, il-logħob tan-nar jirrikjedi ħafna xogħol u preparamenti, speċjalment dak tal-art, li jirrikjedi manutenzjoni kontinwa fejn jidhlu l-armaturi u mekkanizmu. Xogħol ta' injam, ħadid u żebgħa, sabiex jagħti dehra isbaħ u x-xogħol ikun aktar pulit u attrajenti għal min jiġi jżurna.

Naturalment din is-sena l-ħidma ma naqsitx. Inżebgħat mill-gdid ir-raddiena magħrufa bħala "Ta' Soldi", sar xogħol ukoll fuq sett ċrieki ta' tapit, u nħadem disinn gdid għal wahda mill-irdieden li għandna. Dan ix-xogħol ġie kollu mżanzan fil-festa ta' San Pawl Nawfragu ġewwa l-Munxar Għawdex. Apparti dan hemm xogħol gdid ieħor li mistenni jiġi mżanzan fil-jum tal-Ħruġ il-Vara fuq iz-zuntier, nhar id-9 ta' Awwissu.

Barra minn hekk hemm ħafna xogħol ieħor ippreparat għall-ħarġiet ta' barra mir-raħal, prinċipalment dawk ta' San Ġużepp ġewwa l-Kalkara u l-Imsida. Dawn huma essenzjali sabiex l-Għaqda tan-Nar tal-Art tkun tista' ggib il-finanzi meħtieġa sabiex ittella' l-wirja prinċipali fil-Jum ta' Lejlet il-festa Titulari nhar l-14 ta' Awwissu.

Iżda dan kollu li semmejt s'issa huwa biss parti mix-xogħol li jsir, dan għaliex apparti l-manutenzjoni jsir ukoll il-brim tal-gass, vajina, u l-fintuna, li wara jkunu jridu jiġu kkargati b'sagrificju kbir mill-membri ħabrieċa tagħna, li minn hawn nixtieq niringrazzja

Il-vajina wara tlestiet mill-proċess tal-brim

minn qalbi tax-xogħol u d-dedikazzjoni kbira tagħhom.

Fuq nota personali, ma nistax ma ninnotax li l-interess fin-nar tal-art ġewwa l-Imqabba qiegħed dejjem jonqos. Ejja ma nitilfux dak li aħna pijunieri fih, u li aħna tant magħrufin għalih!

Infakkar ukoll li s-sena d-dieħla jaħbat l-ghaxar anniversarju mir-rebħ tal-Festival Nazzjonali tan-Nar tal-Art fuq il-Fosos tal-Floriana tas-sena 2010, wirja li żgur tibqa' ttimbrata f'moħħna u f'moħħ kull dilettant li kien prezenti hemm. Għalhekk inhegġeġ għal aktar għajjnuna u parteċipazzjoni sabiex intellġu ħarġa oħra kbira u nuru li għadna fost il-kbar f'Malta fejn jidhol in-nar tal-art!

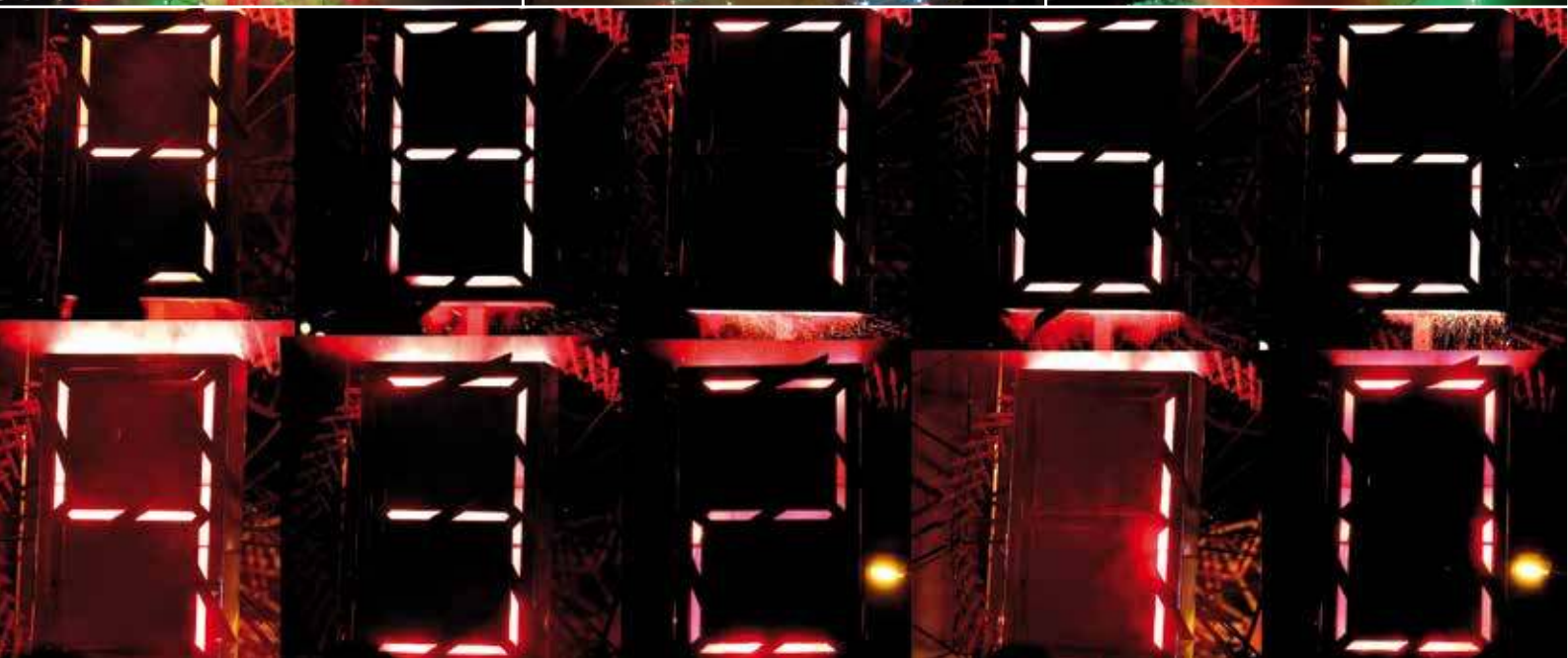
Nagħlaq dan il-messaġġ tiegħi biex f'isem l-Għaqda tan-Nar tal-

Art niringrazzja lil kull min kien ta' support u dejjem tagħna l-għajjnuna meta kellna bżonn, lill-familji tagħna ta' kemm jieħdu paċenzja bina, u fl-aħħar u mhux l-inqas, l-akbar grazzi tmur lil Ommna Santa Marija, li dejjem iżżomm ħarsitha fuqna li naħdmu n-nar.

VIVA SANTA MARIJA!!

Nar tal-art fil-festa ta' San Pawl Nawfragu ġewwa l-Munxar

For all your insurance requirements

Motor

Home

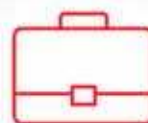
Boat

Travel

**Personal
Accident**

Business

Group Health

Health

Life Insurance

MOIRA MAGRO

Tied Insurance Intermediary

**Triq Manwel Sciberras,
Qrendi QRD1681**

T: +356 2164 7694

M: +356 7921 1175

E: insurance@moiramagro.com

: www.facebook.com/moiramagrotii

MAPFRE | MIDDLESEA

MAPFRE | MSV Life

Moira Magro is an enrolled Tied Insurance Intermediary (TII) under the Insurance Distribution Act, Cap 487 for MAPFRE Middlesea p.l.c. and MAPFRE MSV Life p.l.c. MAPFRE Middlesea p.l.c. and MAPFRE MSV Life p.l.c. are authorised under the Insurance Business Act, Cap 403 of the Laws of Malta. The TII and all the entities are regulated by the Malta Financial Services Authority.

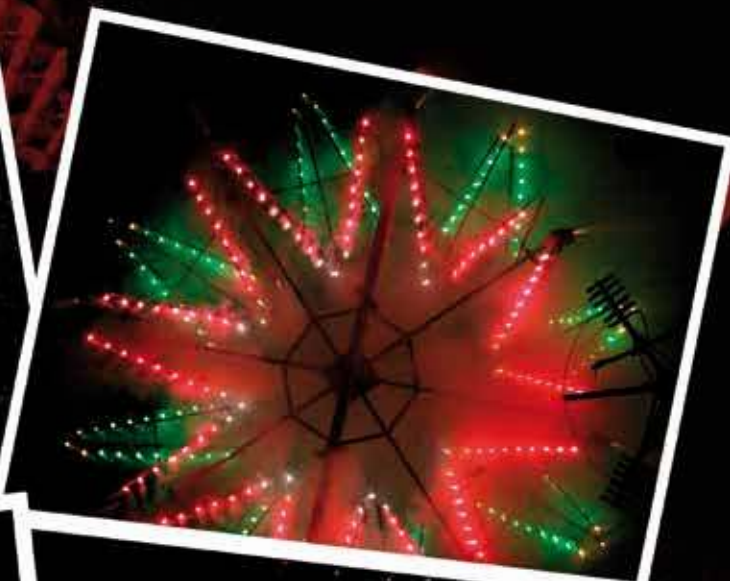
The St. Mary Ground Fireworks Group of Mqabba

Presents a

Mechanised Ground Fireworks Display

14th August @ 11.30 pm

Mqabba Church Square

Għaqda Nar ta' l-Art
SANTA MARIA
M Q A B B A

BROWNS®

MALTA

Exceptional Food... Consistently

"One of the very nicest things about life is the way we must regularly stop whatever it is we are doing and devote our attention to eating" (Luciano Pavarotti)

And Browns Malta is the place to do so!

Original, exceptional and tasty food is served every time - that's our commitment.

We are open 7 days a week, from 10:00am till late! Accepting bookings for large groups, staff lunches & dinners, hens & bachelors, birthdays & all other occasion.

T: 2122 7410 / 2702 0471

Kitchen open all day

M: 9940 6309

C&G HARDWARE STORE

45, KARMENU CIANTAR STREET, MQABBA

TEL N^{OS}: 21642167 • 99885491

- CAR + MOTTURA SECURITY KEY CUTTING SERVICE
- NAREX POWER TOOLS + HAND TOOLS
- WATER PUMPS + KITCHEN MIXERS
- ELECTRICAL WATER HEATER GEYSERS
- ALUMINIUM LADDERS + SAFETY SHOES
- GREEN SUN SHADING + CHARCOAL
- GARDEN TOOLS & FURNITURE + PICNIC COOLERS
- LARGE RANGE OF ENERGY SAVING LAMPS
- ACORN PLUMBING FITTINGS + DRAIN PIPES + WIRES
- METAL FANS + GAS HEATERS
- 10% DISCOUNT ON PAINT
- CAR ACCESSORIES
- LIQUID MEMBRAN + CEMENT + GROUTING
- IRON BOARDS + LIQUID DETERGENTS

Demsey Aluminium

Manufacturers of
Aluminium & PVC Windows, Doors, etc

Factory A25A
Triq G. Garibaldi, Marsa
Tel: 2168 9862
Mob: 9949 0381, 9942 2583

Dr. Lorraine Zammit

B.A. Dip. Not. Pub. LL.D.
Notary Public & Commissioner for Oaths

Office: 21, Valletta Road, Mqabba, MQB 9012 MALTA

Phone: (+356) 21 647456

Mobile: (+356) 9986 0028

E-mail: notary@lorrainezammit.com

• ETIENNE GARAGE. •

• Panel Beater & Oven-baked Spray Painting •
• 24hr Towing Service •
• Mob: 79333964 •

Garage No.8
Triq L-Imqabba
Sqaq il-Mithna
Qrendi

Lehen il-Fratellanzi tas-Ssmu Sagrament u tar-Rużarju Mqaddes

Antoine Farrugia, Rettur tal-Fratellanza tas-Ssmu Sagrament Imqaddes u Paul Gauci, Rettur tal-Fratellanza tar-Rużarju jagħtu ħarsa lejn is-sehem tal-Fratellanzi fil-festi tal-knisja matul is-sena.

Għezież Imqabbin, wasalna biex niċcelebraw festa titolari ohra ad unur il-Patrana tagħna Santa Marija. Is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Gorg V dejjem tagħti spazju fil-pubblikazzjoni annwali biex jingħata rendikont tal-ħidma tal-fratellanzi tas-Ssmu Sagrament u tar-Rużarju Mqaddes.

Appena d-dhul tal-vara ta' Santa Marija wara l-purċissjoni, membri tal-fratellanzi bdew ineħħu l-apparat li jkun armat fil-knisja parrokkjali għal festa titolari biex jintrefa, sabiex ikun jista' jerga' jigi armat fil-festa tas-sena ta' wara. Fl-ewwel Hadd ta' Ottubru, il-fratellanzi ħadu sehem fil-festa tal-Madonna tar-Rużarju mmexxija mill-fratellanza tar-Rużarju Mqaddes. Il-fratellanza ħadet ħsieb biex tarma kif jixraq it-tempju Marjan għal din il-festa.

Fix-xahar ta' Novembru, membri tal-fratellanzi ssieħbu fil-pellegrinagg annwali fl-Għid tal-imwiet kif ukoll fil-quddiesa b'suffraġju għall-membri mejtin li kienu huma li wittew it-triq biex il-fratellanzi f'rahalna baqgħu b'saħħithom. Fix-xahar ta' Dicembru il-fratellanzi tas-Ssmu Sagrament u tar-Rużarju Mqaddes ħadu sehem fil-purċissjoni tal-Immakolata Kuncizzjoni.

Fix-xhur li nkunu f'tit kwiet, ix-xhur ta' Jannar, Frar u Marzu ġew organizzati laqgħat ta' formazzjoni lill-fratelli biex fix-xahar ta' April, il-fratellanza tas-Ssmu Sagrament mexxiet il-purċissjoni ta' Hadd il-Palm, l-Adorazzjoni tal-Kwaranturi kif ukoll il-purċissjoni bis-Ssmu Sagrament f'għeluq il-festi tal-Kwaranturi. Ta' min isemmi li bosta fratelli ħadu sehem ukoll fiċ-Ċenaklu Haj organizzat mis-Sezzjoni Żgħażaġh Santa Marija fis-sotto-terran tas-Socjetà Santa Marija – intitolat Fejn Hu Alla?? Fil-bidu

tax-xahar ta' Mejju, membri tal-fratellanzi ħadu sehem fit-talba sabiha tar-Rużarju Mqaddes fl-okkażjoni tal-Erbgħat ta' Santa Marija. Jekk Alla jrid mis-sena d-dieħla l-Erbgħat ser jibdw isiru b'differenza.

Fix-xahar ta' Ġunju, il-fratellanza tas-Ssmu Sagrament u tar-Rużarju Mqaddes ħadu sehem fil-purċissjoni tal-Madonna tal-Ġilju. Is-sehem tal-fratellanzi f'din il-festa jkun li barra li jarmaw l-apparat tagħhom, jieħdu sehem ukoll fil-purċissjoni. Ġimgħa wara, il-fratellanzi tas-Ssmu Sagrament u tar-Rużarju Mqaddes ħadu sehem fil-purċissjoni ta' Corpus Christi – waħda mill-festi principali tas-Ssmu Sagrament.

L-appuntament li jmiss huwa nhar l-14 u l-15 ta' Awwissu fejn ser niehdu sehem fit-Translazzjoni solenni u l-purċissjoni ta' Santa Marija. Inheggu lil kulhadd biex jattendi l-funzjonijiet reliġjużi li jkunu mifruxa fuq 3 ġimgħat shaħ. Jibdw fid-29 ta' Lulju bi hrug il-vara min-nieċa sat-22 ta' Awwissu.

Nagħlqu dan il-messaġġ annwali billi nheggu aktar fratelli jieħdu sehem u jattendu għall-attivitajiet organizzati mill-parroċċa, anke min ikun jista' jagħti daqqa t'id fl-armar u żarmar tal-knisja fil-festi kollha billi jkellem lil xi hadd mill-fratelli.

Nawguraw l-festa t-tajba lill-Imqabbin kollha!

Il-fratelli tas-Ssmu Sagrament ġewwa l-knisja

Il-fratelli tar-Rużarju Mqaddes waqt il-Purċissjoni tal-Madonna tar-Rużarju

XAROLLA
DENTAL CLINIC

Open Monday to Saturday 8.30 - 13.00
Monday to Friday 15.00 - 19.00

f facebook.com/xarolladentalclinic

164, Triq Matteolo Saliba, Żurrieq ŻRQ 2021

Tel: 2164 1741

xarolladental@gmail.com

**YOUR EVENT IN
1 PUSH OF A BUTTON. EASY.**

THE VISAGE MOBILE FOLDING STAGE. NOW RENTING

tel: 99473535/2146 3607 / e-mail: visageltd@gmail.com / web: www.visagesound.com

LOUVOLITE

**EXPRESS
DELIVERY
SERVICE
NOW AVAILABLE**

Find us on:
facebook®

**DRESS TO
IMPRESS**

WITH OUR STUNNING
EXTENSIVE NEW
COLLECTION OF
BLINDS IN ALL SIZES,
SHAPES AND COLOURS.

FABRICS AND
ACCESSORIES
ARE UK MADE

Sta. Venera - Tel: 2124 0001

Fgura - Tel: 2169 1029

Mosta - Tel: 2143 3975

San Gwann - Tel: 2137 3103

Zurrieq - el: 2713 3555

Victoria, Gozo - Tel: 2755 0160

Email: sales@portelliandbrincat.com.mt

www.portelliandbrincat.com.mt

portelli & brincat
INNOVATION THROUGH EXPERIENCE AND QUALITY

CASTELLETTI
DINING

**SIMPLY
*delightful***

OPEN EVERY DAY FOR LUNCH & DINNER

Palazzo Castelletti | 62, St. Paul Street | Rabat
Tel. 21452562 | 99109911
www.palazzocastelletti.com

Is-Segretarju Parlamentari

**Julia
Farrugia
Portelli**

u l-familja tagħha
jawguraw

il-Festa t-Tajja
lil kulhadd

Inżommu viċin tagħkom permezz tat-teknoloġija

Marica Mifsud, f'isem il-Kummissjoni WEB tikteb dwar il-ħidma bla waqfien ta' din il-kummissjoni matul is-sena kollha, b'mod speċjali l-ħidma bla heda li ssejtni fi preparazzjoni u matul il-jiem tal-festa Titulari ta' Santa Marija

F'dawn il-ġranet sajjin, il-Kummissjoni WEB tkun impenjata bi sħiħ sabiex lilkom is-segwaċi nkunu nistgħu nwasslulkom l-aħjar u l-aħħar aġġornamenti ta' din il-festa grandjuża mil-lenti artistika tal-membri fi hdan dan il-grupp dinamiku.

Il-Kummissjoni WEB taħdem qatib minn wara l-kwinti sabiex taċċerta li l-Festa Titulari fl-Imqabba titwassal b'mod komplet fuq il-mezzi differenti tal-midja soċjali, permezz ta' ritratti, filmati, avvizi, kitbiet u kif ukoll kollegamenti diretti permezz ta' Facebook. Dan il-prodott jissarraf f'siġhat twal ta' ħidma li tibqa għaddejja sas-siġhat bikrin ta' filgħodu u sa ħafna wara li l-attivitajiet tal-festa jkunu għaddew.

Dan il-grupp jiehu ħsieb ukoll li jiffriza l-memorji u l-istorja ta' din is-Socjeta' glorjuża u tal-festa tal-Patruna tagħna Santa Marija. Kummissjoni WEB b'għaqal kbir tarkivja r-ritratti u filmati tul is-snin ta' dak kollu li għandu x'jaqsam mal-festa Titulari, għaż-żmien li ġej.

Il-preparamenti ta' diversi għaqdiet fi hdan is-Socjeta', fosthom daww tal-għaqda tal-armar, il-banda, it-tfal, l-adolesxenti, iż-żgħażaġh u d-dilettanti tan-nar huma uħud mis-setturi li jintwerew fuq il-midja soċjali, fejn juru stampa ċara tat-talent kollettiv kif ukoll tas-sbuhija li wieħed ikun ċittadin attiv fil-komunità Imqabbija. Permezz ta' dawn ir-ritratti u filmati qegħdin nkomplu ngħaddu messaġġ importanti favur il-volontarjat. Il-volontarjat jista' jiġi attwat f'diversi modi, u f'diversi setturi fil-komunitajiet Maltin, li kollha kemm huma jhallu ħafna għid u sodisfazzjon.

Minbarra l-websajt uffiċjali, l-paġna ta' Facebook, Twitter, Instagram u kif ukoll YouTube, il-Kummissjoni

Uħud mill-membri ta' Kummissjoni WEB

WEB qed taspira sabiex tibda sistema ta' xandir b'mod dirett fuq dawn il-mezzi soċjali fil-ġranet tal-festa sabiex nkomplu niffacilitaw lis-segwaċi tagħna. Din is-sistema se tkun introdotta bl-għajnuna finanzjarja tal-fond "Festi Inklussivi" fejn fost miżuri oħra li se jkunu qed jitwettqu fil-ġranet tal-festa ħsiebna sabiex nkunu iktar prezenti fost daww is-segwaċi li bl-ebda mod ma jistgħu jattendu għall-attivitajiet festivi. Ix-xandir dirett fuq dawn il-mezzi se jkun qed jinvolvi kemm l-festi interni u kif ukoll il-festi esterni. Dan il-proġett se tkun qed tibda l-ħidma fuq b' mod immedjat.

Kummissjoni WEB tiltaqa' ta' spiss sabiex taħseb u tiddiskuti ideat innovattivi li jistgħu ikomplu jżewwqu bl-isbaħ mod u b'elementi godda ta' kull sena għal waqt il-ġranet tal-festa. Tiegħu ħsieb ukoll id-dehra friska tal-paġna ta' Facebook, kif ukoll kartelluni u *photo frames* li minn sena għal oħra dejjem jinbidlu u jaġġornaw mal-moda tal-midja soċjali tal-mument.

Dan il-grupp żagħżuġh jaħdem bl-aħjar mod u b'ħafna saġrifici u b'ħafna ħsieb wara kull kartellun, rivista, avviz, album ta' ritratti, muntaġġ ta' filmati u ħafna u ħafna iktar elementi li jaslu fi djarkom fi żmien stipulat. Biss din il-kummissjoni ma taħdimx biss fil-ġranet tal-festa iżda matul is-sena kollha. Kummissjoni WEB tiegħu ħsieb li tkun prezenti f' kull attività li tittella' jew tiegħu sehem fiha is-Socjeta' Santa Marija u Banda Re Ġorġ V, minn reklamar sa' aġġornamenti u prodott finali.

Minbarra f' dawn l-attivitajiet, żgur li kulhadd għadu jiftakar l-istaġun suċċess ta' 'Rakkont Haġ' fejn fi ftit minuti konna nwasslulkom filmati helwin ta' membri mill-komunità Imqabbija li jiftakru raħalna b' modi differenti jew li għandhom xi haġa x' jirakkontaw. Dawn il-puntati nisslu tbissima, kif ukoll sentimenti nostalgici mhux biss fost l-Imqabbini iżda fost daww kollha li jsegwu l-paġna popolari tas-Socjeta' fuq Facebook. Bi pjaċir nhabbru li dan il-proġett se jtkompla fix-Xitwa li ġejja hekk kif għandna ħafna iktar intervisti interessanti preparati għalikom. Żgur li mhux ta' min jitlifhom. Minn hawn nixtiequ niringrazzjaw mill-qalb lilkom lkoll li qegħdin tkomplu tagħmlu l-paġna uffiċjali ta' Facebook dejjem iktar popolari permezz tal-lajks tagħkom. Din il-paġna hi waħda mill-aktar popolari fost il-paġni ta' festi u soċjetajiet

The Fruit Shop

Fresh fruit every day

Prop. George Attard

9th April 1942 Street, Mqabba

Tel: 21 647963 • Mobile: 7946 3151

IL-PERIT

TONI BEZZINA

ID-DEPUTAT TAL-ĦAMES DISTRETT

MINN FOSTKOM, GĦALIKOM.

Toni Bezzina

Nawgura
l-Festa t-Tajba
lil kulhadd

e: toni@tonibezzina.com

t: [+356] 21490826

m: [+356] 99430012

www.tonibezzina.com

BIRŻEBBUĠA • IL-QRENDI • L-IMQABBA • ĦAL FARRUĠ • ĦAL KIRKOP • ĦAL SAFI • IŻ-ŻURRIEQ

mużikali oħra, dan għaliex permezz ta' Kummissjoni WEB li dejjem iżommu din il-paġna haġja permezz t'agġornamenti regolari.

Il-Kummissjoni WEB tagħmel hilita sabiex tkun edukattiva ukoll, permezz ta' memorji mill-passat, b'taġħrif mill-aktar interessanti. Għalkemm dan mhux biss, għat-tieni darba il-Kummissjoni WEB, organizzat *Scavenger Hunt* edukattiva fir-raħal pittoresk tal-Birgu, fejn intlaqgħet tajjeb haġna, speċjalment minn gruppi u individwi minn rħula u pajjiżi oħra. L-għażla tal-lingwa Inġliża f'din l-attività għenet sabiex kellna ukoll żewġ gruppi ta' parteċipanti barranin f'din l-attività. Is-suċċess ta' din l-attività jkompli jimliena bil-kuraġġ sabiex din l-attività tidhol fil-kalendarju tagħna bħala attività annwali.

Qabel ngħalaq, nixtieq li nistieden lilkom għeżiež segwaċi sabiex tkomplu issegwuna fuq il-midja soċjali u tgħinuna nkomplu nkabbru din il-festa mill-isbaħ li nagħmlu ad unur il-Patrana tagħna Santa Marija. Nhegġeġ ukoll lil dawk individwi li għadhom interess fil-fotografija, jew filmati, teknoloġija, narrazzjoni jew ideat innovattivi sabiex javvicinaw lil xi membru tal-Kummissjoni WEB sabiex huma ukoll ikunu jistgħu jissieħbu fi hdan din il-fergħa u jagħtu s-sehem tagħhom

Uhud mill-parteeipanti fl-Scavenger Hunt li saret għewwa l-Birgu

filwaqt li jkomplu jiżviluppaw it-talenti personali tagħhom.

Grazzi lil dawk kollha li jagħtu s-sehem tagħhom b' xi mod jew ieħor u lil dawk kollha li jingħaqdu magħna bi hgarhom fil-granet tal-festa, fejn bis-saħħa tagħhom ikomplu jżewwqulna u jsebbħulna l-prodott finali miġbur fil-fotografija u l-filmati. Fl-aħħar nett, ikbar grazzi tmur lejn Ommna Marija tas-sema li hija hi li tgħaxxaq bi għmielha u li tkompli thegġigna sabiex noffru dawn it-talenti ad unur il-festa tagħha.

SHARE **TWITTER** STATUS **YOUTUBE**
SUBSCRIBE POST PAGE PHOTO FOLLOW
facebook EVENT **channel**
COMMENT **like** **WEBSITE** VIDEO **FEED**

Il-Kummissjoni Web thegġek issegwi u tipparteċipa mas-Socjeta Santa Marija u Banda Re Gorg V fuq l-Internet!

 www.santamarija.com
 www.facebook.com/santamarija
 www.youtube.com/user/santamarija815
 www.twitter.com/santamarija

GOLDEN POINT

DISCOUNT STORE

Triq Karmenu Ciantar
L-Imqabba
Tel: 27036191

Mon. to Fri. – from 6am to 7pm
Saturday – from 6am to 2pm
Sunday – from 7am to 12pm

JMA Aluminium works

Joseph Mizzi Aluminium works

FREE QUOTATIONS

Address Work shop & Office
LQA040A
Luqa industrial estate
Luqa, MALTA.

mob : 99445686

Email : mizalum@gmail.com

For aluminium products with competitive prices and professionally done with years of experience in aluminium works.

We fabricate aluminium apertures like doors & windows with new profiles and a large range of colours .

We cater for customer made structure as greenhouse, verandas, skylight, facades and more.

Call for free quotation for :

Louvers fixed & adjustable
Double glazed apertures (with Argon Gas)
Showers & Partitions
Insect screens & Roller nets
Hinged , Sliding & Revolving apertures
Maltese Balcony's , Stairs & Handrails
Security Main Doors
Arched apertures & Folding doors

We do also Soffit Ceilings in Mineral Fibre & Gypsum in various models

Il-fjur u l-futur tas-Socjetà

Charmaine Azzopardi tikteb dwar l-attivitajiet organizzati mill-Klabb Tfal tat-Titular matul is-sena kollha.

Għaddiet sena oħra u din is-sena kienet sena oħra mimlija daqs bajda għall-klabb Tfal tat-Titular. Dawn huma l-fjur u l-futur tas-Socjetà tant għażiża għalina. Bħala klabb niltaqgħu darba fil-gimgha fejn nagħmlu sezzjonijiet ta' krafts, mużika, żfin, logħob, qari ta' stejjer kreattivi u kif ukoll ma jonqos xi ftit tisjir. Huwa ta' sodisfazzjoni kbir għalina meta naraw lil dawn it-tfal herqana biex jaraw xi jkollna preparat għalihom.

Il-funzjoni tat-Tberik u Prezentazzjoni tat-tfal lil Santa Marija fil-festa tas-sena li għaddiet

Minbarra s-sezzjonijiet jiġu organizzati attivitajiet oħra. Is-sena li għaddiet il-klabb tat-tfal ħadu sehem waqt is-serata li tittella' fil-Lejla Maltija li ssir fil-Kwindicina. Kemm niehdu gost naraw lit-tfal ferhanin u fl-istess ħin ngħallmuhom irabbu ċertu kunfidenza u ngħinuhom jegħlbu l-misthija.

It-Tfal tat-Titular waqt is-serata tal-Kwindicina

Attività ta' suċċess hija bla dubju t-Trick or Treat, l-attività ta' żmien il-Halloween, li nistgħu ngħidu li ta' kull sena dejjem tikber, fejn jingħaqdu magħna mhux

biss tfal tal-Partitarji imma jkollna rispons tajjeb ħafna minn tfal minn barra r-raħal u hemm lilna jimlewna b'kuraġġ kbir li nkomplu norganizzaw attivitajiet bħal dawn. Għalkemm din is-sena kienet ix-xita u aħna nafu kemm it-tfal ikunu qegħdin jistennewha, aħna ma qtajniex qalbna iżda għamilna festin ġewwa l-każin. Minn qalbna nixtiequ niringrazzjaw lil dawk in-nies kollha li ġabu l-helu l-każin biex din l-attività setgħet tkun waħda ta' suċċess. L-għan tagħna huwa li apparti li nferrhu lit-tfal, ngħallmuhom ukoll jaħsbu f'dawk in-nies li huma fil-bżonn fejn il-fondi miġbura minn din l-attività tajnathom lil Puttinu Cares.

L-attività Trick or Treat fil-Halloween

Żmien impenjattiv għalina huwa żmien il-Milied fejn apparti li nagħmlu xi kraft, it-tfal jieħdu sehem fl-attività 'Milied Imdawwal' imtella' mis-Sezzjoni Żgħażaġh, fejn nagħmlu xi żifna u kanzunetta. Ta' kull sena jitqassmu r-rigali fid-djar minn Santa Klawns fejn komplejna niġbru donazzjonijiet għall-Puttinu Cares. Ma jonqosx ukoll il-festin tal-Milied li norganizzaw

Il-Party tal-Milied għat-Tfal

It-tfal bil-krafts li għamlu huma għal-Milied

flimkien mal-Kumitat Eżekuttiv. Imbagħad lejliet il-Milied sar ukoll *Breakfast with Santa* fejn kellna lil Santa Klawns jilgħab xi loġhob u jiekol flimkien mat-tfal.

Fi żmien il-karnival morna nżuru l-imħażen fejn jarmaw il-karrijiet u t-tfal ħadu gost jaraw u japprezzaw ix-xogħol artistiku. U minn hawn nixtieq ngħid prosit kbira lill-grupp Dream Team, fejn f'dan il-grupp insibu xi partitarji ta' din l-istess Soċjetà, li waqt il-ħin liberu tagħhom jahdmu għall-karnival ukoll. It-tfal ħadu sehem ukoll b'żifna waqt is-Serata Karnivaleska mtella' mis-Sezzjoni Żgħażaġh. Ma jonqosx ukoll il-festin tal-karnival.

Żjara għewwa wieħed mill-imħażen ewlenin tal-Karnival

Kif qed taraw is-Sezzjoni Żgħażaġh jinkludu ħafna lit-tfal tat-Titular u fuq xewqa tagħhom it-tfal ħadu sehem fil-purċissjoni li saret fi żmien il-Għid qabel il-ftuħ tad-dramm 'Fejn hu Alla?!'

Fir-Rebbiegħa morna wkoll dawra sal-Buskett fejn għamilna *picnic*. Din is-sena wkoll, għall-ewwel darba

Is-sindku tal-Lokal Omar Farrugia u l-kunsillier Owen Sciberras flimkien mal-grupp Tfal tat-Titular waqt il-festin tal-Ewwel Tqarbina

Żjara għewwa l-imħażen tal-armar tas-Soċjetà

għamilna festin lit-tfal li rċevew l-Ewwel Tqarbina fejn tajna tifikira għal din l-okkażjoni. Ma jonqosx ukoll li ħadna lit-tfal sal-imħażen tal-armar fejn it-tfal raw fejn jintrefa' l-armar tal-festa u kif ukoll is-Sur Ian Camilleri spjegalhom kif jinħadem l-armar.

Nixtieq nagalaq dawn il-kelmtejn billi niringrazzja lil kull min kien ta' għajjuna għalina l-amministraturi biex b'hekk stajna nkomplu nedukaw, norganizzaw attivitajiet, filwaqt li nferrhu lil dawn it-tfal. Grazzi kbira tmur lejn dawn iċ-ċkejknin li huma wlied u l-futur ta' din is-Soċjetà.

It-tfal waqt sessjoni ta' tpingija

Ma nistax ma niringrazzjax lill-ġenituri tat-tfal fejn dejjem kellna koperazzjoni kbira mingħandhom, filwaqt li nixtieq nappella lilkom il-partitarji biex theggu lit-tfal tagħkom biex jingħaqdu magħna ħalli niehdu gost flimkien.

F'isem il-Klabb Tfal tat-Titular nixtieq nawguralkom il-festa t-tajba.

VIVA L-KBIRA SANTA MARIJA!

REBORN SNACK BAR

58, Crossroads, Marsa
(in front of BOV)

Tel: 27036073

Fresh Fish from our daily catch,
Alive Shellfish & Frozen Foods,
Marinated Fish & Stuffed Fish

Fresh Fish Burgers, Fish Pies, Fish Ravioli,
Fresh Pasta ... and more

Ice Cubes & Ice Flakes for BBQs,
Parties and Feasts

Richard's
Gourmet fish shop

21, Triq I-Ghid, Siggiewi
☎ 2146 6144 📱 7991 4577

Opening Hours

Tuesdays & Thursdays: 8:30 - 12:00 & 16:00 - 19:00
Wednesdays & Fridays: **OPEN ALL DAY** from 8:30 - 19:00
Saturday: 8:30 - 13:00

We offer Free Delivery Service

Ħames Anniversarju mit-twaqqif tal-Klabb Go Reds - Adolexxenti Titulari

Maria Galea tikteb dwar l-attivitajiet organizzati minn din il-fergħa

Qegħdin fil-jiem tal-festa ad unur il-Patrana tal-Imqabba Santa Marija, festa li fiha nkunu mpenjati f'it mhux ħazin. Din is-sena qiegħda għib magħha anniversarju għall-klabb Go Reds – Adolexxenti Titulari. Bil-ghajnuna ta' Ommna Marija din is-sena jaħbat il-ħames sena mit-twaqqif ta' dan il-klabb – l-ewwel klabb tal-adolexxenti għewwa l-Imqabba. Snin deskritti bħala esperjenza unika ta' ħidma volontarja li tgħallimna u għexna flimkien.

Kien propju f'Jannar 2014 meta nibtet din l-idea fejn imbagħad fl-1 ta' Frar 2014 saret l-ewwel laqgħa, u nista' ngħid li huwa ta' sodisfazzjon kbir għalina l-amministraturi meta tara l-frott li qiegħda tħalli. Għalkemm fih it-tlajja' u l-inzul, is-sigriet wara dan kollu hu li bl-għaqda u l-imħabba ta' bejnietna bqajna niggeddu, qatt ma ħarisna lura u żgur li mhux ser nieqfu hawn. Dan kollu jsarraf għall-aktar ħidma biex flimkien niċċelebraw festa xierqa lill-Patrana tagħna tal-Assunta.

Matul dawn il-ħames snin nista' ngħid li kienu snin ta' avventuri u memorji sbieħ li wettaqna flimkien. Dawn l-adolexxenti tagħna li aħna wisq kburin bihom dejjem ġew b'hegħa kbira u b'ideat godda li lkoll flimkien dejjem wasalna għall-istess għan. Bħala grupp nagħmlu mezz li niltaqgħu darba fil-ġimgħa fejn nagħmlu laqgħat immexxija minnhom stess b'osservazzjoni tagħna l-amministraturi fejn imbagħad inwettqu dawk l-avvenimenti li huma jkunu jixtiequ.

Matul iż-żmien tal-festa huma dejjem ikunu ta' għajnuna u b'hegħa kbira biex jinvolvu ruħhom biex jaħdmu għall-festa li wisq għandhom għal qalbhom. Ta' kull sena norganizzaw 'Wine and Pizza' fix-xalata li nista' ngħid li dejjem qiegħda tikber. Wara li tgħaddi l-festa mbagħad immorru xi gurnata baħar għall-mistrieħ.

Huma jaħdmu ħafna id f'id mas-Sezzjoni Żgħażaġh fejn apparti għajnuna fi żmien il-festa jagħtu daqqa t'id ukoll fl-attivitajiet organizzati miż-żgħażaġh bħal Milied Imdawwal, fil-Ġimgħa l-kbira u anke f'kull ikla li jorganizzaw.

Ma jonqsux l-avventuri li huma joħolmu bihom li nista' ngħid li dejjem kienu ta' suċċess kbir. Organizzajna *picnics, night hikes, campings, sleep over*

għewwa s-sala l-ġdida tal-kazin u anke morna qattajna 3 ijiem go *farmhouse* għewwa l-gżira Għawdxija. Ma naqsitx ukoll xi *treasure hunt* madwar ir-raħal u xi sajda. Nista' ngħid b'wiċċi minn quddiem li huwa ta' sodisfazzjon kbir għalina meta tarahom jaħdmu flimkien u saru qishom familja waħda.

Ta' kull sena dejjem ħasbu biex jaħdmu għal għan filantropiku fejn ħargu bi ħgarhom iħabbtu l-bibien biex għabru donazzjonijiet għall-Puttinu Cares, għall-Istrina u anke għinna lit-tfal tal-Ursolini. Għamilna wkoll laqgħat edukattivi mis-Sedqa dwar l-abbużi, fosthom l-Alkohol, Drogi u anke Dipendenza fuq it-Teknoloġija.

Fl-aħħar u mhux l-anqas nixtieq nagħlaq dawn il-kelmtajn billi ngħid Prosit Kbira lil dawn il-membri tal-Go Reds u lil familjari tagħhom tal-koperazzjoni u tal-ghajnuna kbira li dejjem sibna mingħandhom. Nixtieq ukoll nirringrazzja lil Samantha Debono li naħdmu ħafna id f'id biex dan il-klabb jista' jkun ta' suċċess. Ejjew halli flimkien inħarsu b'ottimizzmu biex l-imħabba u r-rispett kbir li żerġhu fina missirijietna twarrad f'festa kbira tal-Assunta.

Nawgura festa mill-aqwa lill-Imqabbin kollha. Ejjew halli flimkien niċċelebraw festa kif jixraq lill-Assunta mingħajr għied u piki żejda. Aħna l-Imqabbin li lkoll mgħammdin taħt il-Patrana tagħna Santa Marija.

Viva Santa Marija!

Il-membri tal-GO Reds - Adolexxenti Titulari

Ċelebrazzjonijiet fil-Knisja

It-Tlieta, 30 ta' Lulju

Bidu tal-Kwindiċina

6:30pm Quddiesa solenni, talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **Fr Trevor Fairclough**.

L-Erbgħa, 31 ta' Lulju

Jum l-Għaqdiet Reliġjużi u l-Fratellanzi

6:30pm Quddiesa. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **Fr Anton D'Amato**.

Il-Ħamis, 1 ta' Awwissu

Jum is-Soċji u l-Benefatturi

6:30pm Quddiesa. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **Fr Trevor Fairclough**.

Il-Ġimgħa, 2 ta' Awwissu

Jum it-Tfal

6:00pm Preżentazzjoni tat-tfal (sa ħames snin) lill-Madonna. Imexxi **Fr Trevor Fairclough**.

6:30pm Quddiesa. Mistiedna t-tfal kollha tal-parroċċa. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **Fr Trevor Fairclough**.

Is-Sibt, 3 ta' Awwissu

Tifkira tal-Mejtin tal-Parroċċa

6:30pm Quddiesa b'suffraġju għall-mejtin tal-parroċċa, speċjalment dawk li mietu mill-aħħar festa sal-lum. Mistiedna l-qraba u l-ħbieb tagħhom. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **l-Kappillan Fr John P. Curmi**.

Il-Ħadd, 4 ta' Awwissu

Jum il-Familji

6:30pm Quddiesa bis-sehem tal-familji. Mistiedna speċjali dawk il-koppji li din is-sena għalqu 25 u 50 sena mizzewġin. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **l-Kan. Dr Jonathan Farrugia**.

It-Tnejn, 5 ta' Awwissu

Jum il-Morda u l-Anzjani

6:30pm Quddiesa għall-morda u l-anzjani tal-parroċċa. Jiġi amministrat is-sagrament tal-Grizma tal-Morda. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **Fr Trevor Fairclough**.

It-Tlieta, 6 ta' Awwissu

Jum is-Sacerdoti, ir-Reliġjużi u l-Vokazzjonijiet

6:30pm Konċelebrazzjoni mmexxija minn **Fr Trevor Fairclough**. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali.

L-Erbgħa, 7 ta' Awwissu

Jum iż-Żgħażaġħ

6:30pm Quddiesa bis-sehem taż-żgħażaġħ. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **Fr Anton D'Amato**.

Il-Ħamis, 8 ta' Awwissu

Jum l-Għaqda tan-Nar

6:30pm Quddiesa għall-membri u dilettanti tan-nar. Talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **Fr Trevor Fairclough**.

Il-Ġimgħa, 9 ta' Awwissu

Ħruġ il-vara fuq iz-zuntier

6:30pm Quddiesa kantata, talba tal-kwindiċina u barka sagramentali. Imexxi **Fr Trevor Fairclough**.

7:30pm Isir il-ħruġ solenni tal-vara titolari ta' Santa Marija fuq iz-zuntier tal-knisja u wara jitkanta l-innu *Ave Maris Stella* u l-antifona. Tieħu sehem il-Banda Re Ġorġ V.

Is-Sibt, 10 ta' Awwissu

Jum ta' talb għas-Sacerdoti li servew fil-parroċċa matul is-snin

6:30pm Quddiesa kantata, talba tal-kwindiċina, innu u barka sagramentali. Imexxi **l-Kappillan Fr. John P. Curmi**.

Il-Ħadd, 11 ta' Awwissu

L-Ewwel Jum tat-Tridu

6:30pm Quddies solenni. Iqaddes **Fr Anton D'Amato**. Jipprietka **Mons. Richard Borg**. Wara, talba tal-kwindiċina, innu, *Salve Regina*, litanija, antifona u barka sagramentali.

It-Tnejn, 12 ta' Awwissu

It-Tieni Jum tat-Tridu

8:00am Quddies kantata. Imexxi l-Kan. **Dr Jonathan Farrugia**.

6:30pm Quddies solenni. Iqaddes **Fr Trevor Fairclough**. Jipprietka **Mons. Richard Borg**. Wara, kollox bħall-jum ta' qabel.

It-Tlieta, 13 ta' Awwissu

It-Tielet Jum tat-Tridu

8:00am Quddies kantata. Imexxi l-Kan. **Dr Jonathan Farrugia**.

6:30pm Quddies solenni. Iqaddes **Fr Trevor Fairclough**. Jipprietka **Mons. Richard Borg**. Wara, kollox bħall-jum ta' qabel.

L-Erbgħa, 14 ta' Awwissu

Lejlet il-Festa

8:00am Quddies solenni minn **Fr Trevor Fairclough**. Wara jitkanta t-*Te Deum* u l-antifona *Beata Mater*.

6:30pm Translazzjoni solenni tar-Relikwa mill-knisja parrokkjali għal Triq id-Duluri lejn il-kappella ta' Marija Addolorata fejn isir l-inċensar tar-Relikwa u jsir it-talb. It-Transulazzjoni tkompli mit-Triq tan-nofs għal hdejn il-Kazin ta' Santa Marija u wara fil-Knisja. Wara *Salve Regina*. Imexxi l-Mons. **Charles**

Attard. Wara quddies kantata u ċelebrazzjoni ewkaristika, immexxija mill-istess **Monsinjur**.

Il-Ħamis, 15 ta' Awwissu

Jum il-Festa

7:00am Quddies letta mill-Kappillan **Fr John P. Curmi**.

8:00am Quddies letta minn **Fr Trevor Fairclough**.

9:15am Quddies konċelebrata solenni bil-panigierku minn **Patri Mario Attard OFM Cap**. Iqaddes **Mons. Etienne Sciberras**. Mistednin l-għaqdiet soċjali flimkien mal-Kunsill Lokali.

11:15am Quddies letta minn **Fr Anton D'Amato**.

5:00pm Quddies letta mill-Kan. **Dr Jonathan Farrugia**.

6:00pm Għasar solenni mill-Kan. **Dun Ġorġ Spiteri**. *Salve Regina* u innu.

7:15pm Purċissjoni bl-istatwa artistika, devota u titolari tal-parroċċa mmexxija mill-istess ċelebrant.

10:15pm Antifona u ċelebrazzjoni ewkaristika.

Il-Ħamis, 22 ta' Awwissu

L-Ottava tal-Festa

6:30pm Quddies, ripożizzjoni tar-relikwa, *Te Deum* u barka sagramentali.

N.B. Il-mużika tat-tridu, lejlet u nhar il-festa tkun taħt id-direzzjoni tas-Surmast **Patri Salv Galea OP**.

QRAR: L-Erbgħa 14 ta' Awwissu, ikun hawn konfessuri għall-qrar bejn it-8:30am u l-11:00am u l-4:00pm u s-6:30pm.

Programm Festi Esterni

It-Tlieta, 30 ta' Lulju

Bidu tal-Kwindiċina

- 8.00pm** Mixegħla tal-knisja u tas-Sede tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V.
- 8.00pm** Lejla Maltija fil-pjazza ta' quddiem il-Każin. Jieħdu sehem l-aqwa talent Malti bis-sehem tal-Banda Re Ġorġ V.

Matul il-granet tal-Kwindiċina

- 8.00pm** Mixegħla tal-faċċata tal-knisja u tas-Sede tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V.

Il-Ġimgħa, 9 ta' Awwissu

Jum il-Ħruġ tal-Vara fuq iz-zuntier

- 7.30pm** Hekk kif il-Vara artistika u devota ta' Santa Marija tinħareġ fuq iz-zuntier, tigi milqugħa mill-Banda Re Ġorġ V bid-daqq ta' innijiet Marjani. Mal-Banda jieħdu sehem ukoll is-Soprani Imqabbin, is-Sinjorina Roberta Mallia u s-Sinjura Francesca Cassar. Inħeġġu lil kulhadd sabiex wara ningabru lkoll fil-knisja għal funzjoni qasira.
- 8.30pm** Il-Banda Re Ġorġ V taħt id-direzzjoni ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM tagħti bidu għall-ewwel marċ tagħha li jibda miż-zuntier tal-Knisja.

Is-Sibt, 10 ta' Awwissu

Jum il-Banda

- 8.15pm** Marċ trijonfali mill-Banda Re Ġorġ V li jibda minn hdejn il-bini Muniċipali tal-Kunsill.
- 9.00pm** Wara li nassistu għall-wasla tal-mistednin distinti, il-Banda Re Ġorġ V dejjem taħt id-direzzjoni ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM, tagħti bidu għall-Programm Vokali u Strumentali fuq il-planċier taħt il-Patroċinju tal-Eċċellenza Tiegħu Dr George Vella President ta' Malta u s-Sinjura tiegħu. Wara jsir riċeviment għall-mistednin distinti, soċji, benefatturi u partitarji kollha.

Il-Ħadd, 11 ta' Awwissu

L-Ewwel Jum tat-Tridu

- 8.30pm** Il-Banda San Ġuzepp ta' Ħal Kirkop taħt id-direzzjoni ta' Mro Brian Cassar tibda marċ brijuż minn quddiem s-sede tas-Socjetà għal madwar diversi toroq fir-raħal li jispiċċa quddiem is-sede tas-Socjetà.

It-Tnejn, 12 ta' Awwissu

It-Tieni Jum tat-Tridu

- 8.30pm** Il-Banda Unjoni ta' Ħal Luqa taħt id-direzzjoni tas-Surmast direttur tagħha John D. Zammit F.V.C.M. tibda marċ brijuż minn quddiem is-sede tas-Socjetà madwar it-toroq ewlenin tar-raħal u li jintemm quddiem is-sede tas-Socjetà.

It-Tlieta, 13 ta' Awwissu

It-Tielet Jum tat-Tridu

- 8.30pm** Il-Banda tas-Socjetà Santa Marija, il-Banda Re Ġorġ V, taħt id-direzzjoni ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM, tibda l-marċ tradizzjonali tal-aħħar tridu organizzat u mmexxi miż-żgħażaġħ. Il-Banda Marija Mteggħa s-Sema tal-Imġarr taħt id-direzzjoni ta' Mro Tancred Grech tagħmel ukoll marċ sponsorjat mis-Sezzjoni Żgħażaġħ Santa Marija. Bħas-soltu, jakkumpanja l-marċ il-briju tas-soċji u partitarji. Wara l-marċ jingħata bidu għal spetaklu kbir li jinkludi filmati awdjoviżivi u spetaklu mhejji mis-Sezzjoni Żgħażaġħ, fil-Pjazza quddiem is-Sede tas-Socjetà.

L-Erbgħa, 14 ta' Awwissu

Il-Vġili tal-Assunta

- 8.15pm** Il-Banda San Mikiel ta' Haż-Żabbar taħt id-direzzjoni ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM tibda Programm Strumentali fuq il-planċier biswit is-sede tas-Socjetà.
- 8.30pm** Marċ mill-Banda Re Ġorġ V taħt id-direzzjoni ta' Mro David Agius A. Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM madwar it-toroq ewlenin.

9.45pm Il-Banda San Mikiel ta' Haż-Żabbar taht id-direzzjoni ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM, tibda marċ madwar it-toroq ewlenin.

Il-Ħamis, 15 ta' Awwissu

L-Għid tal-Assunta

1.00pm Il-Banda Re Ġorġ V għal darb'oħra mmexxija minn Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM tibda l-marċ popolari ta' filgħodu minn quddiem il-Każin għal madwar it-toroq prinċipali tar-raħal.

6.00pm Il-Banda Peace tan-Naxxar taht id-direzzjoni ta' Mro Lino Pirotta tibda marċ minn Triq San Bażilju sal-Pjazza, tidhol fiz-zuntier tal-knisja u tilqa' l-ħruġ tal-Vara artistika u devota ta' Santa Marija b'innijiet Marjani. Wara l-banda tkompli takkumpanja l-Vara matul il-purċissjoni.

7.15pm Il-Banda Queen Victoria taż-Żurrieq taht id-direzzjoni ta' Mro Alfred Farrugia L.Mus. L.C.M issellem l-Vara Titulari minn fuq il-plancier bid-daqq tal-Ave Marija u innijiet oħra. Tieħu sehem ukoll is-Sopran is-Sinjura Francesca Cassar. Wara l-istess banda tkompli b'marċ qasir.

8.45pm Malli l-Vara tasal quddiem il-Każin, il-Banda Queen Victoria mmexxija minn Mro Alfred Farrugia L.Mus. L.C.M tesegwixxi l-Innu l-Kbir lil Marija Mtellgħa s-Sema, kompożizzjoni tal-Kav. Mro George Martin, fuq kliem tal-W.R. Patri J.M. Ghigo. Jieħu sehem il-Baritonu Louis Cassar, it-Tenur Joseph Aquilina kif ukoll il-Kor Bel Canto taht id-direzzjoni ta' Mro Herman Farrugia Franz. Wara l-istess banda tkompli bil-Programm Strumentali.

10.30pm Wara r-ringrazzjament gewwa l-knisja mill-membri u ammiraturi tan-nar, il-Banda Re Ġorġ V mmexxija minn Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM tkompli talleggrana b'marċ qasir li jintemm quddiem is-Sede tas-Socjetà.

Il-Ħamis, 22 ta' Awwissu

L-Ottava tal-Festa

7.30pm Mixegħla tal-faccata tal-knisja kif ukoll tas-Sede tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V. Nagħlqu l-Festa ta' din is-sena b'serata ta' għana u divertiment quddiem is-Sede tas-Socjetà.

Minn fejn ser jgħaddi l-Marċ

Għal darb'ohra permezz ta' din il-paġna se nagħtu f'tit dettalji rigward ir-rotot u tagħrif ieħor fuq il-baned mistiedna. Din is-sena se jkollna sitt baned mistiedna għall-Festa Titulari ta' Santa Marija. Però qabel ma nagħtu aktar dettalji, niehdu l-opportunità biex bħas-soltu nhegġu lilkom takkumpanjaw il-marċ matul it-triq kollha, u sabiex nagħtu dehra isbaħ lir-raħal tagħna għal matul il-festa permezz tat-tiżjin mad-djar tagħkom. Infakkru wkoll fl-imġiba tajba matul il-jiem tal-festa. Għalhekk dan li ġej huwa programm fid-dettall tar-rotot tal-marċi kif ukoll is-sehem tal-baned rispettivi.

Il-Ġimgħa, 9 ta' Awwissu

Frug tal-Vara fuq iz-zuntier

7:30pm Wara li tilqa' l-Vara artistika u devota ta' Ommna Marija Assunta bi programm ta' innijiet Marjani fuq iz-zuntier tal-knisja, il-Banda Re Ġorġ V, taħt it-tmexxija ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM, tkompli tferrah it-toroq tar-raħal b'marċi brijużi. Il-marċ jgħaddi hekk: Pjazza tal-Knisja, Triq San Bażilju, Triq Santa Katerina, Triq San Innoċenzju, Triq iċ-Ċavi, Triq Santa Marija, Triq Santa Katerina, Triq il-mithna, Triq it-Troll, Triq il-Pal, Triq Santa Katerina, Misraħ il-Ġublew tad-Djamanti, Triq is-Sejba, Triq it-troll, Misraħ il-Missjoni ż-Żghira, Triq il-Madonna tal-Ġilju, Triq l-Aħwa Ghigo, Triq il-Barumbara, Triq il-Madonna tal-Ġilju, għall-Pjazza tal-Knisja, Triq San Bażilju

Is-Sibt, 10 ta' Awwissu

Jum il-Banda

8:15pm Jerga' jmiss lill-Banda Re Ġorġ V, taħt id-direzzjoni tas-Surmast direttur tagħha, Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM, tagħmel marċ li jibda minn hdejn il-Bini Muniċipali tal-Kunsill għall-Pjazza tal-Knisja, Triq San Bażilju u jintemm fil-Pjazza quddiem il-Każin. Wara l-Banda tagħti bidu għall-Programm Vokali u Strumentali annwali tagħha.

Il-Ħadd, 11 ta' Awwissu

L-Ewwel Jum tat-Tridu

8:30pm Il-Banda San Ġuzepp ta' Ħal Kirkop taħt id-direzzjoni ta' Mro Brian Cassar tagħmel marċ li jibda minn quddiem il-Każin u jkompli kif ġej: Triq San Bażilju, Sqaq l-Isptar, Triq Mikielang Sapiano, Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, Triq il-Katakombi, Triq Ħal Kirkop, Triq Dun Nikol Zammit, Triq Dun Gerald Mangion, Triq in-Nazzarenu, Triq Ħal Kirkop, Triq il-Ħajt tal-Matla, Triq George Martin, Triq Mons. Alfons Caruana, Triq Xandru Farrugia, Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, Triq il-Barrieri, Triq il-Ħarriġiet, Triq l-Imterrqa, Misraħ il-Fidwa, Triq San Mikiel, Triq San Bażilju u Pjazza tal-Knisja u jintemm quddiem is-Sede tas-Socjetà.

It-Tnejn, 12 ta' Awwissu

It-Tieni Jum tat-Tridu

8.30pm Il-Banda Unjoni ta' Ħal Luqa taħt id-direzzjoni tas-Surmast direttur tagħha John D. Zammit F.V.C.M. tagħmel marċ li jibda minn quddiem il-Każin u jkompli kif ġej: Triq il-Madonna tal-Ġilju, Triq ix-Xriek, Triq Santa Katerina, Misraħ Ġublew tad-Djamanti, Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, Triq il-Murselli, Triq Ħal Kirkop, Triq l-Ispnar, Triq il-Familja Brancati, Triq it-Torba, Triq iz-Żurrieq, Triq is-Saljatura, Triq il-Qrendi, Misraħ Ġublew tad-Djamanti, Triq Santa Katarina, Triq il-Kileb, Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, Triq Karmenu Ciantar, il-Pjazza tal-Knisja u jintemm fil-Pjazza quddiem is-Sede tas-Socjetà.

It-Tlieta, 13 ta' Awwissu

It-Tielet Jum tat-Tridu

8.30pm Il-Banda Re Ġorġ V dejjem taħt id-direzzjoni ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM tagħmel il-marċ tradizzjonali tagħha fost il-briju kbir u l-spettaklu li hejjew għalina s-Sezzjoni Żgħażaġh. Il-marċ jibda minn quddiem il-Każin u jkompli hekk: Pjazza tal-Knisja, Triq San

Bażilju, Triq Valletta, Triq il-Fjuri, Triq il-Parroċċa mit-tarf, il-Pjazza tal-Knisja, Triq San Bażilju u jintemm fil-Pjazza quddiem il-Każin.

Il-Banda Marija Mtellgħa s-Sema tal-Imġarr taħt id-direzzjoni ta' Mro Tancred Grech tagħmel marċ sponsorjat mis-Sezzjoni Żgħażaġħ Santa Marija. Il-marċ jibda minn quddiem il-Każin u jkompli hekk: Triq San Bażilju, Triq Karmenu Ciantar, Triq id-9 ta' April, Misraħ il-Fidwa, Triq il-15 ta' Settembru, Triq Ġorġ Mangion, Triq Ħarriġiet, Triq Imterraq, Triq il-Konvoj, Triq il-Qattara, Triq San Mikiel, Pjazza tal-Knisja, Triq San Bażilju u jintemm fil-Pjazza quddiem is-sede tas- Soċjetà.

L-Erbgħa, 14 ta' Awwissu

Lejlet il-Festa

8.15pm Il-Banda San Mikiel ta' Haż-Żabbar taħt id-direzzjoni ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM teżegwixxi programm strumentali quddiem il-Każin u wara tagħmel marċ li jibda minn quddiem il-Każin u jkompli għal Triq Santa Katarina, Triq San Innoċenzju, Triq Mikielang Sapiano, Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, Triq Karmenu Ciantar u jintemm fil-Pjazza quddiem il-Każin.

8.15pm Il-Banda Re Ġorġ V taħt id-direzzjoni ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM tibda marċ minn quddiem is-sede tas-Soċjetà.

Il-Ħamis, 15 ta' Awwissu

L-Għid tal-Assunta

1.00pm Il-Banda Re Ġorġ V, taħt it-tmexxija ta' Mro David Agius A.Mus LCM, A.Mus VCM(Hons), ALCM, tagħmel il-marċ tradizzjonali ta' filgħodu li jibda minn quddiem is-sede tas-Soċjetà u jkompli għal Triq San Bażilju, Triq Valletta, Triq il-Parroċċa għall-Pjazza quddiem il-Każin.

6.00pm Il-Banda Peace tan-Naxxar taħt id-direzzjoni ta' Mro Lino Pirotta tibda

marċ minn hdejn is-sede tas-Soċjetà, Triq San Bażilju, Pjazza tal-Knisja. Tidhol fiz-zuntier tal-knisja u tilqa' l-ħruġ tal-Vara artistika ta' Santa Marija b'innijiet Marjani. Wara l-banda tkompli takkumpanja l-Vara matul il-purċissjoni.

7.15pm Il-Banda Queen Victoria taż-Żurrieq, taħt it-tmexxija ta' Mro A. Farrugia, L.Mus.L.C.M., flimkien mas-Sopran Francesca Cassar, issellem lill-Madonna bid-daqq tal-Ave Marija.

8.45pm Hekk kif il-Vara tasal quddiem il-Każin tas-Soċjetà tagħna, il-Banda Queen Victoria taż-Żurrieq, taħt it-tmexxija ta' Mro A. Farrugia, L.Mus.L.C.M., tesegwixxi l-kbir Innu lil Marija Mtellgħa s-Sema, kompożizzjoni tal-maħbub u qatt minsi eks-Surmast il-Kav. G. Martin, A.Mus.L.C.M., O.S.T.J., fuq versi tad-Direttur Spiritwali Patri J.M. Ghigo SJ. Ikantaw il-Baritonu Louis Cassar, it-Tenur Joseph Aquilina kif ukoll il-Kor Bel Canto taħt id-direzzjoni ta' Mro Herman Farrugia Franz. Wara, bis-sehem tal-istess kor, jiġi esegwit l-Innu Marċ Popolari Marija Assunta, kliem u mużika tal-mibki Mro Leonard Farrugia. L-istess banda tkompli bil-Programm Strumentali tagħha sakemm jasal il-ħin tad-dhul tal-purċissjoni meta terġa' ssellem lil Ommna Marija Assunta bid-daqq tal-Ave Marija.

10.30pm Wara l-Barka Sagrimentali u r-ringrazzjament kollettiv fil-knisja mill-Għaqda tan-Nar Santa Marija, il-Banda Re Ġorġ V tagħlaq il-festa b'marċ qasir li jintemm quddiem is-Sede tas-Soċjetà.

Programm Pirotekniku

It-Tlieta, 30 ta' Lulju

Bidu tal-Kwindiċina

- 8.00am** Hruq ta' murtali tal-bomba u murtaletti.
- 12.00pm** Hruq ta' murtali tal-bomba u murtaletti.
- 7.15pm** Mad-daqq tal-Barka Sagramentali wara l-funzjoni tal-Kwindiċina tinħaraq kaxxa infernali u murtaletti.
- 9.15pm** Hruq ta' beraq pront u murtali tal-kulur.

Il-Ġimgħa, 9 ta' Awwissu

Hruġ tal-Vara Titulari fuq iz-zuntier

- 8.00am** Hruq ta' murtali tal-bomba u murtaletti.
- 12.00pm** Hruq ta' murtali tal-bomba u murtaletti.
- 7.30pm** Mal-hruġ tal-Vara Titulari fuq iz-zuntier isir hruq ta' salut, musketterija, kaxxa infernali u murtaletti bil-logħob.
- 9.30pm** Hruq ta' murtali tal-beraq pront u tal-kulur.
- 11.00pm** Hruq ta' musketterija ma' tmiem il-marċ. Wara jsir hruq ta' logħob tan-nar tal-art.

Il-Ħadd, 11 ta' Awwissu

L-Ewwel Jum tat-Tridu

- 8.00am** Hruq ta' murtali tal-bomba u murtaletti.
- 12.00pm** Hruq ta' murtali tal-bomba u murtaletti.
- 8.15pm** Mal-Barka Sagramentali fi tmiem il-funzjoni tat-Tridu jsir hruq ta' musketterija u murtaletti bil-logħob.
- 9.30pm** Hruq ta' murtali tal-beraq pront u tal-kulur.
- 11.30pm** Hruq ta' musketterija ma' tmiem il-marċ u wirja ta' logħob tan-nar tal-art.

It-Tnejn, 12 ta' Awwissu

It-Tieni Jum tat-Tridu

Kollox bħall-jum ta' qabel.

It-Tlieta, 13 ta' Awwissu

It-Tielet Jum tat-Tridu

Kollox bħall-jum ta' qabel.

L-Erbgħa, 14 ta' Awwissu

Lejlet il-Festa

- 9.30am** Mad-daqq tat-*Te Deum* ikun hemm hruq ta' musketterija, kaxxa infernali u diversi murtaletti bil-logħob.
- 11.45am** Hruq ta' murtali tal-bomba u murtaletti bil-logħob.
- 6.30pm** Kif tibda t-Translazzjoni solenni tar-Relikwa jkun hemm hruq ta' salut, kaxxa infernali u wirja kbira ta' settijiet ta' murtaletti bil-logħob.
- 9.30pm** Jingħata bidu għall-ispettaklu kbir u innovattiv ta' logħob tan-nar tal-ajru sinkronizzat mal-mużika li jinkludi salut, bombi sinkronizzati, blalen u disinni, sfejjer, baraxxijiet kbar u spettakolari, it-Torri tad-Dawl, settijiet ta' murtali tradizzjonali tal-beraq pront, beraq tal-kulur, beraq bil-logħob u murtali tal-kulur. Ix-xogħol sinkronizzat se jinħaraq bis-sistemi kompjuterizzati *FireOne u Ten2*.
- 11.30pm** Wirja kbira ta' logħob tan-nar tal-art originali u mekkanizzat.

Il-Ħamis, 15 ta' Awwissu

L-Għid tal-Assunta

- 8.00am** Hruq ta' murtali tal-bomba u murtaletti.
- 9.30am** Mad-daqq tal-Glorja jkun hemm hruq ta' murtali tal-bomba, kaxxa infernali u murtaletti bil-logħob.
- 11.45am** Hruq ta' murtali tal-bomba akkumpanjat mid-daqq tas-sirena, segwit minn hruq ta' murtaletti bil-logħob.
- 7.15pm** Waqt il-ħruġ tal-Purċissjoni bil-vara titulari u artistika ta' Santa Marija mnaqqxa fl-injam u mogħnija b'pedestall tal-fidda, jiġi sparat salut. Hekk kif l-vara devota tal-Patrana tal-Imqabba toħroġ fuq iz-zuntier u tindaqq l-'Ave Maria', tinħaraq musketterija u kaxxa infernali spettakolari li se tkun tinkludi ħafna baraxxijiet u logħob ieħor u li tkun maħruqa bis-sistema kompjuterizzata *FireOne*. Wara l-kaxxa infernali jkun hemm wirja kbira ta' murtaletti bil-logħob li jakkumpanjaw il-purċissjoni.

9.00pm Hekk kif jiġi esegwit l-*Innu lil Santa Marija Mtellgħa s-Sema* wara li l-Vara Titulari tkun waslet quddiem is-sede tas-Socjetà Santa Marija, isir hruq ta' kaxxa infernali, murtali tal-beraq pront u tal-kulur.

10.00pm Hekk kif il-purċissjoni bil-vara tal-Patrana tal-Imqabba tkun se tidhol, isir hruq ta' kaxxa infernali tal-kulur.

10.15pm Mad-dhul tal-purċissjoni bil-vara tal-Patrana tal-Imqabba isir hruq ta' nar minn fuq il-bejt tas-Sede tas-Socjetà. Wara, fil-knisja, tingħata l-Barka Sagramentali flimkien mal-partitarji u dawk kollha involuti fil-logħob tan-nar bħala ringrazzjament lil Santa Marija.

Il-Ħamis, 22 ta' Awwissu

L-Ottava tal-Festa

6.00pm Mal-ħruġ tal-purċissjoni tar-Repożizzjoni tar-Relikwa tinħaraq musketterija.

Nota mill-Bord Editorjali

Bhas-snin ta' qabel, dan ix-xogħol kollu sar bis-saħħa tal-membri tal-Għaqda tan-Nar Santa Marija. F'isem il-Kumitat Eżekuttiv, niehdu din l-opportunità biex f'isem is-soċji u l-partitarji kollha, nirringrazzjaw lill-membri kollha ta' din l-Għaqda tan-Nar kif ukoll lil kull min għen sabiex jittella' dan il-programm vast ta' logħob tan-nar. Jalla jkollhom is-sodisfazzjon sħiħ ta' xogħolhom u nitolbu biex Santa Marija tharishom waqt hidmiethom fil-kmamar tan-nar u wkoll waqt il-ħruq.

L-Għaqda tan-Nar Santa Marija hija r-rebbieħa tal-Ewwel Kampjonat Internazzjonali tan-Nar ta' Malta li sar fl-2006 fil-Port il-Kbir, filwaqt li sena wara giet inkurunata wkoll bir-rebħ tal-Kampjonat Dinji tan-Nar 'Caput Lucis' f'Ruma, l-Italja. Fl-2010 l-Għaqda Nar tal-Art Santa Marija rebħet il-Festival Nazzjonali tan-Nar tal-Art fuq il-Fosos tal-Furjana. Fl-2014, l-Għaqda tan-Nar komplet izzid il-kullana ta' suċċessi permezz tal-premju tal-Artiġjanat, għal xogħol innovattiv. Fis-sena 2019, is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V tal-Imqabba flimkien mal-Għaqda tan-Nar Santa Marija giet mogħnija bl-unur Wirt Artistiku 2019.

*Attivitajiet li ġew organizzati
mill-Go Reds - Adolexxenti Titulari*

TA' VICTOR
RESTAURANT
Traditional Maltese Cuisine

KĊINA MALTIJA
TRADITIONAL MALTESE CUISINE
CHEF PATRON VICTOR AQUILINA

Ta' Victor Restaurant
36, Pjazza Madonna Ta' Pompei,
Marsaxlokk

Email:
info@tavictorrestaurant.com
Tel: (+356) 2164 1003
Mob: (+356) 9947 4249

Find us on
Facebook

www.tavictorrestaurant.com

TAL-BAZZI

Joseph & Julian Farrugia

*Ġarr ta'
gebel, ramel u torba,
żrar u xogħol bil-gafef u tractor,
ħsad u ħart*

12, Warda tal-Ġilju,
Triq in-Nazzarenu, Mqabba
mob: 9988 7021
mob: 9987 7175
tel: 2168 3409

Il-kultura sportiva fis-Socjetà

Jonathan Mifsud jikteb dwar il-qasam sportiv fi ħdan is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V u dwar is-suċċessi miksuba matul l-istaġun li għadda.

Fi ħdan is-Socjetà Santa Marija Banda Re Ġorġ V nsibu li l-isports jingħata wkoll importanza xierqa sabiex is-Socjetà tibqa' tkun mimlija b'attivitajiet differenti matul is-sena kollha. Matul din l-aħħar sena is-Socjetà kienet rappreżentata minn żewġ timijiet fil-logħba tal-Pool kif ukoll bit-tim fil-logħba tad-Darts.

St. Mary Pool Team Mqabba

Fil-logħba tal-Pool din is-sena insibu li l-ewwel tim (St. Mary Imqabba A) kompli jilgħab fil-First Division tal-National Team League u spiċċa *runners up*. Dan ir-riżultat wassal sabiex St. Mary Imqabba A jikseb id-dritt li jilgħab fil-30th Anniversary Cup tal-Malta Pool Association fejn hawnhekk it-tim lagħab kontra timijiet mill-Premier Division. Hawnhekk dan it-tim wasal sal-istadju Pre-eleminari. It-tieni tim (St. Mary Imqabba B) din is-sena kompli jilgħab fit-Third Division Section B tal-National Team Leagues u spiċċa fis-sitt post tal-kampjonat.

Għal darb'ohra l-għaqda u l-armonija kienu kruċjali biex setgħu jingiebu dawn ir-riżultati. Sabiex dan l-isport seta' jkompli jkun prattikat f'ambjent xieraq u kif ukoll is-sede tas-Socjetà tkun tista' tilqa' fi ħdanha logħob kompetittiv komplew isiru xi xogħlijiet u manutenzjonijiet meħtieġa. Fost ix-xogħlijiet li saru nsibu li kien hemm it-tibdil taż-żewġ pannijiet tal-imwejjed tal-billiards li dawn ġew ġentilment sponsorjati mill-Kumitat Eżekuttiv. Din is-sena ġew ukoll organizzati diversi tournaments sabiex tinkiseb aktar esperjenza filwaqt li jkunu jistgħu jingabru xi fondi b'risq din l-għaqda sportiva. Fost dawn it-tournaments

organizzati nsibu l-Peter Agius Pool Tournament li kien miftuħ għall-players minn madwar Malta kollha ta' kull livell fejn fuq medda ta' xhur intlagħbu diversi logħbiet. Ta' min jgħid li l-finali ta' dan it-tournament intlagħbet bejn Chris Galea u Duncan Edwards li huma żewġ players li jiffurmaw parti mit-tim St. Mary Imqabba A. Dan it-tournament li kien ġentilment sponsorjat minn Peter Agius intrebaħ minn Chris Galea. Din l-għaqda wkoll hadet ħsieb li torganizza xi attivitajiet soċjali fejn fost dawn organizzat ikla Majjal bejn l-ħbieb ġewwa l-Kazin fejn din kienet ġentilment sponsorjata minn Michael Bezzina. Għal istaġun li ġej li jibda għall-ħabta ta' Settembru, is-St. Mary Pool Team tal-Imqabba ser tkun qiegħda terġa' torganizza Pool tournament fuq bażi nazzjonali, din id-darba ġentilment sponsorjat minn Edwin Gatt f'isem "The Wooden Box".

Minn hawn niehu l-opportunità biex f'isem is-St. Mary Pool Team niringrazzja lil dawk id-diversi kumpaniji li emmnu f'din l-għaqda u taw l-appoġġ tagħhom permezz ta' sponsorships. Illum il-ġurnata l-logħba tal-pool hija parti mis-Socjetà tagħna fejn ta' kuljum tara nies ġodda jieħdu interess u tfal jitgħallmu, kif ukoll tara nies jieħdu pjaċir jqattgħu siegħa żmien iħarsu lejn il-plejers jipprattikaw kif ukoll jagħtu l-appoġġ meħtieġ waqt il-logħob. Min hawn nagħmel appell li jekk hemm min hu interessat li jibda jipprattika dan l-sport għandu javvicina lil xi membru tat-tim fejn ċertament ser ikunu qegħdin jieħdu ħsieb li jgħallmu u jaqsmu l-għarfien tagħhom dwar dan il-qasam miegħu. Għal aktar tagħrif dwar din l-għaqda tistgħu żżuru l-paġna ta' Facebook/St Mary pool club Imqabba

It tim St. Mary Imqabba A

It tim St. Mary Imqabba B

MOBILTECH VRT STATION

VRT GHAND GANNI L- ELECTRICIAN

VRT FOR:
CARS
LIGHT COMMERCIALS
QUAD BIKES
LOW VEHICLES
4 WDS

WE ALSO DO:
TYRES AND PUNCTURE REPAIR
BATTERIES
A/C SERVICE
ELECTRICAL PARTS AND REPAIR
INSURANCE AND LICENCE

VALLETTA RD - ZURRIEQ
TEL: 21640466 / 79498465
e mail: mobiltechgarage@hotmail.com

PAUL & MARK

Super-Market (ta' Sapienz)

Triq il-Bizantini, Qrendi • Tel: 2164 9033
9987 6448 • 9988 3833

Għal dak
kollu li l-mara
tad-dar
ikollha b'zonn

Free Deliveries

Issa ssibulna wkoll
prodotti tad-ditta

Max-xirja jinghataw
stickers tal-CRAI
li jissarrfu l'rigali sbieħ

Ma' kull xirja ta' €50 jinghata rigal

Paul u Mark jawguraw il-festa t-tajba lil kulbadd

St. Mary Mqabba Darts Team

Il-logħob tad-darts fl-istaġun li għadda kompli jkun ferm popolari fis-Sede tas-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V. Din is-sena t-tim kompli jilgħab fit-tielet diviżjoni tal-League tal-Malta Darts Association. F'dan l-istaġun li għadu kemm intemm, St. Mary Mqabba Darts Team spiċċa fis-sitt post minn erbatax-il tim u dan huwa ta' inkoraġġiment kbir għall-membri.

Sabiex il-membri jkomplu jkabbru l-esperjenza f'dan il-qasam kompetittiv, tliet membri minn din l-għaqda ħadu sehem fil-Malta Darts Open Tournament li sar f'Novembru li għadda ġewwa Montekristo Estates. Is-Sezzjoni Żgħażaġħ Santa Marija għenet lil din l-għaqda wkoll billi ħadet ħsieb li torganizza Darts Tournament fuq medda ta' xhur li kien ġentilment sponsorjat mill-Onorevoli Stefan Zrinzo Azzopardi. Dan id-Darts Tournament intrebaħ minn Mario Darmanin filwaqt li Ramon Zammit spiċċa *Runner Up*. F'isem din l-għaqda nirringrazzja lill-isponsors kollha li jemmnu f'din l-għaqda sabiex tkompli titkattar il-kultura sportiva fi ħdan din is-Socjetà.

Għall-istaġun li jmiss li jibda għall-ħabta tal-bidu ta' Ottubru, t-tim qiegħed iħares b'kuraġġ u determinazzjoni kbira, dan ukoll wara li xi membri

Il-finalisti tad-Darts Tournament li kien ġentilment sponsorjat mill-Onorevoli Stefan Zrinzo Azzopardi

għodda u ta' esperjenza ser jingħaqdu fit-tim. Permezz ta' din il-kitba nixtieq inhegġeġ lil dawg kollha li jogħgħobhom dan l-isport jew li jixtiequ jiprattikaw jew jippruvawh sabiex jagħmlu kuntatt ma' xi membru tat-tim. Nagħmel appell ukoll sabiex tiġu ssegwu l-logħob u tagħtu s-sapport meħtieġ lill-membri tat-tim waqt il-logħob kompetittiv. Għal aktar tagħrif dwar dan it-tim tistgħu żżuru l-paġna ta' Facebook/St. Mary Darts Team.

Nawgura l-festa t-tajba lill-Imqabbini kollha!

Is-Socjetà ta' Santa Marija u Banda Re Ġorġ V tixtieq tifraħ u tawgura lill-membri kollha ta' St. Mary Mqabba Pool Team li kkwalifikaw fit-tieni post fil-Kampjonat Nazzjonali tal-Ewwel Diviżjoni

Attivist tas-Sena 2017/18

Mario Zammit tweeked fil-17 ta'Awwissu 1979 gewwa l-Imqabba, ha l-edukazzjoni tiegħu gewwa l-Iskola Primarja tal-Imqabba, dik tas-Sekondarja gewwa ż-Żurrieq u wara kompli l-edukazzjoni tiegħu gewwa t-Technical Institute tan-Naxxar. Illum il-gurnata Mario jaħdem bħala Skrivani maċ-Ċivil.

Minn mindu kien żgħir, Mario kien dejjem partitarju fi ħdan is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V. Hu beda jagħti kontribut akbar lejn il-festa u s-Socjetà mis-sena 2005 meta hu nqasad fil-Kumitat tas-Sezzjoni Żgħażaġħ Santa Marija fejn hu dam iservi għal diversi snin bejn is-snin 2005 u 2009. Kienet din l-istess esperjenza li heġġitu sabiex jibda jservi wkoll fil-Kumitat Eżekuttiv mill-2008 'l quddiem. Mario huwa ta' għajjnuna kbira għad-diversi ferġat fi ħdan is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V. Huwa membru tal-bord Editorjali tal-Pubblikazzjoni Annwali tal-Festa Titulari, kif ukoll jagħti l-għajjnuna tiegħu fl-Għaqda tan-Nar. Mario hu membru attiv fil-Kummissjoni WEB li hu kien wieħed mill-Fundaturi tagħha, fejn hu għadu jagħti s-sehem tiegħu sabiex jitwassal lehen is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ permezz tal-użu tat-

Mario Zammit jirċievi l-premju tal-Attivist tas-Sena 2017/18 minghand il-President tas-Socjetà Carlo Sciberras

teknologija moderna u l-mezzi soċjali.

Minn hawn il-Bord Editorjali f'isem is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V jixtieq jifrah lil Mario Zammit għall-premju ferm meritat bħala "Attivist tas-Sena 2018", filwaqt li jirringrazzjah tal-ħidma siewja f'din is-Socjetà u jħares 'il quddiem għal aktar ħidma fi ħdan din l-istess Socjetà.

Lorraine's Beauty Clinic

All face & body treatments,
Make-up, Manicures & Pedicures, Waxing,
Semi-permanent make-up,
Holistic & Complimentary Therapies
by qualified Therapist.

Call for appointment or SMS to
21689 785 or 99450647

Triq il-Madonna tal-Ġilju, Mqabba

Il-Plancier Artistiku

Michael Ghigo, id-delegat tal-plancier jikteb dwar il-ħidma ta' dan il-proġett ambizzjuż

Bi pjaċir kbir din is-sena ergajt qiegħed nagħmel parti mill-Kumitat Eżekuttiv u ta' dan niringrazzja lis-soċji kollha li wrew il-fiduċja fiha. Jien ingħatajt il-kariga ta' Delegat Uffiċjali tal-plancier u għalhekk flimkien ma' sħabi membri tal-Kumitat Eżekuttiv u bil-ghajnuna tagħkom irrid inwettaq ix-xewqa ta' kull partitarju li jhobb il-festa tant għażiża għalina ta' Santa Marija, li jitlesta l-plancier.

Propju fl-ewwel xhur tas-sena l-oħra, il-Kumitat Eżekuttiv laqqa' lill-membri interessati jghinu fil-proġett tal-Plancier u kien hemmhekk li gie ffurmat grupp ta' nies biex flimkien jiffassal pjan ta' ħidma. Minn hawn nixtieq nuri apprezzament lejn il-ħidma tas-Sinjuri Charles Demanuele, Ian Camilleri, Joseph Tonna, Chris Schembri Baldacchino u Jonathan Mifsud kemm bħala membri ta' dan il-grupp kif ukoll bħala l-imħuħ wara x-xogħlijiet tal-armar tal-plancier fil-pjazza flimkien ma' partitarji oħrajn li kull sena jagħtu daqqa t'id waqt l-imsemmi armar.

Wara l-festa tas-sena 2018 komplejna bil-ħidma tagħna mal-artist bravu s-Sur Manuel Grech fejn propju din is-sena gie ffinalizzat id-disinn artistiku tal-faċċata tal-plancier. Wara li ngħazlet il-pjanta beda x-xogħol. Din is-sena qiegħed isir xogħol ta' alterazzjoni fuq il-faċċata. Dan il-proġett jirrikjedi xogħol varju ta' njam u għalhekk gie avviciinat il-mastrudaxxa s-Sur Joseph Mizzi li qiegħed jagħmel dan ix-xogħol. Qiegħed ukoll isir xi xogħol ta' njam minni stess bl-ghajnuna tal-partitarju s-Sur Anthony Sammut, li minn hawn niringrazzjah għax dejjem kien ta' għajnuna kbira u dejjem ġejna mogħtija pariri siewja. Barra dan ix-xogħol qiegħed ukoll nagħmel xogħol ta' lavur fl-injam u fil-fibre. Dan jirrikjedi hafna xogħol u paċenzja kbira biex ikollok ir-riżultat mixtieq u perfett. Fuq xogħol tal-ewwel saffi ta' żebgħa f'din l-ewwel fażi qed jaħdem is-Sur Ivan Falzon li wkoll huwa partitarju u ta' għajnuna kbira għas-Soċjetà tagħna.

Ix-xewqa tiegħi hija li dan il-proġett ikun fi stadju avvanzat fi żmien tliet snin u għalhekk qed nitlob li kull

Is-Sur Michael Ghigo flimkien mas-Sur Manuel Grech waqt il-ħidma fuq il-plancier

min jista' jghin kemm finanzjarjament u kemm manwalment jipprovdi l-ghajnuna tiegħu. Meta jitlesta dan il-proġett inkunu nistgħu ngħidu li l-pjazza tkun kompluta b'armar mill-ifjen u plancier kif dejjem xtaqna armati fiż-żmien il-festa tant għażiża għalina tal-Assunzjoni. Imma fuq kollox il-Banda tagħna jkollha fejn tgawdi post xieraq biex intellgħa l-programm annwali ta' kwalità.

Il-kumpanija Polidano Brothers qiegħda wkoll tkun ta' għajnuna kbira għalina f'dan il-proġett. Nixtieq nuri l-apprezzament tagħna lkoll u niringrazzjaw lil din il-kumpanija għal spazju li offritilna f'maħżen kbir minn tagħha biex inkunu nistgħu narmaw il-plancier u nkomplu bix-xogħol

mingħajr diffikultà matul is-sena kollha. Apprezzament ukoll lill-kumpanija Elbros tal-ghajnuna li qed joffru fuq dan il-proġett kif ukoll niringrazzjaw lill-familja Ellul li offritilna spazju biex jinżamm parti mill-qafas tal-plancier. Nixtieq niringrazzja wkoll lis-Sur Benny Camilleri tal-impenn, dedikazzjoni u ħidma sfiqa matul iż-żminijiet fuq dan il-proġett.

Parti mix-xogħlijiet li qed isiru fuq il-faċċata

Nagħlaq dan il-messaġġ billi nawgura minn qalbi l-festa t-tajba lill-Imqabbin kollha u nistieden lil kulhadd biex jiġi jgawdi l-festa, u fl-istess ħin japprezza x-xogħol li jkun sar matul is-sena kollha.

VIVA L-PATRUNA UNIVERSALI SANTA MARIJA!

For all your Framing Requirements ...

- Number 1 Custom Frame Makers for Photos, Pictures, Paintings, Mirrors etc.
- Also on sale, a wide range of pictures and paintings (oil on canvas).

We Offer Free Delivery For Oversized Frames.
Ample Parking Available for our Clientele.

Frame Lane

Frame Lane, Mula Rd., Zebbug.
Tel: 21467104. Mob: 79888794.
email: framelane@gmail.com

Teżor il-Bidwi

Haxix dirett mill-bidwi

Triq il-Konvoj ta' Santa Marija,
Mqabba
Mob: 99267341, 79277743

Opening Hours

Mon & Thur
8.45 - 19.00

Tue & Fri
8.45 - 12.00; 16.00 - 19.00

Saturday
8.45 - 12.00

Sunday & Public Holidays
10.00 - 13.00

Wednesday: Closed

Ir-restawr tal-faċċata tal-Palazz Santa Marija

Perit David Zahra BE&A (Hons), M Sc Cons Tech
Conservation Architect

Il-proċess ta' restawr, fih innifsu, huwa proċess twil, ikkumplikat u delikat. Sfortunatament ma jeżistux riċetti! Kull bini huwa uniku, il-ġhaliex għadda minn storja partikolari, imdawwar b'ambjent partikolari, b'ċirkostanzi u ġrajjet uniċi. Għalhekk il-mod ta' kif jiddegrada l-ġebel jiddependi minn diversi fatturi fosthom il-kwalità tal-ġebli nnifisha, l-ambjent ta' madwarha speċjalment jekk hemmx ħafna *pollution*, jekk il-bini hux qrib tal-baħar, jekk hemmx ħafna umdità tiela' u hwejjeg bħal dawn.

Barra minn hekk, kull proġett ta' restawr irid jibda minn riċerka dwar l-istorja u l-iżvilupp tal-binja, sabiex wiehed jistabbilixxi kif u meta nbni, jekk inbniet f'daqqa jew f'numru ta' fażijiet, eċċ. Dan jgħin sabiex wiehed jifhem x'materjali probabbilment intużaw, it-teknika ta' kostruzzjoni li ntuzat, eċċ. Pereżempju, binjiet antiki jinbnew bil-ħitan tax-xulliel u daww iktar riċenti bil-kantun. Dan kollu jaffettwa t-tip ta' intervent li jista' jsir u kif għandu jsir sabiex niżguraw li ma ssirx iktar ħsara milli għid meta jsir ix-xogħol!

Il-proċess tar-restawr huwa msejjes fuq prinċipji universali, jew aħjar regoli ġenerali, li wiehed irid isegwi u japplika f'kull intervent. Dawn jinkludu:

1. il-protezzjoni tal-materjal originali,
2. li jsir l-inqas intervent possibbli,
3. ma ssir l-ebda ħsara lill-patina/wiċċ tal-ġebli,
4. li jintużaw materjali kompatibbli mal-ġebli,
5. il-materjali u l-interventi ikunu reversibbli

L-għan tal-intervent huwa li permezz tax-xogħlijiet li jsiru titnaqqas ir-rata ta' degradazzjoni tal-ġebli. Barra minn hekk, wiehed irid jassigura l-istabbiltà strutturali tal-binja/faċċata. Dan il-proċess kollu jrid ikun dokumentat bir-reqqa sabiex daww ta' warajna ikunu jafu x'sar.

Għalhekk, qabel jibda r-restawr, parti mill-proċess tal-permess mal-Awtorità tal-Ippjanar, jinkiteb '*Restoration Method Statement*' li fih jiġi dokumentat l-istorja u l-istat tal-binja u jiġi deskritti il-proċessi u l-interventi tar-restawr li huma maħsuba li għandhom bżonn isiru. F'dan il-każ dan ir-rapport kien ippreparat mill-Perit Wendy Jo Attard.

Wara li joħroġ il-permess, li jkun fih bosta kundizzjonijiet rigorużi, isiru numru ta' provi (*trial panels*) fejn wiehed jistabbilixxi t-tip ta' intervent li

jrid isir, u dawn jiġu mqabbla ma' rappreżentanti tal-Awtorità tal-Ippjanar (*Heritage Planning Unit*) kif ukoll rappreżentanti tas-Soprintendenza tal-Wirt Kulturali. Dan il-proċess ta' approvazzjoni jrid isir kull darba li ser tibda fażi għdida jew tintuża teknika differenti waqt ix-xogħol ta' restawr.

Allura wiehed jistaqsi, imma kif isir ix-xogħol veru u propju? Għalkemm kull proġett ta' restawr huwa differenti minn ieħor, kull intervent dejjem jibda mill-affarijiet l-iktar bażiċi biex imbagħad wara, jekk hemm bżonn, jintużaw teknika jew/u materjali iktar ikkumplikati.

Il-Perit David Zahra waqt waħda miż-żjarat regolari tax-xogħlijiet tar-restawr tal-faċċata

Għalhekk l-ewwel ħaġa li ssir hija li l-ġebli tiġi mnaddfa bi broxkijiet, mhux iebesin, bħal ngħidu aħna 'nylon fibre'. Dak li jwegġa l-idejk, iwegġa l-ġebli! Wara mbagħad ġieli jiżdied xi ftit ilma '*de-ionised*' għas-sistema ta' '*wet brushing*'. Xi kultant ukoll nużaw xi bioċida sabiex noqtlu xi pjanti u liċeni li jikbru fuq il-ġebli, jew ġol-fili, u li jistgħu jagħmlu ħsara. Jinqalghu ukoll elementi tal-ħadid bħal imsiemer u affarijiet oħra, għaliex meta jsaddu jfaqqgħu l-ġebli. Imbagħad jinfethu l-fili li qed jaqgħu jew li jinkludu xi materjali bħas-siment li jagħmel ħafna ħsara lill-ġebli Maltija. Wara jtkahhlu l-fili b'tahlita ta' ġir (*hydraulic lime*), ramel u xaħx.

RENTAL OF HALL

@PALAZZ SANTA MARIJA

📍 MQABBA

65sq metres of space
equipped with
sound system & free wifi

suitable for:

- parties
- meetings
- talks
- presentations
- zumba
- yoga
- aerobics

FOR MORE INFO CALL US ON **7906 4778**
OR EMAIL US ON [INFO@SANTAMARIJA.COM](mailto:info@santamarija.com)

Xi drabi ikun hemm bżonn ukoll li jsir xi bdil ta' xi ġebel li jkun iddeterjora ħafna jew li għandhom ħafna ħsara. Fejn ikun possibbli, elementi dekorattivi li jkollhom xi xfur imtajjra jew tilfu xi dettalji jerġgħu isiru b'teknika imsejha 'plastic repair', bażikament tahlita ta' ġir (*hydraulic lime*), ramel u xaħx. Il-proporzjon tal-materjali li jintużaw jassiguraw li l-kulur jaqbel mal-ġebbla l-originali li qed tisewwa. Ġebel maqsum ukoll jiġi injettat b'kolla (*epoxy resin*) sabiex ma tibqax sejra. Dan ix-xogħol kollu jrid isir b'paċenzja u b'reqqa kbira sabiex ma ssir l-ebda ħsara lill-ġebbla eżistenti. Fl-aħħar nett, il-ġebbla ġieli jkollha bżonn li tingħata velatura sabiex tagħlaq l-intervent.

Din il-faċċata partikolari offriet u għadha toffri diversi sfidi. L-ewwel nett, il-faċċata hija elaborata ħafna, b'ħafna xogħol ta' lavur fin li jagħmilha faċċata ta' livell arkitettoniku għolja ħafna. Il-binja jidher ukoll li nbni mill-inqas fi tliet fazijiet differenti. Għalhekk il-ġebel ġie minn sorsi differenti, inħadem b'mod differenti u billi nbni fuq medda ta' għexieren ta' snin, huwa ddeterjorat b'mod differenti. Jidher ukoll li kienu saru diġà xi interventi fil-passat u setgħu ntużaw materjali li mhux bilfors għenu sabiex il-ġebbla tiġi ppreservata aħjar. Kien hemm ukoll ħafna 'fixtures' imwahnin mal-faċċata li issa ssaddu u bdew jagħmlu l-ħsara lill-ġebel. Barra minn hekk, jidher li l-effett tat-traffiku ħalla l-marka tiegħu b'dak li nsejhu 'black crust', speċjalment f'dawk il-partijiet tal-faċċata li ma jinħaslux bix-xita, bħal taħt il-gwarniċuni u fuq wara tal-kolonn. Il-faċċata wkoll fiha ħafna xogħol ta' lavur fin u hawnhekk ukoll hemm tendenza li jinqabad il-ħmieġ u tiffirma l-'black crust'. Din importanti li titneħħa għaliex tagħmel ħafna ħsara.

Il-prinċipju kardinali huwa li wieħed jifhem li l-iskop tar-restawr mhuwiex li l-faċċata jew il-binja tiġi

gdida. Persuna anzjana ma tistax terġa' ssir zaġġuġha! Hekk il-bini tagħna. Dan għaddiet minn fuq storja ta' għexieren, jekk mhux ta' mijiet ta' snin, u ż-żmien ħalla l-marka tiegħu u għalhekk għandu prestiġju kbir. Ir-restawr irid jassigura li l-bini li ġie f'idejna, jgħaddi lil ta' warajna mingħajr ma' nkunu irvinajnieh, li nkunu żammejna kemm jista' jkun ix-xogħol fil-ġebel ta' missirijietna, u mhux kopja moderna li ma tiswa xejn, irridu nħallu lil ta' warajna jifhemu kif kienu jibnu missirijietna, it-teknika u l-materjali li kienu jużaw u s-sengħa u l-ħila kbira li kellhom, irridu nħallu lil ta' warajna binja awtentika, xhud tal-istorja kbira tagħha, irridu nifhemu li intervent ta' restawr mhuwiex darba u daqshekk iżda huwa parti minn ciklu kontinwu ta' manutenzjoni sabiex niżguraw li dan il-ġojjell jiġi ppreservat għat-tgawdija ta' wliedna u wlied uliedna. Għal dan ser inkunu mfakkrin u apprezzati minn dawk li ġejjin warajna u li ser ikollhom għad-dispożizzjoni tagħhom materjali u teknoloġija li tiżboq dak li nafu u li għandna llum u għalhekk irriduħom ikollhom iċ-ċans li jindukraw dan il-monument oriġinali u mhux xi kopja moderna tiegħu!

Fl-aħħar nett nixtieq nirringrazzja lill-Onor Perit Toni Bezzina li ħadem qatigħ sabiex ġab il-fondi mill-iskema Irrestawra Darek, kien strumentali biex jingiebu l-permessi meħtieġa u dejjem kien ta' għajjuna u ssaport matul il-proġett kif ukoll lill-Ministru Owen Bonnici tal-għajjuna tiegħu u lill-Kumpanija Farstone tax-xogħol li sar. Barra minn hekk nixtieq ukoll nirringrazzja lill-Kumitat Eżekuttiv tas-Socjetà b'mod partikolari lill-President Carlo Sciberras li kien il-mutur wara dan il-proġett, li l-ħin kollu jibgħat u jċempel sabiex jassigura li x-xogħol isir bl-aħjar mod possibbli!

Mastru Joseph Camilleri waqt ir-restawr fuq l-istatwa ta' Santa Marija

Il-faċċata qabel u wara r-restawr

REMISSA

SPORTS BAR, MDABBA

SERVING FREE APPETIZERS ☎ 9999 8108

Super S ironmongery

*Everything
you need
for your Home
under one Roof!*

Electrical & Water Fittings, A Large Selection of Power Tools & Hand Tools,
Indoor & Outdoor Lightings, Skirting, A Large Variety of Household Appliances and Kitchen Utensils,
Fans, Dehumidifiers, Heaters & Fan Heaters, Ceiling Roses, Garden Furniture,
Picnic Tables, Umbrellas and much more ...

Dun Matteola Saliba Street, Żurrieq Tel: 2768 9256

Opening Hours: Monday to Friday 06:30 to 19:00hrs; Saturday 06:30 to 14:00hrs

TA' BALAL PETROL SERVICE STATION

GENERAL TYRE REPAIRS, ALSO
NEW TYRES, LUBRICANTS, AUTO PARTS
AND OTHER AUTO ACCESSORIES

Prop. Emanuel Gatt

New Street, Luqa • Tel: 2180 9351

Renè Camilleri

*L-Assistent Surmast Direttur
tal-Banda Re Ġorġ V tal-Imqabba*

Renè Camilleri, iben Anthony mill-Imqabba u Louise neè Camilleri miż-Żurrieq, twieled nhar il-31 ta' Awwissu 1995 u joqgħod l-Imqabba. Huwa rċieva l-edukazzjoni ġenerali tiegħu fl-iskola Primarja tal-Imqabba u fil-Kulleġġ San Duminku Savio ta' Ħad-Dingli. Wara sentejn fil-Junior College, fl-2013 daħal l-Università ta' Malta minn fejn fl-2017 kiseb bl-unuri l-Bachelorat fl-Inġinerija Mekkanika (B.Eng. (Hons)). Illum, Renè jaħdem bħala *Mechanical Engineer* mal-*Public Works*, u għaddej b'iktar studju f'dan il-qasam permezz ta' *Masters in Building Services Engineering* mill-Università prestigjuża ta' Brunel.

Ta' età żgħira ħafna, ha l-ewwel taħriġ mużikali tiegħu mingħand missieru stess, l-Ing. Mro Anthony Camilleri, eks-Surmast Direttur tal-Banda Re Ġorġ V. Ta' hames snin beda jattendi l-*Johann Strauss School of Music* il-Belt Valletta fejn beda jistudja l-klarinetta għand Mro Michael Pirota u l-pjanu għand Mro Paul Abela. Renè kien jiffurma parti sew mill-*Youth Orchestra* tal-*Euro Academy of Music* kif ukoll mill-*Junior College Orchestra*, it-tnejn immexxija minn Mro Manoel Pirota, fejn kellu l-opportunità jdoqq f'ħafna okkażjonijiet importanti.

Fl-2006 huwa nġhaqad bħala bandist mal-Banda *Queen Victoria* taż-Żurrieq u hawnhekk insibuh ukoll illi għal din l-istess Banda, aktar tard huwa kkompona u rregala tliet marċi brijużi bl-isem "L-Ewwel" fl-2012, "Lill-Kummissjoni Banda" fl-2015 u "Antonio" fl-2018. Maż-żmien, Renè baqa' javvanza grad wara l-ieħor u fl-2016, huwa akkwista l-*Associate Diploma of the London College of Music* fil-klarinetta, fejn

ikklassifika l-ewwel fis-sezzjoni tiegħu. Fl-istess ħin huwa kompla wkoll bl-istudji tiegħu fit-teorija tal-mużika fejn wara li lesta l-grad ġewwa l-*Johann Strauss School of Music*, kompla l-istudji tiegħu għand Mro Ray Sciberras, u preżentement qiegħed jistudja l-armonija, il-kuntrapunt, l-orkestrazzjoni u d-direzzjoni għand Mro Luke Vella. Fil-Programm Vokali u Strumentali li tellgħet il-Banda *Queen Victoria* nhar it-18 ta' Lulju 2018, Renè kien is-solista fuq il-klarinetta fejn esegwixxa s-silta impenjattiva "*Concertino per Clarinetto*" ta' Charles Gabriele.

Dan l-aħħar, Renè kkompona diversi diski originali mal-grupp *WaterWings* li tiegħu jiffurma parti u

miegħu jdoqq il-keyboards f'diversi *festivals* ewlenin, *private functions* u tigijiet madwar Malta. Riċentament, Renè sar *performer* mal-band *Brown Sugar* tal-kantant Brittaniku Desi Campbell, fejn insibuh idoqq kemm il-klarinetta kif ukoll t-*tenor saxophone*. F'Awwissu 2018, Renè kkompona d-diska kantata minn Jasmine Abela, "L-Aqwa Żgħażaġħ Imqabbin" fl-okkażjoni tal-25 sena anniversarju tas-Sezzjoni Żgħażaġħ Santa Marija tal-Imqabba.

Nhar il-26 ta' Ottubru 2018, Renè nħatar Assistent Surmast tal-Banda Re Ġorġ V fi ħdan is-Socjetà Santa Marija tal-Imqabba, fejn huwa qiegħed jgħalliem ammont sabiħ ta' studenti kif ukoll jgħin fid-direzzjoni tal-banda. Għal din il-banda Imqabbija, fis-sena 2018 Renè kkompona l-ewwel marċ funebru tiegħu bl-isem ta' "Tislina lil Nenu", li żżanzan nhar il-5 ta' April 2019 fil-Programm tal-Ġimgħa Mqaddsa ġewwa l-Kappella San Bażilju, imtellgħa mill-Banda Re Ġorġ V.

Mariano's Garage

Mariano D'Amato

Spraybooth painting
Insurance Approved

M: 99873335
E: marianodamato87@gmail.com
A: Triq San Ġwann, Kirkop

A grayscale photograph of a construction site. In the background, a large tower crane is visible. In the foreground, several concrete mixer trucks and other heavy vehicles are parked in a row. The image is slightly faded to allow text to be overlaid.

mangion brothers zurriea ltd
Valletta Road, Zurriea ZRQ 9010
Tel: 21649590 – 21642649
Mob: 79492624/5
e-mail: mangionbrothers@gmail.com

- Building Construction • Concrete Mix • Concrete Blocks
- Concrete Pump Hire • Excavation Works

Michael Galea

Michael Galea twieled fit-2 ta' Ottubru 1996, iben George Galea mill-Imqabba u Miriam Galea neè Debono minn Tas-Sliema. Beda l-edukazzjoni tiegħu gewwa l-iskola primarja ta' Pembroke u kompla fis-Seminarju tal-Arcisqof, ir-Rabat. Wara l-iskola sekondarja, huwa kompla bl-istudji tiegħu fil-Junior College u aktar tard mar l-MCAST, fejn bhalissa jinsab fl-aħħar sena ta' studju għall-Baċellerat fl-Inġinerija tas-Software.

L-ewwel taħriġ mużikali kien mingħand ommu, li meta kien għadu ta' età żgħira beda jitgħallem il-kitarra, kif ukoll meta kien is-Seminarju ħa taħriġ fid-drum kit waqt il-lezzjonijiet tal-mużika. Minn hemm kompla jistudja fuq id-drums u l-perkussjoni, waqt li beda jieħu esperjenzi differenti minn baned u orkestri differenti, fosthom l-Junior College Orchestra u l-Orkestra taż-Zurrieq. Fl-2010 huwa nqas mal-Big Friends Guggen Musik, fejn għal 8 snin kien jiffirma parti mill-grupp tal-perkussjoni. Ma' din l-banda irnaxxilu jikseb esperjenza vasta, anke mill-fatt li daqq 'l barra minn xtutna, f'postijiet bħal Dubai waqt ic-ċelebrazzjonijiet tal-45 sena ta' indipendenza.

Fl-2019 huwa sar parti mill-Banda Re Ġorġ V fi ħdan is-Socjetà Santa Marija tal-Mqabba, fejn iddebutta għall-ewwel darba fil-5 ta' April 2019, għal kunċert tas-Semana Santa.

Is-Socjetà ta' Santa Marija u Banda Re Ġorġ V
tifraħ u tawgura
ill-bandist Michael Galea
għad-debutt tiegħu mal-Banda Re Ġorġ V

Is-Socjetà Santa Marija
u Banda Re Ġorġ V
tiegħegħ lill-partitarji kollha jieħdu
sehem fil-marċi tal-festa,
filwaqt li jobdu l-istruzzjonijiet
mogħtija lilhom mill-membri
tal-kumitat

Magic Clean

DETERGENTS & TOILETRIES

Discount Detergent Shop

Triq Filippu Farrugia, Żurrieq (Hdejn il-Museum tal-Bniet)

Tel: 2164 7070 • Mob: 7720 8974

Ghall-Offerti u Sorprizi mill-Ahjar

- Punti Doppji • Free Deliveries • Prodotti b'Xejn
- Bonus Card • L-Orhos u l-Ahjar Prezzijiet

Magic Clean... The Heart of Magic Prices

Magri **BUTCHER SHOP**

**Free
Delivery**

DIAMOND JUBILEE SQUARE, MQABBA
Mob: 7972 9699

**For the best quality
of fresh and frozen meat**

Opening Hours:

Tuesday:	7.00am - 12.00pm	3.30pm - 7.00pm
Wednesday:	8.00am - 12.00pm	3.30pm - 7.00pm
Friday:	7.00am - 12.00pm	3.00pm - 6.00pm
Saturday:	7.00am - 1.00pm	

Il-vergħni tar-Rocio tagħlaq is-Semana Santa Spanjola

Michael Chetcuti jikteb dwar il-vara tal-EL Rocio u l-purċissjoni li twassal għat-tmiem tas-Semana Santa gewwa Spanja

Din is-sena ma nistax ma nitkellimx u ma nfahħarx lid-devotissima vara antika tal-Verġni mbierka Tan-Nida, magħrufa bħala “Virgen del Rocio” (La Paloma Blanca) propju f’din is-sena ċentinarja li fiha qiegħed jigi mfakkar il-mitt sena minn mindu din l-vara tant ivvenerata mill-Ispanjoli speċjalment daww tal-Andalucia għet solennament inkurunata b’kuruna tad-deheb.

Fix-xhur li għaddew u b’mod speċjali fit-8, 9 u 10 ta’ Ġunju saru festi kbar biex ifakkru din il-ġrajja storika. Fil-lejl ta’ bejn il-Ħadd 9 ta’ Ġunju, nhar Pentekoste u t-Tnejn propju fit-3 ta’ filgħodu, fost dellirju ta’ ferħ u entużjażmu kbir, il-vara ħarġet fit-toroq helwin ta’ EL Rocio. Il-verġni mbierka Tar-Rocio nkurunata mis-santwarju bajdani tagħha, liebsa lbies ġdid għal din l-okkażjoni speċjali, libsa u mantell abjad tal-Lama rrakmati b’deheb fin u b’Kuruna rjali ġdida bħala Regina Tal-Andalucia u Padruna Ta’ Almonte. Din il-manifestazzjoni ta’ fidi u ta’ mħabba lejn din is-sovrana

Il-vara tal-EL Rocio bl-ilbies il-ġdid għal din l-okkażjoni speċjali

tas-sema, għalqet bil-kbir il-festi tas-Semana Santa gewwa l-penisola Spanjola li għaliha attendew eluf kbar ta’ devoti. Il-festi ħa jibqgħu sejr in matul is-sena kollha bħala s-sena tal-Ġublew.

Il-vara tal-Madonna tar-Rocio tinsab fis-santwarju ddedikat lilha gewwa Almonte fin-nofs inhar ta’ Spanja. Din ix-xbieha hija magħrufa għall-pellegrinaġġ kbir li jsir kull sena f’dan is-santwarju lejlet u nhar Jum Pentekoste msejjaħ “La Romeria de el Rocio”. Sebat

Is-santwarju li fih tinsab il-vara tal-Madonna tal-EL Rocio gewwa Almonte

L-immaġini mirakoluza tal-EL Rocio

Better marks,
Better future

b study
buddy

Accounts | Economics | Maltese | Maths | Physics

 Find us on Facebook! 7993 6858 / 7931 2995

FAJSU

Supply of

STEEL SHEET | PLATE | BAR | TUBE | PIPE

SALES OF BUILDING MATERIAL

IL-FAJSU CO.LTD.

"Tal-Harruba", Triq il-Ġargir, Nigret, Rabat Rbt 4631 Malta

Email: il-fajsu@hotmail.com

Mob: 7945 4448, Tel: 21 454 448, 2145 6937 Fax: 2145 0985

ijjem qabel il-festa diversi fratellanzi (Hermandad) mir-reġjun tal-Andalucia jtilqu bil-mixi mill-post tal-fratellanza tagħhom u jerġulha lejn dan is-santwarju fost hafna kant ta' tiffhir lejn din l-immaġini mirakoluza tar-Rocio.

Huma jkunu lebsin ilbies tradizzjonali Spanjol u magħhom jiehdu xbieha tagħhom tar-Rocia fuq karru tal-fidda mzejjen b'hafna fjuri migbud minn zwiemel jew barrin. Lejlet il-festa jipprezentaw din ix-xbieha (Bandalora) lill-Madonna fis-Santwarju u l-ghada nhar Ghid il-Hamsin ikun hemm fil-beraħ Quddiesa Pontifikali u filghaxija xi nofsillejl tibda purcissjoni bir-rużarju mill-fratellanzi kollha tas-santwarju fejn fit-3 ta' filghodu toħroġ il-vara nkurunata tar-Rocio sa filghodu, taħt il-baldakkin tal-fidda.

Kemm il-vara u s-Santwarju tar-Rocio huma antiki hafna saħansitra din id-devozzjoni tmur lura għas-seklu tlettax (1200). Il-vara hija mlibbsa bi drappijiet prezzjużi hafna mimlijin brukkat. Dan is-santwarju marjan żaruh hafna nies distinti fosthom il-Papa San Ġwanni Pawlu II fil-14 ta' Ġunju 1993. Din l-vara devota tar-Rocio giet solennament inkurunata fit-8 ta' Ġunju 1919. Ir-rettur tas-Santwarju ta' dak iż-żmien

Il-purcissjoni bil-vara tal-EL Rocio

Don Munoz y Pavon qabbad kumitat biex iġib permess mill-Vatikan biex il-Madonna tar-Rocio tista' tigi nkurunata. Il-Papa Benedittu XV laqa' t-talba tagħhom. Għalhekk bdew ihejju biex jagħmlu kuruna tad-deheb, liema kuruna tiżen 2 kilogrammi u nofs deheb. Il-Madonna tar-Rocio giet inkurunata mill-Kardinal Alamaraz, Isqof ta' Sevilja.

Viva La Virgen del-Rocio.

Viva La Paloma Blanca Viva.

L-isbaħ mod kif niċcelebraw il-festa tal-PATRUNA TAGĦNA **SANTA MARIJA**

hija billi nimlew il-knisja parrokkjali tar-raħal
iddedikata LILHA fil-funzjonijiet li jsiru,
speċjalment fil-ġranet tat-tridijiet,
lejliet il-festa filghaxija
u għall-quddiesa tal-Panigierku
nhar il-festa filghodu.
Għalhekk nuru mħabbatna
lejn il-Madonna ommna
billi NATTENDU
BI HĠARNA.

THE CORE

BEAUTY & WELLBEING

... Where Beauty is at Heart

6, Sebastian Saliba Street, Luqa

"My mission is to be fully committed in treating and advising my clients to reach their highest potentials for obtaining healthier skin, feeling unique, make every appointment worth while, leaving looking and feeling beautiful"...

Mariella Borg

We have **experience** and we get **results** by combining **powerful Brands** together with the latest technologies in **electrical modalities**.

Offering **Dermalogica** and **Guinot** customised facial treatments for all skin types and conditions -
Anti-ageing , Non Surgical Lifting , Acne Prone skins , Pigmentation challenges ,
Problematic skins suffering from dehydration, dryness, Eczema , Rosacea ...

Electrolysis -- Waxing -- Eyelash Tinting -- Eyebrow Shaping /Eyebrow tinting -- Make-up Services

For appointment call 21806989 or 99273375 and follow us on the core beauty and wellbeing

Vigo Men's wear is situated in South Street, Valletta
vigomenswear@gmail.com
Tel: 21236001

Models are Winners of MGT Agency

Tagħrif ġdid mir-restawr ta' erba' pitturi fil-parroċċa ta' Santa Marija tal-Imqabba

Kan. Dr Jonathan Farrugia

Tul din l-aħħar sena (minn Mejju 2018 sa Mejju 2019) kont inkarigat minn proġett li ilni ħafna nixtiequ jsir u li kien ta' sodisfazzjoni kbir għalija li fl-aħħar kelli l-opportunità nagħti seħmi b'mod konkret u tangibbli biex sar realtà. Dan jirrigwarda r-restawr ta' erba' pitturi ta' valur kbir għall-patrimonju ta' raħalna: il-kwadru tal-Inkurunazzjoni tal-Madonna li sar lejn l-1658, il-kwadru ta' San Rokku li kien soprakwadru fuq l-istess artal sa ma nħatt wara l-gwerra, il-kwadru l-antik tal-Immakulata Kuncizzjoni li jissema għall-ewwel darba fl-1686, u l-kwadru titolari tal-Assunzjoni tal-Madonna li sar b'ċertezza fl-1897.

Il-proġett tar-restawr tal-aħħar tnejn minn dawn tħabbar mill-kappillan fid-9 ta' Awwissu 2016 fil-kelmtjen li għamel meta l-vara titolari kienet fuq iz-zuntier, iżda sa April tas-sena ta' wara ma sar xejn. F'April tal-2017, biex infakkru l-75 sena mill-ħbit fuq il-knisja matul it-tieni gwerra dinjija, ipproponajt lill-kappillan biex nagħmlu wirja żgħira fil-knisja li kellha tinkludi ritratti antiki, informazzjoni ġdida, diżinj li qatt ma dehru u xi fdalijiet imkissra ta' oġġetti li kienu fil-knisja sal-1942. Dawn inkludew biċċiet mill-artal li kien inbidel fl-1910, it-tabernaklu tal-artal li tfarrak fil-gwerra, lapidi tal-irħam mill-paviment tal-kor, l-uniku ventaltar tal-festi sekondarji li għadu jeżisti, il-pittura ta' San Rokku, il-għadam ta' San Innoċenzju u – fuq insidenza personali tiegħi – il-kwadru l-antik tal-Immakulata li kien għadu jgħorr il-marki tal-ħsara li garrab. Dawn kollha reġġu dehru fil-knisja wara 75 sena u min wera interess fl-inizjattiva kellu x-xorti jarahom mill-qrib. Ma' dawn, bla ħsieb, ġew ukoll tliet abbozzi originali – tnejn ta' Venuti li juru l-evanġelisti u l-koppla, u ieħor ta' A. Armenopulo li kien l-ispirazzjoni għall-pittura l-orijinali ta' fuq il-bieb ewlieni tal-knisja – safejn huwa magħruf din kienet l-ewwel darba li dawn iddaħħlu fil-knisja flimkien.

Naturalment dawn l-oġġetti qajmu ħafna interess, speċjalment il-pittura tal-Immakulata li ħafna Mqabbinn qatt ma kienu rawha jekk mhux f'xi ritratt. Kien hemm anke min offra li jgħib sponsor għar-restawr ta' xi haġa minnhom, imma minħabba raġunijiet li ma kellux kontroll fuqhom, xi xhur wara kellu jirtira l-offerta. Però din l-okkażjoni offriet ix-xoqqa f'moxtha biex dak li kien ħabbar il-kappillan fil-festa tas-sena ta' qabel

jibda jitwettaq. Bi ftehim mal-kappillan ġbart l-istimi minn tliet kumpaniji ta' restawr, skont ir-regolamenti tal-Kummissjoni Patrimonju Ekkleżjastiku, u hekk il-ballun beda jdur. L-istimi ma kinux biss taż-żewġ kwadri li kienu ssemmev fl-2016, imma inkludew ukoll il-kwadri tal-Inkurunazzjoni, ta' San Rokku, tal-Lunzjata l-antika u tal-Pietà li hemm fis-sagristija. Dawn ingabru matul Ġunju u Lulju 2017.

Ir-rikors għar-restawr ta' dawn is-sitt pitturi sar f'Novembru 2017 u l-permess wasal f'nofs Mejju 2018, wara xi ntoppi bla ħsieb minn fuq, imma li servew biex ġew riveduti xi żbalji li kienu saru fil-konfront tal-parroċċa f'dawn l-aħħar snin.

Bħalma jiġri kull meta jsir restawr bit-teknika moderna, kien mistenni li jinkixfu xi dettalji moħbija, speċjalment fil-pitturi l-aktar antiki; li ma kienx mistenni, iżda, kien l-ammont ta' kurżitajiet li ħarġu minn dan ir-restawr, speċjalment f'dak tal-Inkurunazzjoni u tal-Immakulata. Permezz ta' dan l-artiklu u r-ritratti esklussivi ta' miegħu ser naqsam magħkom ftit mill-entuzjażmu li qsamna flimkien jien, ir-restawraturi (Pierre Bugeja, Sabine Azzopardi u Valentina Lupo) kif ukoll xi nies oħra li b'xi mod daħlu fil-ġrajja: ir-restawratur u fotografu David Bugeja u l-kuratur tal-Mużew Nazzjonali tal-Arti, il-ħabib tiegħi Dr Sandro Debono.

L-Inkurunazzjoni tal-Madonna

Dil-pittura kelli ċerta għida lejha sa minn meta miż-Żurrieq ġejt noqgħod l-Imqabba mal-familja tiegħi f'Jannar tal-1987; forsi wahda mir-raġunijiet kienet għax kulhadd kien jgħid li l-figura li hemm taht il-Missier Etern hija Santa Katarina ta' Lixandra, il-Patrana taż-Żurrieq, imma sa ftit xhur ilu, apparti l-għajdut, ma kienx hemm provi konkreti dwar min kienet. Meta ġejt ordnat saċerdot fl-2008 ħsiebi mill-ewwel kien li fis-santa ta' tifikira nagħmel din il-pittura u niftakar li kont ktibt dwar l-istorja tagħha fil-ktieb tal-festa ta' Santa Marija ta' dik is-sena,¹ u l-artiklu kont spiċċajtu hekk: *"Sfortunatament huwa wkoll l-aktar kwadru li jinsab f'qagħda hażina. Biex inkunu nistgħu nibqgħu ngawduh għandu bżonn ta' restawr sabiex jerga' jieħu l-ħajja mill-ġdid u narawh kif kien meta tpoġġa f'postu, almenu 350 sena ilu. Hemm bżonn li*

SCICLUNA FLORIST

Garden Centre

Specializes in:
Flower Arrangements for Weddings, Holy Communion etc.
Souvenirs for every occasion, Artificial Flower and Tulle,
Fresh Plants and Fruit Trees.

Bronja Street, Żurrieq
Tel: 2164 9621

ShoeShine Footwear

Carmelo Caruana Str,
Żurrieq ZRQ 1140

Tel: 21 685 241
Mob: 99 821 932
shoeshinefootwear@hotmail.com

**Exclusive styles
from quality
brands**

**Ladies, Men &
Children
Quality
Footwear**

- smart shoes
- casual shoes
- elegant shoes
- matching bags & accessories

Also Vast Selection Of Sports Shoes

**Best Buy,
Best Choice**

**we offer
bonus card**

iSHINE

deep cleaning

**Cleaning & Disinfection of
Carpets & Mattresses**

Upholstery cleaning

Window cleaning

Marble polishing

Boat cleaning

Car valeting

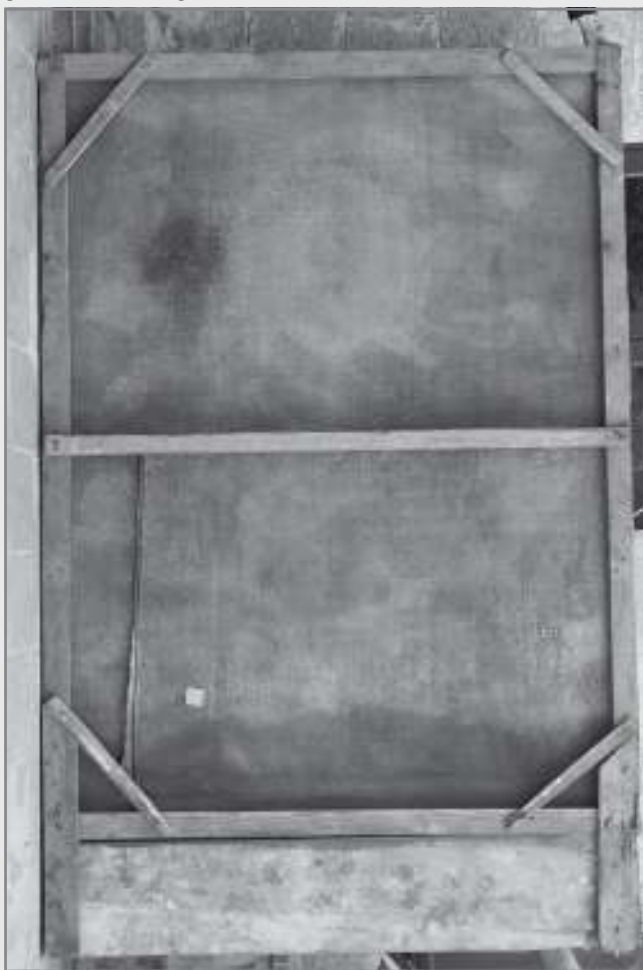
**For more
information
contact Karl**

Mob: 7928 1209

9982 1932

Tel: 2168 5241

jintwera aktar interess fit-teżori li għandha l-parroċċa tagħha li ftiit ftiit qegħdin jitnaqqru bl-effetti taż-żmien! Din kienet waħda mir-raġunijiet għalfejn għażilt dan il-kwadru bħala waħda mis-santi ta' tifikira tal-ewwel quddies ta' tiegħi, biex ikun magħruf aktar u jingħatalu l-apprezzament li jisthoqqlu... u biex forsi jinqala' xi benefattur li jagħmel tajjeb għalih!" Wara għaxar snin baqa' ma nqala' hadd u kif ġew iċ-ċirkustanzi – kemm il-ħżiena kif ukoll it-tajbin – spiċċajt biex hallastu jien (biex niftehm: ma għandi l-ebda ndiema!) u issa dal-kwadru fl-aħħar ġie rrestawrat u jista' jitgawda fil-ġmiel kollu tiegħu.

L-inkwadru minn wara

Ir-raġuni prinċipali għalfejn kellu jiġi restawrat kienet il-ħsara viżibbli li kienet tidher fih, speċjalment fil-parti ta' isfel fejn letteralment il-pittura kienet mikula mill-kamla u s-susa. Kien dan l-ewwel wieħed li tniżżel minn postu u ttiehed Hal Qormi għand ir-restawratriċi Sabine Azzopardi biex jibda x-xogħol fuqu. Id-data kienet it-23 ta' Mejju 2018. Minhabba li kien qrib ħafna tal-festa tal-Madonna tal-Ġilju u ma kienx jixraq li jkun hemm artal bla pittura fil-ġranet tal-festa, hallast għal kopja identika u stampata fuq foamboard li tpoġġiet flokha.

Fil-każ ta' din il-pittura s-sorprizi bdew mill-ewwel, hekk kif inqala' l-kwadru minn postu. Meta rajnih minn wara ndunajna li t-tilar l-originali li bih kien tpoġġa fil-knisja l-qadima² kien għadu hemm u, aktar interessanti, rajna li l-kwadru kien iqsar fit-tul minn kif inhu llum.

Mal-ġholi tiegħu żdiedet tavla ta' 29 ċentimetru biex ħa l-qjies li għandu fil-preżent. Meta mqabbel mad-daqs tal-kwadru tal-Immakulata, li wkoll kien tpoġġa fil-knisja l-antika, naraw li dan kien ferm iżgħar; dan jurina li fil-knisja l-qadima jew il-gwarniċuni tal-ġebel għall-kwadri ma kienux ta' daqs uniformi, jew inkella li ma kienx hemm gwarniċuni u l-kwadri kienu sempliċiment imdendlin mal-ħitan. Dik it-tavla mwahħla kienet għalhekk dokument li tefa' ftiit aktar dawl fuq l-istorja tiegħu. Probabbilment din żdiedet fi tmiem is-seklu sbatax, lejn l-1698, meta tpoġġa fuq dan l-artal fil-knisja preżenti.

Din kienet l-ewwel prova ċara li l-kwadru, ftiit tas-snin wara li tlesta – qed nġidu madwar 40 sena wara – ntmess minn artist ta' inqas ħila biex saru l-erwieħ tal-purgatorju u biex ittawlu l-figuri tal-qaddisin, li meta nħarsu lejhom nindunaw li huma sproporzjonati u li r-riglejn tagħhom huma goffi wisq meta mqabblin mal-ħlewwa tal-bqija tal-figuri, speċjalment tal-uċuħ. Dawn iż-żgħiriet u l-alterazzjonijiet saru biex jimtlew dawn id-29 ċentimetru li żdiedu mal-pittura.

In-naħa ta' wara tal-kwadru wrietna li l-pittura kienet originarjament magħmulha minn 3 biċċiet tala meħjutin flimkien u eventwalment żdiedet biċċa oħra fil-parti ta' isfel biex ħa l-qjies tal-lum. Din t'isfel kienet inkullata b'kolla taċ-ċomb mat-tavla li twaħħlet mat-tilar. Is-sinjali fejn hemm il-ħjatiet fil-fatt għadhom jidhru xi ftiit għax ma jistgħux jitneħħew mingħajr ma ssir vjolenza fuq it-tala.

Fil-bidu tal-proċess tar-restawr il-pittura ġiet immuntata fuq tilar ġdid bil-brackets li jistgħu jiġu ssikkati sabiex tkun kollha kemm hi stirata mal-istess gwarniċ, u mhux imġannta kif kienet qabel. Meta t-tala nqalgħet minn mat-tilar sibna li dan kien magħmul minn żewġ strixxi njam li jidhru f'xulxin u kien msaħħaħ b'imsiemer li kienu jsiru bl-idejn fil-funderiji, qabel ma bdew isiru l-imsiemer b'mod industrijali. It-tala kienet imwaħħla miegħu b'imsiemer tal-qasab. It-tilar kellu ħafna susa, li kienet il-kaġun ta' ħafna mit-toqob li kien hemm fil-parti t'isfel tal-kwadru.

It-tindif li sar biex jitneħħa minn fuq il-pittura l-ħmieġ, it-tbajja' tax-xemgħa u l-verniċ beda jikkexxi xi dettalji li kienu tgħattew biż-żmien, bħal pereżempju uċuħ zġgħir f'*silhouette* ta' puttini mferrxin madwar il-parti ta' fuq tal-kwadru. Dawn donnhom saru apposta b'mod li ma tantx ikunu jidhru, imma għal xi raġuni l-artist ma għattihomx biż-żebgħa. Aktar tindif tal-pittura beda juri li f'xi partijiet, speċjalment fil-figuri ta' Kristu u tal-Missier seta' kien hemm xi *overpaintings* jew inkella li kien hemm xi *pentimenti* tal-artist fejn hu stess prova jikkoreġi xi żbalji li jkun għamel. Dan narawh pereżempju fil-wiċċ ta' Kristu fejn jidhru linji differenti fejn jibdew ix-xagħar u l-leħja.

Bil-għajjnuna tal-ispirti apposta li jintażaw għat-tindif u biex jitneħħew l-*overpaintings* reġa' beda joħroġ il-kulur l-originali li biż-żmien u bil-ħmieġ kien iddallam ħafna. Il-parti l-kbira tal-biċċa ta' fuq ma

POLYPLUMB

The **FAST** and
PERMANENT
one

Found in all leading Ironmongeries
Imported and Distributed by:
TAHABEL LTD. Tel: 21673589

SILVIO'S

For all types of chairs, stools, armchairs and tables

Chairs and tables
FOR HIRE

Telephones:
2146 8982, 2146 1683
Mob: 9945 4333

11, Triq il-Kataniż, Żebbuġ - Malta

tantx kellha interventi ta' zebgħa, ħlief fin-nofs, fejn fuq il-kuruna tal-Madonna inkixef l-Ispirtu s-Santu. Din nistgħu ngħidu li kienet skoperta kalkulata għax innuqqas tal-Ispirtu s-Santu kien jinħass peress li hemm il-Missier u l-Iben, imma t-Trinità ma kienetx kompluta. Kont għedt lir-restawratriċi li jekk tfittex f'dik il-parti li turi qisha splużjoni ta' daww wisq probabbli kienet ser issib xi ħaġa, u hekk gara. Tajjeb ngħidu li dan l-intervent ta' zebgħa sar f'tit snin biss wara li saret il-pittura oriġinarjament, għalhekk, ladarba ż-żmien meta sar l-intervent kien qrib ħafna ta' meta tpitter il-kwadru, kien diffiċli li jitneħħa dan il-livell ta' zebgħa mingħajr ma titneħħa l-pittura ta' taħt ukoll.

L-inkwadru waqt il-proċess tar-restawr

Mistoqsija li tajjeb nistaqsu hija “għalfejn l-Ispirtu tgħatta?” Bi f'tit ħsieb, u b'ħarsa lejn l-uniku ritratt li nafu bih ta' dan l-artal qabel il-gwerra, nistgħu naslu għar-risposta. Qabel, fuq dan il-kwadru, kien hemm bħala soprakwadru pittura żgħira ta' San Rokku, li ser intuh daqqa' t'għajn fil-parti li jmiss. Għalkemm din il-pittura hija kwadra, fir-ritratt jidher li kellu parti oħra nofs tond fin-naħa ta' fuq. Fiha jidher l-Ispirtu s-Santu. Mela nistgħu ngħidu li dan l-intervent biex il-ħamiema titgħatta sar fl-istess żmien meta żdiedet it-tavla fil-parti ta' isfel, u probabbilmment sar mill-istess artist li pitter l-erwieħ tal-purgatorju u tawwal il-figuri tal-qaddisin. Dan għedna li sar lejn l-1698 meta l-kwadru tpogġa fil-knisja preżenti; fis-sopra kwadru li tpogġa fuq l-istess artal kien hemm Spirtu s-Santu iehor u għalhekk dan ta' ġol-pittura tal-Inkurunazzjoni tgħatta biex ma jkunx hemm tnejn. L-effett baqa' tajjeb sakemm ġie sfregjat l-artal bejn l-1946 u l-1948, meta

nħatt biex isir bħal tal-Immakulata l-ġdid; fl-istruttura l-ġdida s-soprakwadru tneħħa³, u għalhekk dan l-artal ġie bi Trinità “difettuża”.

It-tindif kixef ukoll id-dijademi mal-irjus tal-figuri, li qabel ma kienux jidhru, ħlief dik tal-Missier li għandha forma trijangolari. Madwar ras Santa Katarina nkixef aktar il-velu ħafif li qiegħed itir fiż-żiffa – dan huwa l-uniku element ta' moviment li fiha l-pittura kollha.

Il-parti ta' isfel kixfet aktar affarijiet kurjużi. Għedna li kien ċar li l-figuri ta' San Ġuzepp u ta' Santa Katarina gew imtawlin biex jimtela l-ispazju l-ġdid li nholoq meta żdiedet it-tavla. Meta r-restawratriċi bdiet bil-mod tneħħi ż-żebgħa li saret meta żdiedet it-tavla, ħareġ ħjiel żgħir ta' fejn kienu r-riglejn l-oriġinali, li jinsabu qrib ħafna ta' fejn kienet tispicċa t-tila l-oriġinali qabel saret iż-żjieda. Thalla jidher f'tit wieħed mir-riglejn ta' Santa Katarina biex ikollna ħjiel kemm kienet proporzjonata l-figura qabel.

Inkurunazzjoni tal-Madonna

Ħaġa kurjuża oħra hija d-dettal li nkixef hdejn riglejn il-qaddisa. Qabel hdejn il-ponta tax-xabla kien hemm qisu turban tat-Torok. Hija ħaġa komuni fl-ikonografija ta' din il-qaddisa, speċjalment f'Malta sas-seklu tmintax, li jkollha ras ta' Tork hdejn riglejha biex tfakkar it-talb li kien isir lilha fil-medjuevu għall-ħarsien kontra l-attakki tal-Furbani. L-istatwa titulari tal-qaddisa fiż-Żejtun ukoll insibulha ras ta' Tork hdejha, kif ukoll statwa tal-ġebel li hemm fiż-Żurrieq

MICHAEL BEZZINA

*Għal ikliet bejn il-ħbieb
f'atmosfera sabiħa*

Mob: 7991 4088

Movie Land

**DVD Rentals
Photocopy & Printing Service
Hi-Fi, TV's, Mobiles,
Accessories, Repairs**

E-mail: kkcamlilleri@gmail.com

**66, Triq Matteolo Saliba
Zurrieq Tel: 27642460**

Pet Care

Kull ma trid għall-ġnien u għar-raba', sustanzi eċċ.
Għall-Pets, Mediċini għall-annimali kollha.
Gwież u affarijiet għall-kaċċa, insib u sajd,
ħniex ta' l-imperjal ta' barra u reels,
qasab, snanar u swivels u kaxxi tal-plastic tas-sajd eċċ,
lenza, spag tan-nar, nases u dqiq tal-ful eċċ.

Qrendi Road, Żurrieq – Tel: 2164 9727

li fl-antik kienet timmarka l-konfini abitati tar-raħal. Daż-żewġ statwi saru madwar mitt sena wara li saret din il-pittura. It-tindif mill-passati taż-żebgħa kixfu li taħt dak it-turban kien hemm wiċċ, u warajh tidher ir-rota mkissra li hija wkoll sinonima mal-qaddisa. B'hekk għandna l-konferma li l-figura hija fil-fatt Santa Katarina peress li qabel ma kien hemm xejn li jispeċifika min hi.

Skoperta interessanti oħra kienet tal-pajsagġ li hemm fl-isfond tal-qaddisin. Meta żdiedet il-parti ta' isfel kollox gie miżbugħ kannella biż-żebgħa taż-żejt u t-tieni artist pinga wkoll l-isfond bil-kannella biex ikun jaqbel mal-biċċa li żdiedet. It-tindif kixef pajsagġ pjuttost helu, b'diversi għoljiet li jagħtu perspettiva ta' bogħod, u anke ħafna siġar fuqhom. Dan id-dettall wassal lir-restawratriċi biex tipotizza li jista' jkun li l-pittura kienet saret aktar kmieni fis-seklu sbatax minn xi artist Taljan, probabbli mit-Toscana, u li giet irregalata lill-knisja minn xi familja li kellha l-kuntatti mal-Italja.

Il-kxif tal-inkwadri tal-Inkurunazzjoni tal-Madonna u ta' San Rokku wara r-restawr

Il-kwadru reġa' tpoġġa f'postu fit-13 ta' Settembru u gie inawgurat fl-aħħar jum tal-istess xahar.

San Rokku

Apparti l-kwadru tal-Inkurunazzjoni nhar it-30 ta' Settembru gie inawgurat ukoll il-kwadru l-antik ta' San Rokku li qabel kien is-soprawkadru fuq l-istess artal. Din il-pittura żgħira tixhed li mal-altar tal-Inkurunazzjoni kienet marbuta wkoll id-devozzjoni lejn San Rokku, il-qaddis protettur kontra l-pesta. Dan is-soprawkadru kien magħmul minn żewġ biċċiet: parti kwadra li turi lil San Rokku qed ikollu viżjoni tal-

Madonna bil-Bambin, u parti oħra nofs tond aktar 'il fuq li turi l-Ispirtu s-Santu jew xi xena tal-ġenna; ħabba din l-Ispirtu s-Santu fil-pittura l-oħra tgħatta. Peress li din il-parti tal-knisja nbniyet ftit snin wara l-pesta qalila tal-1676 nifmu għalfejn l-Imqabbin ftakru f'dan il-qaddis meta l-memorja tat-telfiet li garrbu kienet għada daqshekk friska. L-istil tagħha huwa dak mannerist, popolari ħafna fis-seklu sbatax; ninnutaw li l-figura tixbaħ ħafna lil dik tal-istess qaddis li jidher fil-kwadru titulari tal-knisja ta' San Bazilju.

Il-pittura li giet restawrata saret fis-seklu 17 ukoll. Jista' jkun li kienet tinsab fil-knisja l-antika mdendla ma' xi ħajt, imbagħad inħaseb post għaliha meta nbniyet il-knisja l-ġdida; possibilità oħra hi li saret biex timla n-niċċa tas-soprawkadru fuq l-artal tal-Inkurunazzjoni, imma ladarba l-pittura hija kwadra waqt li n-niċċa kellha fuq nofs tond aktar inklinat li naċċetta l-ewwel ipotezi. L-artist jidher li ma kellux il-perfezzjoni artistika li kellu dak li għamel il-pittura tal-Inkurunazzjoni, imma bħala pittura hija eżempju tajjeb ħafna ta' arti vernakulari. Żgur li kien magħmul minn id aqwa minn dik li messet il-parti t'isfel tal-kwadru l-kbir li kien taħtu fuq l-istess artal.

L-inkwadru ta' San Rokku waqt il-proċess tar-restawr

Fl-istruttura l-ġdida tal-knisja wara l-gwerra ma kienx hemm post għall-pittura ta' San Rokku, u din twarrbet. Għamlet ħafna snin mitfugħa bl-addoċċ f'wiehed mill-kaxxarizzi fis-sala tal-armar u t-tila nqalgħet minn mat-tilar li miegħu kienet marbuta, sakemm jien neħhejtu u poġġejtu f'post aħjar. L-interess f'dan il-kwadru reġa' qam wara li f'April 2017 niżżilnih għall-wirja li saret fl-okkażjoni tal-75 sena mit-tiġrif tal-knisja. Minn studju li sar fuqu mir-restawratriċi Valentina Lupo rriżulta li l-pittura qatt ma ntmesset u għadha fl-istat originali tagħha. Il-parti nofs tond li kienet fuqha, imma li ma kienetx parti minnha, ma dehrinx aktar. Dal-kwadru tiegħed għar-restawr mill-kumpanija Atelier del Restauro f'Mejju 2018 ukoll. Ir-riżultat kien wiehed tassew sabiħ għax il-pittura mhux biss ħelset mill-ħafna tiċrit li kellha, imma wkoll ħadet il-ħajja mill-ġdid billi l-kuluri reġgħu ħarġu fil-ġmiel kollu tagħhom.

B & G HARDWARE

10% DISCOUNT on:

PAINTS • ELECTRICAL & PLUMBING FITTINGS

SELECTION • QUALITY • PRICES

F R E E D E L I V E R Y

**10, Triq San Tumas, Luqa
Tel/Fax: 2167 5362**

WE'VE GOT WHAT YOU'RE LOOKING FOR!

MATERIAL FOR FLAGS, BANNERS AND ALL RELATED ACCESSORIES

WOOL, COTTON, POPLIN, TREVIRA, CRYPLENE, NYLON TAPE, SWIVELS, ROPES, GEORGE CROSSES AND LOTS MORE

BIBAS

**YOU'LL FIND IT ALL AND MORE AT BIBAS,
HOMPESCH ROAD, FGURA.
Tel: 2169 1269 E-mail: bibas@go.net.mt**

**5%
DISCOUNT**
ON PRESENTATION OF
THIS ADVERT.
*THE VOUCHER IS NON-REFUNDABLE
AND DOES NOT FORM PART
OF ANY OTHER OFFER.

L-Immakulata Kuncizzjoni

Il-pittura sabiha u prezzjuża tal-Immakulata Kuncizzjoni li sal-1942 kienet iżżejjen l-artal li jgħib dan l-isem sabet postha hemm lejn is-sena 1686 meta tissemma għall-ewwel darba bħala “għdida” fil-vizita pastorali li saret mill-Isqof Cocco Palmieri. Tissemma bħala pittura li fiha tidher il-Madonna flimkien ma’ Sant’Anna.⁴ Ftit inqas minn mitt sena wara, fl-1772, fuq dan l-istess artal twaqqfet il-Fratellanza tal-Immakulata li minn dik is-sena bdiet tiegħu ħsiebu. Fiż-żmien meta tpoġġiet il-pittura f’postha l-artal kien għadu kkurat mill-parroċċa u mill-benefatturi privati.

L-artist li għamilha fl-istat originali tagħha ma nafux fiċ-ċert min hu, imma l-istil u ż-żmien li fihom saret jistgħu jitqarrbu ħafna mal-attività artistika ta’ Stefano Erardi. Fuq ix-xogħol tal-artist originali, iżda, saru ħafna manumissjonijiet oħra, u dan issa gie konfermat. Bidla sinifikattiva saret bejn is-snin 1717 u 1723 meta fir-rokna opposta għal dik fejn tidher Sant’Anna xi artist pitter l-erwieh tal-purgatorju telgħin fis-sema waqt is-sagrifiċċju tal-quddiesa.⁵ L-importanza ta’ dan il-pass, nofs seklu qabel ma twaqqfet il-fratellanza tal-Immakulata, ma tistax tiġi sottovalutata, u dan narawh mill-mod kif dan l-artal kien jissejjah mill-vizitaturi tul is-seklu Tmintax. Fil-viżta li saret fl-1 ta’ Mejju tal-1723 l-isqof Gaspare Gori Mancini isejjah dan l-artal “*Tal-Kuncizzjoni tal-Beata Vergni Marija u tal-Erwieħ tal-Imqaddes Purgatorju*,”⁶ u jibqa’ jissejjah hekk fil-viżti li saru wara tul dan is-seklu. Jidher li waħda mir-raġunijiet ewlenin għalfejn dan l-artal kiber fil-popolarità fost l-Imqabbini tul is-seklu tmintax kien proprju minħabba s-Sodalità tal-erwieh tal-purgatorju li għet imwaqqfa fuqu. Xhieda indiretta ta’ dan huwa l-fatt li l-parti fejn hemm l-erwieh kienet l-aktar parti li kellha taqir ta’ xemgħa u għdiem ikkawżat mid-duħħan tax-xemgħat li milli jidher aktar kienu jinxteghlu quddiem din ir-rokna. Jidher, għalhekk, li l-importanza li kien igawdi dan l-artal qabel twaqqfet il-fratellanza kien grazzi għall-erwieh li d-devoti tagħhom kienu jitolbu quddiemu u joffru l-quddiesa fuqu.

L-artist li zied din ix-xena, u probabbilment flimkien magħha anke l-aṅġlu kbir li hemm jibbilanċja l-figura ta’ Sant’Anna, jista’ jkun li kien Pasquale Buhagiar.⁷ Ir-restawratriċi kkonfermat li l-id li ziedet dawn il-partijiet kienet waħda tajba, speċjalment meta ħareġ ċar li kull figura tal-erwieh saret letteralment b’pinzellata waħda.

Din il-pittura baqgħet f’postha sal-Ħamis 9 ta’ April 1942. Sa dak iż-żmien dan il-kwadru tal-Immakulata kien l-uniku wieħed apparti dak tal-Inkurunazzjoni li kien għex il-passaġġ mill-knisja l-qadima għall-knisja l-għdida, għax il-pitturi l-oħra li kienu fil-knisja l-qadima (it-titular tal-Assunta, il-Madonna tar-Rużarju, il-Viżitazzjoni, il-Pentekoste u l-Lunzjata) kollha kienu nbidlu. Dan il-fatt, flimkien mal-fatt l-ieħor li kwadru sofra ħsarat kbar imma riparabbli fil-qerda tal-1942, iżidu mal-ħasra li twarrab biex floku tpoġġa ieħor. Hija wkoll ħasra ikbar li fil-binja l-għdida l-gwarniċ il-għdid

Permezz ta’ ritratti infra red ġew jidhru par idejn taħt dawh li hemm

tal-gebel sar apposta iżgħar (10 ċentimetri mill-wisa’ u 30 ċentimetru mit-tul) qisu biex din il-ġawhra artistika żgur ma terġax issib postha fil-knisja.⁸ Nittamaw li dan l-iżball ’il quddiem jinqala’ xi ħadd li jkollu l-kuraġġ jirrangah.

Il-kwadru reġa’ tniżżel fil-knisja fl-10 ta’ Settembru 2018 u ttieħed għar-restawr fir-residenza tas-sinjura Sabine Azzopardi nhar it-13 tal-istess xahar. Kurżità li ħarġet fid-deher mill-bidu hi li l-kwadru fil-fatt kellu jiċċekken biex daħal fil-gwarniċ tal-gebel li nbena fil-knisja l-għdida lejn l-1698; fil-fatt biċċa ta’ madwar 10cm mit-tila kienet imrembla mat-tilar fin-naħa ta’ isfel. Dan jikkuntrasta mal-fatt li l-kwadru l-oppost, dak tal-Inkurunazzjoni, kellu jitkabbar biex qagħad sew fil-gwarniċ il-għdid. Dan ikompli jikkonferma dak li għedna f’it ’il fuq dwar in-nuqqas ta’ uniformità fid-daqsijiet tal-pitturi fil-knisja li tlestiet lejn l-1607.

Ftit ġimgħat wara, meta l-proċess ta’ tindif kien miexi gmielu, il-kwadru beda jikxef is-sigrieti li ilu jżomm mohbija għal ħafna snin. Għadni niftakar sewwal-gurnata tal-1 ta’ Novembru meta Sabine baġtitli messaġġ “*Hi Jonathan, I think you should have a look at the painting. Just let me know when you can come!*” L-urġenza kienet ċara, imma dakinhar ma stajtx niċċaqlaq minħabba li kelli l-lezzjonijiet sat-8pm. Mort l-għada u qaltli li taħt dik il-pittura li konnha qed naraw kien hemm oħra. Bqajt bla kliem sakemm bdiet turini x’beda ħiereġ mit-tindif: fuq il-globu li hemm taħt il-figura tal-Madonna issa kien jidher ħjiel ta’ riġel qieghed jirfes fuq qamar li wkoll qabel ma kienx jidher – dan kien bil-ponot iħarsu ’l fuq flok ’l isfel, kif inhu l-qamar li naraw illum. Mal-qamar l-originali kien hemm ħjiel ta’ xi haġa mrembla, li jien issugġerejt li seta’ kien is-serp – fil-fatt l-ebda serp

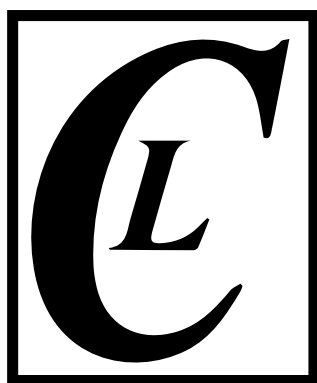
for all your garden needs

☎ 21 462 229
79 405 135

Callus Garden Centre
Triq l-Imqabba
is-Sigġiewi SGW 2200

✉ calluslandscaping@gmail.com

f Callus Garden Centre

Est. 1981

Camilleri Marble Works Ltd

For all kinds of Marble, Quartz &
Granite Works, Staircases,
Monuments, etc...

Factory & Showroom: Tarxien Road, Gudja GDJ 1905

Mobile: 9946 8711 / 7905 7782

Tel: 2169 6571

Email: icamill52@gmail.com

Permezz ta' ritratti infra red ġew jidhru qamar, riġel u ġewnaħ

ma jidher f'din il-pittura. L-aktar dettall li skantani kien li taħt l-idejn tal-Madonna, li huma fuq xulxin kif is-soltu tkun xbieha tal-Immakulata, deheru par idejn oħra qegħdin pala ma' pala, kif soltu jkunu l-idejn ta' persuna qed titlob. Barra minn hekk taħt il-karnaġġjon tal-aṅġlu wkoll deher li kien hemm kuluri oħra. Ma kienx hemm dubju li l-Madonna li hemm taħt kienet tirrappreżenta l-Immakulata wkoll, imma forsi b'interpretazzjoni inqas klassika u aktar vernakulari. X'kienet ir-raġuni għala tpittret mill-ġdid u min għamilha diffiċli ngħidu; mhix eskluża l-possibilità li x-xogħol sar mill-istess artist għax xogħolu ma għoġbux jew għax lin-nies ma għoġbithomx, għalkemm dan jien narah xi ftit dubjuż, speċjalment jekk hija verament xogħol ta' Erardi. Għal mument ħsibt li taħtha hemm il-pittura li tissemma fl-1679, imma din l-ipoteżi diffiċli tkun sostnuta peress li mill-istudju li sar ġie konfermat li l-figura ta' Sant'Anna (li tissemma fl-1686 meta jgħidlek li l-pittura kienet 'ġdida') tagħmel parti mis-saff oriġinali li ma nbidilx, għaldaqstant diffiċilment nistgħu nemmnu li ntużat l-istess tila tal-pittura li kien hemm qabel.⁹

Ir-restawratiċi kkonfermat li l-kwadru kellu almenu tliet interventi, li fihom intużat żebgħa taż-żejt, u dawn wasslu biex partijiet mill-istampa l-oriġinali nbidlu kompletament. Li nistgħu ngħidu fiċ-ċert hu li l-partijiet li ma ntmessewx huma l-figura ta' Sant'Anna (b'xi eċċezzjonijiet żgħar fuq il-libsa tagħha); is-sema kulur isfar; u s-shab orangjo bil-puttini ta' go fih. Dawn għadhom juru s-saff l-oriġinali tal-pittura. Il-partijiet l-oħra kollha ġew impittra mill-ġdid, inkluża l-figura tal-Madonna.

Il-pass li jmiss kien li nistudjawn ftit aktar fil-fond. Kellimt lill-kappillan u tani permess inqabbad fotografu espert biex jieħu xi ritratti b'*infra red camera* biex jinkixfu xi saffi oħra ta' żebgħa li kienu taht. Il-fotografija saret mir-restawratur David Bugeja. Sabiex il-parroċċa ma titgħabbiex bi spejjeż li ma kienux ipprogettati, l-ispiza għal din il-fotografija speċjalizzata ħallastha jien – u għal darb'oħra nistqarr li ma għandi l-ebda ndiema għas-somma li ħriġt.

Il-linji oriġinali madwar il-figura ta' Marija

Permezz ta' dawn ir-ritratti stajna naraw aħjar il-linji l-oriġinali tal-mant madwar il-figura ta' Marija. Jidher ċar li fl-aħħar intervent li sar hwejjigħa ngħataw aktar volum u żdiedu l-partijiet li qed jittajru madwarha. Fir-ritratti, li qed jiġu ppubblikati esklussivament, jidhru wħud minn dawn id-differenzi. Il-linja l-bajda fejn tidher il-figura sħiħa tal-Madonna tindika b'mod approssimattiv kif setgħet kienet il-figura l-oriġinali, li kienet aktar żnella. Fost id-differenzi notevoli li ħarġu minn dawn ir-ritratti nistgħu nsemmu l-ġewnaħ tal-aṅġlu fuq ix-xellug tal-Madonna li kien jidher sħiħ qabel ma tghatthiet parti minnu bil-mant; l-idejn l-oriġinali ta' Marija li kienu flimkien f'qagħda ta' talb qabel ma tghattew bl-idejn imsallbin li jidhru illum; u r-riġel tax-xellug jirfes fuq qamar ieħor li eventwalment tghattew; deheru wkoll żewġ puttini li tghattew biż-żebgħa, wieħed taħt is-shab hdejn il-mant imtajjar; u ieħor li kien qrib tal-qamar l-oriġinali u li issa jinsab taħt il-qamar il-ġdid.

Wara konsultazzjoni mal-kappillan u mas-Sur Debono, fuq il-parir tar-restawratriċi, ġie deċiż li

Charlie It-Tirxa

GHAL XOGHOL

TA' QTUGH TA' BLAT, MINI SKIP,
THAMMIL, TWAQQIGH TA' BINI, XOGHOL BIL-
KUMPRESSUR, ROCK CAT,
ĠARR TA' TORBA, RAMEL, ŻRAR U ĠEBEL,
KIRI TA' BOB CATS, EXCAVATORS U HI-UP

📞 **7927 7420**

Triq is-Sajjieda Wied iż-Żurriq, Qrendi

Tel: 2099 7911 | Mob: 7964 7912

facebook: Cassarini Restaurant

L-inkwadru tal-Inkurunazzjoni tal-Madonna qabel ir-restawr

L-inkwadru tal-Inkurunazzjoni tal-Madonna wara r-restawr

L-inkwadru tal-Immakulata Kuncizzjoni qabel ir-restawr

L-inkwadru tal-Immakulata Kuncizzjoni wara r-restawr

KULL M'GHANDU BŻONN

L-Induratur

DEHEB TA' L-INDURATURA, SILVER LEAF, ALUMINIUM LEAF
FLIMKIEN MA' DIVERSI GHODDA U PRODOTTI OHRA
RELATATI MA' DAN IX-XOGHOL ARTISTIKU
KIF UKOLL GHAR-RESTAWR.

E. THEUMA & COMPANY LTD.

"Theuma House", 302, St. Paul Street, Valletta VLT 1213, MALTA

Tel +356 21 236605 / 21 234075 Fax: +356 21 244201

info@etheuma.com www.etheuma.com

*Fresh
& Clean*

LAUNDRY & DRYCLEAN

Tel: 2146 1410 • Mob: 7966 6262

talfreshandclean@gmail.com

nżommu mas-saff taż-żebgħa li kien jidher u ma nħassrux dik ix-xbieha biex noħorġu dik li hemm taħtha. Din id-deċiżjoni għaqlija saret ukoll biex l-anzjani li jiftakru l-kwadru f'postu fil-knisja, u dawk l-oħrajn li kienu mdorrijin jarawh fil-kamra fejn kien mitluq, ikunu jistgħu jagħrfuha. Għaldaqstant tneħħa l-verniċ li kien ta patina safra lill-pittura kollha u giet konservata x-xbieha li kienet fil-livell l-aktar reċenti. Madanakollu ż-żebgħa li ntużat hija waħda reversibbli sabiex jekk 'il quddiem ikun hemm min irid ineħħi dan il-livell biex jikkxef il-Madonna ta' taħt, dan ikun jista' jsir. Ir-restawratriċi ħadet ħsieb, però, li r-ras u x-xagħar tal-Madonna jkunu kemm jista' jkun qrib l-originali, u għalhekk xi ftit mill-volum tax-xagħar tnaqqas u thalla jidher bħala dell.

Is-Sur Lonzu Mifsud, li għabar parti mill-spejjeż sabiex dan l-inkwadru seta' jiġi restawrat

Dan il-kwadru nkixef minn Lonzu Mifsud, li għabar parti mill-ispejjeż, f'serata ta' mużika marjana, ukoll iffinanzjata minni, flimkien mal-kwadru titolari tal-Assunta fil-knisja parrokkjali nhar il-5 ta' Mejju 2019.

It-titular tal-Assunzjoni tal-Verġni Marija u l-prospettiva tal-kor

Jekk għandna nġhidu kollox, il-katalist biex saru dawn ir-restawri kollha kien proprju l-kwadru titolari. Meta fl-2009 l-ħabib tiegħi Mark Micallef Perconte kien gie jiehu r-ritratti tal-knisja armata għall-festa titolari biex gew ippubblikati fl-ewwel volum ta' *Lwien il-festi Maltin* hu kien għaddiel kopja tagħhom. Fosthom kien hemm ritratti *close-ups* tal-kwadru titolari u fihom, speċjalment fil-parti tad-dija madwar ras il-Madonna, kienu jidher ħafna ħmieġ u ħafna titjir ta' xemgħa. Wara dik is-sena kien hemm diversi parroċċi li rrestawraw il-kwadri titolari tagħhom, fosthom is-Siġġiewi, Ħaż-Żebbuġ, il-Qrendi, il-Birgu, Senglea, Ħaż-Żabbar, il-Ħamrun, San Pawl il-Baħar u oħrajn. U nibtet il-mistoqsija ta' dejjem: "għalfejn kulhadd jagħmel u l-Imqabba qatt ma nagħmlu xejn?!" Għall-grazzja ta' Alla f'dil-ħaġa sibt is-sapport tal-kappillan, li ma damx ma ħabbarha u, kif rajna, wasslet biex mat-titular gew irrangati kwadri oħra li kienu fi ħtieġa kbira, aktar mit-titular innifsu.

Rigward dal-kwadru fl-imġhoddi kont ġa tajt kontribut notevoli f'dak li għandu x'jaqsam il-kuntest

It-titji tax-xemgħa fuq il-pittura

li minnu ħareġ. Fl-2006 kont ippubblikajt artiklu li ħareġ għall-ewwel darba informazzjoni dwar il-familja tal-artist Filippo F. Venuti mis-seklu sbatax 'il hawn u kif imxew minn Cortona għal Ruma, minnfejn Filippo gie Malta¹⁰. Dak l-artiklu kien ħareġ ukoll id-data li fiha Venuti wasal f'pajjiżna, flimkien ma' lista notevoli ta' xoghlijiet tiegħu li hawn Malta,¹¹ u gie anke ċċitat f'*paper* ippreżentata minn Sara Mandray f'*Masters seminar* li sar f'Parigi fl-2015 minħabba d-dettalji fuq il-ġenealogija ta' wieħed mill-antenati ta' Filippo.¹² Sentejn ilu fl-2017, jiġifieri sena qabel beda r-restawr, ħriġt bl-ipoteżi li d-data li fiha sar il-kwadru kienet 1897, wara snin tiġi ċitata sena żbaljata.¹³ Għaldaqstant wieħed jista' jifhem l-interess tiegħi li nara dal-proġett mitmum.

Wara l-festa ta' Santa Marija tas-sena l-oħra l-gandlieri ta' kuljum ma reggħux sabu posthom quddiemu, u nhar l-10 ta' Settembru telaq fl-istudios tal-kumpanija PrevArti biex jitnaddaf u tisewwielu l-ħsara. Naturalment ma stajtx ma nkunx preżenti meta dan tnizzel. L-ewwel ma sar kien li nqala' l-gwarniċ oħxon li kellu nvitat go fih... u kif inqalghet l-ewwel biċċa, dik t'isfel, ħarġet il-firma tal-artist u s-sena li fiha sar, u kienet dik li kont ipotizzajt jien: 1897. Minn ritratti antiki tal-knisja nafu li dan il-gwarniċ li kien qiegħed jgħatti dan id-dokument ma kienx ilu li sar – probabbilment sar wara l-gwerra – mela issa l-ħsieb huwa li floku jitpogġa iehor aktar sempliċi u li ma jgħattix is-sena u l-firma.

Meta nizzilnih minn postu sibna dokument iehor, din id-darba miktub fuq it-tilar li miegħu mwahħla

3M Kebab House

34, Blue Grotto Avenue, Zurniq

3M KEBAB HOUSE

FREE DELIVERY minimum order of €10

Tel: 2164 2986 - 9917 1435
7947 3207

Opening Hours:
Mondays Closed, Tuesday to Sunday: 11am till Late

3M Take Away

32, Blue Grotto Avenue, Zurniq

FREE DELIVERY minimum order of €10

Tel: 2164 2986 - 9917 1435
7947 3207

Opening Hours:
Mondays Closed, Tuesday to Sunday: 4pm till Late

Andrew Vassallo Ltd

GENERAL TRADING

TEL: 21692917

MOB: 79494438

www.andrewvassallo.com

Specialising In:

- Skylights
- Fiber Glass Flag Poles
  - Water Gutters
  - Raised Flooring
  - Manhole Covers
  - Street Furniture
  - Raised Flooring
  - Liquid Membrane
- UPVC & Aluminium Apertures
- All Type Of Staircases

Find us on

facebook

: Andrew Vassallo LTD

Kristianne Stationery

MATTIA PRETI SQUARE, ZURRIEQ

Tel: 27791325 email: kristiannestationery@gmail.com

**For all your stationery needs, books, gifts, greeting cards, ...
Photocopying - Binding - Lamination - Book Covering**

Panel Beating • Spray Painting
Lawrence Grixti

DEMSWEET

Approved by Insurance **Garage**

Sejba Road, Mqabba

Mob: 9945 5636

Tel: 2164 2992

d.Spiral
Stationery and more...

*Stationery – Greeting Cards – Toys – Souvenirs & Invitations
Books & Magazines – Gifts & Novelties – Lamination – Binding & much more...*

Unbeatable prices in photocopies!

Sub-post Office for Birkirkara

D.Spiral

Triq il-Vitorja, Birkirkara

Tel: 21491419

Email: dspiralst@gmail.com Website: www.dspiralst.com

Il-firma tal-artist u s-sena li fiha sar

l-pittura. Din kienet nota li halla l-patri Karmelitan Skalz li rrestawra l-kwadru wara l-gwerra: “*Restaurato da P. Raffaele Teresiano Anno 1943*”. Din hija l-unika informazzjoni li għandna dwar l-uniku restawr li sar fuq dal-kwadru minn meta sar fl-1897. Li naħseb li gara hu li meta ntlaqtet il-knisja u waqa’ s-saqaf tal-kor flimkien mal-koppla, xi ġebel jew xi gandler tar għal fuq il-kwadru u ċarratlu l-parti fejn hemm l-appostli; din fil-fatt kienet l-unika parti mill-kwadru li kienet tidher imqatta’ u mraqqa’, u r-roqgħa kienet bdiet tigbed fuq il-bqija tat-tila. S’issa konna nafu li xi ħadd xi darba għamel dan l-intervent; issa nafu min għamlu u meta, u dan huwa pass kbir ’il quddiem fil-mixja ta’ għarfien u apprezzament aktar serju ta’ wirt raħalna.

Ix-xbieha ta’ San Pawl li Venuti pittr u bi tliet idejn

Wara li ħadt ir-ritratti ta’ dawn id-dettalji godda, il-kwadru telaq. Kif mort id-dar ikkuntattajt mill-ewwel lil P. Martin Borg, Karmelitan Skalz, għax jekk hawn

patri f’Malta li jaf sewwa l-ġrajjet tal-Ordni tiegħu u jaf min huma l-persunaġġi li sawru l-istorja tal-istess Ordni, dan huwa żgur P. Martin. Ma kellix dubbju li xi haġa jaf dwar dan P. Raffaele, u ma mortx żmerč! P. Martin fil-fatt mill-ewwel baġhatli d-dati tat-twelid u tal-mewt, ta’ meta daħal fil-Karmelu u ta’ meta ġie ordnat, u laqa’ l-istedina tiegħi li jikteb artiklu qasir dwar dan ir-restawratur mhux magħruf li qiegħed jidher f’dan il-ktieb ukoll.

Tul ix-xhur li l-kwadru dam fl-*istudio* il-Mosta mort narah kemm-il darba biex nara l-andament tax-xogħol. Pierre dejjem laqagħni b’idejh miftuħa u kien jurini t-teknika li qed tintuża biex jitnaddaf il-ġdiem tax-xemgħa, biex jitneħħa t-titjir u biex jerġgħu jiġu mlewna l-kuluri. Waqt it-tindif harġu wkoll il-linji bil-lapes li kien għamel Venuti nnifsu bħala *sketch* qabel ma’ pittr ix-xbieha. L-aktar li jidhru dawn huma fejn hemm idejn il-Madonna u fejn hemm l-istilel. Meta kont qed nara l-kwadru aktar mill-qrib rajt li għal xi raġuni Venuti pittr lil San Pawl bi tliet idejn: waħda fuq sidru, waħda fuq ix-xabla u l-oħra mgħollija qisu qiegħed jippriedka. Jidher li Venuti kien iħobb jiċċajta xi ftit ukoll.

Il-linji bil-lapes li kien għamel Venuti bħala sketch qabel ma pittr ix-xbieha

Ix-xogħol kien lest lejn il-bidu ta’ Diċembru u madwar xahar wara nġieb lura l-Imqabba u nżamm merfugħ fil-knisja ta’ San Mikiel sakemm walset id-data tal-5 ta’ Mejju meta nkixef mis-sinjura Doris Camilleri li ġabret is-somma meħtieġa għar-restawr u anke aktar.

Is-sinjura Doris Camilleri li ġabbret is-somma kollha tal-spejjeż biex seta’ jsir dan ir-restawr

L-inkwadru ta' San Rokku qabel ir-restawr

L-inkwadru ta' San Rokku wara r-restawr

L-inkwadru tat-titular tal-Assunzjoni tal-Verġni Marija qabel ir-restawr

L-inkwadru tat-titular tal-Assunzjoni tal-Verġni Marija wara r-restawr

Meta l-kwadru ma kienx f'postu kien iż-żmien ideali li nagħtu tindifa sewwa lill-ħajt kollu skultura tal-kor, kif ukoll biex nispiċċaw iż-żebgħa tat-tieqa li kienet saret lejn l-2006 u baqgħet magħmulha nofhsa biss. Ħaġa tal-iskantament kif fi 13-il sena ħadd ma xammar il-kmiem u insista li dik il-pastażata titraṅġa, għax apparti milli l-għażla tal-kuluri kienet waħda tad-daħk (tpoġġa l-oranġjo flok il-maroon!), din saret saċ-cinta biss. Barra minn hekk, fil-parti t'isfel fejn hemm il-blokok taħt il-kolonni, dak li xi darba kien *maroon* madwar l-uċuh tal-aṅġli kien inżebagħ b'kuluri oħra hekk li dik il-prospettiva tant sabiħa saret oġġett ta' ridikolu għal kull min kien jidhol fil-knisja. Huma dawn id-dettalji li jwassluni biex nistaqsi kemm verament l-Imqabbin iħobbuha l-knisja tagħhom!

Il-parti ta' fuq tal-kor wara li inżebgħat

Il-kappillan ma sabx oġġezzjoni u l-kumpanija Elbros offriet l-*iscaffolding* b'xejn għal tliet xhur. Kienet l-għaxxa tiegħi kultant immur sal-knisja filgħaxija wara l-quddies nixxabbat ma' dak l-*iscaffolding* u nħares lejn il-knisja minn fuq; darba ttantajt niżbogħ il-ħadid tat-tieqa. Sadattant tlett iħbieb tiegħi mill-Isla, is-sinjuri Gino Parnis, Charles Genovese u Alfred Briffa, offrew li jnaddfuha u li jillustraw id-deheb. Intgħazlet l-iskala l-ġdida tal-kuluri u ttieħdet nota tagħhom sabiex jekk 'il quddiem ikun hemm il-ħsieb li jinżebgħu l-prospettivi skulturati l-oħra, isiru fuq il-mudell tal-kor. Ix-xogħol taż-żebgħa sar mis-sur Paul Gauci, waqt li ibnu Jesmar ħa ħsieb iherfel id-deheb kollu minn fuq s'isfel u anke sar irtokk fuq il-partijiet tad-deheb li kienu ċcaqmu jew li kienu neqsin.

Is-sur Paul Gauci waqt xogħol taż-żebgħa tal-kor

Waqt iż-żebgħa nstabu xi partijiet mill-iskultura li kienu fil-periklu li jaqgħu, bħal pereżempju l-aṅġlu l-kbir li hemm taħt it-tieqa, kif ukoll ħafna fili miftuħin. Dawn ġew imsewwija mis-sur Gauci u mis-Sur Michael Ghigo. Għarafna wkoll li qabel saret l-induratura u l-kor ħa l-kuluri li niftakruh bihom, kien hemm xi partijiet li kienu biċ-ċelesti – minn hawn ħareġ li fl-antik il-knisja kellha kuluri ferm aktar ferrieħa minn dawk li għandha llum. Fil-parti t'isfel tal-kolonni fil-partijiet bejn id-deheb, tpoġġa l-maroon ukoll biex ix-xogħol ikun aktar uniformi u biex il-leqq tad-deheb jidher aktar.

Wara kważi tmien xhur u madwar 700 siegħa xogħol il-prospettiva kienet lesta, sabiħa aktar milli qatt kienet qabel, u minn ħaġa li twaqqgħalna wiċċna 'l art saret tron li jixraq lix-xbieha tas-Sultana ta' raħalna li tagħti l-isem lill-parroċċa.

Is-sur Jesmar Gauci waqt xogħol taż-żebgħa tal-kor

Il-kwadru twaħħal f'postu f'din il-prospettiva dinjituża nhar il-5 ta' Ġunju, biex isebbaħ il-knisja għall-festi li kienu waslu. Issa jonqos li jsir il-gwarniċ li jħalli l-firma viżibbli.

Tajjeb ngħidu wkoll, għal raġunijiet ta' komplettezza, li meta nqalgħu l-kwadru tal-Inkurunazzjoni u t-titular instabu xi diżinji ta' vapuri magħmulin bil-lapes fuq il-ħajt. Magħhom kellhom ukoll l-isem u l-indirizz ta' min għamilhom: "Carmel Sciberras, 44 St Catherine Str. Mqabba". Dak tal-kor kellu miktub ukoll "*Regina in celum assumpta*" u d-data li donnha hi "17 of March 1960". Dan itina x'nifhmu li dik is-sena kienet tbajdet il-knisja. Is-sur Sciberras gie identifikat ukoll; illum jgħix il-Kanada u jiftakar li meta kien żagħżuġ kien għen fit-tibjid tal-knisja, għaraf il-kitba tiegħu, imma ma jiftakarx għala kien poġġiha.

Konklużjoni

B'dan l-artiklu ridt nagħti dokumentazzjoni kompluta u dettaljata tal-*'vjaġġ artistiku'* li sar fil-parroċċa tagħna tul is-sena li għaddiet, kemm biex l-istorja jkun jafha kulhadd kif inhu xieraq, u kif ukoll biex kulhadd ikun jaf il-fatti kif tassew seħħew. Il-kontribuzzjonijiet li saru biex dal-proġetti setgħu jsiru huma ta' ġieħ għal dawk in-nies li verament għandhom għal qalbhom il-patrimonju ta' raħalna. Minn hawn insellem b'mod speċjali lil Lonzu Mifsud u lil Doris

*The
Garage Door People*

Serving You
Since 1962

FGP Ltd. is Malta's longest established garage door manufacturer. We supply a full range of residential, commercial & industrial garage doors and gates, barriers, bollards, remote control automations as well as miscellaneous sheet metal works.

INSULATED OVERHEAD SECTIONAL DOORS

- Silent • Weather Sealed • Various Designs & Finished
- Residential & Industrial Doors • Competitive Prices
- Remote Control available

109, Valletta Road, Luqa LQA 1762 | T: 2166 7107/8, 2167 3627 | E: sales@fgp.com.mt | W: www.fgp.com.mt

EGM PSAILA

Ta' Leri

- *Kiri ta' Skips • Ġarr ta' xogħol bil-vannijiet*
- *Tħammil bil-gaffa • Ġarr ta' ġebel*

Emmanna, Triq Wied Costa, Ta' Kandja l/o Siġġiewi

Maurizio u Giovanni Psaila

9983 0453 / 9982 6145

taleri@hotmail.com

Camilleri tal-ħidma tagħhom għall-ġbir tal-fondi, kemm meta sabu l-kollaborazzjoni u kemm meta ma sabuhiex.

Il-pass li jmiss hu li jkollna mużew tal-parroċċa, bħalma kont ħabbart meta inawgurajt il-kwadru tal-Inkurunazzjoni. Dan għandu jsir fis-sular ta' fuq tal-uffiċċju parrokkjali, fejn fost opri oħra ser jitpoġġa l-kwadru tal-Immakulata. Jalla għal darb' oħra nergġu nsibu lil min verament iħobb lil raħalna biex din il-ħolma ssir realtà wkoll.

Referenzi

- ¹ Jonathan Farrugia, "Il-pittura tal-Inkurunazzjoni tagħlaq 350 sena," *fil-Programm tal-festa ta' Santa Marija*, (l-Imqabba: 2008), 63-67.
- ² Il-kwadru jissema għall-ewwel darba fl-1658, meta l-knisja parrokkjali preżenti kienet għadha ma nbniex.
- ³ Floku tpoġġa iehor ta' Rafel Bonnici Calì li juri l-Madonna inkurunata mal-Missier Etern. Ir-raġuni kienet li kien hemm il-ħsieb li flok dak tal-Inkurunazzjoni jitpoġġa kwadru ġdid ta' San Ġużepp li kien ġa lest. Sa sentejn ilu dawn kienu biss għidut, imma fl-2017 sibt ir-rikors biex issir din il-bidla, u għalhekk l-għidut ġew konfermati. Ara J. Farrugia, *L-Imqabba: 9 ta' April 1942. Tifkiriet, storja u dokumenti*, (Malta: Parroċċa Santa Marija, l-Imqabba, 2017), 94-95. 140; Arkivju Arċiveskovili ta' Malta, "Suppliche 1953", f. 496.
- ⁴ Arkivju Arċiveskovili ta' Malta, *Visitatio Pastorales* Vol. 23, 224v.
- ⁵ Arkivju Arċiveskovili ta' Malta, *Visitatio Pastorales* Vol. 31, 300v.
- ⁶ Ibid.
- ⁷ SANDRO DEBONO, "L-arti u l-ħtieġa għaliha", minn Sicut Lilum (ed. Charles J. Farrugia), Malta 2012, 456-461.

- ⁸ Xi anzjani li dak iż-żmien kienu għadhom tfal isostnu li kien hemm l-għidut li kien hemm grupp ta' nies li ħadmu bid-determinazzjoni biex jinbidel għax, skont huma, l-Madonna mdawra bl-aṅġli "kienet qisha ta' Santa Marija". Il-fatt li l-gwariċ sar żgħir wisq, u mhux f'it, jagħti prova ċara li kien hemm min assolutament ma riedx li dan il-kwadru jerga' jsib postu fejn kien. Jekk dan norbtuh mal-fatt li kien hemm manovra biex jitneħħa l-kwadru tal-Inkurunazzjoni – li wkoll juri l-Madonna tiegħla s-sema – il-piż ta' dawn l-għidut jiżdied, u bħalma daww il-pittura l-ġdida ta' San Ġużepp irriżulta li kienu veri, jista' jkun li dawn dwar ir-raġuni għala tneħħa dal-kwadru huma minnhom. Jekk dan kien il-każ, ifisser li kien hemm proġett 'moħbi' biex ix-xbihat li jfakkru fl-Assunzjoni jonqsu minn ġol-knisja ddedikata lilha. Ħasra li fil-każ tal-altar tal-Immakulata għaddiet ir-rieda ta' dawn in-nies u tellfu lill-Imqabbin milli jgawdu din il-ġawhra ta' kuljum fil-knisja.
- ⁹ Izda jekk għandi nkun għalkollox onest, din ma kellhiex tkun sorpriża. Fl-istudju li kien għamel Sandro Debono ta' dan il-kwadru huwa kien ġa sostna li xi partijiet kienu ġew mimsusa, imma l-proċess tar-restawr ħareġ li ħafna kienu l-partijiet mill-orijinali li tgħattew, probabilment aktar milli kien basar Debono stess. Apparti minn dan, Pierre Bugeja, li rrestawra l-kwadru titolari, kien ġie jagħmel studju fuq dan il-kwadru wkoll, u hu kien l-ewwel wieħed li qalilna li taht il-figura tal-Madonna hemm oħra. Imma kont insejt.
- ¹⁰ Jonathan Farrugia, "Filippo Fortunato Venuti u l-kwadru titolari tal-Assunta fl-Imqabba" *Programm tal-festa titolari ta' Santa Marija* (l-Imqabba: 2006), 87-96.
- ¹¹ Ma' din tul is-snin żidt xogħlijiet oħra li sirt naf bihom wara.
- ¹² Sara Mandray, "Ridolfino Venuti (1705-1763). Antiquaire romain des Lumières et fondateur de l'Académie étrusque de Cortone", *Littérature italienne «de la Renaissance aux Lumières»*, on-line, 2015.
- ¹³ Jonathan Farrugia, "Nota dwar is-sena li fiha sar il-kwadru titolari tal-Assunta fl-Imqabba" *Programm tal-festa titolari ta' Santa Marija* (l-Imqabba: 2017), 131-135.

Festa sabiħa
hija festa dinjituża!
Sokor, tgħajjir u firdiet
ma jixirqulniex
u ma jogħġbux lill-Madonna!
Għalhekk nieħdu sehem fil-marċi u l-briju
fit-toroq imma nżommu dejjem imġiba li
tagħmel ġieħ lilna bħala Mqabbin
u li toghġob lill-Patrana tagħna
SANTA MARIJA!

Dr Jessica Rita Galea

LL.B., Dip.Not.Pub, LL.D (Melit)

Avukat

tawgura l-Festa t-Tajba lill-Imqabbin kollha

Finijiet tal-Uffiċċju:

Hal Kirkop

224, Triq San Pietru

it-Tlieta mill-4.15pm sas-7.00pm

Iż-Żurrieq

117, 'Taħt ir-Raħal', Triq San Pawl

it-Tnejn u l-Ħamis

mill-5.00pm sas-7.00pm

Mob: 79971958

elmoinsurance.com

Bellizzi Services Ltd. 86, Triq Matteolo Saliba, Zurrieq ZRQ 2021 | Tel: 21642519 | Fax: 21689791 | bellizziservices@gmail.com

Elmo Insurance Ltd. Abate Rigord Street, Ta' Xbiex, XBX 1111, Malta | T: 2343 0000 | info@elmoinsurance.com

Bellizzi Services Ltd. is enrolled to carry on tied insurance intermediary activities and is regulated by the Malta Financial Services Authority.
Elmo Insurance Ltd. is authorised to carry on general insurance business and is regulated by the Malta Financial Services Authority.

Messaġġi mis-Socjetà

Is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V tiffraħ u tawgura lill-mużiċista żgħażuġ Imqabbi Rene' Camilleri B.Eng (Hons), ALCM, tal-ħatra tiegħu ta' Assistent Surmast tal-Banda Re Ġorġ V u Direttur tal-Youth Band fi ħdan is-Socjetà tagħna.

Is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V tiffraħ u tawgura lil Ing Mro Anthony Camilleri B.Mech.Eng(Hons), FVCM (Hons) L. (Mus.) V.C.M. (Hons.), A. (Mus.) L.S.M. għas-suċċess miksub fil-Ħames konkors Internazzjonali tal-marċi "Città di Allumiere", li kien organizzat mill-Banda Amici della Musica ta' Allumiere bl-għajnuna tad-dar tal-pubblikazzjoni mużikali Scomegna wara li fil-fażi preliminari, minn fost 60 kompożizzjoni (53 mill-Italja u 7 barranin) il-kompożizzjoni tiegħu bl-isem "Maltensi" għaddiet mal-aħħar għaxra waqt is-serata finali li saret nhar is-Sibt 15 ta' Ġunju 2019. Il-ġurija ikklassifikat il-kompożizzjoni tiegħu fir-raba' post fil-kategorija "Marce da Parata".

Is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V tiffraħ u tawgura fl-okkażjoni tal-ħames anniversarju mit-twaqqif tal-grupp tal-Adolexxenti 'Go Reds', holqa oħra fi ħdan is-Socjetà tagħna li tul dawn il-ħames snin ħalliet frott fost il-membri tagħha. Grazzi tmur lill-amministraturi ta' dan il-klabb kif ukoll lill-membri.

Is-Socjetà Santa Marija turi l-apprezzament tagħha lejn Nikolai Farrugia li serva bħala Ambaxxatur taż-Żgħażaġħ matul is-sentejn li għaddew, filwaqt li jawgura lill-Ambaxxatur taż-Żgħażaġħ il-ġdid Nathan Aquilina kull ġid fil-ħidma tiegħu. Awguri mill-qalb!

Is-Socjetà Santa Marija tixtieq tiffraħ u tawgura lil dawk kollha li kisbu xi suċċess fl-istudji tagħhom, kemm f'ezamijiet lokali kif ukoll internazzjonali f'kull livell edukattiv, vokazzjonali u professjonali. Is-Socjetà tiffraħ ukoll lil dawk kollha li kellhom suċċessi personali f'dixxiplini sportivi, artistici, mużikali, kulturali, soċjali, teknoloġiċi u kull dixxiplina oħra kif ukoll nifirħu lil dawk kollha li kellhom suċċessi f'konkorsi u kompetizzjonijiet varji. Minn hawn, filwaqt li nerġġhu ntennu l-awgurju tagħna, inheggu lil dawn il-persuni kollha biex ikunu patreċipi fl-istrutturi tas-Socjetà f'ambjent saġħan li joffri potenzjal għall-iżvilupp tal-ħiliet individwali u kollettivi.

Is-Socjetà Santa Marija tixtieq tiffraħ u tawgura lil istudenti tal-Iskola Primarja tal-Imqabba tar-riżultati ferm tajbin miksuba fl-International Super T-matik Mental Maths finals. Awguri u prosit tassew lil istudenti u lil għalliema ta' dan it-tragward mistħoqq.

Is-Socjetà Santa Marija tixtieq tiffraħ liż-Żgħażaġħ tal-Parroċċa tagħna tal-esperjenza Missjunarja li kellhom fl-Albanija sabiex jghinu lil hafna tfal u persuni li jghixu fil-faqar. Prosit lil dawn iż-żgħażaġħ flimkien mal-Kappillan Dun John Curmi u l-Viċi Kappillan Dun Anton D'Amato.

Is-Socjetà Santa Marija tixtieq tiffraħ u tawgura lill-players, coach u dirigenti tat-team tal-Imqabba FC Youth Nursery U19 għar-rebħ tal-kampjonat nazzjonali sezzjoni Ċ u eventwalment promozzjoni għal Sezzjoni B.

In Memoriam:

Is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V tixtieq isellem il-memorja tal-Imqabbin kollha, b'mod speċjali s-soċji, partitarji u l-benefatturi kollha ta' din is-Socjetà li ħallew din id-dinja lejn l-aħħar tas-sena 2018 jew fis-sena 2019, u niringrazzjawhom tas-sehem tagħhom b'risq il-festa ta' Santa Marija.

Agħtihom O Mulej il-mistrieħ ta' dejjem.

DIGITAL ARENA

COMPUTER CENTRE

Blue Grotto Avenue, Zinjieg,

www.digitalarena.com.mt info@digitalarena.com.mt | +358 77707071

Sales / Laptop / Desktop Pc
Repairs / Upgrades
LCD TVs / Digital Cameras
Mobiles / Hi-Fi

Where Quality Counts

L-AVUKAT DR MARK PORTELLI B.A., LL.D.

jawgura l-Festa t-Tajba

lill-Imqabbin kollha

u jieħu l-okkażjoni biex jinforma l-klijenti tiegħu

li d-dettalji l-godda tal-uffiċċji huma

11, Triq l-Aħwa Ghigo, Mqabba MQB 1330

99, Triq l-Arcisqof, Valletta VLT 1446

Tel: 2123 9151 | Fax: 2123 9757 | Mob: 7905 5392

Email: mark@pnpadvocates.com | Web: www.pnpadvocates.com

Eluf Habbewk Marija

George Grech

Eluf habbewk Marija,
Minn żminijiet bikrija,
Eluf huma l-imqades,
T'imhabbithom, turija.

Habbewk l-Angli tas-sema,
Li tagħhom int Sultana,
U meta tlajt fis-sema,
Għamilthom tant ferhana.

Eluf, fik raw tamithom,
Emmnu qalbhom qawwija,
Li inti tieqaf magħhom,
Bis-setgħa tiegħek smewwija.

Habbewk, ħarsuk b'tant għożża.
Sant Anna u San Gwakkinn,
Għaliex inti għamilthom,
Nanniet ta' Ġesù Bambin.

Min iġhoddhom l-eluf kollha,
Li lilek daqstant habbew,
Madwar id-dinja kollha,
Numru bla għadd tassew.

Eluf lil ismek lissnu,
Fit-talb, fl-għawg u fit-tifhir,
U b'ismek lil uliedhom,
Dakkru f'numru hekk kbir.

Il-ġust Ġużeppi habbek,
Iddefendik, u satrek,
Fis-skiet hu ġarrab kollox
Għalik hu ħadem, ħabrek.

Ħabbejn ukoll aħna,
U nibqgħu nħobbuk,
Il-poplu ta' dawn il-gżejjer,
Patruna dejjiema rriduk.

Għax jafu l'inti Marija,
Inti tassew setgħana,
U lesta li fil-ħtieġa,
Tieqaf lkoll magħna.

Habbewk l-Appostli kollha,
U l-ewlenin insara,
Is-Santi Padri kollha,
Mimlija kollha ħrara.

Għaliex kull meta aħna,
Fil-għawg fittixnik,
Dlonk inti waqft magħna,
U hekk dejjem sibnik.

L-ewwel ma lilek habbek,
Kien Alla, l-Mulej,
Li għażlek fost tant ħlejjaq,
B'Omm Ibnu, il-Feddej.

Bl-eżempji l-inti tajthom,
U l-għaqal li raw fik,
Warajk lilhom saħħarthom,
Imhabbithom kollha għalik.

Int tnissel ġewwa qlubna,
Ferħ li ma tistax tfissru,
Bi dmugħ jimtlew għajnejna,
U lkoll aħna ninkissru.

Habbek l-Ispirtu s-Santu
Li bħala għarustu għażlek,
U dan permezz tal-Anglu,
Mar Huwa lilek għarrfek.

Habbitek il-Knisja mqaddsa,
Li waqqaf Ġesù Ibnek,
U bħala Omm minn tagħha,
Hija wkoll ħatritek.

U flimkien b'għajta waħda,
Ninfexxu għalenija,
Xhin lilek aħna nilmħu,
“Viva Santa Marija”.

Habbek sew Ġesù, Ibnek,
Li tajtu libsa umana,
Hu riedek wara mewtu,
Tkun anki int l-Omm tagħna.

Kif tista' ma tħobbx lilek,
Imnissla mingħajr ħtija,
Imzejna b'daqstant grazzja,
U b-oĥla dawl mogħnija?

Awwissu 2018

Sena Attivitajiet 2018/2019

Matul is-sena ġew organizzati diversi ikliet mis-sotto-kumitati

*Dramm tal-passjoni fis-Sotterrann ta' Palazz Santa Marija
fi żmien il-Gimgha Mqaddsa*

*Nassaba – Song of a Bird – Play imtella ġewwa Palazz Santa Marija minn
entita private b'kollaborazzjoni ma Teatru Malta*

Ftuħ tal-Wirja La Semana Santa de Espana fl-Imqabba

Edizzjoni oħra tal-Wirja La Semana Santa de Espana fl-Imqabba

Trick or Treat organizzata mill-Klabb Go Reds u Tfal tat-Titular

Scavenger Hunt organizzata mill-Kummissjoni WEB ġewwa l-Birgu

Fi żmien il-Milied is-Sezzjoni Żgħażaġh torganizza edizzjoni oħra ta' Milied Imdawwal

Il-festin tal-Milied għat-tfal

Ikompili t-tagħlim tal-mużika mill-Banda Re Ġorġ V

Marċ mill-Banda Re Ġorġ V fl-okkażjoni tal-inawgurazzjoni tal-pittura tas-saqaf tal-Intrata tas-Sede tas-Socjetà

Is-Socjetà żiedet unur ieħor dak tal-Premju Nazzjonali għall-Arti

nawgura l-festa
t-tajba lil kulhadd

l-inġinier
zammit
stanley

stanley.zammit@gmail.com

79420596

ingstanleyzammit

**JOHN'S
BUTCHER**

for all kinds of local fresh meats,
in house pre packed items
and frozen products

41, Misrah il-Fidwa Imqabba
Tel: +356 21680942

Gold Lady
Jewellery

Goldsmith & Silversmith
Manufacturers & Repairs

Now also available
a large selection
of trophies

Sir Paul Boffa Avenue, Zejtun - Tel: 21673928/27673928
Open Hours: 08.30 - 12.00 16.00 - 19.00

MALLIA PETROL STATION LTD. SIGGIEWI

New Tyres, New Batteries,
Oil Filters, Accessories,
Car Care products &
more

Mob: 79617353/4

Taħt il-ħarsien tiegħek nistkennu!

Patri Mario Attard OFM Cap

Kemm kienet tolqotni dik it-talba li konna ngħidu meta kont postulant, novizz u student mal-Kapuċċini! U, kemm din it-talba għadha tolqotni kull darba li, bi grazzja, nitlob it-talba ta' Għeluq

il-Jum! Emmnuni li, din it-talba għadni nismagħha tidwi u mhux iżarżar, f'widnejja sal-lum!

Taħt il-ħarsien tiegħek nistkennu, Omm qaddisa ta' Alla: la twarrabx minn quddiemek it-talb li nagħmlulek fi htigijietna, u eħlisna dejjem minn kull tiġrib, o Vergni gloriuża u mbierka.

Din it-talba li, fl-ilsien Latin, tissejjaħ *Sub tuum praesidium*, wisq probabbli hija l-aktar talba qadima li hija ddedikata lill-Vergni Marija. Fil-fatt, din it-talba, kienet ilha tintuża kemm fir-rit tal-Lvant u anki f'dak tal-Punent. Anki jekk, għadd ta' varjanti ta' din it-talba, kienu diġà eżistenti f'dak iż-żmien. Interessanti li, fl-

1917, il-librerija John Rylands f'Manchester irnexxielha takkwista papiru kbir Eġizzjan. S'issa għadu ħadd ma jaf f'liema post dan il-papiru kien skopert. F'dan il-papiru, fi framment ta' 18-il ċentimetru b'9.4 ċentimetri, hemm fih it-test kollu ta' din it-talba bil-Grieg. C.H. Roberts seħħlu jippubblika dan id-dokument fl-1938. Roberts iddata din il-biċċa minn dan il-papiru lura lejn is-seklu erbgha.

Dan l-għaliex kien tal-fehma li kien impossibbli li wiehed seta' qatt isib invokazzjoni lit-*Theotokos* (Omm Alla), qabel dan is-seklu. Madankollu, il-kollega tiegħu, E. Lobel, li miegħu kien ikkollabora fl-edizzjoni tal-papiri hekk imsejja *Oxyrhuchus*, kien tal-fehma li t-test ma setax ikun aktar antik mit-tielet seklu. Għalhekk, skont E. Lobel, dan it-test kien miktub bejn is-sena 250 u 280. Kontributur ieħor għal Roberts, ċertu H.J. Bell, qal li dan id-dokument jista' jkun mudell ta' xi ħadd li kellu l-hila jnaqqax. Dan jixhduh is-sbuhija tal-ittri minquxa fuq dan il-papiru. Għalhekk, minn hawn nistgħu ngħidu li t-talba *Sub tuum praesidium* giet sekli qabel l-Ave Maria fit-talb Nisrani.

X'naqraw fuq il-papiru:

.ΠΟ
ΕΥΣΠΑ
ΚΑΤΑΦΕ
ΘΕΟΤΟΚΕΤ
ΙΚΕΣΙΑΣΜΗΠΑ
ΕΙΔΗΣΕΜΠΕΡΙΣΤΑΣ
ΑΛΛΕΚΚΙΝΔΥΝΟΥ
...ΡΥΣΑΙΗΜΑΣ
ΜΟΝΗ
...ΗΕΥΛΟΓ

It-test Grieg tat-talba:

Ὑπὸ τὴν σὴν
εὐσπλαγχνίαν
καταφεύγομεν
Θεοτόκε· τὰς ἡμῶν
ἰκεσίας μὴ παρ-
ίδῃς ἐν περιστάσει
ἀλλ' ἐκ κινδύνου
λύτρωσαι ἡμᾶς
μόνη ἀγνή
μόνη εὐλογημένη.

Il-verżjoni Latina tat-talba:

Sub tuam
misericordiam
confugimus,
Dei Genitrix! nostras
deprecationes ne des-
picias in necessitatibus
sed a perditione
salva nos
sola pura,
sola benedicta.

Il-verżjoni Maltija:

Taħt il-ħniena
tiegħek
nistkennu,
Imqaddsa Omm Alla! Talbna twarrabx
fil-bżonnijiet,
imma mill-periklu
eħlisna,
Int biss li int safja,
Int biss li int imbirka.

A new, state of the art dental practice offering high quality dental care for you and all your family. Apart from offering the latest cosmetic dental techniques and solutions we are proud to offer you everyday dental treatments in a relaxed and caring environment.

St. Paul's Dental Clinic
Dolmen Street
Safi

TEL: 27560272
MOB: 79092400

St. Peter's Ironmongery, Troll Street, Mqabba MQB 1240

Tel: 21 680 143 Mob: 79 499 721

E-mail: danielfarrugia08@gmail.com

Prop. Daniel Farrugia

FREE DELIVERY

Opening Hours:

Monday to Friday:
7.00 a.m. - 7.00 p.m.

Saturday:
7.00 a.m. - 1.00 p.m.

- Electrical & Light Fittings
- Plumbing Fittings
- Drain Pipes & Fittings
- Cement
- Tile Adhesive & Grouting
- Membrane
- Plastering materials
- Geysers
- Plastic & Fibre Tanks
- Modern LED Bulbs
- Range of Power, Hand & Air Tools
- Stainless Steel Sinks & Mixers
- Various types of Ladders
- Key Cutting including Security Keys
- Safety Wear & Safety Shoes
- Outdoor & Indoor Paint **10%**
- Summer items (BBQs, charcoal, umbrellas, fans, etc.)
- Garden Tools & Furniture
- Heaters
- Household items (toasters, kettles, etc.)
- Marine Stainless Steel items

Stefan Zrinzo Azzopardi

Membru Parlamentari - Hames Distrett
jawgura l-festa t-tajba
lil kulhadd

BIEX INŻOMMU KUNTATT

7968 1171 jew stefan@zrinzo.com

40, Triq il-Brolli, Birżebbuġa
4, Triq it-Taħhan, iż-Żurrieq

zrinzo.com

Jack's

Eat House

Pizzeria • Restaurant • Take Away

Triq il-Bizantini, Qrendi

2168 1546 • 7931 7233 • 9910 0308

Find us on:
facebook®

Jack's Eat House

Find us on:
facebook®

JADE
JEWELLERS

JEWELLERY & GIFTS
23A VJAL IL- HELSIEN
ZEBBUG

Tel: 21463833
www.chiarojewels.com
email: jadejewellers3@gmail.com

FOSSIL jewels & watches
LAURA BIAGIOTTI
BYBLOS jewels
KIOTO pearls
ACCURIST watches
PIERRE LANNIER watches
GOLD & SILVER jewellery

It-talba *Taht il-Harsien tieghek* għandha tabilhaqq valur kbir. Bħat-talb kollu liturgiku antik, it-talba *Sub tuum praesidium* tħaddan fiha semplicità tasew nobbli. Barra minn hekk wiehed jinnota wkoll taqsira fl-espressjoni mħallta ma' spontanjetà mill-aktar friska. Fiha wiehed tabilhaqq jista' jinnota għadd ta' referenzi bibliċi. Fil-fatt, il-kelma hienja, qed tirreferi għat-tislma ta' Elizabetta. Nitolbu bl-ilsien Latin: *Benedicta tu in mulieribus* – bl-ilsien Malti, *mbierka int fost in-nisa* (Lq 1:42).

Din it-talba għandha valur storiku. Din it-talba lill-Verġni Marija magħmula mill-komunità Nisranija f'postijiet perikolużi, mingħajr dubju, tfakkarna kemm l-ewlenin Insara kienu, fil-fatt, jitolbuha fil-kuntest ta' persekuzzjoni. Bħalma kien dak fi żmien l-imperaturi Valerju jew Deċju.

Lil hinn minn dan kollu din it-talba għandha wkoll valur teologiku mill-aktar qawwi. L-ewwel nett wiehed irid jiftakar li fil-komunità Egizzjana Nisranija qed iddur direttament fuq Marija biex titlobha l-harsien tagħha. L-Insara ntebħu li l-Verġni Marija hi viċin tat-tbatija tagħhom. Kien għalhekk li kienu jitolbuha b'mod speċifiku biex tidhol għalihom. U dan juri kemm kienu jemmu fil-qawwa tat-talb matern tagħha.

Meta wiehed jithaddet dwar il-veritajiet teologiċi li din it-talba tħabbirna naghmlu tajjeb jekk inżommu quddiem għajnejna tliet punti importanti fit-tagħlim dwar Marija: L-ewwel, l-għazla speċjali ta' Marija mill-Mulej (*Int biss li int mbierka*). It-tieni, il-Verġinità perpetwa ta' Marija (*Int biss li int saffa*). It-tielet, il-Maternità Divina (*Omm Alla*; il-kelma *Omm* tista' tigi meqjusa bħala traduzzjoni fqira tal-kelma *Genitrix*).

Id-deskrizzjoni ta' Marija bħala *Theotokos* matul it-tielet seklu, għalhekk mitejn sena qabel l-argumenti li huma marbuta mat-teżijiet ta' Nestorju, liema kwistjoni kienet rizzolta mill-Konċilju Ekumeniku ta' Efesu fis-sena 431, diġà holqot problemi għal C.H. Roberts, l-editur tat-test Egizzjan. Wiehed għandu jirrealizza li t-terminu *Theotokos* (bil-Latin *Dei Genitrix*), mhuwiex xi invenzjoni tal-ħames seklu.

Matul ir-raba' seklu, it-terminu *Theotokos* (*Omm Alla*), kien diġà popolari fin-naħa ta' Lixandra. Fil-fatt, il-Missirijiet San Alessandru ta' Lixandra, Sant'Atanasju, San Serapjun ta' Thumis u l-kittieb ekkleżjastiku Didimu l-Għami, kollha jsemmuh. Filwaqt li fl-Arabja Titu ta'

Bostra, fil-Palestina Ewsebjū ta' Ċesarea u San Ċirillu ta' Ġerusalem, fil-Kappadoċja San Bażilju ta' Ċesarea, San Girgor Nazjanzen u Severjanu minn Gabala, u, saħansitra, l-Arjani stess, bħal Asterju s-Sofista, kollha jsemmuh.

Barra minhekk, it-terminu *Theotokos* wiehed jista' jiltaqa' miegħu matul it-tielet seklu, preċiżament fix-xogħol tal-iskola ta' Lixandra. Skont ix-xhieda tal-istoriku ekkleżjastiku Sokrate (*Historia Ecclesiastica* VII, 32- PG 67, 812 B), il-ġenju kittieb Nisrani tat-tielet seklu, Oriġene, kien uża l-kelma *Theotokos* fil-kummentarju mitluf tiegħu fuq l-Ittra lir-Rumani. Id-dixxiplu ta' Oriġene, l-Isqof Dijonisju ta' Lixandra, ukoll uża t-terminu *Theotokos*. U dan għamlu lejn is-sena 250 f'ittra li kien kiteb lill-Isqof ta' Antijokja, Pawlu minn Samosata. Interessanti wiehed jinnota li t-terminu *Theotokos* ma baqax sempliciment kunċett teologiku. Dan minħabba li issa, it-terminu *Theotokos* kien sab postu fil-liturgija fl-Egittu matul it-tielet seklu. Madankollu, huwa tabilhaqq diffiċli biex wiehed jiddetermina jekk kienx id-diskors teologiku li nfluwenza t-talb liturgiku jew inkella viċi versa.

Wiehed jista' tabilhaqq japprezza l-qawwa straordinarja ta' San Ċirillu ta' Lixandra kontra t-teżijiet Nestorjani fil-ħames seklu sakemm, u ovvjament, it-terminu *Theotokos* kien diġà parti mid-depożitu tal-fidi li kienet mgħixxa u kantata fil-liturgija ta' Lixandra għal ħafna żmien.

Jeżistu għadd ta' verżjonijiet tat-test tat-talba *Taht il-harsien tieghek*. Minbarra t-test Grieg tagħha jeżistu wkoll verżjonijiet antiki tagħha fl-ilsien Kopt, Sirjak, Armen u Latin. Rigward l-ilsien Latin, il-verżjoni użata mir-rit Ruman kienet waħda magħmula direttament mill-verżjoni Kopta tat-test. Fil-fatt, bħal fil-każ tat-test Kopt, it-test Latin juża t-terminu *praesidium* minflok *misericordia*. Sintendi, mingħajr ma jirreferi għat-test Grieg. Il-forma Ambrożjana tat-test tiddependi ħafna aktar mit-tradizzjoni Bizantina.

Fit-test Ruman, l-aġġettiv *gloriosa* biddel l-aġġettiv *casta*. Din hija zieda li daħlet aktar tard. Din l-espressjoni hija assenti mill-eżempju l-aktar antik tat-test li għandna f'idejna (jigifieri l-Antifonarju ta' Compiègne) u anki mill-verżjoni Dumnikana tat-talba. Dan l-għaliex it-tnejn li huma jgħidu biss *Virgo benedicta*. Il-frazi mużikali affettwat ukoll is-sens tat-test Ruman. Hawnhekk teżisti

It-test Ruman:

Sub tuum
praesidium
confugimus,
sancta Dei Genitrix:
nostras deprecationes
ne despicias
in necessitatibus,
sed a periculis cunctis
libera nos semper,
Virgo gloriosa
et benedicta.

It-test Ambrożjan:

Sub tuam
misericórdiam
confúgimus,
Dei Génitrix:
ut nostram deprecationem
ne indúcas
in tentatióem,
sed de perículo
líbera nos,
sola casta
et benedícta.

Teddies Childcare Centre

Filippu Farrugia Street,
Żurrieq ZRQ 2268
Tel: 2702 0362
Mob: 7964 1453
Email: teddieszrq@gmail.com

- *Free childcare Scheme*
- *Where kids play and learn safely,*
- *Indoor and Outdoor Facilities*
- *From New Born to School Age.*
- *Daily programme of activities*
- *Airconditioned*
- *Opening hours*

Mon. – Fri. 6:30am – 5:00pm

Sat. 8:30am – 12:00pm

Dawret Ghaxaq
(in the middle of Ghaxaq bypass)
2754 0005 | 9959 2947

UNDER NEW MANAGEMENT
Open for Lunch & Dinner

tj tower ironmongery

WÜRTH
FASTENERS

SIGMA
COATINGS
INTERIOR & EXTERIOR PAINT

PROTOOL
POWER TOOLS

halex
POWER TOOLS

V-TAC
LED BULBS & TUBES

MOTTURA
SECURITY LOCKS

Cuprinol
WOOD TREATMENT

TOPEX
HAND TOOLS

Kress
POWER TOOLS

fumagalli
SINCE 1971
RESIN OUTDOOR FITTINGS

ABB
ELECTRICAL SUPPLIES

Unoair®
AIR TOOLS

CISA
LOCKS

ARRIGONI
TECHNICAL PROTECTION TEXTILES
SUN SHADING

INEO
HAND TOOLS

DUPLICATE YOUR KEY NOW!

PROFESSIONAL KEY CUTTING HERE.

SILCA YOUR GLOBAL PARTNER IN LOCKSMITHING

Tower Street, Żurrieq, ZRQ 2360

Tel: 2164 0196 • E-mail: towiro@maltanet.net

<i>Traduzzjoni litterali tat-test Ruman:</i> Taht il-ħarsien tiegħek nistkennu Imqaddsa Omm Alla; talbna, twarraġx fil-bżonnijiet, imma minn kull periklu eħlisna dejjem Verġni gloriuża u Mbierka.	<i>Traduzzjoni litterali tat-test Ambrożjan:</i> Taht il-ħniena tiegħek nistkennu Imqaddsa Omm Alla; jalla t-talb tagħna ma jkunx imwarrab fit-tentazzjoni, imma mill-periklu eħlisna, int li int safja u Mbierka.

taħwida minħabba l-fatt li *semper* giet attribwita lil *libera nos*. Meta, fil-fatt, din kellha tiġi attribwita lil *Virgo*. Mela, suppost għandna naqrawha *libera nos, semper Virgo* u mhux *libera nos semper, Virgo*. Il-mużiċista Franciż Amédée Gastoué (1873 – 1943) kien tal-fehma li l-bidla fil-parti ta' *dejjem* giet magħmula fl-antifona Rumana biex toqghod għall-frazi mużikali li diġà kienet teżisti. It-test Ambrożjan għandu żieda meħuda mit-test Grieg: *ne inducas in tentationem*. Din hija referenza ċara għat-talba tal-Missierna, *thalliniex nidhlu fit-tigrib*. Din il-frazi biddlet il-frazi ta' qabel jiġifieri *ne despicias in necessitate*.

Din l-antifona sabiha *Taht il-ħarsien tiegħek* kienet użata fil-liturġija Kopta tal-Għasar matul żmien il-Milied. Din l-antifona hija wkoll magħrufa fir-rit Bizantin, Ruman u Ambrożjan. Fil-fatt, f'kull wieħed minn dawn ir-riti, għalkemm daqshekk antika u ta' ġieħ, it-talba *Sub tuum praesidium* tħaddan fiha l-umiltà, iċ-ċokon u nsibuha f'post marginali fit-talb.

Madankollu, minkejja l-post modest tagħha fit-talb, l-imħabba tal-Insara minn dejjem qieset din it-talba daqshekk venerabbli f'post tassew għoli kemm fil-Lvant u kif ukoll fil-Punent. U dan minn ħafna qabel il-konkluzjonijiet tal-analiżi tal-papiru tal-kollezzjoni hekk imsejja *Rylands*.

Issa din il-popolarità sempliċi imma qawwija ta' din it-talba *Taht il-ħarsien tiegħek* fakkritni fl-imħabba li Papa Franġisku stess għandu lejha! Fl-*Angelus* ta' nhar l-Ewwel tas-Sena tal-2015 Papa Bergoglio qal hekk: “Lil Marija, Omm Alla u Ommna, nipprezentawliha l-intenzjonijiet tagħna li nagħmlu l-ġid. Lilha nitolbuha tifrex fuqna lkoll u fuq il-jiem kollha tas-sena l-ġdida, il-mant tal-protezzjoni materna tagħha: ‘Qaddisa Omma Alla, tinjorax is-suppliki tagħna waqt li għaddejjin mill-provi, u eħlisna minn kull periklu, o Verġni gloriuża u mbierka (*Sub tuum praesidium*).’”

Fil-Laqqha tiegħu mal-isqfijiet Irlandiżi, nhar il-Ħadd 26 ta' Awwissu 2018, fil-Kunvent tas-sorijiet Dumnikani f'Dublin, waqt il-vjaġġ appostoliku li kien qed jagħmel fl-Irlanda fl-okkażjoni tad-IX laqqha internazzjonali tal-

familji, Papa Franġisku qal: “Jien qrib tagħkom: ibqgħu mexjin 'il quddiem, kuraġġ! Il-Mulej hu twajjeb ħafna. U l-Madonna tharisna. U meta l-affarijiet jitqalu, itolbu *Sub tuum praesidium* (*Taht il-Mant tiegħek nistkennu*) għaliex il-mistiċi Russi fil-waqtiet tat-tempesti spiritwali kienu jgħidu li għandna mmorru taht il-mant tal-Omm Qaddisa ta' Alla, *sub tuum praesidium*”.

F'udjenza li kellu mal-Komunità tal-Kulleġġ Pontifiċju Portugiż ta' Ruma, nhar it-8 ta' Mejju 2017, Papa Franġisku qal dawn il-kelmiet lil dawn is-sacerdoti: “Illum, waqt li qed nikkontemplaw il-ħajjiet umli u gloriużi tagħhom (tal-Beatu Franġisku, il-Beata Ġjacinta u l-Qaddejja ta' Alla Lucia), aħna wkoll inħossuna li għandna nafdaw lilna nfusna lill-istess Imghallem. U din mhiyex xi ħaġa ġdida. Aħna dejjem nitolbu għal dan fl-aktar antifona qadima lil Sidna Marija: *Sub tuum praesidium confugimus, Sancta Dei Genitrix*. Hi tistedinna biex insibu l-kenn taht il-mantell tagħha ta' omm li żżommilna jdejna u tgħallimna nikbru fl-imħabba ta' Kristu u fl-għaqda fraterna”.

Kos hux! In-Nisrani, in-Nisranija, is-sacerdot, il-patri, is-soru, l-isqof, il-Papa, il-Maltin u l-Imqabbinn, ilkoll għandna bżonn lil Marija! Għax hi Ommna! Hi titfa' fuqna l-mant tagħha! Hi ma tinjorax talbna waqt li nkunu *għaddejja mill-ħalel tal-ħajja*! Hi teħlisna minn kull periklu! Hi qrib tagħna meta l-affarijiet jitqalu! Hi li, b'imħabbitha għalina, tgħidilna: ‘ibqgħu mixjin 'il quddiem, kuraġġ!’ Hi twajba ħafna magħna! Hi tharisna!

Mela, waqt li nkunu għaddejjin mit-tempesti spiritwali tagħna ħa mmorru iva niġru taht il-mant tagħha ta' Omm! U, lil din l-għażiża Ommna Verġni gloriuża u mbierka, ħa nitolbuha minn qalbna, waqt li nħossuha tmexxina minn idejna u tgħallimna nikbru fl-għaqda tagħna ma' Ġesù u bejnietna:

Taht il-ħarsien tiegħek nistkennu, Omm qaddisa ta' Alla: la twarraġx minn quddiemek it-talb li nagħmlulek fi htigijietna, u eħlisna dejjem minn kull tigrib, o Verġni gloriuża u mbierka.

MINN QALBNA NHOBBUK GĤAŻIŻA OMMNA MARIJA!

Velton Ltd

Għad-dilettanti tal-Festi

Lampi tal-Kulur u Ċari

15 watts u 25 watts

Kif ukoll bozoz LED

Mob: 9949 7336

HORACE ENTERPRISES

**TROPHIES, SPORTS GOODS
AND EQUIPMENT**

84, Triq Il-Gudja Għaxaq,
GXQ 2175 MALTA

☎ 21696302 / 99420346

✉ horaceltd@gmail.com

🏠 www.horace-ent.com

📘 Horace Enterprises Ltd

WE PRINT ON T-SHIRTS

100 sena mit-twelid tal-artist Emvin Cremona

Anna Cremona

Nota mill-bord Editorjali: Din is-sena jahbat il-mitt anniversarju mit-twelid tal-artist Malti Emvin Cremona. Ir-rabta li għandu mal-Imqabba hi li wiehed mill-kwadri tal-knisja li ġew sostitwiti wara l-gwerra sar proprju minnu. P. Karm Zammit kien jgħid li għalkemm dan ma kienx l-ewwel xogħol li ġie kummissjonat lil minn knisja, irriżulta li dan kien l-ewwel kwadru li sab postu fi knisja hawn f'Malta. Il-kwadru li qed nirreferu għalih huwa dak tal-Agunija, u sar biex jieħu post wiehed aktar antik li nqered bil-gwerra, skont ma naqraw fir-rikors li sar mill-prokuratur tal-altar Antonio Mallia fit-12 ta' Jannar 1948. Cremona thallas £80 għal din il-pittura, li l-permess għaliha hareġ fis-27 ta' Frar. Fiha l-artist qagħad attent li jżomm mal-iskema ta' kuluri skuri li kellhom il-kwadri l-oħra li kienu jinsabu fil-knisja. Nifhmu li kienet lesta sal-14 ta' Settembru meta l-altar kien jiċcelebra l-festa tiegħu. Tajjeb niftakru li Cremona kien fost l-aktar artisti Maltin magħrufa, kemm f'Malta kif ukoll barra, u l-opri tiegħu immarkaw l-istil kontemporanju tal-arti Maltija. Il-knisja ta' raħalna għandha tassew biex tkun kburi li għandha wiehed mix-xogħlijiet l-aktar bikrija tiegħu. Infakkru wkoll li din il-pittura ġiet użata kemm il darba mill-Kummissjoni Liturġika tal-Arċidjoċesi f'pubblikazzjonijiet tagħha, fosthom f'wiehed mill-ewwel Lezzjonarji bil-Malti u anke fil-ktejjeb ta' tifikira tal-konsagrazzjoni tal-Arċisqof Pawlu Cremona.

Għal din l-okkażjoni tlabna lil bint Emvin, is-Sinjura Anna Cremona, biex tiktbilna kelmejn ta' tifikiriet li għandha ta' missierha. Minn qalbna nirringrazzjawha kemm tal-kitba kif ukoll tar-ritratti mill-arkivju tal-familja tagħha.

Emvin ma' ommu Maria Assunta u oħtu Mary

Reġistrazzjoni tal-magħmudija

Il-papà tiegħi Emvin Cremona tweied il-Belt Valletta fis-27 ta' Mejju 1919. Mit-twelid kienu jsejjhulu Emvin iżda iċ-ċertifikat tat-twelid jurih bħala Emanuele Vincenzo.

Id-dar ta' Emvin fejn fil-Belt

VRT + Wheel Alignment

*For all types of
Cars, Trucks, Vans and Buses*

SIGGIEWI VEHICLE SERVICES

Siggiewi

Contact Victor Attard
on 99498736, 21466111

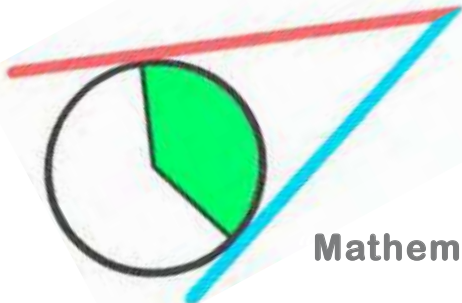

LuxNAILS

by Sabrina

Gel & Acrylic Nail Enhancements
Semi-Permanent Gel Polish • Natural Nail Care
Eyebrow Shaping • Lash Lifting • Upper Lip Waxing
& more

Mqabba Road, Zurrieq T. 21 649 875 M. 79 046 888

Maths Coach

Mathematics and Physics Private Tuition

MATHEMATICS

- Form 2
- Form 3
- Form 4
- Form 5 (SEC Paper 2A & 2B)
- SEC classes for Mature

PHYSICS

- Form 5 (SEC Paper 2A & 2B)

 Mqabba

 7970 7458

Il-pittura tal-Agunija fil-knisja tal-Imqabba

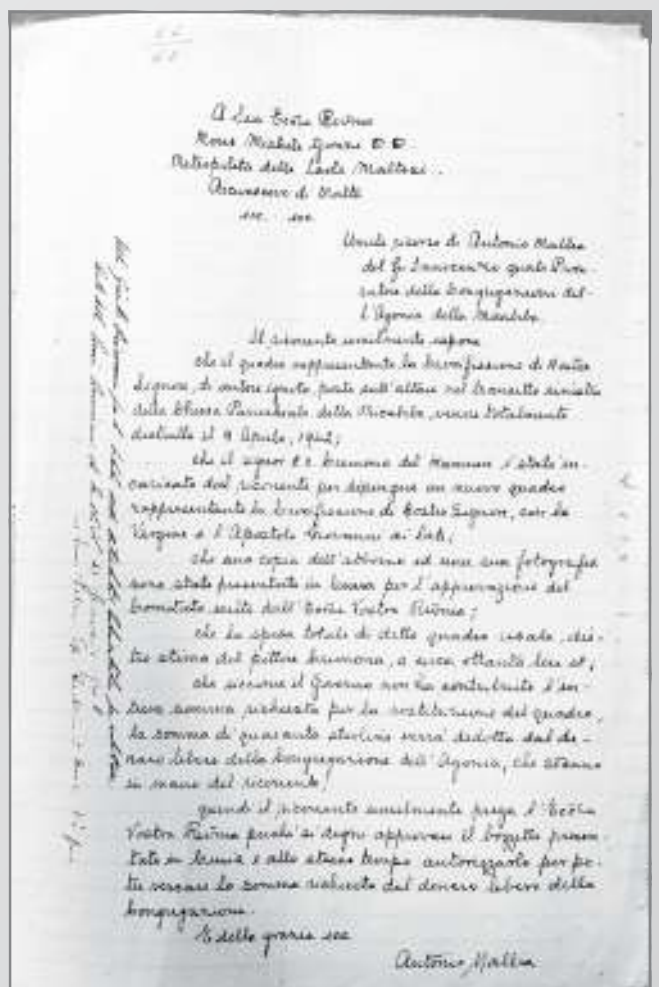

Emvin ma' martu Lillian u uliedhom Marco, Anna u Sylvana

Emvin ma' martu Lillian fl-istudjo tiegħu fejn pitter il-kwadru tal-Agunija

L-inkwatra tal-Agunija li jinsab ġewwa l-knisja parrokkjali tal-Imqabba ġie mpitter fl-istudjo tat-tpingija fis-sular ta' fuq li l-papà kellu fid-dar ta' fejn konna noqogħdu. Din tinsab fin-naħa ta' fuq tal-

Rikors tal-1948 għall-pittura tal-Agunija

Tel: 2164 7233

**Triq San Bażilju,
Mqabba**
(Wara l-Knisja)

Nispeċjalizzaw f'kull kwalità ta'
ghagina, ravjul, pastizzi, eċċ...
Dawn l-affarijiet issibhom kemm
imsajrin kif ukoll tal-friza.

*Ikollna ukoll soft drinks, ġelati,
sigaretti, eċċ...*

Naċċettaw ordnijiet għall-parties.

Ruben's Garage

**Oven Baked Spray Painting
Insurance Approved**

Mob: 79064856

**6, Sejba Road, Mqabba
rubengarage@gmail.com**

**We Also do Plastic Bumper Repair &
Windscreen Installations.**

Philip Taxi Service **24 Hours Service**

Mob: 7926 9692

Tel: 2168 5117

Belt u l-ġenituri tiegħi marru joqogħdu f'din id-dar kif iżżewwġu fl-1948. Il-mamà kien j isimha Lilian imwielda Gatt. Jiena t-tieni wild minn erbġha. Hemm hja Marco, li huwa akbar minni, u żewġt ibniet iżġhar minni, Sylvana u Nadia.

Il-papà baqa' jpitter fl-istudjo tal-Belt Valletta sal-1975 meta konnha ċċaqlaqla għad-dar (u studjo) 'Mediterranja' li ddisinja l-papà stess. Din tinsab fit-triq tar-Rabat fin-naħa t'isfel ta' H'Attard.

Sfortunatament il-papà ħalliena fid-29 ta' Jannar 1987. Fost affarijiet oħra hu ħalla ħafna opri fil-knejjes go Malta bhas-soqfa tal-knejjes tal-Imsida, ta' H'Hal Għaxaq, tal-Imsida u tal-Ħamrun, kif ukoll f'Ta Pinu, Iż-Żebbuġ u n-Nadur (fejn iddisinja l-artal) ġewwa Għawdex.

Hu ddisinja numru kbir ta' settijiet ta' bolol bejn 1-1957 u t-tmeninijiet bikrin. Dawn kisbu ammirazzjoni kbira internazzjonalment.

Emvin iħares mit-terrazzin tad-dar fil-Belt għal fuq il-port

Jiena kburiya li jien it-tifla ta' Emvin Cremona u napprezza, kif ukoll nixtieq illi intom tapprezzaw, kemm ħalla għid lil pajjiżu, pajjiżi u pajjiżkom: Malta.

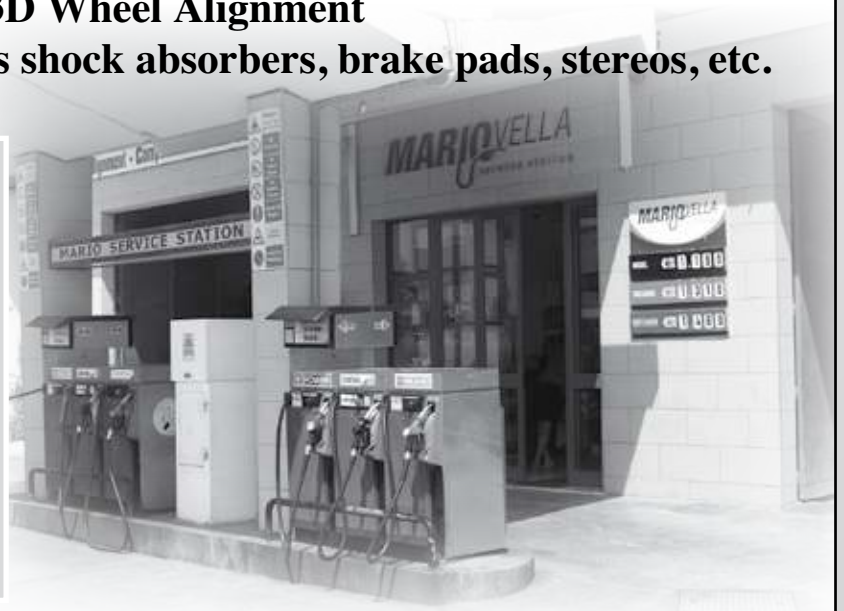
Mario Service Station

3D Wheel Alignment

Car Accessories such as shock absorbers, brake pads, stereos, etc.

Nagħmlu xogħol ta'

- *punctures*
- *computerised wheel balance*
- *computerised wheel alignment*
- *general service*
- *car & motor batteries*

Żurrieq Road, Safi • Tel: 2764 1419

Tal-Mahznier Street,
Luqa LQA 1250, Malta

Tel: 2167 7999
Mob: 9945 3187

Email: info@computerbargainsmalta.com

Web: www.computerbargainsmalta.com

We do servicing and repair on:
Commercial vehicle, light vans and fork lifters,
Engine overhauling for trucks, vans, cars and marine engines,
fork lifter parts, Computer diagnostic and more.

Mob: 99297127
Address: MJ Garage, G23, Ghaxaq Ind.
Park, Valletta Road, Ghaxaq
e-mail: matthewjohnngarage@gmail.com

Iż-Żjara Pastoral tal-Isqof Baldassare Cagliares fl-Imqabba fl-1615

It-Tieni Parti:

Id-Deskrizzjoni tal-Knejjes iż-Żgħar

Dr Simon Mercieca

F'din it-tieni parti, ser inkompli nitkellem dwar iż-żjara pastorali li l-isqof Baldassare Cagliares għamel fl-Imqabba fl-1615. L-ewwel parti tad-deskrizzjoni ta' din iż-żjara dehret is-sena l-oħra fejn fiha tkellimna dwar kif dan l-isqof iddeskriva l-knisja parrokkjali tal-Imqabba. F'din it-tieni parti, l-emfasi ser ikun issa fuq il-knejjes żgħar li kien hemm fl-Imqabba. Waqt kull żjara pastorali li l-isqof kien jagħmel, wara li kien iżur il-knisja parrokkjali, kien imur jara l-knejjes l-oħra li kien ikun hemm fil-parroċċi. Skont din id-deskrizzjoni, dawn kien żarhom fl-istess jum li kien żar il-knisja parrokkjali u kien mar ma' dawk li kienu jissejġu l-kovizitaturi, jiġifieri, monsinjuri magħżula minnu biex jassistuh waqt iż-żjara pastorali.

F'dawn il-knejjes il-vizitatur jittellem li kellhom fihom biss *'icona'* mingħajr ma jispeċifika, kif kien jagħmel qabel, jekk din hiji fuq tila jew le. Meta ma jispeċifikax, inkun ifisser li dik l-ikona kienet waħda tal-injam. Fi kliem sempliċi, il-pittura kienet fuq tavla jew twavel tal-injam. F'dawn il-knejjes, bħalma kien fil-każ tal-knisja parrokkjali, l-altar kien ikun wiehed tal-gebel.

L-ewwel knisja li żar kienet dik ta' Santa Katerina. Din kellha kwadru tal-injam u magħha kellha ċimiterju li meta saret iż-żjara ma kienx għadu jintuża. Il-kwadru kien juri lil Santa Katerina flimkien ma' San Pietru. Kellha xi biċċiet artijiet ukoll, magħrufa bħala *l-Burta' Santa Karterina* li kienu jinsabu f'qasam magħruf bħala *Ta' Safi*. Dan il-qasam kien ġa beda jitlef l-isem tiegħu, tant li meta l-isqof żar din il-knisja kellu jispeċifika l-isem ġdid li kien qed jintuża biex juri fejn kienu jinsabu dawn l-artijiet, jiġifieri *tal-Mentana*. Illum dan l-isem hu magħruf bħala *Tal-Mentna*. B'hekk minn din iż-żjara nsiru nafu li din il-parti fl-Imqabba kien magħrufa qabel bħala *Ta' Safi*. Din il-knisja kien qed jiehu hsiebha Ganni Aquilina.

Tmiss magħha kien hemm knisja oħra ddedikata lil San Pietru. B'hekk San Pietru kellu żewġ knejjes b'artali magħgur iddedikat lilu. F'din il-knisja, il-pittura kienet ukoll fuq l-injam. Hawn San Pietru kien muri ma' Sant'Agata.

Wara mar żar il-knisja ta' San Bażilju. Mid-

deskrizzjoni li jagħti, din kienet l-ikbar waħda mill-knejjes żgħar kollha tal-Imqabba, tant li din kellha żewġ bibien biex tidhol għaliha.¹ L-oħrajn kellhom biss bieb wiehed. Fuq kollox din il-knisja kellha żewġ artali. Magħha kien hemm marbuta biċċa art li kienet ukoll f'tal-Mentna, li hawn ukoll hija mogħtija, li din l-art kienet magħrufa qabel bħala *Ta' Safi*. Ma hemmx dubju li dan kien isem ta' xi hadd Għarbi li fl-imghoddi mbiegħed kien joqgħod f'din iż-żona.

Wara żar żewġ knejjes oħra li jidher li kienu qodma ħafna, wisq probabbli, aktar minn dawk il-knejjes li kien żar sa issa. L-ewwel waħda kienet iddedikata lil San Mikiel Arkanglu. Il-qedem ta' din il-knisja joħroġ mill-pożizzjoni tal-artal li kien differenti mill-oħrajn. Ma kienx fin-nofs iżda kien fl-angolu tal-ġenb. Din hija xi ħaġa li titlob studju aktar profond għaliex wisq probabbli tirrifletti xi rit qadim li kien marbut ma' din il-knisja. Anki l-fatt li l-ikona kienet żgħira u tal-injam jindika ċerta qdumija. Mis-seklu ħmistax u forsi anki mis-seklu erbatax, bdew isiru ikoni kbar fuq wara tal-altari.

Imbagħad kien hemm knisja jew kappella oħra, li kienet iddedikata lil Assunta. Dan ikompli joħroġ id-devozzjoni kbira li kien hemm lejn l-Assunta fl-Imqabba. Jidher ċar li issa d-devozzjoni lejn l-Assunta kienet qed iddur fuq il-knisja parrokkjali. Din il-knisja kien jonqosha ħafna affarijiet. Fuq kollox, din kienet qadima ħafna. Kellha fiha ikona tal-injam turi t-tluġ fis-sema ta' Marija. Fuq kollox, wara l-Konċilju ta' Trentu, ma setax jibqa' aktar knejjes jew altari iddedikati lill-istess Titular fl-istess parroċċa.

Sakemm sar il-Konċilju ta' Trentu, ma kienx hemm il-kunċetti ta' parroċċi kif nafuhom illum. Il-konfini mhux dejjem kienu definiti u dawk il-knejjes li kienu jitmexxew minn kappillan kienu jkunu knejjes sagramentali, jiġifieri kienu l-knejjes li fihom kien jinżamm is-Sagrament u jsiru s-sagramenti fihom, bħalma kienet l-ewkaristija u żjut sagri. Fihom ukoll kien isiru s-sagramenti oħra bħalma kienu l-magħmudijiet u l-qrar. Ma kienx hemm l-anqas il-bżonn li dawn il-knejjes sagramentali jkollhom iż-żona jew il-konfini tagħhom. B'hekk seta' jkun hemm

FRAME MAKER

caruanachristian@gmail.com

**For any kind of frames
and glass cutting**

Opening Hours:

Mon - Tue - Thur - Fri:

4.00pm - 7.30pm

Sat: 8.00am - 1.00pm

Wed: Closed

**57, St. Catherine Street,
Mqabba MQB 1203**

**Tel: 2168 3308
Mob: 9988 8691**

Frott il-Bidwi

FREE DELIVERY

13, Triq Rokku Buhagiar, Qrendi

Mob: 99830936 / 99491957

Hinijiet tal-ftuħ:

It-Tnejn, it-Tlieta, il-Ħamis u l-Ġimgħa

mis-6:00am sa 12:00pm u

mill-4:00pm sas-7:00pm

L-Erbgħa: mis-6:00pm sa 12:00pm

Is-Sibt: mis-6:00am sa 12:00pm

Haxix u Frott frisk dirett mingħand il-bidwi

• Preserves • Haxix tal-frizja

Carabott Jewellers

**Dun Ġużepp Zammit Street
Żurrieq - Malta. Tel: 2168 0760**

Business Hours:

Monday to Friday: 9.00a.m. - 12.00p.m.

4.00p.m. - 7.00p.m.

Wednesdays & Saturdays : Half Days

knejjes iddedikati taħt l-istess titlu, jiġifieri f'dan il-każ tal-Assunta. Kif rajna, fl-Imqabba kien hemm żewġ knejjes ħdejn xulxin iddedikati lil San Pietru.

Fuq kollox minn din iż-żjara nsiru nafu li fil-kappella li kienet iddedikata lil Santa Marija kien isir għasar lejlet il-festa u wara l-ewwel għasar kien isir speċi ta' festin, imsejjaħ bil-Latin *ientaculum*. Dan ifisser li ħafna snin qabel f'din l-istess knisja, kienet issir ikla nhar il-festa. Din l-ikla kienet tisseejaħ mill-Maltin bħala żerda. Fiha kienu jittiekl u affarijiet helwin fosthom il-qubbajt jew xi forma ta' għassieda shuna li lum ngħidulha *porridge*. Matul il-bidu tas-seklu sbatax dan kien qed jittiekel filgħaxija. Fuq linja differenti, dan it-tip ta' festin tal-ħelu jaf l-orijini tiegħu lill-Kristjani Għarab li ġew jgħixu fostna mis-Sirja. Biss minn din iż-żjara, nsiru nafu li dan ir-ritwal kien preżenti fl-Imqabba u nsibuh ukoll fil-parroċċi tal-qrib bħalma kienet dik tal-Qrendi u anki s-Sigġiewi.

Fl-aħħar u mhux l-inqas, f'din il-parti taż-żjara nsiru nafu min beda l-ewwel ċimiterju 'proprju' tal-Imqabba li kien jinsab quddiem il-knisja ta' Santa Marija li llum hija tad-Duluri; dan kien Ġanni Agius.

Dak li ġej hija ż-żjara pastorali ta' dawn il-knejjes tal-Imqabba.

It-tieni parti taż-żjara pastorali fl-Imqabba.

f. 237v

Item visitavit Eccl[essi]a[m] in d[ict]o Casali posita sub invocatione Sanctae Catherinae, qua[m] habet altare lapideu[m] et p[er] icona[m] cum imaginibus Divae Mariae Virginis, et hinc inde Sancti Petri, et Sanctae Catherinae. Altare habet mappas et palliu[m] ex tela depicta, ac lampadem ante altare pendente[m] atq[ue] ostium cum valvis ligneis

f. 238r

versus occidente[m] indigent candelabris et cruce habet et quonda[m] clausuncula[m] tumulataru[m] duar[um] terrae appellata[m] il Bur di Santa Catherina in contrata Ta Sefi (menrata) redditus scuti unicis annualis qua[m] conducti nomina detinet Joannes Aquilinae, quod expenditur pro servitiis d[ictae] Eccl[essiae]

R[everendissimus] D[ominus] mandavit d[ict]a[m] clausuram assignari Procuratoribus Parrochialis Eccl[lessi]ae qui sustinere debeant onera d[ictum] Eccl[lesi]am

Item visitavit alia[m] Eccl[lessi]a[m] contigua[m] suprad[ict]a[m] sub invocatione Sancti Petri, que[m] habet Altare lapideu[m] et p[er] icona[m] cum imagine Sanct[issi]mi Trinitatis, et Sancti Petri ac Sanctae Agathae. Altare habet palliu[m] ex tela depicta, mappas, candelabra lapidea et lampadem ante altare pendente[m].

Comparvit Bartholomeus Azzupard de d[ict]e Casali et asservat q[uod] Mattheu[m] Zammit eius soceru[m] obligascit ipsum comparente[m] un tarenis tribus annui redditus cum potestate redimenti di tarenos tres in

valore unciae unius, ideo praesens exhibuit d[ict]a[m] uncia[m] una[m] et tarenos duo decim ultra debitum ad hoc ut convertantur in simile redditum pro usu, et servitio eccl[essiae] suprad[ictae]

f. 238v.

Iuxta legatum d[ict]i q[ue] de Zammit in actis Notarii Petri Zammit sub die octava Junii 1600 qua[m] summa[m] R[everendissimus] D[ominus] adductus D[ominibus] D[e]legatibus convisitatoribus mandavit assignari Magistro Mariano Farrugie Procuratori constitutum d[ict]a[m] Eccl[lessi]a[m] ad redditu[m] supra[dict]a constituit d[ict]e ecclesiae procui[u]s servitio.

Item visitavit ecclesia[m] sub invocatione Sancti Basilii positam in d[ict]o casale, que[m] habet altare lapideu[m] munitum omnibus necessariis et p[er] iconam cum imagine Divae Mariae Virginis hinc inde Sanct[issimos] Josophem et Basilii. Habet palliu[m] ex auripelle et lampade[m] ante altare pendente ac duo ostia cum valvis ligneis quam unu[m] est versus Aquilone[m] et alteriu[m] versus occidente[m]. Eccl[lessi]a est optimae structurae antineu[m] quinq[ue] arcatas more regionis, habet scutas duo annui redditus iuxta firma[m] bulla[e] procius servibus poenes Gusmanus Bugeia de Casali Credo. Pro[curato]res eiusdem sunt Marius Farrugia et Sebastianus Schembri de d[ict]e Casale.

Comparvit suprad[ictum] Sebastianus Schembri, et revelavit se teneri celebrari facere missa[m] in festi[vitatem] Sancti Basilii, ac accendere lampadem quolibet die Sabbati, et festis per annu[m]

f. 239r.

ratione possessionis cuius clausura[e] appellat[ae] Tal Safi an in contrata Tal Mentena, adnosci ad accensione lampadis et uncei suprad[ict]e qui hactenus satisfecit prout retulit D[ominus] Parochus.

A dextra altaris pred[ict]i est aliud altare sub invocatione Visitationis Beatae Mariae Virginis decenter ornatus boni loci, quod substinetur devotione ac a elemosynis fidelium incolem.

Item visitavit alia[m] ecc[lesi]a[m] antiqua[m] predictae sub invocatione Sancti Michaelis Archangeli que[m] habet icona[m] parva[m], et altare valde angulatum, quod R[everendissimus] D[ominus] mandavit dilatari et reducti ad meliore[m] forma[m] ecclesia est per tota[m] de albata, et venerabiliter detenta[e]. Haeredes q[uondam] Michaelis Zammit tenentur celebrari facere primas vespas et missa[m] in festo Sancti Michaelis Archangeli, ac dabare sacerdote[m] celebrante[m] et seu paupere[m] r[ati]one[m] possessionis cuius da clausura[e] appellata[e] Ta gżibidibija in contrata della Michabiba qui hactenus satisfecerunt.

Item visitavit aliam ecc[lesi]a[m] sub vocatione Assumpt[ion]is Beatae Mariae Virginis positam in eodem Casali.

G. Camilleri Petrol Station

CAR SERVICING
WHEEL BALANCING
CAR ACCESSORIES
CRASH HELMETS

PUNCTURE REPAIRS
CAR BATTERIES
MOUNTAIN BIKES
OILS & FILTERS

CAR WASH

FREE BALANCING WITH ALLOY WHEELS

TEL/FAX: 2164 1647 Tel: 2164 7235

Hair Couture

by Romina

No. 11,
Rokku Buhagiar Street,
Qrendi

Tel: 2164 9301

Mob: 9982 5786

Email: haircouture@gmail.com

J. Cutajar

SMOKING ARTICLES

46, Springvale,
Triq il-Madonna tal-Gilju
Mqabba

Tel: 21689653 Mob: 7949 5354

*For all your
smoking needs*

f. 239v.

quem habet Altare lapideum et parva[m] p[er] icona[m]
cum imagine Beatae Mariae Virginis Assumpta[e]
indiget propterea alia maiora ac decenter or[nata],

altare habet palliu[m] ex tela virgata, mappas,
candelabra lignea, subpedale lapideu[m] et lampadem
ante altare pendente[m].

Joannes Agius tanqua[m] possessor loci domur[um]
cum clausunculis convinatis in d[ict]o Casali tenetur
celebrari facere primas vespas cum i[n]tuculo et
missam in festo Assumptionis pred[ict]o ac accendere
lampadem diebus consuentis et ripadare d[ict]a[m]
Ecclesia[m] in necessariis.

Ideo fuit mandatu[m] ipsi Joanni p[rese]nti et
audienti, ut p[er] icona[m] meliore[m] inter facciata et
coemeterium infra seu mense[m].

L-ikona li probabilmnt kienet it-titular l-antik ta' Santa Katarina

f. 237v

Fl-istess mod, żar il-knisja li tinsab fl-istess raħal taħt
l-isem ta' Santa Katerina li għandha altar tal-ġebel u
bħala pittura fuq l-injam hemm l-immaġni tad-Divina
Marija Vergni, kif ukoll ta' San Pietru u ta' Santa
Katerina. L-altar għandu tvalja u vent'altar bid-drapp
impingi u lampier imdendel quddiemu kif ukoll dahla
tingħalaq b'bieb tal-injam

f. 238r

iħares lejn il-punent. Jonqosha salib u gandleri u darba
kellha għalqa għad-dfin, żewġ biċċiet artijiet imsejha
il-Bur ta' Santa Katerina fil-qasam Ta' Safi (Mentana) li
kienu qed iħallu dħul ta' skud fis-sena u l-knisja tinsab
għand Ġwann Aquilina u sa issa l-ħlasijiet qed imorru

għall-manutenzjoni tal-imsemmija knisja.

Ir-Reverendu Sinjur ordna li l-imsemmija art
għandha tgħaddi għand il-prokuraturi tal-knisja
parrokkjali biex b'hekk ikunu jistgħu jżommu l-obbligi
tal-imsemmija knisja.

Bl-istess mod żar ukoll il-knisja li tmiss ma' din
imsemmija fuq taħt it-titlu ta' San Pietru, li għandha
altar tal-ġebel u bħala pittura bl-immaġni tas-Santissima
Trinità u San Pietru u Sant'Agata. Għandha vent'altar
tad-drapp miżbugħ, tvalji, gandleri tal-ġebel u lampier
imdendel quddiem l-altar.

Santa Katarina u San Pietru fil-bidu tas-seklu 17

Deher Bartolomeo Azzupard mill-imsemmi raħal u
qal li l-mejjet Mattheo Zammit, ħatnu, rabtu li jagħti
tarì wieħed milli jdahħal fis-sena mid-drittijiet fuq id-
dħul ta' tliet tarì tal-valur ta' unċja waħda, għalhekk
wera l-imsemmija unċja u l-ghoxrin taren l-oħra li
kellu jagħti għal dan biex b'hekk jinbidlu fi dħul simili
għall-użu u s-servizz tal-knisja imsemmija fuq

f. 238v.

skont legat, tal-imsemmi ta' Zammit, fl-atti tan-nutar
Pietru Zammit taħt id-data tat-8 ta' Ġunju 1600, liema
somma, ir-Reverendu Sinjur, akkumpanjat mis-Sinjuri
Delegati li kienu qegħdin jagħmlu ż-żjajjar miegħu,
ordna biex dan id-dħul b'risq il-knisja jkun mogħti
lill-imgħallem Mariano Farrugia, li ġie magħmul
prokuratur tal-imsemmija knisja biex id-dħul tal-
imsemmi jmur għas-servizz tal-imsemmija knisja.

Bl-istess mod żar il-knisja taħt it-titlu ta' San Bażilju
li tinsab fl-imsemmi raħal, li għandha altar tal-ġebel, u
mgħammra b'dak kollu neċessarju u bħala pittura bl-
immaġni tad-Divina Marija Vergni li fiha wkoll lil San
Ġużepp u San Bażilju. Għandha vent'altar tal-ġilda
indurat bid-deheb u lampier imdendel quddiem l-altar
u żewġ dahliet bil-bibien tal-injam, b'waħda tħares
lejn it-tramuntana u l-oħra lejn il-punent. Il-knisja hija
fi stat ta' kostruzzjoni tajjeb ħafna u fiha ħames arkati
mibnija bis-sengħa, għandha żewġ skudi fis-sena bħala
dħul kif jidher miktub fil-bolla favur il-bżonn tagħha
bil-piż fuq Gusmano Bugeja mir-raħal tal-Qrendi. Il-
prokuraturi tal-imsemmija knisja huma Mario Farrugia
u Sebastiano Schembri mill-imsemmi raħal.

Deher l-imsemmi Sebastiano Schembri u wera li
hu kien miżmum li jagħmel quddiesha fil-festa ta' San

JULIO & CHARLIE SACCO

Qrendi Road, Mqabba

Tel: 2168 3129

Jawguraw il-Festa t-Tajba lil Kulhadd

jfakkru li huma jagħmlu

Xogħol fl-injam ta' kwalità għolja

PREZZIJET MODERATI

L. Micallef Steel Works

Steel Works , Aluminum and Stainless Steel Welding
Ludvic Micallef • MIG & TIG Welder
Mob: 9947 6932

Lillian Camilleri

Beauty Therapist

C.I.B.T.A.C.

Diploma B.A.B.T.A.C.

Treatments Available:

- Relaxing Anti-Wrinkle Facials
- Deep Cleansing Facials
- Eyelash/Brow Tinting
- Electrolysis
- Waxing
- Make-up
- Manicure and Pedicure

10, Triq il-Mithna, Mqabba

Tel: 2168 3214 Mob: 9942 6054

Bażilju u jixgħel il-lampier kull nhar ta' Sibt u fil-festi ta' matul is-sena.

f. 239r.

Minhabba l-possessjoni tal-art li jisimha Ta' Safi fil-qasam tal-Mentena, [id-dhul] imur biex jinxteghel il-lampier u l-unċei msemija li sa issa huma biżżejjed, is-sinjur kappillan iżommhom bħal li kieku tiegħu.

Fuq il-lemin tal-imsemmi altar hemm ukoll altar taħt l-invokazzjoni taż-Żjara tax-Xebba Marija imżejjen kif suppost u kollox f'postu, li jiġi miżmum b'devazzjoni u bid-donazzjonijiet tal-fidili.

Bl-istess mod, żar knisja oħra qadima. Din l-imsemmija hija taħt l-isem ta' San Mikiel Arkanglu u għandha ikona tal-injam żgħira, u altar angulat hafna li r-Reverendu Sinjur ordna jtkabbar u jinbidel għal forma aħjar. Il-knisja hija mbajda u miżmuma b'mod tajjeb. Il-verrieta tal-mejjet Mikiel Zammit huma miżmuma biex jiċcelebraw u jagħmlu l-ewwel għasar u l-quddies nhar il-festa ta' San Mikiel, u jħallsu qassis biex jiċcelebra quddies u jagħmlu karità mal-fotra, mill-possessjoni ta' din l-għalqa magħrufa *Ta' Gzibdibija* fil-qasam tal-Imqabba, u sal-lum, il-verrieta qed jissodisfaw id-dmirijiet tagħhom.

San Bażilju u San Mikiel fil-bidu tas-seklu 17

Bl-istess mod, żar knisja oħra taħt it-titlu tat-Tluġh fis-Sena tal-Beata Marija Vergni li tinsab fl-istess raħal

f. 239v.

li għandha artal tal-gebel u pittura żgħira fuq l-injam bl-immaġni tal-Beata Marija Vergni u għalkemm jehtieg li jkun ikbar u mzejna b'mod diċenti, l-altar għandu ventaltar ta' drapp irrigat, tvalji, gandleri tal-injam, targa [quddiemu] tal-gebel u lampier imdendel quddiem l-altar.

Santa Marija l-Fuqqanija

Ġanni Agius, bħala li għandu postijiet ta' abitazzjoni bl-għelieqi fit-tarf ta' dan l-imsemmi raħal, hu marbut li jagħmel l-ewwel għasar b'żerda u quddies fl-imsemmija festa tal-Tluġh fis-Sema u biex jixgħel il-lampier fil-jiem li normalment jinxteghel il-lampier u jsewwi l-imsemmija knisja meta jkollha bżonn.

Għalhekk, l-istess Ġanni, li kien preżenti u semgħu, kien ordnat biex jagħmel ikona aħjar fuq il-faċċata u ċimiterju fi żmien xahar.

Referenzi

¹ Dawn huma l-bieb prinċipali u bieb li hemm fil-ġenb li llum jagħti għall-kamrun ta' maġenb din il-knisja.

== TAKE == OFF

BAR AND RESTAURANT

St. Thomas Street, Luqa

Malta.

Specialises in Pasta and Grill

Tel: 2180 0243

QUICK FOOD

Wegħda ġdida għall-festa

minn Rita Saliba

Reggħet waslet Santa Marija. Għaddiet sena mill-burraxka ta' lejlet il-festa. Ċensina farfret l-aħħar biċċa għamara u ħadet nifs 'il gewwa. It-tindif kważi lest.

Għadha titkexkex tiftakar bħal-lum sena huma u jaraw in-nar tal-art, tara xagħar bintha Terry jaqbad, bin-nies imdawrin magħha, kulhadd irid itaptpilha fuq rasha waqt li hi, ommha, iżżomm lin-nies 'il bogħod għax aktar werwruha milli għamlulha ġid. Imnalla kien it-tifel ta' Mona li gietu f'rasu jinża' l-flokk u jdeffishulha f'rasha u faga l-ġamra. Għadha ġġib quddiem għajnejha lil bintha twerżaq u iżżomm żaqqa. Terry kienet tqila u kien għad fadlilha ġimġha biex jagħlqilha ż-żmien.

"Iva għal Santa Marija se tħallihielna?" tiftakar li ħarġitilha meta Terry tatha l-aħbar li se jkollhom l-ewwel tarbija. Kienet diġà qed tinkwieta jekk bintha hix se tħassrilhom il-festi, li ma setgħetx tkompli m'ohtha li tigi kull sena mill-Awstralja, li ma ddahħalx il-bandisti jixorbu f'pawsa mill-marċ, li ma tibqax tgawdi l-festa sal-marċ tal-aħħar...

"Heqq, ma, dawn l-affarijiet mhux meta trid int." Terry malajr għalqitilha ħalqha.

Ċensina kienet qaltilha biex ma toqgħodx tigi tara n-nar magħhom. Kif kienet se tgħaddi qalb in-nies b'dik iż-żaqq? Imma Terry dahket u qaltilha li qed tinkwieta għalxejn.

"Hekk jgħidulek illum. Biex ma tinkwitax. Jaraw sa mnehirhom," bdiet tgemgem, "u dak il-lejl li qattajna l-isptar magħha biex naraw hux kolloxx sew, u li ma flahtx inqum filgħodu, u tlift il-quddies tal-panigierku, dak mhux inkwiet għalihom!" Imma hi u tgerger, quddiemha rat ir-ritratt tal-Assunta u ħassitha ħatja. Raddet is-salib, "imma nirringrazzjak Ommna tas-Sema li spiċċa kolloxx b'wiċċ il-ġid." Terry ma kien għalha xejn, għajr li kellha taqta' xagħarha qasir u t-tarbija twieldet ġimġha wara, fl-Ottava ta' Santa Marija, qawwija u shiħa. Ċensina qalet kemm-il rużarju dak il-lejl u għamlet wegħda li t-tarbija jsemmuha Marija.

"Imma ma kif taqbad u tiddeċiedi għalina?" Terry u żewġha kienu urtati. "Ma kontx għedtlek li jekk ikollna tifla se nsemmuha Helen, għan-nanna ta' Damien?"

U wara ħafna persważjoni u bl-intervent ta' dak il-qaddis ta' żewġha Joey, it-tarbija ssemmiet Helen Maria.

Imma din Terry biex tgħalliha giet fid-dinja. Ma reggħetx tqila bit-tieni tarbija u ż-żmien jagħlqilha għal Santa Marija? U mhux talli waslet fl-aħħar u l-ħin kollu tonfoħ u trewwaħ, bintha fl-aħħar tat-tqala saret qisha l-vapur t'Għawdex. Is-soltu bintha tigi ttiha daqqa t'id tnaddaf id-dar hekk kif toqrob il-festa, imma issa ħlief tigrì, jew tipprova tigrì wara Helen Maria li issa telqet timxi mhix. Did-darba għalqet ħalqha u ma qaltilhom xejn. Reggħet ħarset lejn ir-ritratt tal-Assunta u talbitha biex tieqaf ma' bintha fil-waqt tal-ħlas.

Filgħaxija n-neputija kienet donnha puttinu mpitter liebsa libsa kollha ċfuf. Gew in-nanniet tan-naħa l-oħra u kemm Ċensina kif ukoll Joey ma qagħdux lura milli jfissdu fiha u jiggustawha. Iz-żgħira bdiet tiskanta b'kolloxx, iċċapċap mal-banda u tberraq għajnejha lejn id-dwal. Il-kunjati ta' Terry bdew itaqtu kemm ikollhom x'jagħmlu meta jiġu n-neputijiet id-dar, fuq haġa u fuq oħra u Ċensina aktar kien moħħha biex tgawdi l-festa. Din bintha x'fettlilha ġabithom magħha? Imma drat tigdem ilsien f'mument bħal dawn.

"Daqt jaħarqu n-nar tal-art," qaltilhom bid-daħka, filwaqt li tat daqqa t'għajn li tfigher ħafna lil bintha Terry. F'daqqa waħda tinstema' għajta li qatgħetha minn gewwa.

"Helen Maria!"

Terry dehret mifxula tftitex liż-żgħira. L-oħrajn tagħthom ferneżija ma jafux fejn se jaqbd u jfittxu. Ċensina kien għoddu taha ħass ħazin. Dlonk bdiet tgħid ir-rużarju u titlob lil Sidna Marija biex issibilha lin-neputija ċ-ċkejka qawwija u shiħa. B'xorti tajba ma għaddiex wisq ħin meta ċ-ċkejka tfaċċat iżżomm id pulizija li malli sema' l-għajjat induna x'kien ġara. Iz-żgħira ma kienitx tbiegħdet wisq iżda kienet imxiet lejn gabbana mimlija kollha ġugarelli jdoqqu u jixgħelu. L-erba' nanniet infexxew ibewsu fiha. Terry kienet qed timsaħ id-dmugħ u żewġha jweżinha biex isibilha xi mkien bilqiegħda.

"Issa niehdu ħsiebha aħna, Ċensina," qaltilha l-kunjata ta' bintha, "mur kompli gawdi l-festa inti." Il-ġenituri ta' Damien kienu jafu kemm kienet akkanita għall-festa Ċensina, li issa kienet ħadet ftit tar-ruħ wara l-qatgħa.

Nhar il-festa Ċensina kienet minn ta' quddiem tara l-vara ħierġa. F'qalbha rringrazzjat lil Santa Marija li

Helen Maria nstabat qawwija u shiha u wegħditha li did-darba se jiftakru fiha fil-Magħmudija tat-tarbija l-ġdida. Kienu se jagħmdu t-tieni wild hi u żewġha Joey. Isem Marija jrid jitnizzel fiċ-ċertifikat tal-Magħmudija.

Izda tistgħu taħsbu kif baqgħet meta omm Damien qaltilha li kienet laħqet għamlet wegħda ma' San Ċirillu, peress li għandhom inkwatru tiegħu d-dar!

“Kulma nitolbuh dejjem jidhol għalina!” qaltilha bir-ragħwa f'ħalqha omm Damien. “U li ma kienx għalih ma kienix tinstab Helen Maria!”

“Tgħidlix li jekk ikollhom tifel se jsemmuh Ċirillu?” berrqet għajnejha Ċensina.

Terry ħaditha magħhom. Qaltilhom biex ma jindahlux. Lura d-dar lil ommha ħatfitha ħatfa nobis u qaltilha biex ma taqlax inkwiet. Imnalla reġa' daħal bejniethom Joey, li bil-paċenzja kollha sabilhom soluzzjoni.

In-neputi l-ġdid twieled jumejn fuq Santa Marija. Iċ-ċkejken seraq qalb kulhadd b'par wardiet roża u bi tbissima tal-ġenna. Il-Magħmudija saret kif miftiehma, b'Ċensina u Joey parrinijiet. Hekk kif iċ-ċelebrant dar fuq il-ġenituri biex isemmu lit-tarbija, it-tnejn wiegħbu alenija, “Kyrill Mariano.”

IL-KUMITAT EŻEKUTTIV

QED JORGANIZZA

Għaginata mal-Għanejja

F'JUM L-OTTAVA

**IL-ĦAMIS, 22 TA' AWWISSU 8PM
PJAZZA TAL-KNISJA**

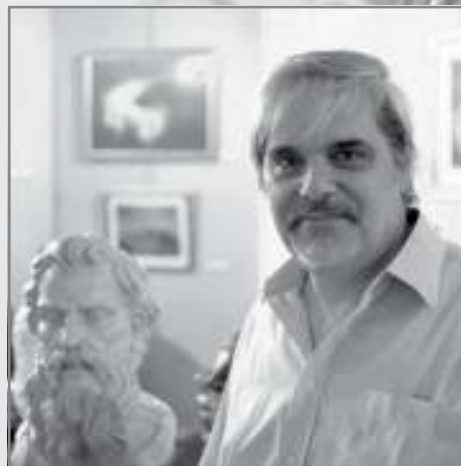
B'tifkira għażiża tal-artist u skultur Renzo Gauci

Renzo Gauci minn Hal Tarxien kien magħruf għax-xogħol tiegħu ta' disinji, skulturi ta' statwi fl-injam u tal-kartapesta li bit-talenti tiegħu hu kien jagħmel fil-knejjes u fil-festi ta' diversi rħula Maltin u Għawdxin. Renzo Gauci beda l-karriera tiegħu fis-snin sebgħin, żminijiet ta' meta l-kultura tal-festa kienet għaddejja minn diversi kriżijiet. Renzo Gauci għamel diversi disinji u xogħlijiet li ser jibqgħu jitgawdew fil-knejjes u festi, fejn fost oħrajn riċentement hu kien ha-dem fuq id-disinn tal-bradella u l-bankun il-godda tal-vara ta' Santa Marija ta' Hal Għaxaq.

Renzo Gauci halla marka kbira fuq l-armar li għadu jintrama fit-toroq tal-Imqabba waqt il-festa ta' Santa Marija. Dawn kienu xi xogħlijiet li hu kien involut fihom:

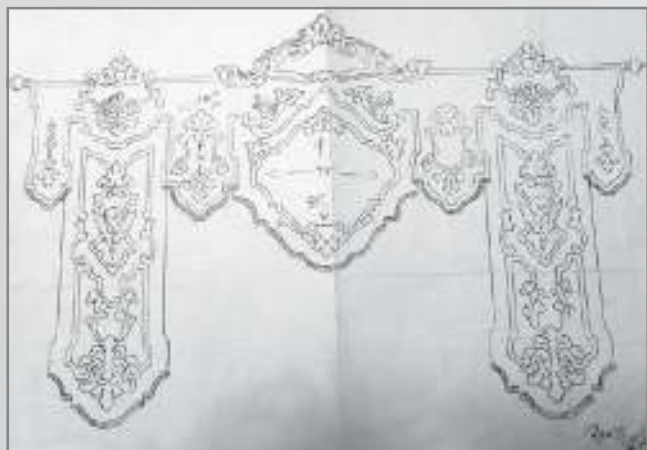
- Disinn ta' 4 pavaljuni ta' Triq id-Duluri
- Disinn ta' 13-il pavaljun ta' Triq Santa Katerina
- Disinn ta' 2 banadalori ta' Triq Santa Katerina
- Disinn ta' 7 pavaljuni għat-toroq ta' Santa Marija, San Innoċenzju, il-Kileb u ċ-Ċavi
- Disinn u xogħol ta' skultura tal-istatwa tal-Papa Piju XII
- Disinn ta' 4 gastri u 4 pedestalli maz-zuntier tal-pjazza
- Disinn ta' 8 trufej għal pjazza

Renzo halla din id-dinja u mar jiltaqa' mal-hallieq li tiegħu hu għamel diversi statwi nhar it-30 ta' Awwissu 2018, fl-età ta' 59 sena. Il-hbieb tiegħu kollha jiddeskrivuh bħala bniedem umli. Bil-versatilità tiegħu

hu kien wiehed mill-artisti Maltin li komplew isahhu l-kultura tal-festi ċċelebrati fil-bliet u rħula Maltin u Għawdxin. Bit-talent tal-arti tiegħu hu qanqal in-nies sabiex japprezzaw id-diversi forom tal-arti sagra li nsibu madwarna.

Il-Mulej jagħtih il-mistrieħ ta' dejjem.

Id-disinn ta' 13 il-pavaljun ta' Triq Santa Katerina

Id-disinn ta' 4 pavaljuni ta' Triq id-Duluri

Żewġ pjanti tal-1909 u l-1939 tal-illuminazzjoni fit-toroq tal-Imqabba

Kan. Dr Jonathan Farrugia

Aktar kmieni din is-sena, ftit ġimgħat qabel l-elezzjoni, il-Kunsill Lokali nieda proġett li jpoġġi l-fanali stil antik fil-qalba storika tar-raħal. Bla dubju, dawn huma ferm isbaħ mill-bozoz tal-Gvern li mdorrijin naraw. Il-ġmiel partikulari tal-fanali l-originali li tpoġġew aktar minn seklu ilu nistgħu napprezzawh grazzi għal diversi ritratti antiki tal-pjazza tar-raħal u għalhekk kienet haġa minn ewl id-dinja li fostna kien hemm min staqsa għalfejn dawn it-tip ta' fanali kienu tnehhew ladarba kienu daqshekk sbieħ. Permezz ta' dan l-artiklu mhux ser nidhol fil-merti tal-kwistjoni għala kienu tnehhew – probabbli r-raġuni kienet għax meta kullimkien beda jaqleb għall-elettriku fis-snin Ħamsin, il-lampi li kien hemm disponibbli ma setgħux jiġu addattati biex jidhru fil-fanali u, sakemm reġa' qam l-interess li l-partijiet l-antiki tal-irħula kemm jista' jkun jinżammu fl-ambjent naturali tagħhom, kulhadd ikkuntenta bil-lampi kbar bojod u bla gost. Li nittama li nagħmel b'dan l-istudju hu li nitfa' ftit atkar dawl fuq meta tpoġġew uħud minn dawn il-fanali sal-bidu tas-seklu 20.

Il-fanal maz-zuntier in-naħa tal-pjazza qabel l-1898

L-eqdem dokumenti li għandna disponibbli li jitrattaw l-illuminazzjoni fit-toroq huma żewġ ritratti tal-pjazza tar-raħal li fihom tidher il-knisja qabel l-1898. Dan nafuh fiż-żgur għax fuq il-faċċata għad hemm jidhru t-tliet qsari tal-ġebel li kienu fil-binja l-originali u li eventwalment inbidlu fit-tliet statwi tal-Fidi, it-Tama u l-Imħabba, xogħol Karmnu Mallia, fl-1898, is-sena triċentinarja tal-parroċċa¹. F'dawn ir-ritratti, kull wieħed

meħud min-naħat opposti tal-pjazza, jidhru żewġ fanali weqfin fuq arblu maz-zuntier, wieħed bejn l-istatwa tal-Immakulata u dik ta' Sant'Andrija u l-iehor pariġġu fuq in-naħa l-oħra, bejn l-istatwi tas-Salvatur u ta' San Ġwann Battista. Flimkien ma' dawn jidhru wkoll il-fanali fuq brazzi mwaħħlin quddiem dawn l-erba' statwi tal-ġebel mad-dawra taz-zuntier. Naturalment, filwaqt li l-ewwel tnejn kienu jinxtegħlu mis-servizzi pubbliċi bil-pitrolju, dawn ta' mal-istatwi kienu jinxtegħlu mid-devoti, probabbilment bix-xemgħa.

Il-fanal maz-zuntier in-naħa tas-salib qabel l-1898

Jekk imbagħad naraw ritratti oħra li ġejjin minn xi snin wara naraw li saru xi bidliet. Jekk niehdu, pereżempju, ir-ritratt meħud fis-17 ta' Novembru 1912² ninnutaw żewġ fanali oħra: wieħed mal-kantuniera tad-dar tal-kappillan u l-iehor mal-kantuniera tal-knisja ta' Santa Katerina, it-tnejn jagħtu għal fuq il-pjazza. Fix-xellug tar-ritratt tidher l-istatwa ta' Sant'Andrija li qabel kienet maz-zuntier flok dik ta' San Rokku; hdejn din

Il-fanali mad-dar tal-kappillan u mal-knisja ta' Santa Katerina

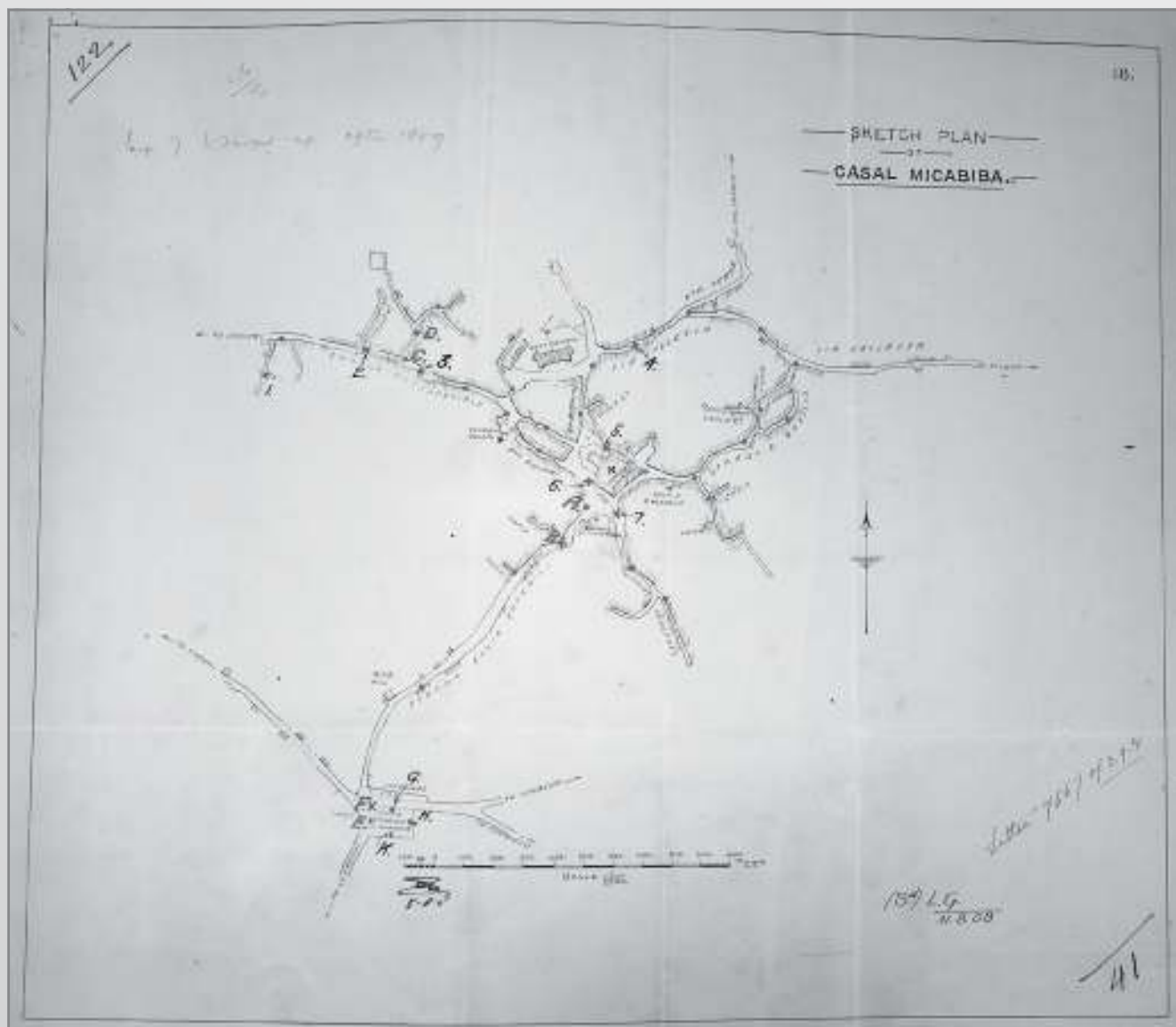
l-istatwa f'dan ir-ritratt tal-1912 ma jidher xejn. F'ritratt ieħor tal-pjazza, meħud fil-bidu tas-snin Tletin³, naraw din l-istess statwa b'fanal wieqaf fuq arblu ma' ġenbha – dan jixbah lil dawk li jidhru fir-ritratt tas-seklu dsatax. Nifhmu li għall-fini ta' estetika tpoġġa ieħor pariġġu maġenb l-istatwa ta' San Ġwann Battista, għalkemm ritratti ma għandniex. Dan juri li biż-żmien in-numru tal-fanali fit-toroq kien qiegħed jiżdied. Dawn iż-żewġ ritratti juruna wkoll li l-fanali ta' quddiem l-istatwi ta' madwar iż-żuntier tneħħew, għax f'dawn jidher ċar li mhumiex aktar hemm. L-unika eċċezzjoni huwa l-fanal ta' mal-pedestall tal-istatwa ta' Santa Marija l-antika li kien hemm tiddomina fil-pjazza tar-raħal, li bix-xieraq ma tneħħiex, kif jixhdu dawn ir-ritratti. Il-fanali ta' quddiem in-niċċ jidhru li ma tneħħewx anqas, għax fir-ritratt l-aktar magħruf tal-knisja parrokkjali mgarrfa jidher ċar il-fanal ta' quddiem in-niċċa sabiħa bl-istatwa ta' Santa Marija⁴ li kienet mal-faċċata tad-dar ta' fejn illum hemm Triq Karmenu Ciantar.

Niġu għas-suġġett ta' din il-kitba. Kelli x-xorti li ġew f'idejja żewġ pjanti tar-raħal li jinsabu fl-arkivju tal-Uffiċċju tax-Xoghlijiet Pubbliċi fil-*file* imsemmi "*Petroleum lamps*", li fih hemm il-pjanti tal-

lokalitajiet kollha ta' Malta li fil-bidu tas-seklu għoxrin tpoġġewlhom jew żdiedulhom l-ammont ta' fanali tal-pitrolju fit-toroq. Fihom, bħalma jidher fir-ritratti li qed jiġu ppubblikat għall-ewwel darba, naraw it-toroq tar-raħal immarkati b'tikek u slaleb ħomor flimkien ma' ittri u numri. Fuqhom iġibu d-dati tal-31 ta' Awwissu 1909 u tat-8 ta' Lulju 1939.

Nibdew biex nġidu xi ħaġa żgħira fuq il-pjanta tal-Imqabba tal-1909. Apparti l-informazzjoni fuq l-installazzjoni tal-fanali, din il-pjanta ttina idea ċara taċ-ċokon tar-raħal fil-bidu tas-seklu għoxrin. B'kollox jissemme b'isimhom 9 toroq (wieħed minnhom sqaq) u pjazza:

- Strada Santa Caterina + vicoli
- Strada Dolori
- Strada Parrocchiale + vicoli
- Strada Carmine + vicoli
- Vicolo Ospedale
- Via Valletta
- Strada Torre
- Strada San Basilio + vicoli
- Strada Perika + vicoli
- Piazza Giubileo Diamanti

Il-pjanta tal-1909

Flimkien ma' dawn jidhru fuq il-pjanta, imma mingħajr ma ngħatalhom isem, dawk li illum huma Triq il-Fjuri u Triq San Mikiel bl-isqaqien tagħhom. Il-pjazza tar-raħal tidher ukoll, imma ma fihix nota tal-isem – probabbilment għax tintfiehli li hija l-pjazza ewlenija mill-fatt li l-knisja hija mmarkata b'salib kbir u fiha miktub "*Parish Church*". Il-knejjes l-oħra huma msemmin ukoll b'ismijiet imħallta bejn Taljan u Inġliż: "*Church S.ta Caterina*", "*Church S. Michele*" u "*Church Dolori*"; il-knisja ta' San Bażilju mhix immarkata, forsi peress li tinsab bieb ma' bieb mal-oħra ta' San Mikiel. Barra minn hekk, fit-truf tal-pjanta jidhru wkoll toroq oħra bla isem, imma li mid-direzzjoni li għandhom immarkata nifhem liema huma: dawk li illum huma Triq Ħal Kirkop, Triq iż-Żurrieq, Triq il-Qrendi u t-Triq tas-Sejba. Ma' dawn jissemmejjew ukoll xi *landmarks* importanti fir-raħal: l-iskola tal-Gvern⁵ ("*Govt. School*"), il-Mithna ta' Triq Santa Katerina⁶ ("*Wind mill*") u l-Katakombi tal-Mintna⁷ ("*Catacombs*"). M'hemmx referenza għaċ-ċimiterju u għall-knisja tan-Nazzarenu minħabba li l-knisja kien fadlilha tliet snin biex tinbena u ċ-ċimiterju sa dak iż-żmien kien sempliċement midfen tal-pesta abbandunat fil-kampanja, u kellu jistenna sal-1949 biex isir iċ-ċimiterju proprju tar-raħal.⁸

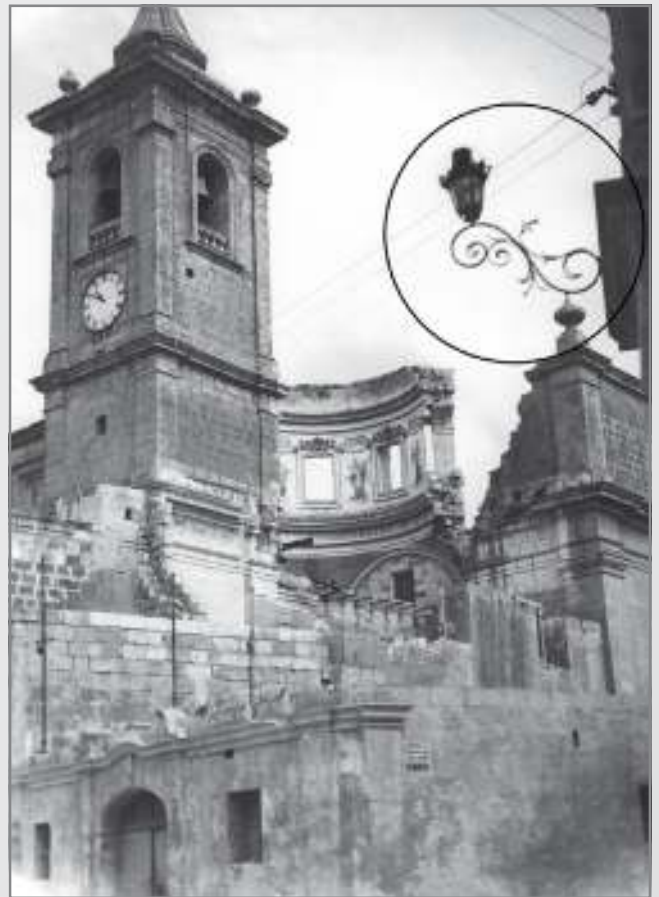

Il-fanali ta' mal-istatwi taz-zuntier

Interessanti ħafna huma l-vleġġ li jimmarkaw lejn liema rħula kienu jagħtu ċerti toroq u minn dawn napprezzaw aktar l-aċċess li kien jagħti r-raħal lill-popolin qabel ma l-bini tar-runway bidel dan kollu. Strada Parrocchiale kienet tibqa' sejra sas-Sigġiewi, waqt li Strada Torre kienet tinfeđ sa Ħal Farruġ. Dawn l-aċċessi nqatgħu meta nbni it-ir-runway, kif fil-fatt jidher għadu ċar sal-lum l-aktar fi Triq it-Torri Vinċenti fejn il-fencing tal-mitjar letteralment jagħlaq

it-triq. Triq Santa Katarina kienet tagħti għall-Qrendi u dik li illum hija t-Triq tas-Sejba kienet twassal sas-Sigġiewi, kif għadhom jagħmlu sal-lum dawn it-toroq; u l-istess it-toroq li jagħtu għal Ħal Kirkop u għaž-Żurrieq.

Kif għedna, din il-pjanta fiha dettalji oħra li huma tikek u slaleb ħomor, ittri u numri. Fuqha ma hemm xejn x'jindika eżatt xi jfissru – ovvjament hija haġa minn

Il-fanal quddiem in-niċċa ta' Santa Marija li kienet fil-pjazza

ewl id-dinja li huma proposti jew direttivi li għandhom x'jaqsmu mal-fanali, imma mhux indikat eżatt xiex. Parti mir-risposta tinsab fil-pjanta tas-Sigġiewi tal-1907 fejn hemm indikat li t-tikek huma l-fanali li ġa kienu hemm (*existing lamps*) waqt li s-slaleb huma l-proposti l-ġodda (*proposed lamps*). Dan ifisser li l-pjanta qed tghidilna sal-1909 fejn kienu jinsabu l-fanali, u qed tagħti ħjiel ta' fejn kellhom jitpogġew il-ġodda. L-ittri u n-numri li hemm jippuntaw lejn uħud minn dawn is-slaleb juruna pass jew tnejn oħra: liema fil-fatt saru fl-1909 (għandi nifhem li huma n-numri) u liema forsi saru aktar tard (l-ittri).

Naraw issa bil-mod dawn id-dettalji. It-tikek juruna li r-raħal ma kienx wisq nieqes mill-illuminazzjoni, speċjalment meta nqisu ċ-ċokon li kellu u n-nuqqas ta' importanza li kien igawdi – dan inbidel wara l-bini tar-runway, u żdied ħafna fis-snin tal-gwerra. Fil-qalba tar-raħal kull triq u kwazi kull sqaq kellhom il-fanal. L-uniċi żewġ toroq li ma kellhom xejn kienu Strada Torre u dik li illum hija t-Triq tas-Sejba. B'kolloxx sal-1909 fir-raħal kien hawn sebgħa u għoxrin fanal imqassmin hekk:

6 fi Strada Parrocchiale

1 f'dik li illum hija Triq il-Fjuri

1 fi Strada Dolori

4 f'Via Valletta

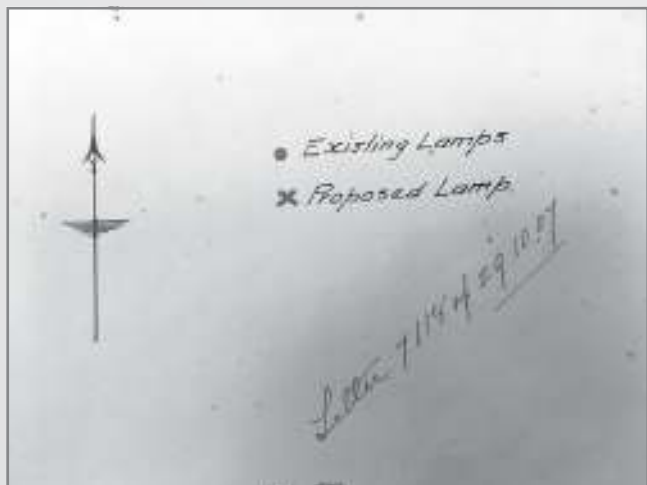
1 fi Strada Perika quddiem l-isqaqien

3 f'Via San Basilio

1 f'dik li illum hija Triq San Mikiel quddiem

l-ewwel sqaq

- 2 f' Vicolo Ospedale
- 1 fil-Pjazza ta' wara l-Knisja
- 3 fi Strada Santa Caterina, wiehed minnhom eżatt fejn tiżbokka fil-pjazza, faċċata tal-knisja tal-qaddisa
- 4 fi Piazza Giubileo Diamanti

In-nota li tispjega t-tikek u s-slaieb

Mit-tikek nifhmu li meta tpoġġew l-ewwel fanali l-ghan ma kienx wiehed estetiku, bħal pereżempju biex tiddawwal il-pjazza u tidher sewwa l-faċċata tal-knisja; il-ghan kien sempliciment biex juru d-dawl f'punti mdallma u għaldaqstant meqjusa bħala perikolużi. Dan nifhmuh minn dettalji bħall-fatt li fil-pjazza mal-faċċata tal-knisja ma jidherx li kien hemm fanali proġettati; din il-pjanta turina wkoll li dawk it-tnejn li kienu maz-zuntier kienu tneħħew, għax mhumix indikati. Ninnutaw li kien hemm l-illuminazzjoni anke fi sqaqien pjuttost twal, bħal Vicolo Ospedale u dawk li illum huma Triq San Mikiel u Triq il-Fjuri. Il-wesgħat xi f'it jew wisq kbar, bħall-fethiet ta' quddiem il-knejjes tad-Duluri u ta' Santa Katerina, quddiem l-iskola u wara l-knisja parrokkjali, ukoll kellhom fil-fanali tagħhom. Ta' min jinnota wkoll l-għażla ta' punti strateġiċi fejn jiltaqgħu żewġ toroq, bħal pereżempju fejn Via Valletta tinfetaħ għal Strada Torre, li ma kelliex fanali fiha, jew inkella fi Strada Parrocchiale fejn tibda dik li illum hija Triq il-Fjuri, u anke l-postijiet fejn Strada San Basilio tingħaqad ma' Via Valletta u ma' dik li illum hija Triq San Mikiel. F'Vicolo Ospedale wkoll kien hemm fanal faċċata tal-isqaq żgħir li fih f'nofsu. L-unika punt fejn kien hemm fanali "għall-gost" jidher li kienet il-Piazza Giubileo Diamanti għax fiha, lok relattivament żgħir u bla djar fil-vicinanze hliel il-mithna, naraw erba' tikek forma ta' salib, u dan ifisser li dawn l-erba' fanali kienu għa hemm. Tajjeb li nżommu f'moħħna li f'it aktar minn 10 snin qabel, fl-1897, kien sar proġett imniedi mill-Kunsillier Imqabbi Dun Alfons Caruana li bidel il-miżbla li kien hemm f'tarf ir-raħal (appuntu "il-mintna") fi pjazza sabiħa, iżda li fiha minn żmien għal żmien kienu jsiru atti ta' vandalizmu minhabba li kien hemm numru ta' Mqabbin li kienu kontra dan il-proġett⁹.

Wara li ġew identifikati l-postijiet fejn għa kien hemm il-fanali, kien imiss li jitniżżlu fuq il-pjanta l-proposti l-godda, li kienu għaxra u li huma mmarkati bis-slaieb u mfassla hekk:

- 2 fil-pjazza maġenb iz-zuntier tal-knisja, wiehed mad-dar tal-kappillan u l-iehor quddiem is-sede tač-Circolo Santa Maria
- 2 fi Strada Parrocchiale
- 1 f'dik li illum hi Triq il-Fjuri
- 1 fi Sqaq fi Strada Parrocchiale
- 1 f'Via Valletta
- 1 fi Strada Santa Caterina
- 1 fi Piazza Giubileo Diamanti
- 1 fil-bidu ta' Vicolo Ospedale

Fanal fit-tarf ta' Triq il-Parroċċa lejn l-1915

Dawn jixhdu li l-ħsieb kien li tiġi l-illuminata aktar il-pjazza tal-knisja, xi sqaqien u li jizdied id-dawl fl-aktar toroq popolati, li kienu Strada Santa Caterina, Strada Parrocchiale u l-ewwel parti ta' Via Valletta. Għe maħsub bħala opportunità li jizdied fanal ieħor fi Piazza Giubileo Diamanti ma' dawk l-erbgha li għa kienu hemm. Għal xi raġuni dawn il-proposti ma ġewx milqugħa kollha u fil-fatt tpoġġew sitt fanali godda, fil-postijiet immarkati bin-numri 1-6; eventwalment tpoġġa s-seba' wiehed li skont nota li hemm fuq l-istess pjanta tpoġġa hemm aktar tard:

- 1 fi Sqaq fin-naħa ta' fuq ta' Strada Parrocchiale
- 1 fi Strada Parrocchiale fejn jibda r-raba sqaq
- 1 ieħor fi Strada Parrocchiale f'it aktar 'l isfel minn fejn tibda Triq il-Fjuri
- 1 f'Via Valletta f'it wara li taqbez l-iskola
- 1 fil-Pjazza quddiem is-sede tač-Circolo Santa Maria
- 1 fil-pjazza quddiem id-dar tal-kappillan
- 1 fil-bidu ta' Vicolo Ospedale, li sab postu aktar tard.

Milli nistgħu nġhidu mir-ritratt tal-1912, dawn ma damux ma tpoġġew f'posthom għax jidher il-fanal li twaħħal mad-dar tal-kappillan u anke ieħor mal-ħajt tal-knisja ta' Santa Katerina¹⁰. Nifhmu li dawn kellhom biss jitwaħħlu f'posthom bla ma kellhom bżonn jgħaddu kumnikazzjonijiet elettrici, għalhekk il-ħaġa bilfors li ma kinetx tinvolvi l-ħafna xogħol aktar ikkumplikat li jsir illum!

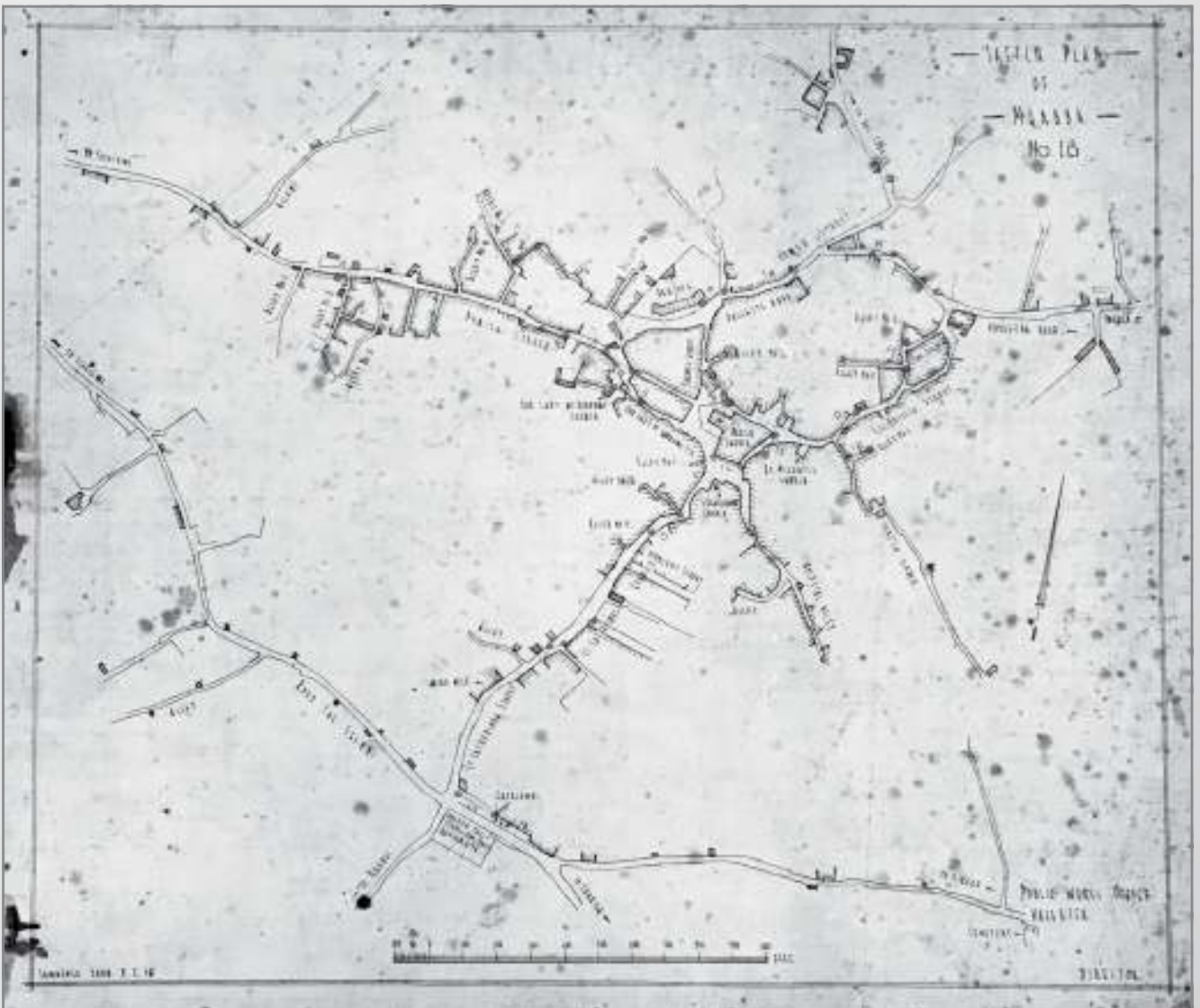
Il-fanal hdejn l-istatwa ta' San Andrija u l-istage tal-linja, lejn l-1930

Mir-ritratt l-iehor tal-pjazza vojta fejn tidher l-istatwa ta' Sant' Andrija b'sinjal ta' *stage* tal-linja u fanal nifhmu li ma damux wisq ma saru xi żjidi. Iz-żjieda ta' dan il-fanal hdejn Sant' Andrija u presumibilment ieħor pariġġu n-naħa l-oħra taz-zuntier wassal biex il-knisja reġa' kellha żewġ fanali maz-zuntier, għalkemm mhux eżatt fl-istess post fejn kienu originarjament. Nifhmu li possibbilment kienu żdiedu fanali oħra madwar it-

toroq, forsi skont il-ħjiel li jinghata mill-ittri hdejn is-slaieb ta' fuq il-pjanta. Iz-żjidi jista' jkun li saru wara l-1923 għax l-istess *file* fejn tinsab il-pjanta tarrahal bil-fanali mmarkati fih ukoll disinn *full size* tal-bokka tal-lampi, li qed ingibu ma' dan l-artiklu wkoll. Il-forma ta' dal-fanali, bħalma nistgħu naraw fir-ritratti, kienet ta' lanterna magħluqa bil-ħġieġ imwahnha mal-ħajt permezz ta' brazz jew inkella wieqfa fuq arblu. Xi diżinjati qed nippubblikawhom hawn ukoll.

Mudelli għall-fanali

Il-pjanta tal-1939

Mill-pjanta l-oħra ta' 30 sena wara, iddatata 8 ta' Lulju 1939 u mħażża minn Lawrence Zarb, – dment li t-tikek baqgħu fissru l-fanali li digà kienu jeżistu – niehdu idea ta' xi bidliet oħra li kienu saru sa dak iż-żmien, anke f'dak li għandu x'jaqşam mal-iżvilupp tar-raħal. Ninnutaw l-ewwel u qabel kolloxx il-bdil fl-ismijiet ta' xi toroq, li issa fil-maġġor parti tagħhom huma bl-Ingliż, għajr għall-pjazez li huma msemmija bil-Malti u Triq il-Langasa li għadha msemmija bit-Taljan. Imbagħad ninnutaw li l-Isqaqien ta' Triq il-Parroċċa huma kollha nnumerati, waqt li dik li llum hija Triq il-Fjuri u li fil-pjanta tal-1909 m'għandhiex isem, hawn hija msejja Alley No. 5 ta' Parish Street. Dik li hi Triq San Mikiel u qabel kienet bla isem issa msemmija Matla Lane għax kienet tagħti għall-ħajt tal-matla li parti minnu għadha teżisti n-naħa l-oħra ta' Triq il-Konvoj ta' Santa Marija. Il-pjazza tal-knisja did-darba ma nesewx jiktbuha, waqt li t-triq li tagħti għas-Sigġiewi issa msemmija bħala Road Tas-Seiba. Fil-waqt li ninnutaw toroq ġodda li qabel ma kienux jeżistu, dawk li llum huma Triq San Innoċenzju, Triq Sant Marija, Triq il-Kileb u Triq il-Mithna; minn dawn hemm imsemmija bl-isem tnejn biss Innocent Street u Alley (għal Triq il-Mithna); nifhmu li dawn it-toroq kienu għadhom qed jinbnew skont l-annijiet li nsibu fuq il-frontispizji ta' xi wħud mid-djar li fihom. Fit-triq li tagħti għal Ħal Kirkop hemm immarkat iċ-ċimiterju, kif ukoll xi haġa li qisha sqaq quddiemu, li nassumi li huwa l-ħajt tal-matla fejn illum hemm it-triq bl-istess isem.

Din il-pjanta ma fihix proposti għall-fanali ġodda; fiha mmarkati t-tikek li huma kollha magħqudin flimkien fi gruppi ta' tnejn jew tlieta bi vleġeġ innumerati, li jwasslu mill-1 sas-16. Peress li din id-data kienet qrib ħafna tal-bidu tat-tieni gwerra dinjija, li bdiet fl-1 ta' Settembru ta' wara bl-invażjoni tal-Polonja mill-Ġermaniżi, jista' jkun li ġa kien hemm xi restrizzjonijiet ta' materjali bħall-pitrolju u għalhekk il-fanali ġew magħqudin fi gruppi ta' tnejn jew tlieta u l-kebbiesa kellhom jixgħelu wieħed minn kull grupp.

F'din il-pjanta tal-1939 naraw b'kolloxx 36 fanal immarkat, li huma mqassmin hekk:

- 7 f'Parish Street
- 2 f'Parish Street Alley No. 5/Triq il-Fjuri
- 1 fil-fetha quddiem il-knisja tad-Duluri
- 1 f'Our Lady of Sorrows Street
- 5 fil-Pjazza tal-Knisja (2 fuq in-naħa tad-dar tal-kappillan, 1 wara l-knisja fejn hemm in-niċċa ta' San Ġuzepp u 2 mal-ħajt tas-sede taċ-Circolo Giorgio V)
- 3 f'St Basilio Street
- 2 fi Strada Perika, qrib l-isqaqien
- 7 f'Valletta Road
- 2 f'Matla Lane/Triq San Mikiel (1 minnhom fis-sqaq)
- 4 f'St Catherine Street
- 2 fil-Pjazza Ġublew tad-Djamanti (1 minnhom hdejn il-katakombi)

Għal xi raġuni jidher li naqsu l-fanali minn Hospital Alley, Alley 1 ta' Parish Street u Pjazza Ġublew tad-Djamanti¹¹.

Dawn il-lampi tal-pitrolju baqgħu jintużaw sa xi snin wara l-gwerra, meta fis-snin Ħamsin bdew ftiit ftiit jinbidlu ma' dawk tal-elettriku. B'dan il-kontribut ċkejken dwar l-installazzjoni ta' aktar fanali tal-pitrolju fl-1909 u l-qagħda tal-1939 nittama li tfajt ftiit dawli fl-istorja minsija ta' raħalna.

Mudell tal-lampi tal-1923

Referenzi

- ¹ Carmen Lia, *Ġrajjet is-Socjetà Santa Marija u l-Banda Re Ġorġ V fl-istorja tal-Imqabba* (Malta: 1997), 46.
- ² Dan juri l-purċissjoni bir-relikwi li saret mill-knisja ta' Santa Katerina qabel ġew ikkonsagrati l-artali l-ġodda tal-irħam.
- ³ Dan nifhmuh mit-tabella bil-kelma "STAGE" fuqha hdejn l-istatwa. Din kienet waqfa għall-karożza tal-linja, u s-servizz tat-trasport pubbliku bix-xarabank kien ġie introdott fit-toroq Maltin fi tmien is-snin 20. "Maltese Public Transport since 1956," <https://vassallohistory.wordpress.com/maltese-public-transport-since-1856-a-brief-history-of-the-public-transport-in-malta-the-omnibus-up-to-the-mid-1800s-the-only-means-of-human-transport-w/>; "The traditional bus and its history," <https://www.maltauncovered.com/culture/malta-bus/>. Fl-Imqabba s-servizz jidher li daħal lejn l-1930: Richard Stedall-Paul Mamo, "Post l-Imqabba fl-istorja tax-Xarabank Maltija," *Programm tal-festa tal-Madonna tal-Ġilju*, (l-Imqabba: 2018), 161.
- ⁴ Din in-niċċa tneħħiet fl-1980 meta nfetħet it-triq. Illum tinsab fil-biħa taċ-Ċentru Parrokkjali ta' H'Attard, imma flok l-istatwa ta' Santa Marija fiha hemm statwa tal-Madonna tal-Midalja Mirakoluża. L-istatwa tinsab għand familja fl-Imqabba (Lia, 164).
- ⁵ Din inbniet bejn l-1901 u l-1903 fejn qabel kien hemm il-Ġnien tal-Kmand; ara Joseph Zammit Mangion, "L-edukazzjoni u l-iskola fl-Imqabba," f'*L-Imqabba mal-medda tas-snin*, ed. C. Farrugia, (Malta: 1998), 144. Gonna oħra bl-istess isem għadhom jeżistu fil-Qrendi, fiż-Żejtun u f'Ħal Għargħur u kienu twaqqfu mill-Ingliżi.
- ⁶ Il-mithna taf il-bidu tagħha fi żmien l-Ingliżi u spiċċat tinbena lejn is-sena 1877; ara Charles Farrugia, "Storja minquxa fil-blat," f'*L-Imqabba mal-medda tas-snin*, 16.
- ⁷ Dawn kienu ġew skoperti fl-1860 kif tgħid il-lapida ta' mal-ħitan tagħhom.
- ⁸ Dwar l-istorja tal-knisja u ċ-ċimiterju tan-Nazzarenu kont ktibt fit-tul fl-2011, ara Jonathan Farrugia, "Mitt sena mit-tberik u l-inawgurazzjoni tal-knisja tan-Nazzarenu fl-Imqabba," *Programm tal-festa titulari ta' Santa Marija*, (l-Imqabba: 2011), 139-151.
- ⁹ Charles Farrugia, "Alfons Caruana: ħidmietu u r-relazzjonijiet tiegħu mal-Fratellanza tal-Kunċizzjoni fl-Imqabba mitt sena ilu," *Programm tal-festa tal-Madonna tal-Ġilju*, (l-Imqabba: 1997), 87.
- ¹⁰ Dan probabilment huwa l-istess wieħed li fil-pjanta jidher fil-bidu ta' Vicolo Ospedale.
- ¹¹ Tajjeb ngħidu li teżisti pjanta oħra tal-istess sena, qisha n-negattiva ta' din li qed insemmu, fejn hemm jidhru 4 fanali oħra, fosthom wieħed f'Hostpital Alley, tnejn oħra f'Valletta Road u wieħed fl-aktar sqaq imbiegħed ta' Parish Street.

Lil Marija Santissima

Joseph Bonnici

Miċ-ċokon bqajt pura,
u sa mill-bidu kont;
mid-dinja magħrufa;
mis-sema s'hawn bnejt pont.

Dan imqaddsa għamlek;
l-Omm tal-bnedmin kollha;
ma' ġenbek issibna,
inqimuk mal-folla.

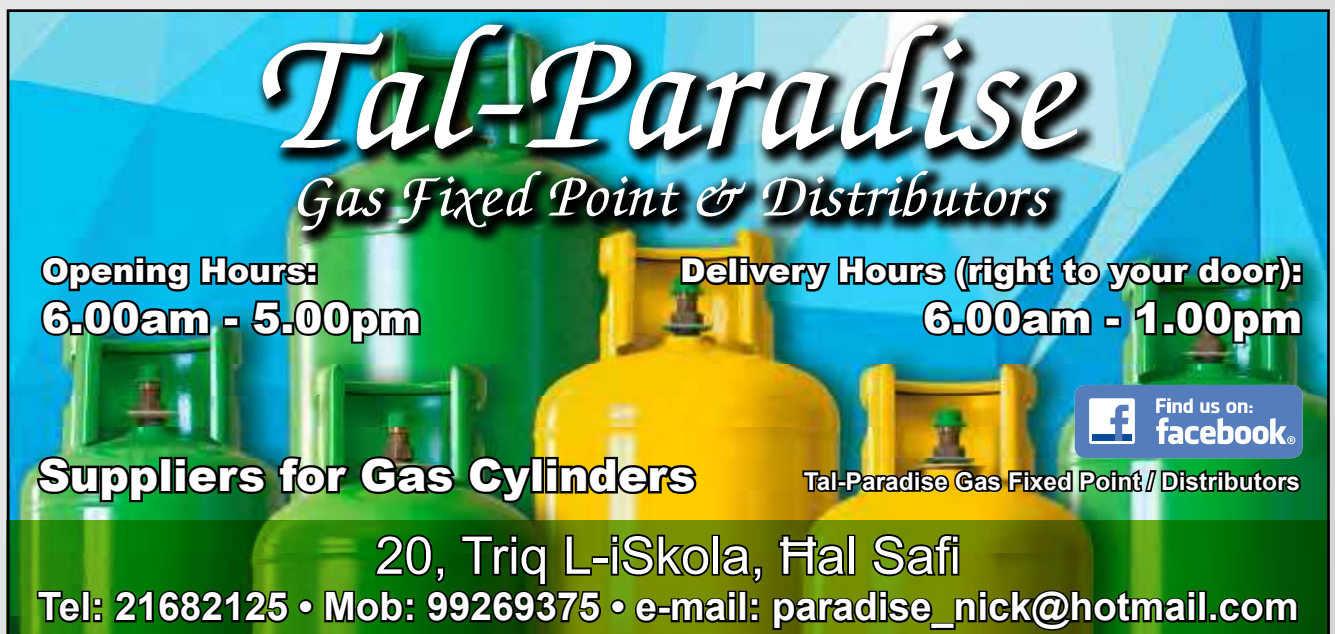
Il-kori tal-Angli,
ferhanin b'li sawwrek;
dejjem magħhom f'Ġenna,
li b'dawn Alla fawwrek.

B'imħabba imwegħda,
mill-Missier kbir Alla,
biex tghina fin-niket;
b'hekk int tferraħ halla.

Hekk fil-festa tidher,
qalb niesha l-Imqabbin;
bi hgarhom ġieħ jagħtu,
speċjament l-imseħbin.

Dawn lilek jitolbu,
biex lilhom tħarishom;
bħal l-akbar patruna;
taħt mantek tmellishom.

7-05-2019

Tal-Paradise
Gas Fixed Point & Distributors

Opening Hours:
6.00am - 5.00pm

Delivery Hours (right to your door):
6.00am - 1.00pm

Suppliers for Gas Cylinders

Find us on:
facebook®

Tal-Paradise Gas Fixed Point // Distributors

20, Triq L-iSkola, Hal Safi
Tel: 21682125 • Mob: 99269375 • e-mail: paradise_nick@hotmail.com

XELINI CO.

MOB: 79230112

CRANE
TOWER CRANE
ĠARR TA' ĠEBEL U ŻRAR
SKIPS • GAFEF • HI-UP
PROPJETÀ U BOUNCING CASTLES

do not waste your time
going around stop at

MAZINI
AUTOPARTS & ACCESSORIES

where you will find
everything under one roof

More brands available...

Qrendi Road, Żurrieq (Hdejn l-Armerija) ZRQ 04. Tel / Fax: 21 642465

50 sena mill-mewt ta' saċerdot li għamel gieh lill-Imqabba

Dun Nikola Zammit "ta' Tittu" (1888-1969)

Kan. Dr Jonathan Farrugia u Tonina Zammit

Dahla

Persunaġġ Imqabbi li messna nafu aħjar huwa s-saċerdot Dun Nikola Zammit. Dwaru kien inkiteb digà minn Carmen Lia kemm fl-annwal tal-festa titulari¹ kif ukoll fil-ktieb li hareġ dwar l-Imqabba f'għeluq l-400 sena mit-twaqqif tal-parroċċa.² It-tema ta' dawn l-artikli eċċezzjonalment informattivi tas-Sinjura Lia kienet il-ħidma ta' Dun Nikola bħala kittieb. Il-għan ta' dan l-artiklu huwa li nikkumplimentaw ir-riċerka siewja tas-Sinjura Lia b'xi dettalji mill-ħajja ta' dan is-saċerdot hekk kif miftakar min-neputija tiegħu, is-Sinjorina Antonia (Tonina) Zammit ta' Tittu, infermiera ritirata li illum tgħix fiż-Żurrieq.

L-ewwel kuntatt li kelli ma' Dun Nikola Zammit beda madwar sena wara li ġejt ordnat, fl-2009. In-neputijiet ta' Dun Karm Ghigo ġabuli xi kotba minn ta' zijuhom li miet xahar qabel ħadt il-quddiesa jien. Fost dawn kien hemm iż-żewġ volumi ta' *It-Triek tal-Perfezzjoni Nisranija* miktubin minn Dun Nikola

Zammit. Kellhom ukoll il-firma tal-awtur. Peress li ismu ma kienx ġdid għax kont qrajt l-artikli tas-sinjura Lia, dawn il-kotba aċċettajthom bil-qalb, u għadhom sal-lum fil-biblijoteka tiegħi. Milli nista' nifhem Dun Karm kien pjuttost qrib ta' Dun Nikola, għax hu kien wieħed mis-sorsi ewlenin ta' informazzjoni għall-artikli li nkitbu qabel. Peress li huma ffirmati nemmen li dal-kotba, li issa jinsabu għandi, kienu tal-awtur innifsu li eventwalment għaddihom lil Dun Karm.

Il-firma ta' Dun Nikola

L-interess tiegħi f'dan is-saċerdot komplja jikber meta fit-12 ta' Awwissu 2015 l-Arkivista taċ-Ċimiterju ta' Santa Marija Addolorata, is-Sur Eman Bonnici, kien baġhat jgħidli li sab ir-registrazzjoni tad-difna tiegħu fl-oqbra tal-komun u saqsini jekk kienx hemm raġuni biex dan is-saċerdot ma ndifinx jew l-Imqabba jew inkella fl-oqbra tal-kleru taħt il-kappella taċ-ċimiterji tal-Addolorata. Is-Sur Bonnici kkonferma li dan huwa każ uniku. Risposta ma stajtx intih, u fir-realtà din l-anomalija għadha misteru sal-lum. Dwar dan il-każ stramb għandha ssir referenza f'pubblikazzjoni mirquma u studjata li għandha toħroġ aktar tard din is-sena, ktieb li se jġib l-isem ta' *Id-Dfin f'Malta*, xogħol l-istess Sur Bonnici.³

Għal madwar erba' snin m'ergajt smajt xejn dwar Dun Nikola, imbagħad fid-19 ta' Frar ta' din is-sena, waqt li kont iż-Żurrieq sejjer mingħand it-tabib għal għand l-ispiżjar waqqfitni mara li ħasbitni saċerdot miż-Żurrieq biex naghmilha quddiesa għal oħtha. Meta għeditilha li jien mhux min hemm ħasbet u li fil-fatt noqgħod l-Imqabba qaltli li kellha zijuha saċerdot mill-Imqabba u li kellha l-kalċi tiegħu u li xtaqet ittih lil saċerdot Imqabbi. Meta saqsietni qatt smajt b'Dun

Nikola Zammit mill-ewwel għeditilha “dak li kien jikteb il-kotba!” u qatgħetha li l-kalċi ttihi lili, għalkemm pruvajt nipperswadiha żżommu. Sagħtejn wara haġġat il-bieb tad-dar u kien hemm l-istess mara, Tonina, u tatni l-kalċi u impulluzz ta’ zijuha. Kultant l-affarijiet qas jittwemmnu!

Il-kalċi, bħalma jista’ jidher fir-ritratt huwa wiehed sempliċi, imma b’dekorazzjoni fina ħafna. Id-dettall l-aktar kurjuż li fih huwa li fil-parti t’isfel hemm incizi d-dettalji tal-benefattur tiegħu: “*Giuseppe Pullicino Dona al Sac. N. Zammit*”. Dan Giuseppe Pullicino kien membru tal-familja li kienu jiehdu ħsieb il-knisja tad-Duluri min-nofs is-seklu dsatax.

Il-kalċi ta’ Dun Nikola Zammit

Xahar wara l-kalċi tajtu lill-argenter Vanni Bartolo biex inaddafuli u reġa’ hareġ il-ġmiel kollu tiegħu. Fl-4 ta’ Mejju kelli quddies ta’ magħmudija l-Imqabba u ergajt “żanzantu” dakinhar, għax bix-xieraq li jintuża fil-parroċċa fejn kien iżżanzan.

Wara dan kollu, peress li din is-sena jaħbat iċ-ċinkwantenarju minn mewtu, dehrli li tkun haġa xierqa li jien u Tonina nitkellmu ftit dwar dan is-sacerdot, li għalkemm għex il-parti l-kbira ta’ ħajtu barra mill-Imqabba, xorta waħda huwa iben denn ta’ dan ir-raħal.

Memorji ta’ Tonina dwar iz-ziju Dun Nikola

Tonina l-ewwel ma qaltli kien il-ġhala l-laqqam tal-familja hu *ta’ Tittu*. Dan beda meta missier Dun Nikola, Mikiel, kien għadu tifel. Lil dan kienu jtellgħuh fuq xi sigġu għoli u kienu jgħidulu jkellimhom dwar Kristu, imma hu, ta’ tifel li kien, flok *Kristu* kien jgħid *Tittu*, u baqgħetlu *ta’ Tittu*. Jidher li din l-imħabba li kellu għall-fidi Mikiel żammha anke meta kiber u meta rabba lil uliedu flimkien ma’ martu Karmena minn *Haż-Zebbuġ*, mhux biss għax wiehed minnhom sar sacerdot, imma għax kollha kienu nies ta’ ġabra u qrib il-Knisja. Waħda mill-affarijiet li kien jagħmel ta’ kuljum Mikiel kull filgħodu qabel imur għax-xogħol fil-barrieri kienet li jimxi san-Nazzarenu minn fuq il-ħajt tal-matla, jixgħel xemgħa u jibqa’ sejjer għax-xogħol. Il-familja Zammit kienet toqgħod f’dar wara l-knisja, fi Triq San Bażilju, li eventwalment inxtrat mill-familja *ta’ Puzzu*. Minn pjanta tar-raħal tal-1939, ippubblikata f’din il-ħarġa tal-annwal tal-festa, nafu li dik li llum hija Triq San Mikiel kienet oriġinarjament magħrufa bħala *Matla Lane*, għalhekk probabbilment Mikiel kien jgħaddi minn hemm biex jaqbad il-ħajt. In-neputijiet tiegħu kollha jiftakruh bħala raġel biežel u tal-familja, u waqt il-ġurnata l-uniku ħin meta kien jistrieħ ftit kien wara

x-xogħol meta kien ikun qed jittella’ mill-barriera bit-tarjola.

Meta mistoqsija għala Dun Nikola telaq mill-Imqabba ftit żmien wara li sar sacerdot fl-1913, Tonina weġbitni li f’dawk is-snin kienu laħqu seba’ sacerdoti mill-Imqabba u għalhekk kien diffiċli biex kollha jaħdmu fil-parroċċa u jkollhom biżżejjed biex jgħixu – irridu niftakru li dak iż-żmien is-sacerdoti ma kellhomx paga bħal-lum; kienu l-parruċċani li kienu jipprovdulhom l-għixien permezz tal-karità u tal-quddies, għaldaqstant f’raħal żgħir bħalma kien l-Imqabba fil-bidu tas-seklu għoxrin kien diffiċli li l-poplu jiflaħ imantni sebgħa.⁴ Nikola offra li jaħdem fil-barriera ta’ missieru sabiex ma jkunx ta’ piż għall-familja – fil-fatt kellu seba’ ħutu: sitt subien (Ġuzeppi, Karmenu, Ċensu, Leli, Mosè u Toni) u oħtu waħda (Marija) – imma missieru ma ħalliehx. Dan wassal biex wara xi żmien mar jgħix il-Belt fi Triq il-Merkanti f’appartament fis-sular ta’ fuq fil-bini li hemm maġenb il-knisja ta’ San Ġakbu, fejn hemm il-figurin tal-abbati bil-kaxxa tad-donazzjonijiet, quddiem l-uffiċċju missjunarju.

Is-servizz tiegħu kien jagħtih primarjament b’żewġ modi: l-ewwel nett billi jqaddes ta’ kuljum il-quddies ta’ nofsinhar fil-knisja tal-Erwieħ fil-Belt stess – ħafna kienu jsemmuh għar-rettitudni tiegħu fis-sawma ta’ qabel il-quddies, li dak iż-żmien kienet tibda min-nofs il-lejl –, u t-tieni kien jaħdem ħafna man-nies maqbudin fix-xibka tal-vizzji u nuqqas ta’ valuri fl-inħawi ta’ Strada Stretta. Kien magħruf ħafna għall-karità li kien jagħmel. Kellu wkoll xi kuntatti mat-tfal tal-prostituti tal-Gżira – probabbilment minħabba l-vicinanza tal-Gżira mal-Imsida fejn kien kappillan kuginuh, l-Imqabbi Dun Innoċenz Zammit. Lil dawn kien iħajjarhom biex imorru għal-lezzjonijiet tal-katekiżmu billi jqassmilhom il-Bambini. Skont Tonina d-drawwa tiegħu kienet li kien jixtri l-Bambini ta’ qisien differenti u jagħmel oħrajn bħallhom wara li johdilhom il-forma, imbagħad kien iqabbad xi pittur mill-Belt biex jagħtihom il-kulur. Meta kienu jkun lesti kien jqassamhom lit-tfal skont l-attendenza, inqas ma jfallu ikbar ikun il-Bambin.

Bħalma nafu mill-artikli tas-Sinjura Lia, Dun Nikola kien l-ewwel direttur tar-rivista *Malta Missjunarja*. Milli nistgħu nifhmu l-għażla waqgħet fuqu minħabba

li kien jgħix qrib ħafna tal-Uffiċċju Missjunarju u kien qrib is-seminaristi li ħarġu bl-idea ta' din il-pubblikazzjoni ta' kull xahar. Il-għan tar-rivista joħroġ ċar fl-ewwel messagg li kiteb dun Nikola fl-editorjal: "L-articoli li jidhru f'dan il-perjodicu jcuunu ta' tagħlim fuk il-missjoni. Huma juru fix inhuma l-missjonijiet tagħna, il-bżonnijiet tagħhom, liema sagrifċi, u liema martirju jsofru culjum il-Missjunarji ħutna biex isalvaw l-erwieħ u jcabbru s-saltna t'Alla fl-art."⁵

Milli tiftakar Tonina ma kellux kapriċċi u qatt ma siefer. L-hena tiegħu kienet li jagħmel xogħlu sew, jgħin lit-tfal tal-Gżira u kultant jistieden lin-neputijiet joqgħodu fil-gallerija fil-karnival. Ħafna mill-hin tiegħu d-dar kien jgħaddih jitlob quddiem Kurċifiss li illum jinsab għand in-neputija tiegħu; "il quddiem, meta minħabba l-mard ma setax jibqa' joħroġ iqaddes, il-quddiesia kien jiċċelebra quddiem dan l-istess Kurċifiss.

Kemm dam jgħix il-Belt kienet tieħu ħsiebu n-neputija Nikolina u dan baqgħet tagħmlu għal aktar minn ħamsa u għoxrin sena sakemm kellha *slip disk* u ma setgħetx tkompli,⁶ imbagħad kompliet tieħu ħsiebu Tonina. Wara ħafna snin il-Belt ma felaxx jibqa' jitla' fuq biex jidhol fl-appartament tiegħu u għalhekk mar jgħix f'dar li bena l-Marsa fi Triq San Frangisk qrib il-knisja ta' Marija Reġina. Din il-

knisja ibbenefikat ħafna mill-karità tiegħu, fil-fatt skont in-neputija Dun Nikola ħallas għal numru ta' bankijiet u għal żewġ konfessjonarji. Matul ħajtu tahom ukoll armonju li eventwalment ingħata minn din il-parroċċa lill-parroċċa l-oħra tal-Marsa, dik tat-Trinità Qaddisa. Jidher li t-talent mużikali kien preżenti sew fil-familja Zammit għax anke Dun Innoċenz, il-kuġin ta' Dun Nikola, kien idoqq l-armonju meta kien kappillan l-Imsida. L-armonju Dun Nikola baqa' jdoqqu sakemm mietet oħtu Marija; wara ma riedx idoqq aktar u kien għalhekk li tah lill-patrijiet. Kellu wkoll pjanu żgħir li rregalah lis-Seminarju tal-Floriana, illum il-Kurja tal-Arcisqof.

Wara xi snin jgħix il-Marsa marad u kien jgħaddi ħafna granet l-isptar b'mod li ma setax jibqa' jgħix wahdu u għalhekk mar jgħix l-aħħar snin ta' ħajtu fid-Dar tal-Kleru. Kultant kien jitlob lin-neputija ssajjarlu l-lampuki li tant kien iħobb. L-aħħar memorja li

għandha Tonina ta' zijuha hija li talabha gġiblu naqra meraq tal-frott minn tad-ditta *Safari* meta kien fl-Isptar San Luqa. Qabel ħarġet berikha u ftit wara, fil-5.15pm, miet minħabba li waqfu jaħdmu l-kliwi. Kien l-ewwel jum tat-tridu tal-festa ta' raħal twelidu, nhar il-11 ta' Awwissu 1969. Indifen f'qabar komuni fid-Divizjoni Lvant EA-A-489 fiċ-Ċimiterju ta' Santa Marija Addolorata.

Għeluq

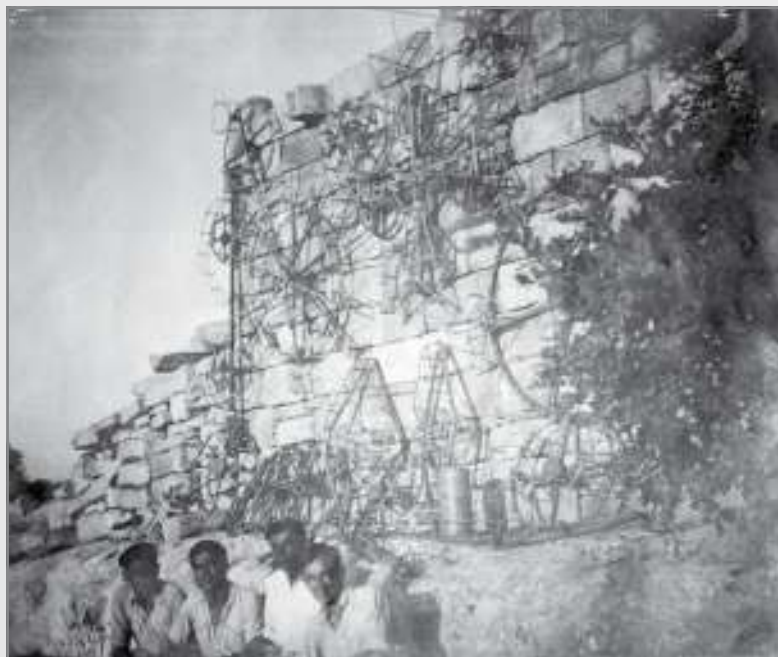
B'dan l-artiklu nittama li aħna l-Imqabbins nitgħallmu ftit aktar dwar dan is-saċerdot li għex ħajja fil-kwiet u fl-atti ta' karità, u li baqa' ħaj fil-ħafna kitbiet li ħalla. Nizzi ħajr lil Tonina talli laqgħatni fid-dar tagħha u ta' ħuha Sapienz u tal-permess biex nirriproduċi ritratti ta' oġġetti li kienu ta' zijuha kif ukoll tal-informazzjoni siewja li għaddietli.

Kif għedna, Dun Nikola, kontra kull prassi, indifen fil-komun taċ-Ċimiterju ta' Santa Marija Addolorata. Għalfejn sar dan mhux magħruf, anqas il-familja tiegħu stess ma jafu għala, imma jista' jkun li kienet ix-xewqa tiegħu, ta' bniedem umli li kien, li jindifen f'post fejn ma tkunx tista' tithalla tifikira. Madanakollu tkun ħaġa xierqa li xi darba jitwaqqaf mafkar żgħir ta' dan is-saċerdot fuq il-qabar tas-saċerdoti fiċ-Ċimiterju tal-Imqabba, għalkemm mhux midfun hemm.

Referenzi

- ¹ Carmen Lia, "Mqabbins li għamlu isem... biex ma jintesewx" *Programm tal-festa titolari ta' Santa Marija*, (Malta: Soċjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V – l-Imqabba, 1997), 61.
- ² Carmen Lia, "Nies li għamlu għeħ lill-Imqabba mis-seklu Dsatax 'il quddiem" f'*L-Imqabba mal-medda tas-snin*, ed. Charles Farrugia, (Malta: Kunsill Lokali u Parroċċa tal-Imqabba, 1998), 213-214.
- ³ Korrispondenzi mas-Sur Eman Bonnici bejn it-18 ta' Lulju Awwissu 2015 u d-19 ta' Lulju 2019.
- ⁴ Din ma kienetx xi ħaġa rari li s-saċerdoti jiċċaqalqu minn raħalhom minħabba l-manteniment. Il-kuġin ta' Dun Nikola, Dun Innoċenz Zammit, li sar saċerdot fit-23 ta' Diċembru 1916 ma damx ma mar kappillan l-Imsida fejn dam sal-1956.
- ⁵ Editorjal, *Malta Missjunarja* 1 (1932): 1-2. Ħajr: Arkivju Missio Malta.
- ⁶ Nikolina mietet f'Marzu 2018.

*Dilettanti tan-Nar tal-
Ghaqda tan-Nar Santa
Marija fis-snin ħamsin*

*Ħruġ tal-Vara Titulari
ta' Santa Marija*

*Marċ ta'
nofsinhar fis-
snin tmenin.*

Quddiem il-Kwadru ta' Santa Marija tal-Ħlas

Kav. Carmel Bianchi KGO
Ħal Qormi

Smajt bik, ġejt quddiemek nitlob
qaluli li ħdejk nistkenn
wegħduni li nsib il-faraġ
int, dik l-omm li tassew thenn.

Tal-Ħlas magħrufa Marija
u grazzji xxerred bla għadd
tithassar il-qlub muġugħa
żgur lesta tgħin lil kulhadd.

Ġejt quddiemek b'idi vojta
fi ġnien qalbi m'għandix ward
m'hemmxx fih ħlief għollieq u xewk
skużani jekk jien ġejt tard.

Qed naqta qalbi nitlobok
ma għandekx ħniena għalija?
Infnejt u ma baqagħlix dmugħ
Ħniena, Santa Marija!

Fejn inti Madonna, fejn int?
Ma niflaħx iżjed nitlob
mhux qed jasal talbi għandek?
Bla saħħa, dejjem nokrob.

Tassew għajjiena w imnikkta
il-kalċi farli bl-imrar
it-toqol tas-salib fnieni
iqattar taqtiriet kbar.

Ġejt b'nofs qalb għandek Madonna
kull tama taret mar-riħ
anke t-tobba qatgħu jieshom
m'hemmxx tabib li nemmen fih.

Ma niflaħx nism' aktar botti
dawn stalletti w qsim il-qalb
jzekzku għaliex bla tfal għadni
isma' dlok tiegħi it-talb.

Jiena naf Santa Marija
kemm ħennejt għal ħafna krib
ssuperajt kull medicina
ferħ fil-qlub biss taf iġġib.

Taf x'inh i x-xewqa tiegħi
inti l-omm li taqra l-qlub
nixxifthom grizmejjja ngħidlek...
Fakkru l-ibnek il-maħbub.

Kemm se ndum nibki Madonna
għajnejja xxuttaw mid-dmugħ
qalbi qtajt li nkompli nitlob
anqas minnek mhu mismugħ?

Fil-Kappella s-skiet inkiser
lehen mill-kwadru smajt ġej
minn fomm il-Madonna nstemgħa
“ersaq lejja, tibza xejn.”

Sforz għamilt għalkemm imbikkma
ersaq qrib il-Madonna
fwieha ħarġet minn gol-kwadru
li tisboq l-iprem gonna.

B'imħabba l-Madonna lissnet
“f'widnejja wasal talbek
ieqaf ibki grazzja nroddlok
bil-ferħ se nimla qalbek.”

“Mur id-dar u għid lil żewġek
li inti ser issir omm
għax gufek laqgħa tarbija
lilha ser tħaddan, se żżomm.”

Ħassejt qawwa liema bhala
bil-ferħ qalbi bdiet itfur
ma' dawk l'angli f'dak il-kwadru
xtaqt lil wiċċha nbus immur.

14 ta' Awwissu 2018

Patri Rafel ta' Sant'Anna Karmelitan Skalz (Wenzu Despott)

*Ir-restawratur tal-Kwadru Titulari tal-Assunta
fl-1943*

P. Martin Borg OCD

Nota mill-Bord Editorjali: Wahda mir-raġunijiet għalfejn sar ir-restawr tal-kwadru titulari tal-parroċċa tagħna kien għax il-parti fejn jidhru l-apostli, li kienet imraqqa', kienet qiegħda tagħmel il-ħsara lit-tila. Ma kienx magħruf meta sar dan l-intervent, iżda meta tniżżel il-kwadru titulari minn postu f'Settembru 2018 fuq it-tilar dehret nota li kienet tgħid: "Restaurato da P. Raffaele Teresiano Anno 1943". Dan kien l-ewwel hjiel li qatt instab tal-uniku restawr li sar fuq il-kwadru minn meta sar fl-1897. Dun Jonathan Farrugia, li kien preżenti meta tniżżel il-kwadru, ha ħsieb jikkuntattja lil P. Martin Borg, Karmelitan Skalz li għandu hafna għal qalbu l-istorja tal-Ordni tiegħu f'Malta u li gabar hafna informazzjoni dwar il-persuni distinti li hargu minn dan l-Ordni u taw kontribut kbir lis-soċjetà Maltija fl-imghoddi. P. Martin ikkonferma min kien P. Raffaele u aċċetta li jiktbilna nota qasira dwaru, biex jibqa' mfakkar għaž-żmien li ġej il-kontribut li ta dan il-Patri artist fit-tiswir tal-grajjiet tal-Imqabba wara l-gwerra. Minn hawn niringrazzjaw minn qalbna lil P. Martin għal din l-informazzjoni siewja u lil Dun Jonathan li kien strumentali biex din waslitilna.

Kien diversu dawk il-patrijiet Tereżjani li kienu mogħnija b'għerf u b'doni artistici sbieħ. Minhabba li l-Kostituzzjonijiet Reliġjużi ta' dak iż-żmien kienu rigorużi għall-aħħar fejn il-ħajja kienet klawstrali u ta' gabra u talb kontinwu, għaldaqstant ma tantx setgħu jeżerċitaw dawn id-doni li l-Mulej għoġbu jagħtihom. Billi l-ħajja reliġjuża fil-Karmelu titlob li l-aħwa lkoll ikunu ndaqs u ma għandux ikun hemm distinzjoni bejn dawk li jissejġu majjistri u dak li jissejġu sempliciment patrijiet, bħal fil-kas ta' Ordnijiet Reliġjużi oħra bħad-Dumnikani u l-Agostinjani, għaldaqstant kienu jagħmlu l-istudju kollha xorta waħda, uħud anke jispeċjalizzaw fis-sugġett tagħhom partikolari, imma kien projbit li jiggradwaw u jakkwistaw ċertifikati... Santa Tereza ta' Ġesù dejjem saħqet u fakkret kif "Kollox jgħaddi malajr, Alla biss jibqa'"...

Fost dawk il-Patrijiet Tereżjani Maltin jiguni

f'moħħi l-famuż Patri Raymond ta' Santa Tereza, Patri Bernard Rogos tal-Angli, Patri Karm Vassallo tal-Bambin Ġesù, Patri Lwiġ Pisani ta' Kristu Re u oħrajn, li huma figuri ta' merti kbar fl-istorja tal-Karmelitani Skalzi Maltin.

Kien hemm oħrajn li kienu mogħnija b'doni artistici sbieħ kemm fil-pittura u kemm fil-mużika, fosthom insemmu lill-Patri Redent Camilleri tas-Salib, u Patri Karm Vassallo tal-Bambin Ġesù li kienu mużiċisti u kompożituri ta' mużika sagra sabiħa u devota. Fost

dawk li spikkaw fl-arti tal-pittura nsemmi lill-famuż Fra Luigi Poggi ta' San Ġużepp li attenda l-*Accademia delle Belle Arti* ta' Ruma. Għandu xogħlijiet fil-Pinacoteca tal-Vatican, kif ukoll l-affreski fis-saqaf tal-Bażilka tal-Madonna tal-Karmnu fuq l-Għolja tal-Karmelu fil-Palestina, fil-Bażilka ta' Kana fil-Galilija u fil-Knisja tas-Salezjani f'Beit Jamal (hdejn Ġerusalem). Insemmu ukoll lill-pittur Patri Klement Calascione ta' San Ġużepp u wkoll lill-Patri Rafel Despott ta' Sant'Anna li tiegħu ser nagħtu dan it-tagħrif fil-qosor.

Patri Rafel twieled Bormla nhar 26 ta' Marzu 1876 minn Karlu Despott u Katerina imwielda Zorbià. Ġie mgħammed il-ġurnata ta' wara fil-Knisja Kollegġjata tal-Immakulata Kuncizzjoni tal-Belt Cospicua fejn ingħata l-isem ta' Lorenzo. Ta' 19-il sena huwa wieġeb għas-sejha li l-Mulej kien qiegħed jagħmillu għall-ħajja fil-Karmelu, u nhar l-20 ta' Ottubru 1895 huwa rċieva l-libsa reliġjuża Karmelitana u beda s-sena tan-novizzjat fejn ingħata l-isem ta' Fra Rafel ta' Sant'Anna, skont l-użanza taż-żmien li l-patrijiet Tereżjani mhux biss jinbidlilhom l-isem tal-magħmudija imma anke l-kunjom tal-familja. Għamel il-Professjoni Semplici fil-Knisja ta' Santa Tereża ta' Bormla, minnfejn wara intbagħat biex jagħmel l-istudji tiegħu Venezja, fl-Italja. Ipproffessa Solenni fil-Knisja ta' Santa Tereża tal-Karmelitani Skalzi ġewwa Venezja nhar it-30 ta' Ottubru 1899 u kien ordnat saċerdot ġewwa Venezja stess mill-Kardinal Giuseppe Sarto, il-futur Papa San Piju X, nhar il-21 ta' Settembru 1901.

F'Novembru tal-1909 intbagħat fuq l-Għolja tal-Karmelu fil-Palestina, fejn kien gwida għall pellegrini

li kienu jżuru dak il-post Qaddis, il-post fejn twieled l-Ordni tal-Karmelu fis-Seklu XII. F'dan iż-żmien għamel ħafna riċerki dwar is-sehem tar-Reliġjużi Maltin fuq il-Għolja tal-Karmelu, b'mod partikulari Patri Albert ta' San Ġużepp, mill-Għarb Għawdex, li tiegħu kiteb il-ħajja f'manuskrift.

Fi Frar tal-1914 reġa' lura Malta, u nħatar Pirjol tal-Kunvent ta' Santa Tereża ta' Bormla, bejn l-1915 u l-1918. Huwa ġabar ħafna materjal storiku dwar il-kunvent ta' Santa Tereża u ippubblika ukoll artikli dwaru, kif ukoll dwar il-missjunarji Maltin fir-rivista *L'Apostolato Maltese*.

Huwa għex ħajja sempliċi u ta' ġabra kbira skont is-sejha Tereżjana tiegħu. Kien jagħmel xi xogħlijiet żgħar ta' pittura u anke restawr. Fost xogħlijiet ta' restawr (skont is-sistema ta' żmienu) kien għamel il-kwadru titolari tal-Madonna tas-Silġ, fil-kunvent tal-Patrijiet Tereżjani f'Marsaxlokk, il-Kwadru li juri lil Santa Tereża ta' Ġesù flimkien ma' San Tumas ta' Akwinu fil-knisja ta' Santa Tereża ta' Bormla u, kif ġie skopert dan l-aħħar, il-kwadru titolari tal-Assunta tal-Knisja Parrokkjali tal-Imqabba. Dan tal-aħħar għamlu fl-1943, kif tgħid in-nota li nstabet fuq it-tilar tal-istess kwadru. Il-ħsara li kellu kienet tiċrita fil-parti t'isfel fir-rokna tan-naħa tal-lemin, fejn jidhru l-Appostli qed iħarsu lejn il-qabar, vojta u mimli dija, tal-Madonna. Il-ħsara kienet ġiet ikkawżata meta ġġarfet il-knisja parrokkjali tal-Assunta f'April tal-1942.

Huwa miet fil-kunvent tat-Tereżjani ta' Birkirkara nhar it-23 ta' April 1955 u jinsab midfun fil-kunvent ta' Santa Tereża ta' Bormla.

VIPER

Garage

Body Modifications

Mechanical Repairs

Bartmik Industrial Estate,

Level -2, Garage 3,

Sqaa il-Mithna,

Off Mqabba Road,

Qrendi.

Tel: 99420835

Email: viper.ivan@gmail.com

Classic Car

Restoration

Panel Beating

Rispett u għaqda bejn is-soċjetajiet

Avv. Noel Camilleri
President GhKB

Is-soċjetajiet tal-banda huma sinonimi mal-festi tagħna. Dan huwa stat ta' fatt li ilu magħna għal aktar minn mija u ħamsin sena. Imma huwa fatt ukoll li dan il-patrimonju ta' pajjiżna qiegħed jiġi mhedded b'mod reali. Mhedded minn ħafna elementi li ddaħħlu fil-festi tagħna u li qegħdin jagħmlu ħsara anke lis-soċjetajiet tal-banda.

Persważ li tinnutaw li l-entuzjażmu għall-marċi tradizzjonali naqas u ħafna drabi l-banda tkun waħidha fit-toroq biex imbagħad tal-anqas fil-pjazza ewlenija jew quddiem il-bini tas-soċjetà jingħaqdu magħha n-nies li jkunu preżenti hemm biss. Biss dan mhux kollox għaliex filwaqt li l-banda tkun qiegħda ddoqq xi marċ mhux l-ewwel darba li tisma' xi ħoss qawwi ta' mużika oħra ġejja minn bnadi viċin li kważi jifti għalkollox il-ħoss tal-banda jew addirittura tgħaddi l-banda qisu xejn. U xi ngħidu għas-*cd's* li jinħarġu bi kliem kważi identiku għajr l-isem tal-qaddis jew l-isem tas-soċjetà tal-Banda. Qisna qegħdin ninsew l-importanza tal-banda fil-festa u rridu nwarbru t-tradizzjonijiet bl-iskuża li rridu ngeddu ħalli niġbdu ż-żgħażaġh. Li taħdem biex aktar tattira żgħażaġh lejn is-soċjetajiet tal-banda hija ħaġa li żgur kulhadd jaqbel magħha imma żgur mhux għas-skapitu li twarrab it-tradizzjonijiet sbieħ tagħna li sawru l-kultura Maltija.

Il-lista tal-affarijiet li bil-mod il-mod qegħdin kontinwament jinvalu s-sabiħ tal-festi tagħna u l-ħidma tas-soċjetajiet tal-banda tagħna li hija mifruxa tul it-tnax-il xahar tas-sena ma tiqafx hawn. Hemm ukoll l-ispiża biex tamministra soċjetà tal-banda liema spiża dejjem qiegħda tikber u dan minkejja li ħafna mill-ħidma ssir b'mod volontarju għall-benefiċċju ta' dik il-belt jew raħal. Soċjetà tal-Banda ma għandhiex

tittiehed li qiegħda hemm jiġri x'jiġri u dejjem lesta biex tiegħu sehem mingħajr ma tingħata kumpens xieraq għall-ħidma kollha li tagħmel kemm dik li tidher u anke dik li ma tidhirx. Ħafna drabi din it-tieni parti tal-ħidma tkun ferm akbar u ta' wġiħ ta' ras mill-ewwel parti.

Kien proprju għalhekk li s-Soċjetajiet tal-banda membri fi ħdan l-Għaqda Każini tal-Banda fi Frar 2019, approvaw dokument li permezz tiegħu ġew introdotti ċerti miżuri ġodda ħalli jkun hemm aktar rispett reċiproku bejn l-istess soċjetajiet, mal-mużiċisti li l-impenn tagħhom huwa ferm importanti għall-baned imma wkoll ma' entitajiet oħra fosthom il-parroċċi u l-kumitati responsabbli għall-festi. Din hija deċiżjoni li ttieħdet b'mod studjat u b'għaqal u l-Għaqda Każini tal-Banda tikkonsiderah li huwa l-ewwel pass sabiex inkomplu naħdmu flimkien ħalli l-ħidma tas-Soċjetajiet tal-banda b'mod partikolari f'dak li għandu x'jaqsam il-banda u s-sehem tagħha fil-festi tagħna jibqa' sehem fundamentali fit-tifsira vera ta' festa Maltija.

Irridu lkoll naħdmu biex din it-tifsira nkomplu nsahħuha u fuq kollox inħarsuha. Jekk ma nurux rispett reċiproku u fuq kollox ħidma kollettiva allura dak li huwa wirt importanti ta' pajjiżna jista' jintilef. Għalhekk ikoll kemm aħna rridu nkunu t-tarka sabiex ma nħallu lil hadd u xejn li jtappan is-sinifikat tal-festa.

F'isem l-Għaqda Każini tal-Banda nawgura l-festa t-tajba, u nirringrazzja lis-Soċjetà tal-Banda u l-membri tagħha għax-xogħol volontarju kbir li jsir. Nappella sabiex dik il-ħidma tissarraf f'celebrazzjonijiet denji ta' festa li tgħaqquad il-poplu.

Fir-Raħal ta' Santa Marija

Stefano Ancilleri

Sena ilu kont sellimtlek bhala Mqabbi wisq devot
li trawwimt fil-bejta tiegħek, illum Skali, ftit 'il bogħ'd.
Imma l-qalb ma tafx b'distanza għax kull hin tiftakar fik,
f'dik is-sura helwa tiegħek, ta' kuljum titgħaxxaq bik.

Illum nifhem sew il-ghala tant jingibdu l-folol lejk,
tant ifittxu l-barka tiegħek ma' kull ħarsa tleħħ f'għajnejk,
daqskemm tleħħ f'qalb l-emigranti li minn arthom miftumin,
'mma sal-lum bqajt tigri f'demmhom għaliex huma lkoll Maltin.

U l-istess il-missjunarji li hallew din l-art-teżor
biex irawmu l-merħla tiegħek f'art imbiegħda, bħal barklor,
dejjem jaqdef sajf u xitwa, kemm fil-bnazzi w f'temp krudil
biex iwettaq dmiru sewwa mingħajr biża' qatt fl-ghemil.

U xi ngħidu għat-turisti li kull sena jiffullaw
biex il-gmiel tax-xbieha tiegħek b'reqqa kbira jammiraw?
Għax tassew teżor mill-isbaħ għamel Xandru l-prim skultur
meta halla lill-Imqabba dan il-wirt kapulavur.

U xejn inqas prominenti ta' Venuti fuq l-altar,
kwadru jimraħ fl-eleganza kif jisthoqq lit-titular,
bi xbihetiek tielgħa s-sema f'att ta' mħabba u tifhir
lejn min żejnek bl-akbar għageb bħad-deh'b fin minn ta' Ofir.

Jixraq sew għalhekk li nħarsu l-patrimonju ta' tant snin
li kburin jagħmilna kollha, speċjalment lill-Imqabbin,
li sofrew l-aġħar konsegwenzi meta l-ghadu resaq qrib
u lit-tempju gewwa l-misraħ ifflagella bit-tigrib.

Imma Int bqajt dejjem f'nofsna w kif it-tmiem issuperajt,
meta mdawra minn tant anġli fl-gholi, fl-gholi 'l fuq sew tlajt,
hekk ukoll ridt terġa' tgholli lil raħalna moribond
mill-abbiss tal-agunija, f'tarf l-irdum, f'dagħbien profond,

għall-eklissi gewwa s-sema meta l-lejl jinbidel f'nhar,
meta l-mewt ma taħkimx iżjed u l-orrur idub fiċ-ċpar.
U mill-herba fl-aħħar gwerra qieghda tibki wied ta' dmija,
illum għandna raħal-gawhra, jagħtik gieħ Santa Marija!

Is-6 ta' Marzu 2019

L-Ewwel Kappillani li mexxew il-parroċċa tal-Imqabba

Mario Fenech

Sibt dan it-tagħrif dwar il-knisja parrokkjali tal-Imqabba fil-kitba tal-Istoriku Achille Ferris fil-Kapitlu tal-ktieb bit-Titlu “Casal Micabiba” Chiesa Parrocchiale. Il-knisja parrokkjali tal-Imqabba fl-antik kienet tagħmel mal-Parroċċa Matriċi ta’ Bir Miftuħ. Kien il-poplu ta’ dan ir-raħal li għamel it-talba uffiċjali lill-Isqof Mons. Duzina fis-sena 1575 sabiex dan iwaqqaf il-Parroċċa, iżda din it-talba baqgħet ma ntlagħgetx sakemm għaddew 23 sena.

Meta miet il-kappillan tal-parroċċa ta’ Bir Miftuħ fis-sena 1592 li kien Dun Bartolomeo Mangion, l-Isqof Mons. Tommaso Gargallo nhar id-29 ta’ Mejju tal-istess sena neħħa lir-raħal minn mal-Matriċi ta’ Ħal Kirkop li kien bit-Titlu ta’ San Leonardo biex waqqaf il-Parroċċa li fiha kien hemm l-irħula ta’ Ħal Safi u l-Imqabba. Jidher li n-nies ta’ dawn iż-żewġt irħula ma kienux kuntenti b’dan u għalhekk baqgħu jinsistu mal-Isqof Mons. Tommaso Gargallo biex dan iwaqqaf l-irħula tagħhom bħala parroċċi għalihom. Kien f’Novembru tas-sena 1598 meta huwa ħareġ id-digriet tiegħu fejn waqqaf dawn l-irħula bħala parroċċi awtonomi.

Il-knisja tal-Imqabba li bdiet isservi bħala dik parrokkjali kienet iddedikata lill-Assunzione di B.V. L-abitanti tar-raħal kellhom l-obbligu li jiehdu ħsieb

il-Prebenda annwali tal-Kappillan, kif ukoll jaraw li jkun hemm il-lampier mixgħul quddiem is-sagrament. L-ewwel kappillan kien Dun Giovanni Mizzi li kien diġà serva ta’ Viċi Parroku tar-raħal ta’ Ħal Safi. Huwa nħatar mill-Isqof Mons. Tommaso Gargallo

f’Novembru tas-sena 1598 mat-twaqqif tal-parroċċa. Fis-sena 1603 gie maħtur Kanonku tal-Kapitlu Metropolitan. Miet fis-sena 1621.

It-tieni kappillan kien Dun Pietro Pace li kien ukoll inħatar mill-Isqof Mons. Tommaso Gargallo. Huwa mexxa l-parroċċa tal-Imqabba minn Settembru tas-sena 1604 u baqa’ fil-Kariga sas-sena 1633. X’aktarx li dan kien miet barra mir-raħal għaliex ma hemm l-ebda kitba dwar il-mewt tiegħu fir-reġistru tal-parroċċa.

Kien għamel xi żmien jaħdem ma dan il-Kappillan bħala Viċi Parroku Dun Andrea Farrugia. Dan laħaq kappillan fi Frar tas-sena 1634 u baqa’ jmessi l-parroċċa sakemm miet nhar it-12 ta’ Ottubru 1663.

Dawn il-kappillani li semmejt f’din il-kitba tiegħi hadmu mhux biss biex mexxew lill-poplu tar-raħal spiritwalment, iżda wkoll biex għanew lill-knisja b’numru ta’ Opri Sagri sbieħ xhieda tal-imħabba tan-nies lejn il-Patrana tagħhom.

Il-festa t-tajba lil kulhadd!

Rendikont tal-Festa ta' Santa Marija 2018

Dhul

Bilanċ 2017	€200
Envelopes u donazzjonijiet*	€3,200
Kaxxa quddiem il-vara	€105
Frug min-niċċa	€750
Gabra Hadd qabel il-festa	€615
Gabra 15 ta' Awwissu	€570
Dhul vara fil-Knisja	€770
Donazzjoni fjuri	€100
	€6,310

*Kien hemm donazzjoni ta' €200, donazzjoni ta' €150, żewġ donazzjonijiet ta' €100 u tliet donazzjonijiet ta' €70

Frug

Orkestra	€2,200
Transport	€100
Fjuri	€160
Daqq tal-qniepen	€350
Servizz Saċerdoti	€600
Kappisti	€165
Dawl koppla	€962
Dawl faċċata	€1,400
Abbatini	€60
	€5,997

Bilanċ

€313

Is-Socjetà Santa Marija u Banda Re Ġorġ V
tixtieq tiringrazzja lill-partitarji kollha li jagħtu
sehemhom f'kull kummissjoni u s-sotto kumitati
għall-impenn u d-dedikazzjoni li juru matul is-
sena kollha, b'mod partikolari fil-festa.

Grazzi kbira lill-benefatturi kollha
ta' din is-Socjetà.

Min irreklama f'din il-pubblikazzjoni

3M Kebab House	Golden Point	Pineapple.....
/ Take Away.....	140	10
A. Ferriggi.....	174	Portelli & Brincat.....
Aida Hall.....	Heineken ..... inside back	93
Albion VRT Station	164	Reborn Snack Bar .....
Alessio's Old Cottage	HSBC	102
All 'n 1	39	Remissa.....
Andrew Vassallo Ltd.....	iShine	116
ArtiGenjali	126	Reno Farrugia.....
Attard Bros.....	Ivan's Garage	20
B&G Hardware Store.....	52	Richard Lifters .....
Bibas	J J Supermarket	36
BOV	48	Richard's Gourmet
Briffa Landscaping.....	J. Cutajar	Fish Shop .....
Browns	174	102
Buddy Study.....	Jack's Eat House	Ruben's Garage.....
122	160	168
Bufni Gardens	Jade Jewellers.....	Scicluna Florist .....
109	160	126
C&G Hardware Store.....	James Caterers	Sierra .....
88	52	18
Callus Garden Centre	Jessica Rita Galea	Siggiewi Vehicle Services.....
134	148	166
Camilleri	JMA Aluminium Works	Silvio's .....
Marble Works Ltd	98	128
134	John's Butcher.....	St. Paul's Dental Clinic .....
Carabott Jewellers.....	154	158
172	Jolly.....	St. Peter's Ironmongery .....
Cassar Florist	159	158
40	Julia Farrugia Portelli.....	Stanley Zammit.....
Cassarini Restaurant.....	94	154
136	Julio & Charlie Sacco	Stefan Zrinzo Azzopardi .....
Charlie t-Tirxa.....	176	159
136	Kristianne Stationery	Step 'n' Shop.....
Cheyenne.....	141	81
64	L. Micallef Steel Works	Step in .....
Computer Bargains	176	80
170	La Bottega dell'Arte	Super S Ironmongery .....
Ctronics	82	116
64	Lillian Camilleri.....	Ta' Manwel Farmhouse.....
D. Spiral	176	68
142	Londoner Pub.....	Ta' Balal
Daily Needs.....	58	Petrol Service Station.....
63	Lorraine Zammit	116
Darren's Butcher	90	Ta' Frida Pet & Garden .....
63	Lorraine's Beauty Clinic	22
Dee's Pizzeria & Takeaway	110	Ta' Rita Lapsi View.....
74	166	28
Demsey Aluminium	LUX Nails	Tahabel Ltd .....
90	166	128
Demsweet Garage	Magic Clean	Take Off .....
142	120	177
DES	Magri Butcher Shop.....	Tal-Bazzi.....
16	120	106
Di Rocco Trading Limited	Mallia Petrol Station Ltd.....	Tal-Paradise.....
66	156	187
Digital Arena	Malta Bus Coop.	Tar-Robba Recycling Centre.....
150	82	6
DoS Avós	Mangion Brothers	Teddies Childcare Centre .....
66	Zurriq Ltd	162
E. Theuma & Company Ltd.....	118	Terry's Take Away.....
138	Mapfre Middlesea	162
EGM Psaila	- Moira Magro.....	Tezor il-Bidwi .....
146	86	112
Elbros	Mariano's Garage.....	The Core Beauty Clinic .....
8	118	124
Elmo Insurance	Mario Service Station	The Fruit Shop .....
148	169	96
Etienne Garage.....	Mark Portelli	The Wooden Box .....
90	150	30
Fajsu.....	Maths Coach	Timberland .....
122	166	14
FGP	Maypole	Timeless Home & Decor.....
146	68	39
Frame Lane	Mazini	Toni Bezzina .....
112	188	96
Frame Maker.....	McSims	Tower Ironmongery .....
172	26	162
Fresh&Clean	Michael Bezzina.....	Trocadero .....
138	130	168
Frott il-Bidwi	MJ Garage	Unistylar.....
172	170	32
G. Camilleri Petrol Station.....	Mobiltech VRT Station	Velton Ltd.....
174	108	164
Gabba Auto Tint.....	Movie Land	Vigo.....
4	130	124
Gasam Mamo Insurance.....	Ohio.....	Village Core .....
70	17	46
Gold Lady Jewellery	One4all..... inside front	Viper Garage .....
156	168	195
	Owen Bonnici	Visage .....
	62	92
	Palazzo Castelletti.....	Xarolla.....
	93	92
	Papas	Xelini Co.....
	48	188
	Paul & Mark Super-Market.....	Xuereb Installations Ltd.....
	108	78
	Pet Care	Yo Bet It .....
	130	12
	Philip Taxi Service	Zahra Group.....
	168	36

NOW YOU CAN

NEW HEINEKEN 0.0
GREAT TASTE. ZERO ALCOHOL.

Socjetà Santa Marija u Banda Re Gorg V
Palazz Santa Marija, Pjazza tal-Knisja, L-Imqabba, Malta
✈ www.santamarija.com [santamarija](https://www.facebook.com/santamarija) [santamarijamqabba](https://www.instagram.com/santamarijamqabba)